DÖNEM : 2 CİLT : 27 TOPLANTI : 3

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

73 ncü Birleşim

12 . 4 . 1968 Cuma

İçindekiler

	Sayfa
1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	671:672
2. — GELEN KÂĞITLAR	672:673
3. — YOKLAMA	673
4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	673
1. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, önceki birleşimde gündem dışı yaptığı konuşmanın sonunda Başkanlıkça, «kendisinin de üç birleşim üstüste Genel Kurula katılmadı» hakkında yapılan beyanın yanlış olduğuna dair demeci.	673:674
2. — Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın, İlâhiyat Fakültesinde cereyan eden bir olay ve bir öğrenci hakkında alınan kararın doğru olmadığına dair demeci.	674:675
3. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Osmanlı ilçesinde vukubulan sel felâketi dolayısiyle Hükümetçe alınması gereken tedbirlere dair demeci.	675
4. — Avrupa Konseyi İstişari Meclisinin 20 nci dönem toplantısına katılacak asil ve yedek üyelerin isimlerinin Genel Kurulun bilgisine sunulması.	675:676
5. — Millet Partisi Grup Başkanlığının, İçtüzüğün (Bir üyenin ikiden fazla Komisyona üye olamıyacağı) hükmü gereğince, Sayıştay, Köy İşleri, Dilekçe Karma ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma komisyonlarına gruplarınca üye ayrılmasının mümkün olamadığına dair tezkeresi (5/41)	676
6. — Geçici Komisyon Başkanlığının, komisyonlarına havale olunan İmar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı üzerindeki görüşmelerin, Meclisin tatile girmesi dolayısiyle, İçtüzükte belirtilen müddet içinde tamamlanmasının mümkün bulunmıyacağına dair tezkeresi (3/906, 1/225)	676
7. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin, Bayındırlık Komisyonundan çekildiğine dair önergesi. (4/326)	676:677
8. — Yozgat Milletvekili İsmail Hakkı Akdoğan'ın, Sayıştay Komisyonundan çekildiğine dair önergesi. (4/327)	677
9. — Parti grupları temsilcilerinin, 2 Haziran 1968 de yapılacak seçimler dola-	

Sayfa

yısiyle Millet Meclisinin 15 Nisan 1968 den 10 Haziran 1968 tarihine kadar tatile girmesine dair önergesi. 677

10. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul Lâğımlama İdaresi kurulmasına dair kanun teklifinin gündeme alınması hakkında önergesi. (4/324, 2/542) 677:679

11. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, gelişmemiş bölgeler Kalkınma ve Yatırım Bankası kanun teklifinin havale edilmiş olduğu Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulacak bir Geçici Komisyonda görüşülmesine dair önergesi. (4/325, 2/676) 679

12. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'le İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türk vatandaşlarına ait mallara Suriye Hükümetince elkonmasına yanlış tutum ve davranışlarının sebebolduğu iddiasiyle, Dışişleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair önergesi (11/71) 679:680

13. — Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in, Polatlı hudutları dâhilindeki Hazine arazilerinin dağıtılmasında haksız, adaletsiz ve partizanca hareket ettiği iddiasiyle, Köy İşleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair önergesi. (11/72) 680:681

14. — Mardin Milletvekili Fuat Uluç'un, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Komisyonundan çekildiğine .dair önergesi. (4/328) 681

15. — A. P. Grup Başkanvekili Sabit Osman Avcı'nın, bugünkü birleşimde yapılacak Araştırma Komisyonuna üye seçiminin gelecek birleşime bırakılmasına dair önergesi. (10/16, 10/23) 681:682

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER 682

1. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/367) (S. Sayısı : 436 ya 1 nci ek) 682,752:755

Sayfa

2. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri, (Millet Meclisi 2/670, 2/672, Cumhuriyet Senatosu 2/242) (S. Sayısı : 678 e 2 nci ek) 682:693

3. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355) (S. Sayısı : 433 ve 433 e 1 nci ek) 693:694

4. — Halk Bankası ve halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/200, 2/171) (S. Sayısı : 257 ve 257 ye 1 nci ek) 694:695

5. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170) (S. Sayısı : 431 ve 431 e 1 nci ek) 695:697,756:759

6. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/454) (S. Sayısı : 633) 697:699

Sayfa

7. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/363) (S. Sayısı : 443 ve 443 e 1 nci ek) 700

8. — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/471) (S. Sayısı : 652) 700:701

9. — Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/446, 2/557, 2/502) (S. Sayısı : 634) 701:738

6. — SORULAR VE CEVAPLAR 738

a) Yazılı sorular ve cevapları *738*

1. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşa halinde iken veya tamamlandıktan sonra çöken binalara dair İmar ve İskân, Bayındırlık, Çalışma ve Adalet bakanlarından sorusu ve Adalet Bakanı Hasan Dinçer'in yazılı cevabı. (7/462) 738:739

2. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Dörtyol'da bir konserve ve usare fabrikasının kurulmasına dair sorusu Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un yazılı cevabı (7/607) 739:740

3. — Ankara Milletvekili Ahmet Dallı'nın, Anayasa nizamını, Millî Güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiler hakkındaki Kanunun tatbikatına ve kaldırılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sorusu ve Adalet Bakanı Hasan Dinçer'in yazılı cevabı (7/618) 740:748

4. — Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, Sanayi Bakanlığı aleyhine açılan dâvalara dair sorusu ve Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un yazılı cevabı (7/654) 748:749

5. — Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin, Muş'un Dere Mahallesinde, toprak kayması sonunda çöken evlere ve ölüm olaylarına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/689) 749:750

6. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Marmara tütün piyasanın daha erken açılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sorusu ve Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin'in yazılı cevabı (7/693) 750:751

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yapılan yoklama sonunda çoğunluğun bulunmadığı, bir saat sonra da olması muhtemel görülmediği cihetle ;

12 . 4 . 1968 Cuma günü saat 15,00 te toplanılmak üzere birleşime saat 10,20 de son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Konya
Nurettin Ok	*İsmet Kapısız*

Kâtip
Sivas
Tevfik Koraltan

SORULAR

Yazılı sorular

1. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun Eskişehir İli dâhilindeki bâzı belediyelere yapılan yardımlara dair yazılı soru önergesi, İmar ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir. (7/718)

2. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir İli dâhilindeki bâzı belediyelere yapılan yardımlara dair yazılı soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/719)

3. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Eskişehir İli dâhilindeki bâzı belediyelere yapılan yardımlara dair yazılı soru önergesi, Maliye Bakanlığına gönderilmiştir (7/720)

2. — GELEN KÂĞITLAR

TEKLİFLER

1. — Kütahya Milletvekili Himmet Erdoğmuş ve 6 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine iki bend ve kanuna geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi. (2/682) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

2. — Ankara Milletvekilleri Ali Rıza Çetiner ve Zühtü Pehlivanlı'nın, Emekli Sandıkları ile Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları kanunlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi hakkında 5 . 1 . 1961 tarihli ve 228 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi. (2/683) (Çalışma ve Plân komisyonlarına)

3. — Erzincan Milletvekili Nafiz Giray'ın, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 780 sayılı Kanunun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi. (2/684) (Adalet Komisyonuna)

4. — Kırklareli Milletvekili Arif Hikmet Güner ve 16 arkadaşının, içki reklâmı ve Devletçe imalinin yasaklanmasına ait kanun teklifi (2/685) (Anayasa, Adalet, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarına)

5. — İstanbul Milletvekili Kaya Özdemir'in, Türkiye Teknisyen Odaları Birliği kanunu teklifi. (2/686) (Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Ticaret, Adalet, Çalışma ve Sanayi komisyonlarına)

6. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, 24 . 2 . 1961 tarih ve 262 sayılı Kanuna ek kanun teklifi. (2/687) (Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarına)

7. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Ulaştırma Bakanlığı ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde hava seyrüsefer hizmetlerinde çalışan personele verilecek tazminat ve tanınacak haklara dair kanun teklifi. (2/688) (Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonlarına)

RAPORLAR

8. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/451) (Gündeme) (S. Sayısı : 694)

9. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/605) (Gündeme) (S. Sayısı : 695)

10. — Hakkâri Milletvekili Ali Karahan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/693) (Gündeme) (S. Sayısı : 696)

11. — Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/748) (Gündeme) (S. Sayısı : 697)

12. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/755) (Gündeme) (S. Sayısı : 698)

13. — Hakkâri Milletvekili Ali Karahan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet

komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/757) (Gündeme) (S. Sayısı : 699)

14. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri. (Millet Meclisi 2/670, 2/672, Cumhuriyet Senatosu 2/242) (Gündeme) (S. Sayısı : 678 e 2 nci ek)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : İsmet Kapısız (Konya), Tevfik Koraltan (Sivas)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 73 ncü birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. Sayın üyelerin beyaz düğmelere basmalarını rica ederim.

Yoklama işlemi bitmiştir. Müzakereler için gerekli çoğunluğumuz vardır. Görüşmelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, önceki birleşimde gündem dışı yaptığı konuşmanın sonunda Başkanlıkça «Kendisinin de üç birleşim üstüste Genel Kurula katılmadığı» hakkında yapılan beyanın yanlış olduğuna dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Nazmi Oğuz, buyurunuz efendim, kısa, gündem dışı bir beyanda bulunacaksınız, tavzih maksadiyle.

NAZMİ OĞUZ (Mardin) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Basit de olsa bir haksızlığın, daha doğrusu bir yanlışlığın tashihi için Yüce Meclisi bir, iki dakika işgal edeceğim için özür dilerim.

Geçen hafta bugün, son günlerde Meclisimizin, çoğunluk olmadığı için toplanamadığını, gündem dışı söz alarak ifade etmiş ve üzüntülerimi belirtmiştim.

Meclise Başkanlık eden Sayın Şohoğlu, bütün iyi niyetine rağmen, konuşmalarımı tasvibetmesine rağmen, konuşmalarımın sonunda, benim de üstüste üç birleşime katılmadığımı söylemek suretiyle beni âdeta sırça köşkte oturarak taş atar duruma düşürmüş idi.

Bunun üzerine, o anda derhal yazılı olarak Başkanlığa müracaat edip, Millet Meclisine intisabettiğim günden itibaren Meclisin devamlı üyelerinden olduğumu, hiçbir vakit üstüste üç oturuma katılmadığım vâkı bulunmadığını yazılı olarak bildirdim. Dün Sayın Meclis Başkanı Ferruh Bozbeyli imzasiyle aldığım bir yazıda, benim 27 ve 29 Mart günlerinde iki oturuma katılmadığım ifade edilmektedir.

27 Mart gününde, Sayın Sanayi Bakanının davetlisi olarak, bölgemdeki seramik fabrikasının açılmasında bulunmuş idim, ertesi gün de keza yine İstanbul'daki bir tesisin açılmasında bulunduk. Bu sebeple Bozbeyli'nin ifade ettikleri gibi, iki oturuma ancak iştirak etmediğim halde Meclis Başkanının bir yanlışlıkla üç oturuma iştirak etmediğimi söylemesi suretiyle, bunun da radyoda ilân edilmesi neticesinde, gazetelerde ilân edilmesi neticesinde müşkül duruma düşmüş bulunuyorum.

Bu hususun tashihini ve zapta böylece geçmesini temin için Yüce Meclisi işgal ettim, özür rilerim. Teşekkür ederim.

2. — Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın İlâhiyat Fakültesinde cereyan eden bir olay ve bir öğrenci hakkında alınan kararın doğru olmadığına dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Hasan Aksay, buyurunuz, gündem dışı çok kısa bir beyanda bulunacaksınız.

HASAN AKSAY (Adana) — Sayın Başkan, muhterem milletvekileri; muhtar üniversitemizde cereyan eden bir hâdiseyi beş dakikalık bir zaman içinde dikkatlerinize arz etmek için huzurlarınızı işgal ediyorum.

Hâdise şudur: İlâhiyat Fakültesinde başını örten Hatice Babacan adında bir öğrenciyi bâzı profesörler bir odaya çağırtarak birbuçuk saat hakaret etmişler, «Sen cinsel arzularına hâkim olamadığın için başını örtüyorsun» gibi, ancak ihtısas erbaplarınca hazırlanması mümkün hakaretlerin yapılması üzerine öğrenci bayılmıştır.

İkinci safha daha acıdır; baygın öğrenci alınmış, Gülhane, İhtısas, Nümune, Hacettepe gibi daha yakın hastaneler dururken baskı ve zulüm grupunun tanıdığı bir doktorun nöbetçi bulunduğu en uzak hastaneye gönderilmiş, kız hastanede ayılır ayılmaz bu kere de doktorun hakaretlerine mâruz kalmış, fakat hemen İstanbul'a giderek sağlam raporu aldığı için akli muvazenesi hakkında isnat ve iftiralara gidilememiştir.

Buraya kadar olan hâdiseler, birkaç ay önce cereyan etmiş malûm olan hususlardır. Fakat hâdise burada bitirilmemiştir.

Dün bâzı üyeleri iştirak etmiyen İlâhiyat Fakültesi Yönetim Kurulu, gündeminde bulunmıyan bir konuyu müzakere etmiş, hiçbir suç isnadında bulunup, müdafaası alınmadan Hatice Babacan'ın okuma hakkı kaldırılmış, vatandaşlıktan iskat eder gibi, ebediyen okuldan uzaklaştırılması kararlaştırılmıştır.

Halbuki Hatici Babacan, başörtüsüyle üniversitelerimizin muhtelif fakültelerine devam eden ne ilk talebedir, ne de son talebe olacaktır. (A. P. sıralarından birkaç milletvekilinin «Bravo» sesleri.)

Daracık pantalondan mini eteğe kadar renk renk ve biçim biçim her türlü kıyafetin iltifat gördüğü, kız saçlı erkeklerin, favorisi çenesine gelen, çeşitli tipte sakal bırakan gençlerin hoş karşılandığı, bütün bunların özgürlük icabı addedildiği üniversitelerimizde bir başörtüsü sebebiyle insan haklarının kaldırılması raddesine kadar yürünmesi, karar yetkisi elinde bulunanların kanun, nizam, hak ve vicdan engeli tanımaması, en kısa ifadesiyle, zulümdür. Ve şurası muhakkaktır ki...

LEBİT YURDOĞLU (İzmir) — Bir kanun getirin, hepsi başörtüsü örtsün.

HASAN AKSAY (Devamla) — Beyefendi ben Türkçe konuşuyorum.

BAŞKAN — Sayın Yurdoğlu, usulsüz müdahale etmeyin.

Sayın Aksay siz buyurun. (A. P. sıralarından «bravo» sesleri.)

HASAN AKSAY (Devamla) — Ve şurası muhakkaktır ki, bir kişiye yapılan haksızlık, herkese yapılan tehdittir. Her haksızlığın ve zulmün karşısında durmak, haklıyı daima hakkını alabileceği kuvvete kavuşturmak, bunun imkânlarını ve mevzuatını getirmek, millî iradeyi temsil eden, hâkimiyet hakkını kullananların vazifesidir.

Her türlü kıyafetin hoş görüldüğü fakültelerimizden biri olan İlâhiyat Fakültesinde, hiçbir kanunla yasaklanmamış, örf ve âdetle reddedilmemiş, bilâkis tasvibedilmiş olan başörtüsüne karşı gösterilen bu şiddet niçindir? Bunun tesbitinde hem çarelerinin aranması, hem afkârı umumiyenin aydınlatılması yönünden faydalar vardır.

Bu başörtüsü, Türk kadınının yüzde sekseninin, doksanının örtüsüdür. Bu üç kişi, Hatice Babacan'ın şahsında bütün Türk toplumuna bir ihtarda mı bulunmak istiyor? Siyah - beyaz ayrımının son bulmak üzere olduğu şu günlerde Türkiye'de okuma haklarından mahrum, insan hakları tahdidedilmiş bir başörtülü sınıfı ihdas edilmek mi isteniyor? Yoksa sayın profesörler, bu baştörtüsünü dinin bir emri olarak kabul ediyorlar da o dine karşı çıkmak için mi böyle şiddet gösteriyorlar? Yoksa şu mudur; bu, hakların ıskatına tekaddüm eden bayıltma hâdisesini duyan vicdanlar ıstırap çekti ve infial gösterdi, ıstırabını çeşitli yollarla duyur

du, şimdi bu dört doçent ve profesörümüz bütün bu vicdanlara, «Siz ne oluyorsunuz, biz sizden aldığımız yetki ve imkânla sizi sonuna kadar tokatlama ve sizi âciz görme hakkına sahibiz mi demek istiyorlar? Yoksa, yeni, kara ve geri bir taassup mu doğuyor?» Hangi sebeple olursa olsun, insan haklarının ıskatı ve bir parya sınıf ihdası yolundaki bu hareket gerekli cevabı bulmalıdır. Kara ve geri bir taassup eseri olmakla kalmayıp memleket huzurunu ihlâl edecek olan ve zaten buna mâtuf bulunan bu gibi hareketin, fiilî durumların üniversite muhtariyetinin istismariyle zırhlandırılamıyacağını gösterecek tedbirler getirilmeli ve tatbik edilmelidir.

«Adalet mülkün esasıdır», Zulm ile âbadolanın sonu yoktur. Nerede olursa olsun adaletin yerine getirilememesinden mesul olanlar, mazlumu kuvvetli kılması gerekenler, millet adına hâkimiyeti kullananlardır. Saygılarımı sunarım. (A. P. sıralarından, «Bravo» sesleri, alkışlar)

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — İslâm devleti mi kurmak istiyorsunuz?

(A. P. sıralarından gürültüler.)

3. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Osmaneli ilçesinde vukubulan sel felâketi dolayısiyle Hükümetçe alınması gereken tedbirlere dair demeci

BAŞKAN — Sayın Şâdi Binay bir dakika içinde lûtfen Bilecik Osmanili'nde selin getirdiği tahribat hususunda konuşacaksınız.

ŞÂDİ BİNAY (Bilecik) — Sayın Başkan, çok muhterem arkadaşlarım,

Sakarya her yıl olduğu gibi bu sene de taşmış ve geçimini tamamiyle bahçecilikten, meyvacılıktan, sebzecilikten temin eden Osmaneli ilçemizi sular altında bırakmıştır. Bu, evvelce de olmuştu. Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı Barajlar Dairesi baraj savaklarını iyi bir şekilde ayarladığından, iki senedir bundan kurtulmuş idik. Fakat bu sefer yakın bir zamanda evvelsi gün ve dün gece bu hâdise vukua gelmiştir. Şahsan istirhamım; 1966 ve 1967 senelerinde yapılan müracaat üzerine alınacağı bildirilmiş bulunan teknik tedbirlerin biran evvel Hükümetimiz tarafından alınmasından ibarettir. Hepinize teşekkür eder hürmetler sunarım.

4. — Avrupa Konseyi İstişari Meclisinin 20 nci dönem toplantısına katılacak asıl ve yedek üyelerin isimlerinin Genel Kurulun bilgisine sunulması.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Avrupa Konseyi İstişari Meclisinin Yirminci Dönem Toplantısına katılacak Türk Parlâmento Heyetine iştirak edecek üyelerin seçimi yapılmıştır. Buna göre siyasi parti gruplarının kuvvetleri oranına göre hisselerine düşen üyelikler için yaptıkları seçim neticesinde tesbit edilip Başkanlığa bildirilmiş olan isimleri okuyorum. Bu isimler okunduktan sonra arkadaşlarımız Avrupa Konseyi İstişari Meclisinin üyesi olacaklardır.

Asıl üyeler :

Ömer Öztürkmen A. P. kontenjanından, Bursa Milletvekili.

Ertuğrul Akça, A. P. kontenjanından, Manisa Milletvekili.

Yüksel Menderes, A. P. kontenjanından, Aydın Milletvekili.

Nihat Erim, C. H. P. kontenjanından, Kocaeli milletvekili.

Fethi Çelikbaş, G. P. kontenjanından, Burdur Milletvekili.

Ekrem Alican, Y. T. P. kontenjanından, Sakarya Milletvekili.

ŞABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Hatalı bir nokta oldu sayın Başkan. Bizim bir üyemiz daha var, ismi okunmadı. Erol Yılmaz Akçal.

BAŞKAN — Okumadım mı efendim? Pardon, kâğıtta yazılı okumamışım.

Asıl üyelerden ayrıca A. P. kontenjanından, Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal.

Millet Meclisi kontenjanından yedi milletvekili.

Yedek üyeleri okuyorum :

Muammer Baykan, A. P. kontenjanından Çanakkale Milletvekili.

Nihat Bayramoğlu, A. P. kontenjanından Bolu Milletvekili.

Mehmet Yardımcı, A. P. kontenjanından, İstanbul Milletvekili.

Sabahattin Adalı, A. P. kontenjanından, Hatay Milletvekili.

Metin Cizreli, C. H. P. kontenjanından, Diyarbakır Milletvekili.

Kasım Küfrevi, Y. T. P. kontenjanından, Ağrı Milletvekili.

Yüce Meclisin bilgilerine bu şekliyle sunulur.

5. — Millet Partisi Grup Başkanlığının, İçtüzüğün (Bir üyenin ikiden fazla komisyona üye olamıyacağı) hükmü gereğince, Sayıştay, Köy İşleri, Dilekçe Karma ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonlarına Gruplarınca üye ayrılmasının mümkün olmadığına dair tezkeresi (5/41)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Millet Partisi Grup Başkanvekili Sayın Faruk Önder tarafından verilmiş bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi daimî komisyonlarından Sayıştan, Köy İşleri, Dilekçe Karma, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma komisyonları için grupumuzdan üye ayrılması İçtüzüğün, «Bir üye ikiden fazla Komisyona üye olamaz» hükmü muvacehesinde mümkün olamamaktadır, saygı ile arz olunur.

M. P. Meclis Grup Başkanvekili
Konya
Seyit Faruk Önder

BAŞKAN — Yüce Meclisin bilgilerine sunulur.

6. — Geçici Komisyon Başkanlığının, Komisyonlarına havale olunan İmar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı üzerindeki görüşmelerin, Meclisin tatile girmesi dolayısiyle, İçtüzükte belirtilen müddet içinde tamamlanmasının mümkün bulunmıyacağına dair tezkeresi (3/906, 1/225)

BAŞKAN — 6785 sayılı İmar Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısını görüşmek üzere kurulan Geçici Komisyon Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

6785 sayılı İmar Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısını görüşmek üzere Genel Kurulun 25 . 11 . 1966 tarihli 10 ncu Birleşiminde kurulan Geçici Komisyonumuz, mezkûr tasarı ile ilgili olan ve diğer komisyonlarda bulunan kanun tekliflerini de Geçici Komisyonumuza müzakere edilmekte olan kanun tasarısı ile tevhiden görüşmek üzere, havale edilmiş oldukları Komisyonlardan usulüne uygun olarak istemiştir.

Halen Geçici Komisyonumuzda Antalya Milletvekili İhsan Ataövün 6785 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi, İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in eski yangın yerlerine çap verilmesi için 6785 sayılı İmar Kanununa geçici maddeler eklenmesine dair olan kanun teklifi, Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun Sahiller hakkındaki kanun teklifi ile İstanbul Milletvekilleri Ali Esat Birol ve Osman Nuri Ulusoy 6785 sayılı İmar Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Millî Kıyılar kanun teklifi bulunmaktadır.

İmar Kanununun bâzı maddelerinin tadilini istihdaf eden tasarı ile tevhit ve maddelerinin tadilini istihdaf eden tasarı ile tevhit ve maddelerinin kanun tasarısındaki yerlerine monte edilebilmesi maksadına mâtuf olarak Geçici Komisyonumuz 5 kişilik bir Alt Komisyon teşekkül ettirmiş ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle bu Alt Komisyon haftanın üç günü toplanmak suretiyle tasarının 57 nci maddesine kadar olan çalışmalar tamamlanmış bulunmaktadır.

Geriye kalan maddelerin müzakeresinin, Meclisin tatile gireceği ihtimaline binaen yetiştirilmesinin mümkün olamıyacağına ve bu sebeple tasarı ve tekliflerin İçtüzükte musarrah müddet içinde bitirilmesi mümkün bulunmadığından keyfiyeti Yüksek Başkanlığın ıttılâına saygı ile arz ederim.

Geçici Komisyon Başkanı
İstanbul
Ali Esat Birol

BAŞKAN — Yüce Meclisin bilgilerine sunulur.

7. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin, Bayındırlık Komisyonundan çekildiğine dair önergesi (4/326)

BAŞKAN — Bayındırlık Komisyonundan istifa eden bir üyenin önergesi var okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Müstakil milletvekillerine ait kontenjandan Bayındırlık Komisyonuna üye seçilmiştim, Adalet Partisine girdiğimden komisyondaki kuvvet oranının bozulmaması için Bayındırlık Komisyonundan istifa ettim, arz ederim.

Trabzon
Ahmet Cebi

BAŞKAN — Yüce Meclisin bilgilerine sunulur.

8. — Yozgat Milletvekili İsmail Hakkı Akdoğan'ın, Sayıştay Komisyonundan çekildiğine dair önergesi (4/327)

BAŞKAN — Sayıştay Komisyonu üyeliğinden istifa ettiğini bildiren bir milletvekilinin önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Adalet Partisine kaydolduğumdan bağımsızlar kontenjanından seçilmiş bulunduğum Sayıştay Komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum. Saygılarımla.

Yozgat
İsmail Hakkı Akdoğan

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

9. — Parti Grupları temsilcilerinin, 2 Haziran 1968 de yapılacak seçimler dolayısiyle Millet Meclisinin 15 Nisan 1968 den 10 Haziran 1968 tarihine kadar tatile girmesine dair önergesi

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, parti grup başkanlarının müşterek imzasını ihtiva etmiş olan ve Millet Meclisinin, dün de Cumhuriyet Senatosunun aldığı karara muvazi olarak 15 Nisan 1968 gününden itibaren başlamak üzere 10 Haziran 1968 Pazartesi gününe kadar tatile girmesini öngören bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

2 Haziran 1968 tarihinde yapılacak kısmi Cumhuriyet Senatosu üyelikleri ve açık bulunan milletvekillikleri seçimleri ile il genel Meclisi, belediyeler, muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimleri sebebiyle Millet Meclisinin 15 Nisan 1968 tarihinden başlamak ve 10 Haziran 1968 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanmak üzere tatile girmesine karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

A. P. Grupu Adına	C. H. P. Grupu Adına
Artvin	Trabzon
Sabit Osman Avcı	Ahmet Şener
G. P. Grup Başkanvekili	M. P. Grupu adına
İstanbul	Konya
Coşkun Kırca	Seyit Faruk Önder
T. İ. P. Grupu Adına	Y.T.P. Grup Başkanvekili
İzmir	Erzurum
Cemal Hakkı Selek	Nihat Diler

BAŞKAN — Okutulmuş bulunan önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

10. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul lâğımlama İdaresi kurulmasına dair kanun teklifinin gündeme alınması hakkında önergesi (4/324, 2/542)

BAŞKAN — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, bir kanun teklifinin İçtüzüğün 36 ncı maddesine göre gündeme alınmasına dair önergesi vardır. Önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İstanbul Lâğımlama İdaresi (İLİ) adında bir teşekkül kurularak İstanbul kanalizasyonunun yapılması hakkında 1 Haziran 1967 tarihinde Millet Meclisi Başkanlığına sunmuş olduğum kanun teklifim, 16 . 6 . 1967 tarihinde 2/542 sayı ile İçişleri Komisyonuna sevk edilmiştir. Aradan 10 aya yakın bir zaman geçmiş olduğu halde bu çok önemli teklifim Komisyonda ele alınmamıştır.

İstanbul nüfusunun 3 milyon olduğu esasına göre hazırlanmış olan ve Bakanlığın onamasından geçmiş bulunan bu kanalizasyon projesi hazır beklemektedir. Bu proje 2 milyar 221 milyon lira sarfiyle 30 senede gerçekleştirilebilecektir.

Şu anda güzel İstanbul'un sokakları ve denizleri taşan ve akan lâğımlarla korkunç bir hastalık kaynağı haline gelmiş bulunmaktadır.

İstanbul vatandaşının sağlığı ve İstanbul'un turistik şöhreti tehlike altındadır.

Çocuk felci, bulaşıcı sarılık, tifo, paratifo, dizanteri gibi hastalıklar şehri bu yüzden sarmıştır.

İstanbul şehri, Devlet Bütçesine külfet yüklemeden, vatandaşın bugün lâğım yaptırmak ve lâğım boşaltmak için sarf ettiğinden daha az bir parayla, bütün dünyada olduğu gibi, kanalizasyona kavuşabilecektir.

1 nci ve 2 nci Beş Yıllık Plânda bu konuda ileri sürülen esaslara uygun olan kanun teklifiyle 30 senelik bir iş başlanmış olacaktır. Belki de diğer büyük şehirlerde bu yoldan gideceklerdir.

Teklifim birbuçuk ay içinde Heyeti Umumiyeye gönderilmemiş olması sebebiyle İçtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasını arz ve teklif ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım; başta İstanbul olmak üzere bütün Türkiye'nin büyük şehirlerini ilgilendiren bir kanun teklifi tarafımdan yapılmıştır. Bu kanun teklifi Türkiye'nin ve İstanbul'un kanalizasyon dâvasını ki, bu dâvanın halli için bugün yapılmış, tasdik edilmiş plânlara göre 2 milyar 221 milyon lira sarf edilmesi ve 30 sene lâzımdır, yani bugün başlamış olsa, buna 30 sene lâzımdır. Böyle muazzam bir meseleyi gerek Birinci Beş Yıllık Plân, gerekse İkinci Beş Yıllık Plân; belediyelerin bütçesi buna müsait değildir, üç - dört milyon lira ancak ayırabilirler yılda; Devlet bütçesi ile de yapılmasının mümkün olmadığını ortaya koymuştur. Bu kanun teklifi ile bütün modern memleketlerde kanalizasyon meselesinin halline çare olacak tedbirler getirilmektedir ve Devlete bir külfet de yüklememektedir. Ancak, Devletin bir rüknü olan Parlâmento ve iktidarda bulunan Hükümetler bu tasarının kıymetini kabul ve takdir ettikleri takdirde bu tasarıyı veya bunun değişmiş şeklini kabul edecekler ve parasız bu büyük dâvaya şimdiden başlanmış olacaktır. Aksi halde şu anda içinde yaşadığımız İstanbul şehri bir hastalık menbaı haline gelmiştir; Moda koyunda denize girilemez, Kumkapı sahillerine bine yakın lâğım akmaktadır, boğaz dahi, akıntıya sahip Boğaziçi dahi pislik içerisindedir, bütün Anadolu yakası aynı vaziyettedir. İzmit Körfezinde yapılan bir müsabaka için su tahlil ettirilmiştir. «Bu suya girilemez» raporu verilmiştir. Yani önümüzdeki beş, on sene içerisinde İstanbullu vatandaş bir felâket içerisine düşecektir ve yalnız bu vatandaşlarımız canlarını kaybetmekle kalmıyacaklar, turistik İstanbul; pis İstanbul, denizinize girilemez İstanbul, sokağında yürünemez İstanbul diye bir defa dünyaya ilân edildiği takdirde turizm denilen şey de ortadan kalkacaktır.

Şimdi muhterem arkadaşlar; zannediliyor ki, her şey para ile olur. Her şey para ile olmaz arkadaşlar. Bâzı şeyler gerekli tedbirleri zamanında düşünmekle olur. Meselâ, bugün İstanbul'un çöp meselesi halledilmiştir. İstanbul'un çöpleri üç fabrika ile kısa bir zaman sonra, belki birkaç ay sonra bir taraftan çöp girecek, öbür taraftan suni gübre çıkacak şekilde imha edilecektir. 20 sene sonra bu fabrikalar belediyeye bırakılacak ve her yıl belediyenin bundan kârı 15 milyon lira olacaktır. Bunun için ne yapılmıştır?

BAŞKAN — Sayın Ülker; görüşmekte olduğumuz konu bir usule taallûk etmektedir. 45 gün içerisinde komisyon tarafından Meclise getirilemiyen bir kanun teklifinin 45 gün sonunda Meclis günlemine otomatikman alınmasını öngörmektedir.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Tamam, onu söylüyorum Sayın Başkanım.

Şimdi demek istiyorum ki, bir çöp meselesi kırk para sarf edilmeden üstelik para getirecek şekilde halledilmiştir. Bu ne ile olmuştur? Bilgi ile, görüş ile, plân ile olmuştur. İşte bu kanalizasyon meselesi de aynı esasa dayanmaktadır. Her vatandaş kendi cephesi miktarınca, binanın büyüklüğü oranına çarpılması suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere katılma payı verecektir. Bunun yüzde 20 si kadar pis suların temizlenme tesisleri parasını verecektir, bir defaya mahsus olmak üzere. Hesaplanmıştır ki, bu para bugün her mülk sahibinin evinin fosseptiğini veya kanalizasyonunu yaptırmak için verdiği paradan daha ucuza çıkacaktır. Hem İstanbul'un ve örnek olarak bütün şehirlerin sıhhatini kurtaracağız, hem de böyle bir esası Devlet bütçesine yükletmiyeceğiz.

Şimdi,...

BAŞKAN — Sizin bu kanun teklifiniz Sayın Ülker...

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN — Lûtfen, sadede giriniz. Niçin görüşülmemiş komisyonda 45 gün zarfında ve niçin Meclis tarafından gündeme alınması gerekir?...

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Evet efendim. Şimdi muhterem arkadaşlar; bir defa Sayın Cumhurbaşkanı şehrimize teşrif etmişlerdi. Birifing yapıldı, orada Sayın rahmetli Haşim İşcan; «Devletten imdat istiyoruz, İstanbul'un sağlık vaziyeti tehlikededir,» dedi. 1966 da söylenmiş bir sözdür.

Benim istirhamım, nasıl tedbirler kanununu kıymetli oylarınızla gündeme almış iseniz; lûtuf buyurun, bunun şerefi iktidarın olacaktır, bu önemli kanunu - ki, ilim adamları tarafından da esasları tesbit edilmiştir - gündeme almak lûtfunda bulununuz. Kanalizasyonun kabahati şudur; toprak altındadır. Eğer kanalizasyonlar havada yapılmış olsaydı çoktan köprüler gibi buna da iltifat edilmiş olacaktı. Saygılarımla.

BAŞKAN — Nedir Sayın Koç?

CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Komisyon adına cevap vereceğim.

BAŞKAN — Komisyon adına söz istiyorsunuz, buyurun efendim.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU ADINA CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; biz Sayın Reşit Ülker arkadaşımızın kanun teklifi muvacehesindeki hassasiyetine iştirak ediyoruz. İçişleri Komisyonu olarak teşekkül ettiğimiz günden bugüne kadar mutat toplantılarımıza iştirak etmekte ve çalışmalarımız yapıcı ve yaratıcı bir hamle olarak kendini göstermektedir. Ancak, bir hizmet unsurunun veyahut işlerin çok olduğunun tabiî neticesi olarak bu arkadaşımızın kanun teklifini bugüne kadar gündeme alamadık. Fakat muhavvel dosyalar arasında yakında gündeme alınmak üzere elimizde bulunmaktadır. Kaldı ki, İçişleri Bakanlığınca belediye hizmetleri muvacehesinde bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Kendilerinin kanalizasyon teklifleri de bu kanun tasarısı ile yakından ilgilidir. Bu kanun tasarısına intizaren müştereken görüşülmek üzere, teklifleri gündeme alınmak üzere elimizde duruyor. Bu keyfiyeti Yüce Meclisin ıttılaına arz ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker tarafından verilmiş bulunan önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Bu şartlar dâhilinde de gündeme alınması mümkün değildir.

11. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Gelişmemiş Bölgeler Kalkınma ve Yatırım Bankası kanun teklifinin havale edilmiş olduğu Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulacak bir Geçici Komisyonda görüşülmesine dair önergesi. (4/325, 2/676)

BAŞKAN — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın bir geçici komisyon teşkiline dair önergesi var, önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Gelişmemiş Bölgeler Kalkınma ve Yatırım Bankası Kanun Teklifi» mizin, ehemmiyetine binaen, biran önce müzakeresine imkân vermek üzere, havale edildiği bütçe ve Plân Komisyonu ile Maliye ve Ticaret komisyonlarından seçilecek 5 er kişilik bir geçici komisyonda görüşülmesi için gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımla rica ederim.

Güven Partisi
Grupu Adına
Burdur
Fethi Çelikbaş

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Anlaşılmadı efendim.

Fethi Çelikbaş tarafından verilmiş bulunan ve bir geçici komisyon teşkil edilmesine dair olan önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'le İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türk vatandaşlarına ait mallara Suriye Hükümetince el konmasına yanlış tutum ve davranışlarının sebebolduğu iddiasiyle, Dışişleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair önergesi. (11/71)

BAŞKAN — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in bir gensoru önergesi vardır, gensoru önergesini okutuyorum:

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Öteden beri Suriye sınırları içerisinde Türk vatandaşlarına ait büyük miktarda gayrimenkul, mal hak ve menfaatler, çiftlikler, zeytinlikler, fıstıklıklar, tarım arazisi, binalar, traktör, motor ve başka tarım araçları gibi ekonomik değerler bulunmaktadır.

Türklerin Suriye'deki mülklerinden, Suriyelilerin de Türkiye'deki mülklerinden faydalanmaları amaciyle öteden beri kullanılan «pasavan» düzeni sürdürülegelmektedir. Bu düzen sayesinde iki taraf uyruklarının diğer taraftaki çıkarları nisbeten korunabilmiş ve yararlanma sağlanabilmiştir.

Suriye Hükümeti karar altına aldığı toprak reformunu gerçekleştirmek amaciyle, toprak kamulaştırmasını öngören özel bir kanun çıkarmıştır. 1958 yılında bu kanunun uygulanmasına başlanmıştır. Kanun ziraat çeşitlerine göre toprak büyüklüklerinin taban ve tavanını tesbit etmiştir. Tesbit edilen bu esaslara göre Suriyelilerin ve suriye'deki yabancılara ait arazilerin tavanı aşan bir kısmını kamulaştırmıştır.

Bu kamulaştırmadan mahdut sayıda Türk ailesi mağdur olmuş bulunduğu halde, bu mağduriyeti Hükümete naklederken Suriye'deki bütün Türk ailelerine ve mallarına uygulandığı intibaını yaratmaları ve Hükümetinde işin aslını esasını ciddî surette incelemeden muhtemelen bu sözlere kanması neticesinde misilleme kararı almıştır.

1 . 10 . 1966 gün 6/7104 sayılı Kararname ile Suriye'lilerin Türkiye'deki bütün mal ve haklarına el konmuştur.

Buna karşılık Suriye Hükümeti de Suriye'deki bütün Türk mal ve haklarına iğneden ipliğe el koymuştur.

Bu durumda mağdur olan mal ve mülkünden yoksun hale sokulan Türk vatandaşlarının feryatları ve başvurmaları karşısında Hükümet bâzı hareketlere tevessül etmiştir. Suriye'de ilgisi bulunanlardan beyanname istenmiştir. Elkonulan Suriye'lilere ait toprakların mağdurlara kiralanması düşünülmüş fakat kabul edilen miktar kimseyi tatmin etmediğinden iltifat görmemiştir. Suriye uyruklu özel ve tüşel kişilerin Hazinece el konulan mallarının idaresi hakkında 25 . 9 . 1967 tarih ve 6/8890 sayılı yönetmelik çıkarılmışsa da, bu dâhi esası bozuk olan duruma bir çare olamamaktadır. Ayrıca bütün bu muamelelerde büyük usulsüzlükler olduğu gerek vatandaşların şikâyetlerinden, gerekse, mahallî basında çıkan yazılardan anlaşılmaktadır.

Ayrıca Suriye Hükümetinin Türkiye Hükümeti nezdinde yaptığı teşebbüslerde, meselenin üzerine ciddî surette eğinilinmemiş olması dolayısiyle nazara alınmamıştır.

Şu anda büyük çoğunluğu güney illerimizde sınır boylarında oturan binlerce Türk vatandaşının bu yüzden açlık ve sefalet içinde çırpındıkları ortadadır.

Gerek incelemesiz el koyma kararı alınmasından, gerekse gerekli ciddî tedbirleri zamanında almamaktan ötürü Dışişleri Bakanının asgari siyasî sorumluluğu ortadadır. Bu sebepten Dışişleri Bakanı hakkında gensoru açılmasını Anayasanın 89 ncu maddesine dayanarak arz ve teklif ederiz.

Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş

İstanbul Milletvekili Reşit Ülker

BAŞKAN — Anayaasnın 89 ncu maddesi uyarınca gelecek birleşim görüşülmesi yapılacaktır.

13. — Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in, Polatlı Hudutları dâhilindeki Hazine arazilerinin dağıtılmasında haksız, adaletsiz ve partizanca hareket ettiği iddiasiyle, Köy İşleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair önergesi. (11/72)

BAŞKAN — Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in bir gensoru önergesi vardır, önergeyi okutuyorum.

11 . 4 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

1966 yılında Polatlı'nın Sarıoba hudutları içinde ve Ankara çayı kenarında 2 046 dönüm arazinin mahkemece Hazine adına tesciline karar verilmiştir. Bu arazinin köydeki topraksız vatandaşlara dağıtımı yapılması için Polatlı Tevzi Komisyonu işe başlamış ve parselâsyon haritaları tamamlandıktan sonra aynı zamanda topraksız köylüler de tesbit edilerek tapular hazırlanmıştır. Polatlı Kaymakamlığı, topraksız köylünün tapularının dağıtımı için toprak Tevzi Komisyonu ile birlikte 13 . 6 . 1967 tari-

hinde köye gelineceğini bildirmiştir. Ancak, belli edilen günde köy muhtarı ve ihtiyar heyeti muhtarlık mührünü alarak köyden ayrılmış oldukları için ilçe kaymakamı ve komisyon tapu tevzi işini yapamamıştır.

Bir kısım A. P. milletvekili ve senatörlerin tavsiye ve telkini üzerine Ankara Valiliğine bu toprakların komisyonca tesbit edilen şahıslara değil, taraftarlarına verilmesi lâzımgeldiği yolunda yapılan bir müracaat üzerine keyfiyet valilikçe Köy İşleri Bakanlığından sorulmuş ve bunun üzerine Köy İşleri Bakanı Turgut Toker imzası ile 21 . 6 . 1967 tarihli ve 20973 sayılı bir emir üzerine sözü edilen 2 049 dönüm arazinin kıraç sayılması gerektiği, evvelce toprak tevzi komisyonunca yapılmış olan dağıtımın ve hazırlanan tapuların iptal edilmesi emredilmiştir. Köy İşleri Bakanı yine aynı yazısında kendilerine evvelce kıraçtan 125 er dönüm arazi verilmiş olan vatandaşlardan 25 er dönümünü bir müddet evvel Hazineye iade ettikleri için sözü edilen 2 049 dönüm arazinin bu 70 aile reisine tevzi edilmesini emretmiştir. Filhakika Köy İşleri Bakanı Turgut Toker'in bu yazılı emri üzerine toprak tevzi komisyonu yeniden aynı toprakları vekilin emrettiği 70 aileye tevzi etmiş ve tapularını vermiştir.

Köy İşleri Bakanı emriyle kendilerine ikinci defa toprak tevzi edilen vatandaşlar arasında 400 - 500 dönüm toprak sahibi olanlar bulunduğu gibi, hayatta olmıyanlar da vardır. Ama Vekilin mensubolduğu siyasi partiye bağlılıkları toprak tevzi komisyonunun ilk çalışmaları sırasında tesbit ettiği hiç toprağı olmıyan vatandaşlara değil, bunlara tevzi edilmesi ve kanunların hiçe sayılması adaletsiz ve insafsız emrin verilmesine kâfi gelmiştir.

Bakanın bu kanunsuz ve adaletsiz emri üzerine mağdur olan vatandaşlar Polatlı mahkemesine müracaat ederek delil ve durum tesbiti yaptırmışlar ve kıraç namı altında kendi partileri arasında taksim ettiği araziyi Ankara çayı ile Su bentleri arasında bulunduğu ve sulu olduğu yolundaki yüksek ziraat mühendislerinin verdikleri bilirkişi raporuna dayanılarak mahkeme bu toprakların sulu topraklar olduğuna karar vermiştir. Filhakika bundan 10 gün evvel köye gittim ve bizzat bu toprakların Ankara çayının taşması üzerine su altında bulunduğunu bizzat gördüm ve çeltik ekilebilir arazi niteliğinde bir arazinin Köy İşleri Bakanı tarafından kıraç arazi sayılarak tevzi ettirildiğini bizzat tesbit ettim.

Köy İşleri Bakanı böyle adaletsiz, haksız, kanunsuz ve partizanca bir emri vermiş olmakla asgari siyasi sorumluluğu bahis konusudur. Bu bakımdan kendisi hakkında Millet Meclisince Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasını arz ve teklif ederim.

Ankara Milletvekili
İlyas Seçkin

BAŞKAN — Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gelecek birleşim görüşülecektir.

14. — Mardin Milletvekili Fuat Uluç'un, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Komisyonundan çekildiğine dair önergesi (4/328)

BAŞKAN — Enerji ve Tabiî Kaynaklar Komisyonundan istifa ettiğini bildiren Mardin Milletvekili Fuat Uluç'un önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Adalet Partisine intisabettiğimden, bağımsız milletvekilleri kontenjanından seçilmiş bulunduğum Enerji ve Tabiî Kaynaklar Komisyonundan istifa ettiğimi saygı ile arz ederim.

Mardin
Fuat Uluç

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

15. — A. P. Grupu Başkanvekili Sabit Osman Avcı'nın, bugünkü birleşimde yapılacak Araştırma Komisyonuna üye seçiminin gelecek Birleşime bırakılmasına dair önergesi (10/16, 10/23)

BAŞKAN — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları bölümünün 1 nci maddesini teşkil eden; «Tefeciliğin önlenmesi ve yaptığı tahribatı tahkik ve tesbit etmek üzere kurulması kabul edilen Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi» nin daha sonraki birleşime bırakılmasını öngören bir önerge var, önergeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü Birleşimde yapılacak komisyonlara üye seçimlerinin tehiri ile gelecek Birleşime bırakılmasını arz ve teklif ederim.

A. P. Grup Başkanvekili
Artvin
Osman Sabit Avcı

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Gelecek Birleşim seçim icra edilecektir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/367) (S. sayısı : 436 ya 1 nci ek)

BAŞKAN — Kanun teklifinin geçen birleşim yapılan açıklamasında gerekli oy çoğunluğunu sağlıyamamıştı. Bu defa açık oylamayı tekrar icra edeceğiz.

Müsaade ederseniz oy kupasını gezdirmek suretiyle oylama yapalım. Muvafık mı efendim? («Muvafık» sesleri) Muvafık.

Gezdiriniz oy kupasını.

2. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri. (Millet Meclisi 2/670, 2/672, Cumhuriyet Senatosu 2/242) (S. Sayısı : 678 e 2 nci ek) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, öncelikle görüşülmesi kararlaştırılan işler bölümüne geçmeden önce, gerek Millet Meclisinden ve gerek Cumhuriyet Senatosundan altışar kişi seçilmek üzere kurulmuş bulunan Karma Komisyon, İcra ve İflâs Kanununun değişik maddesini incelemiş ve bir rapor hazırlamış. Bunun her şeye takdimen görüşülmesi hususunda bir önerge var.

Önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

678 e 2 nci ek sıra sayılı Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisinde benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu tabedilerek üyelere dağıtılmıştır.

Konunun müstaceliyetine binaen gelen kâğıtlardan gündeme alınarak gündemdeki bütün işlere takdimen öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Karma Komisyon
Başkanı
Aydın Senatörü
Osman Saim Sarıgöllü

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge gereğince rapor görüşülmek üzere gelen kâğıtlardan gündeme alınmıştır.

48 saat geçme hükmüne bağlı kalmaksızın görüşülmesini oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemdeki diğer bütün işlere takdimen ve öncelikle görüşülmesi de Yüce Heyet tarafından kabul edilmiş bulunmaktadır.

Lûtfen Karma Komisyon yerini alsın.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, çekmecelerimize atılmamış görmedik.

BAŞKAN — Anladım beyefendi, şimdi zaten aldığımız karar, 48 saat geçme hükmüne bağlı kalmaksızın görüşülmesini intaceder mahiyettedir.

Şimdi raporu okutuyorum.

(Karma Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, kolaylık olması yönünden ve hafızalarınızı tazelemek için bu kanun çok küçük bir değişiklikle gelmiş bulunduğu cihetle, önce Millet Meclisinin kabul ettiği metni, sonra Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metni, onu takiben de Karma Komisyonun kabul ettiği metni okutacağım.

Evvelâ Millet Meclisinin kabul ettiği metni okutuyorum :

(1) 678 e 2 nci S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz.

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metni okutuyorum.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar, bunların dörtte birinden aşağı olamaz. Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır.

BAŞKAN — Karma Komisyonun metnini okutuyorum.

(Karma Komisyonun metni)

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar, bunların dörtte birinden az olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, gerek Millet Meclisinin, gerek Cumhuriyet Senatosunun ve gerekse Karma Komisyonun bu maddeyi düzenleyiş şeklini Yüce Heyetinize sunmuş bulunmaktayım. Anayasanın 92 nci maddesi gereğince bu maddenin müzakeresi bittikten sonra önce Karma Komisyonun kabul ettiği metni Yüce Meclisin oyuna sunacağım. Kabul edildiği takdirde; madde Karma Komisyonun kabul ettiği şekilde kabul edilmiş ve kanunlaşmış olacaktır.

Şayet Yüce Meclisiniz Karma Komisyonun kabul ettiği metni kabul etmezse, o zaman Cumhuriyet Senatosu tarafından vücut bulmuş değişik metni okutup oyunuza sunacağım. Yüce Meclisiniz bu sefer onu kabul eder ise, Cumhuriyet Senatosunun değiştirmiş olduğu şekliyle madde kanunlaşacaktır.

O dahi Meclis tarafından kabul edilmez ise daha sonra da Millet Meclisinin ilk defa kabul etmiş olduğu metni okuyacağım ve iki hal içerisinde Meclis tarafından reddedilmiş ise mevzu, son olarak Meclis, Meclisin kabul ettiği metni tekrar kabul etmek zorunda kalacaktır. Demek ki, bu müzakerenin hitamında Yüce Meclis şimdi okutmuş bulunduğum üç değişik hal suretinden birisini, Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca, kabul etmek zorundadır. Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosu veya Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş olan her hangi bir metin kabul edilecektir.

Buyurunuz Sayın Reşat Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün için Karma Komisyonun tanzim ettiği metnin kabulünde zaruret var. Gerekçesini izah edeyim :

Millet Meclisinin kabul ettiği ilk metinle aradaki fark, borçlunun borcu ne miktarda olursa olsun, aylık kazancı ne olursa olsun, sureti katiyede dörte birden fazla haciz yapılmasına müsait değildir. Cumhuriyet Senatosu bunu; dörtte birden az olmamak kaydiyle haczedilir, ancak sıraya konur, demekle dörtte birden fazla hacizlere imkân vermiş, fakat fikirlerde bâzı şüphe ve tereddütler yaratmıştır. Evvelki metne rücu edilmek suretiyle acaba birden fazla icra için dörtte bir tevkifat yapılabilir mi gibi bir endişe yaratmıştır. Karma Komisyonda bu endişe de bertaraf edilmiştir. Hiçbir memurun aylık maaş veya ücretinden bir tek dosya olan borcundan maada tevkifat yapılamıyacaktır. Bir dosyaya olan borç bittikten sonra ancak ondan sonra gelen dosya infaz edilebilecektir. «Dörtte birden az olmamak kaydiyle» tâbirinden çekinilecek bir şey yoktur, çünkü 28 senelik tatbikatta «dörtte bir-

den az olmamak kaydı» mevcudolmasına rağmen taamül gereğince daima yapılan tevkifat dörtte biri geçmemiştir.

Ancak, bir memurun kendi memuriyet maaşından ayrı olarak bâzı yerlerden büyük gelirleri olursa veya memuriyet maaşı dışında diğer yerlerden ek görevler vesaireler almak suretiyle gerçekte bordroda ödenen maaş 1 500 lira olarak gösterildiği halde eline geçen para 10 bin lira gibi bir meblâğa baliğ olabilirse ve alacaklı da bunu tesbit eder ve «bu adamın aylık geliri şu kadardır, 10 bin liradır, maaşından olan dörtte bir meselâ 350 lira tutuyor, halbuki bunun 10 bin liradan şu kadarı kendisine ayrılıp üst tarafı haczedilebilir.» diye bir talepte bulunursa icra memuru onu tetkik ederek bir tek borç için dörtte birden fazlasının haczine ve tevkifine karar verebilir. Bu bakımdan bundan memurlar için endişe edilecek bir cihet yoktur.

İkincisi; Karma Komisyon yeni metninde demiş ki; bunlar dörte birden az olarak kesilemez, sıraya konur, bir dosyaya yapılan tevkifat bitmeden ikinci dosyaya tevkifat yapılamaz.

Şimdi, şurada birçok memurların tereddüdettiği bir nokta daha var. Bunu kendi anlayışıma göre izah edip komisyonun da bu konuda beyanda bulunmasını rica edeceğim.

Birçok müesseseler, memur taksitle mal alırken kendisine matbu kâğıtlar imza ettiriyorlar veya para verirken matbu kâğıtlar imza ettiriyorlar. Bu, gözden kaçıyor. Onun içerisinde; «maaşım mahcuz olsa dahi yine dörtte birin haczine muvafakat ediyorum» diye imza ettiriyorlar ve bunlar infaz ediliyor. Bu metnin kabulü halinde bu kabîl imza ile vâkı beyanlar infaz edilemiyecektir, bunlar gayrimuteberdir, ancak borçlunun, mahcuz maaşına konan hacizden maada geri kalan bir kısmının daha haczine icra dairesinde muvafakat ettiği takdirde tevkifat yapılabilir. Yoksa bu kabîl kâğıt üzerine yapılan beyanlarla icra dairesi bunu infaz edemez. Onun için çok rica ediyorum; komisyon başkanı da bu hususu burada açıklasın, zabıtlara geçsin, tatbikatta büyük faydası vardır.

Şimdi diğer bir hususa geliyorum; Yüce Meclis Karma Komisyon metnini kabul etmek zaruretindedir. Neden? Çünkü Senatoda, Senato metni 134 reyle kabul edilmiştir. Millet Meclisi burada Karma Komisyon raporunu veya Karma Komisyon raporunu kabul etmediği takdirde Senato metnini nısaba bırakılmaksızın kabul edebilir. Ancak bu ikisini reddedip de Millet Meclisinin ilk metnini kabul etmek yoluna gittiği takdirde Millet Meclisi üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun rey vermesi lâzımdır. Üçte iki rey 350 yi geçer ve bugün Mecliste 350 den fazla milletvekili bulunmadığı için, Millet Meclisi metninin kabulüne imkân yoktur. O takdirde ne olur? Cumhuriyet Senatosunun kabul etmiş olduğu metin kabul edilmiş olur ki, bu da büyük bir mahzur doğurmaktadır. Karma Komisyonun raporu Cumhuriyet Senatosu metninden ve Millet Meclisi metninden daha mütekâmil bir şekilde olduğu için, Yüce Heyetinizden Karma Komisyonun raporunun kabulünü istirham ederim ve Sayın Komisyon Başkanından da bu konuda açıklamada bulunmasını rica ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Başkanlık olarak elbette bitaraf olmamız gerekir. Ancak gene bitaraflığımıza halel vermiyeceğini zannettiğim bir Anayasa hükmünü Yüce Huzurunuzda belirtmek benim için bir borç olmuştur.

Sayın Reşat Özarda, Anayasanın 92 nci maddesinde, kanaatimce, bir zühule düşmüştür. Çünkü Anayasanın 92 nci maddesine göre, bir kanunun tümü şayet Cumhuriyet Senatosunca üçte iki çoğunlukla reddedilmiş ise bu ahvalde Yüce Meclisin de üçte iki çoğunlukla bunu kabul etmesi gerekir. ve o anda da açık oya başvurmak lâzımdır. Şimdi görüştüğümüz ahvalde Millet Meclisinin ilk hazırlamış olduğu metnin kabulü için üçte iki çoğunluğun tekevvününe lüzum ve zaruret mevcut değildir. Bu noktayı tasrih etmek mecburiyetindeyim.

Buyurunuz Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının Millet Meclisince kabul edilmiş olan metni bugüne kadar daha değişikliğe mâruz kalmadan meriyette olan İcra ve İflâs Kanununun metnine ve dolayısiyle mevcut tatbikatlara aykırı idi. Bu sebepten dolayı değiştirilmek zarureti hâsıl

oldu, fakat Millet Meclisinin metni mahfuz sahayı genişletmiş vaziyettedir. Zira bir borçlunun günlük geçimini temin etmek için her İcra ve İflâs Kanununda borçluya bir imkân tanınmıştır. Bu meyanda memurların maaşlarından veya ücretlerinden muayyen miktarı onlara mahfuz olarak tanınmış ve dolayısiyle haciz imkânı verilmemiştir. Eğer Millet Meclisinin metni kabul edilmiş olursa bu takdirde dörtte bir miktarı ancak haczedilebilecek, dörtte üçü mahfuz sahaya bırakılmış olacaktır. Halbuki Karma Komisyonun kabul etmiş olduğu metin Cumhuriyet Senatosu metniyle aynı olmakla beraber daha sarihtir; ancak dörtte birden az olamaz diyor, dörtte üçü mahfuz sahaya terk edilmiş oluyor. Dolayısiyle bir memurun kendisinin ve çoluk çocuğunun asgari maişetini, geçinme imkânını memura bahşeder ve alacaklıların hakkı da, borçlu ve memurla birlikte bir ahenk içinde nazarı dikkate alınmış olur. Bu itibarla 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi, Karma Komisyonun metni gereğince olmalıdır. Aksi halde Millet Meclisinin metni kabul edilirse alacaklıların hakkı burada zıyaa uğrar.

Yine Cumhuriyet Senatosunun kabul etmiş olduğu metin sarahatten uzaktır. Alacaklıların kendi alacaklarını tahsil bakımından sıranın tesbitinde hangi şekilde hareket edilecektir? Cumhuriyet Senatosunun metni bu bakımdan açık değildir. Bu yönü itibariyle de Karma Komisyonun metni Cumhuriyet Senatosunun metnine nazaran daha tercihe şayandır, kabul edilmesi gerekmektedir. Kabul edilmesini saygılarımla arzederim.

BAŞKAN — Sayın Gıyasettin Karaca, buyurunuz.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; huzurunuzda müzakere mevzuu bulunan, 2004 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının Millet Meclisince değiştirilmesine ait teklif Cumhuriyet Senatosunda değiştirilmiş, Karma Komisyonda ise başka bir safhaya girmiştir. Evvelemirde Millet Meclisince yapılan teklif ve bu teklifin kabulü 2004 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci bendine kâmilen zıt ve karşıt bir madde idi. Bu maddenin kabulü Türk toplum hayatında, iktisadi hayatında ve güven sahasında büyük boşluk meydana getirmişti. Ancak, Cumhuriyet Senatosu Millet Meclisinin metnini tamamen ve yüzde yüz zıt istikamette değiştirmek suretiyle, 2004 sayılı Kanunun 83 ncü maddesini hemen hemen aynı mânayı muhafaza etmek suretiyle ipka etmiş gibi bir tesçili durum vardı. Son olarak Karma Komisyonun raporunda kaleme alınan metin halen meriyette bulunan 83 ncü maddenin 2 nci bendine de tamamen ve tıpatıpına uygun bir metindir. Ancak bir sarahat getirilmiş; dörtte birinden fazlası haczedilemez, haciz esasında da ilk önce tercih sırası; ilk müracaatlar nazara alınır, şeklinde bir hüküm koymak suretiyle de 83 ncü maddenin bugün mer'i şekline bir nevi rücu etmiş, fakat hafif bir vuzuh, bir istikamet vermiştir. Bu haliyle bugünkü metnin kabulü Türk toplumu, iktisadi hayatı ve bugüne kadar 83 ncü maddenin tatbikatı ile ahenkli bir duruma getirilmiş vaziyettedir.

Esasen bu teklifin getirilmesine lüzum yoktu. Zira Temyiz Mahkemesi İcra ve İflâs Dairesinin vermiş olduğu karar, muayyen bir borçlu ile muayyen bir alacaklının hususi hayatını ilgilendiren ve o günkü hâdiseye uygun bir tek içtihattan ibaret idi. Bu içtihadın Türk toplum hayatındaki borçlu ve alacaklılarla hiçbir gûna münasebeti de mevcut değildi.

Kanaatimiz odur ki, getirilen teklif ile son gelen şekil arasında yüzde yüz bir zıddiyet mevcuttur. Karma Komisyonun metni 83 ncü maddenin 2 nci fıkrasının eski şeklinin aynıdır, biraz daha vuzuh getirmiştir, fakat Türk toplumuna, iktisadi hayatımıza, bünyemize, yaşayışımıza alacaklı ve borçlu arasındaki münasebetlere ve güvenlik duygularına uygun bulunması sebebiyle Yüce Meclisin Karma Komisyon metnini kabul etmesinin hakka da, hukuka da, insafa da daha uygun olacağı kanısıyla saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Mustafa Akalın, buyurunuz.

MUSTAFA AKALIN (Afyon Karahisar) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İcra ve İflâs Kanunu haciz babında umumiyetle borçluyu himaye eder hükümler ihtiva etmektedir. Bu, bahis mevzuu olan teklif de yine bu yöne mâtuf olarak hazırlanmış ve borçluyu himaye etmek üzere, alacaklının zararına doğacak bir hüküm

getirmektedir. Bilhassa Millet Meclisince kabul edilen metin; benden evvel konuşan arkadaşların da temas ettikleri gibi, pek hakkaniyete uygun kabul edilemez. Zira sarih bir mâna da ifade etmemektedir. Şöyle ki, 1 nci maddenin 2 nci fıkrasında; «Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz» denmektedir. Bu hüküm dörtte birine kadar mânası taşır ki, icra memurunun keyfine kalır; isterse maaşın dörtte birine, isterse beşte birine, isterse altıda birine yani daha az miktarlarına teşmil edebilir. Bu itibarla Millet Meclisince kabul edilen metin, kanaatimizce âdil bir metin değildir. Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin, oldukça mütekâmil bir metin olmakla beraber, Karma Komisyonca kabul edilen metin daha âdilânedir.

Yalnız Meclis Başkanlığına bir önerge takdim ettik, 1 nci maddenin 2 nci fıkrasına bir ek fıkra ilâvesini istirham ediyoruz.

BAŞKAN — Sayın Akalın, bir dakikanızı rica edeceğim.

Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca Yüce Meclis, hazırlanmış bulunan bu 3 metinden her hangi birisini, hiçbir değişiklik yapamadan kabul etmek zorundadır. Bu sebeple değişiklik önergesi kabule şayan olamıyacaktır.

MUSTAFA AKALIN (Devamla) — Bunu bilmekle beraber, fikrimiz olarak zabıtlara geçmesi babında arz ediyorum. Çünkü İcra ve İflâs Kanunu, öteden beri yaptığımız tatbikatta, daima alacaklıyı müşkül mevkide bırakmış ve alacaklı daima borçluyu kovalamakla zamanını harcamıştır. İcra ve İflâs Kanunu yeni baştan ele alındığı zaman bu hususların üzerinde hassasiyetle durulması gerektiğine temas etmek için söz almış bulunuyorum. Bu itibarla en ehvenişer, yani alacaklı için en uygun metin; bu üç metinden en iyisi Karma Komisyon metni olduğu cihetle, bu metnin kabulünü isirham ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Kevni Nedimoğlu... Yok. Sayın Karahan.

ALİ KARAHAN (Hakkâri) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Temyiz Mahkemesi Yüksek İcra ve İflâs Dairesinin, bir alacaklının müracaatı üzerine, memur maaşının teamülen haczedilmekte olduğu dörtte bir nisbetinin geçilebileceğini içtihadetmiştir. «Haczedilen miktar dörtte birinden az olamaz» demekle dörtte üçüne kadar bunun haczedilebileceğini içtihadetmek suretiyle müteamel olan icra takibat yolunu da tıkamış ve hayrettir, bu karar Türkiye'nin bütün icra dairelerine örgütlenmiş bir alacaklı topluluğu tarafından teksir edilmek suretiyle gönderilmiştir. Komisyon da bu tehlikeye işaret ederek, memurun, hele namuslu memurun büyük bir tehlike karşısında bırakıldığını, o ve ona hayatını bağlamış insanların maaşın dörtte üçü üzerinde yapılacak bir tasarrufla ancak dörtte biri ile yaşamaya mahkûm edileceği neticesinin doğabileceğini işaret etmiş, arkadaşlarımın, hükümetin de desteklediği, fakat sonra hükümet başka bir yola saptı; muhterem arkadaşlarım Turhan Bilgin'in getirdiği metin üzerinde mutabakate varılmasını ısraren rica etmiştir. Ve Yüce Meclisçe kabul edilen bu metin maalesef Yüce Senato tarafından reddedilmek suretiyle âdeta 83 ncü maddenin eski tatbikatına uygun tatbikat kabul edilmiş, yalnız, alacak dosyalarının sıraya konması gibi bir ek cümle ilâve edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar; bu tatminkâr değildir. Bir memurun maaşının yüzde 75 hattâ yüzde 90 ı haczedilebildikten sonra ister alacaklılar sıraya girsin, ister 5 dosya birden muameleye konsun, iş memurun eline emeği ve ücreti, aylığı karşılığı olarak geçen paranın onun ve ona bağlı olan insanların yaşamasına kâfi gelip gelmediği cihetinin muhterem Parlâmentoca takdir edilmesidir. Bu sebeple esasen müşkülât içinde bulunan memur, sıkıntıda iken, borçlanma suretiyle icraya verilen bu yetkiden dolayı daha çok sıkıntı içinde kalacak ve bugün memurun çektiği ıstırap çekilmez bir facia haline gelecektir. Bu sebeple şahsan, gerek Parlâmentonun kabul ettiği metin, ki Erzurum Milletvekili Sayın Turhan Bilgin'in teklif ettiği şekli ile, maaşın dörtte biri haczedilebilir kısmını kabul etmek suretiyle maaşın yüzde 75 nin memura bağlı aile efradının bir aylık maişetine ancak kâfi gelir noktai nazarında ittifak etmemiz lüzumuna şahsan inananlardanım. Aksi takdirde vâkı bir itirazın, icra memurunca maişetin tesbitini hedef tutan bu noktai nazar tutmıyacaktır, karışıklıklara sebebolacaktır, memur, icra memurunun takdiri karşısında kalacağı çaresizlikten icra tetkik merciine gidecektir. İcra tetkik mercii müdafaa günü olarak bizzat tatbikatta bulunan bir arkadaşınız olarak, asgari

3 ayda bir murafaa günü verebilmektedir, memur 3 ay çaresizlik ve açlıkla pençeleşecektir. Böyle bir memurdan Hükümet olarak da vazife bekliyemiyeceğimizi peşinen kabul etmek mecburiyetindeyiz. Bu sebeple, efendim piyasada krediler kırılırmış, efendim memur suiniyet sahibi imiş gibi bir kaç memurun başvurduğu kötü yolu yüzbinlerce aileyi sînesinde beslemeye mecbur olan ve devletine aylığı ile bağlı olan, maalesef aldığı ücret de bugün geçimine kâfi gelmiyen memuru perişan hale koymaya hakkımız yoktur.

Biz, aksi sabit oluncaya kadar memuru namuslu telâkki ederiz. Ve memurun borçlanmasını, onun eda edebilecek gücü ve imkânları kendisine vermek yolu ile telâfi edeceği kanaatinde ısrar ve ittifak etmemiz lüzumuna inanıyorum. Bu sebeple gerek yüksek Senatonun vardığı eski hükmü devam ettirme yani İcra ve İflâs Dairesinin vardığı neticeyi sıraya koymak suretiyle kabul etme değil ve gerekse son Karma Komisyonun kabul ettiği metne değil, Meclisin, sayın arkadaşımız Turhan Bilgin'in; maaşın dörtte biri haczedilebilir, şeklindeki katî hükümde ısrar etmek lüzumuna inanmaktayım. En derin hürmetlerimle memurun sefaletten sefalete sürüklenmesine engel olmanızı bilhassa istirham ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sarıgölllü.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (C. Senatosu Aydın Üyesi) — Muhterem Başkan, Millet Meclisinin değerli üyeleri; mevzu, müzakere 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi zarureti ile getirilmiş olan kanunun evvelâ hangi sebepten ve hangi zaruretten neşet ettiğine kısaca değinmek isterim. Bu kanunu sevk etmek zarureti İcra ve İflâs Dairesinin bir kararından neşet etmektedir, fakat birçok arkadaşımızın ve bilhassa bu kürsüden konuşan Ali Karahan'ın beyan ettiği şekilde değildir. Bir alacaklının alacağını tahsil için müracaat ettiği İcra Dairesi, borçlunun maaş aldığı bir şirkete muhtelif dairelerden gelen hacizler sıraya konduğu içindir ki, alacaklının müracaatı üzerine Yargıtay muhtelif icra dairelerinden verilmiş, dörtte bir nisbetindeki haciz kararının hepsinin dörtte bir olarak tatbik edileceği yolunda vardığı içtihat, memurun eline hiçbir meblâğ kalmıyacak şekli ihdas ettiği cihetledir ki, bu kanun tatbikatından doğan zaruretten gelmiştir. Yoksa bir memurun maaşının haczi ve hacizden doğan şekillerden değil, tatbikattan gelmiştir. Yani maaşın tümünü haczeden haciz kararı verir veya verilmiş böyle bir karardan neşet etmemiş, usulen verilmekte olan dörtte birlerin tatbikatından neşet etmiştir. Öyle ise İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin geniş şeklini gözden geçirmemiz lâzım.

İsviçre'den alınmış olan İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesi, memleketimizde kabul edildiği 1932 tarihinde bu son fıkrayı ihtiva etmemekte idi. Yani icra memuru borçlunun maişetine kâfi gelecek miktarı tâyin ettikten sonraki kısım hakkında haciz kararı verebilir idi. 1932 den 1936 tarihine kadar geçen tatbikat devresinde bu tatbikatta icra memurlarının takdiri ile cereyan eden haciz kararlarının şekli endişe verdiği içindir ki, bir teklif halinde gelen bu tadil 1936 yılında Hükümetin muhalefetine rağmen Parlâmentoca, o tarihteki T. B. M. M. nce kabul edilmiştir. Binaenaleyh metne ilâve edilen kısım haczin asgari bir taksim dört nisbetinde olacağıdır. Yani bu tabandır. Eğer eline başka ücret, maaş gibi hususlar geçer ise, eğer kendisinin geçimini temin edecek başka varlıkları var ise icra memuru o zaman bu 1/4 asgariyi daha yukarı, 1/2, 1/3 1/4 veyahut 4/4 gibi, yani tümüne kadar götürebilecektir.

Muhterem arkadaşlarım; Millet Meclisinde bu içtihat kararının, yani muhtelif icra dairelerinden gelen 1/4 hacizlerin tatbikatından doğan, yani tamamının haczine müncer olan hususu izale kastiyle bir teklif getirilmiş. Kasıt nedir? Yani 1/4 ü normal olarak haczedilsin ve binaenaleyh bundan ileriye gidilmesin. Türkiye'deki cari tatbikat, 1936 yılından bu yana, birtakım istisnai kararlar hariç, hepsi 1/4 diyedir. Yani bu karar 1/4 nisbetinde verildiği anda, gerisi bir nevi icra memurunca takdir edilmiş, ailesinin geçimine bırakılmış meblâğı temsil eder.

Şimdi, içtihadın meydana getirdiği durumu izale ederken gelen tadil metni, bu sefer tabanı tavan haline inkılâbettirmiş, yani âzami 1/4 nisbetinde haciz yapılır. Âzami 1/4 dendiği anda, icra memurunun takdirine bırakıldığı bir vakıa olacaktır. Demek; icra memuru kendi takdirini kullandığı zaman bu 1/4 tavanın, yani o

şahıstan bir liraya kadar haciz kararı vermek yetkisine sahiptir. Bu durum karşısında İcra ve İflâs Kanununun esasını teşkil eden, yalnız borçluyu değil, alacaklıyı da gayet tabiî himaye eden birtakım hükümleri muhtevidir. Geliş itibariyle zaten, ta eski Roma'dan İsviçre'ye geçen bu sistem borçluyu değil, bizatihi alacaklıyı himaye ederken, medeni âlemin getirdiği zaruretlerle bu sertlik tadil edile edile, daimî olarak borçlunun lehine bugünkü halini almış durumdadır. Binaenaleyh, yalnız borçluyu himaye edip, bütün hükümleri borçlunun lehine hafifletmek, o da, izin verirseniz ne hukuk prensibine, ne de bugün hassasiyetle müdafaa ettiğimiz, memleketimizdeki mülkiyet hakkına ve rejime uyar bir durum meydana getirmez. Bir insan kendi mülkü ve mülkünün değeri olan bir nevi, paranın da himayesini kendi Devletinden istiyecektir. Borçluyu himaye etmek demek, muhakkak borçluyu borçlanmış bir insan olarak borçlanmamış kişiyle aynı seviyede ve aynı hakta yaşamayı bahşeder bir sistemi getirmemize imkân yok. Bu, bizde olmadığı gibi, çok daha bizden ileri bir seviyede olan İsviçre'de de, Almanya'da da, diğer devletlerde de yoktur. Binaenaleyh, Millet Meclisinin getirmiş olduğu, yani anakanunumuzda mevcut 1/4 tabanı tavan yapan metni Cumhuriyet Senatosu müzakere etmiş, Anayasa ve Adalet Komisyonunun raporuna uyarak bu fıkrayı eski haline getirmekle, sırf Yargıtayın kararının, muhasebeci gibi icra tatbikatında feryat eden kişileri tatmin edebilmek için, «haciz ler sıraya konur,» gibi bir fıkra ilâve etmiş idiler. Bu, Cumhuriyet Senatosundan böylece Millet Meclisine geldikten sonra, Yüksek Heyetinizin ısrarı üzerine, Karma Komisyona gelmiş, Karma Komisyonda milletvekili ve senatörler karma olarak toplanmışlar ve neticede, her iki metnin müzakeresini yaptıktan sonra icra ve iflâs gibi ana bir kanunun anaprensiplerinden olan bu 83 ncü maddenin aynen iptasını, fakat Yargıtay kararının yanlış anlaşılmasına engel olmak için, burada, hacizlerin sıraya gireceği ve birinci haciz bitmedikten sonra ikinci haciz için tevkifat yapılamıyacağı esasını getirmiştir.

Sayın Reşat Özarda arkadaşım, yine bu madde ile alâkalı, daha evvelce maaşının tamamının haczini taahhüdediyorlarmış, bunları önlemek için ne yapmak lâzım, gibi bizden bir de sual sormuş bulunuyordu.

İcra ve İflâs Kanunu, en son 156 madde tadili suretiyle Hükümetten gelmiş olan tasarı kanunlaştığında, bu gibi hususları önlemek için 83 ncü maddeye bu fıkra eklenmiş bulunmaktadır. Yani, evvelce kâğıt üzerinde, senette yapılmış olan, maaşın şu şu şu gibi nisbette hacizlerini peşinen tekabbülü İcra ve İflâs Kanunu kabul etmemektedir. Ancak bu taahhütler, kendisine tebliğden sonra icra dairesinde vukua gelirse, o, İcra ve İflâs Kanununun himayesinde bir taahhüt hükmünü tazammun eder.

Muhterem arkadaşlarım, İcra ve İflâs Kanunu, takdir buyurursunuz ki, anakanunlardandır. Bu kanunlar üzerinde tadilât çok büyük bir etüde, çok itina ve dikkate muhtaçtır.

Muhterem arkadaşlarım gayet hassas davranarak, memurların durumunu mütalâa buyurmuşlar, fakat bu, Sayın Ali Karahan arkadaşımızın dediği gibi, yani memurlar borçlarını ödememek kararındadır, gibi bir kastı ihtiva etmemektedir, Millet Meclisinin metni. Orada takdir hakkını icra memuruna bırakmıştır. İcra memuruna takdir hakkını bıraktığımızda, bu takdir hakkının kullanılışının kontrolu bizi müşkül duruma düşürecektir. İcra ve İflâs Kanununda mevzuubahsedilen hususla Yargıtayın kararının anlaşılışı arasında fark vardır. Yargıtay kararında borçluları icra tetkik merciine gönderen husus, maaşlarına tatbik edilecek 1/4 lerin devamiyle, tümünün haczi hakkındadır. Bizim getirdiğimiz metin, tamamen bunu ve bu endişeleri bertaraf edecektir. Adalet Bakanlığı, gerek Yargıtayla, gerekse üniversite icra ve iflâs kürsüsüyle yaptığı müzakereler sonunda getirdikleri metin Cumhuriyet Senatosu metnine en yakın olması hasebiyle Karma Komisyonda arkadaşımız Mehmet Beyin vermiş olduğu teklif bunların her ikisini meczeden ve İcra ve İflâs Dairesinin endişelerini, yani bu içtihatta ileri sürdüğü karar esbabını izale etmekte olduğu içindir ki, eğer iltifat buyurur, Karma Komisyonun vermiş olduğu bu rapor ve neticede bu metni kabul ederseniz, bütün endişeler izale edilecek ve 1936 dan bu yana hiç kimsenin şikâyet etmeden tatbik edilegelen tatbikat aynı şekilde devam edecektir. Hürmetlerimle.

AHMET BİLGİN (Edirne) — Sayın Başkanım, sual sormak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Sarıgöllü, zatıâlinizden Komisyon Başkanı olarak bâzı arkadaşlar sual sormak istiyorlar.

Buyurunuz Sayın Bilgin, sorun.

AHMET BİLGİN (Edirne) — Efendim, Karma Komisyon metninin «1/4 ten az olamaz» tâbirine karşılık 1/4 ten fazla olacağı anlaşılıyor. Komisyon Başkanı olarak buyurduğunuz, söylediğiniz şekilde birden fazla icra gelen ve başkaca geliri olmıyan memurun maaşı nasıl haczedilecektir? Dondurulmuş bir vaziyet var mıdır?

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Devamla) — Muhterem Ahmet Bilgin Bey arkadaşım, bundan evvelki metni tetkik ederlerse; tatbikatlı olan metin 1/4 ten fazla değil, 1/4 ten az olamaz.

AHMET BİLGİN (Edirne) — Memurun maaşına böyle 1/4 ten fazla birkaç icra birden gelirse durum ne olacaktır? «Maaşın 1/4 ten fazlası haczedilemez» hükmünün konulması lâzımdır.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Devamla) — Muhterem Ahmet Bilgin Bey arkadaşım, «Maaşın 1/4 ten fazlası haczedilemez», o birinci metin idi, yani Millet Meclisinin kabul ettiği metin idi, fakat 1936 dan bugüne kadar tatbik edilen metin - ki Karma Komisyon onu o fıkraya irca etmiştir - 1/4, haciz tabandır. Varlığı, başka yerden ücret aldığı, mal - mülk sahibi olduğu tesbit edilirse, yukardaki 1 nci fıkrayla onu karşılaştırdığınız zaman göreceksiniz ki, icra memuru borçlunun geçinmesine yetecek kadar miktarı ayırır, diye bir kayıt mevcuttur. Binaenaleyh, eğer 1/4 i bu yolda anlarsak, ki şöyle 40 küsur senoye yakın bir zamandan beri tatbikat, daima 1/4 ün haczidir, o itibarla Karma Komisyon, bu metni 40 küsur senelik tatbikata uygun olarak yine taban olarak 1/4 ü kabul etmiştir.

Ancak, muhtelif dairelerden hacizler gelirse, yani icra memuru bunun dışında varlığını tesbit edip de 1/4 den fazlasına karar vermezse bu 1/4 ler sıraya girecektir. Birisi kesildikten sonra öbürüne, öbürüne, öbürüne... sıra böyle devam edecektir.

BAŞKAN — Sayın Aytaç, buyurun sualinizi sorun.

KEMAL AYTAÇ (Muş) — Efendim; Karma Komisyon metninin ikinci fıkrası; «Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden az olamaz.» tâbiri var. O halde bundan (maaşın tümü haczolunur) mânası çıkmaktadır. Bu hükümle, bir memurun maaşının dörtte birinden fazlası, yani tümü de haczolunabilir. Bunu nasıl izah ediyorsunuz? Gaye bu olmamalıdır.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Bilgin'in suali üzerine sayın komisyon başkanı bu noktayı izah ettiler.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşım, bu 83 ncü maddenin bir de birinci fıkrası var. Bu birinci fıkra diyor ki «İcra memuru borçlunun geçimine yetecek miktarı ayırır. Ondan sonraki kısmı haczeder. Ancak bu haciz 1/4 den az olamaz.» Eğer takdir hakkı, bu geçim meblâğı olmasaydı o zaman buyurduğunuz gibi tümünün haczi mümkündü. Bu takyidî ve takdirî bir hak. Yani geçimini ayırdığı zaman, icra memuru, eğer bu son fıkra olmasa hiçbir meblâğı haczetmemeye karar verebilecektir, fakat şartlar öyle göstermiştir ki, bu sebepledir ki, bu asgari had tâyin ve tasrih edilmiş ve bunun...

BAŞKAN — Sayın Sarıgöllü, size kolaylık olsun diye Sayın Aytaç ve Sayın Bilgin'in sorusunu, müsaade ederseniz bendeniz açayım.

Bir memurun hiçbir taraftan geliri olmadığı bir ahvalde maaşının dörte birinden ziyadesi kesilebilir mi, kesilemez mi diye soruyorlar arkadaşlarımız.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Devamla) — Sayın Başkan, Türkiye'de bir memurun aldığı 200 liradan başlayıp 30 bin liraya kadar çıkmaktadır. Binaenaleyh 200 liradan başlıyan bir memurun maaşının tümünün haczine, şu madde metnine göre icra memuru karar veremez. («Verebilir bu madde muvacehesinde» sesleri)

Veremez, çünkü geçimine muhakkak bir para bırakacaktır birinci fıkra ile. Birinci fıkrayı tekrar okuyayım. Bakın beyler rica ediyorum, bir defa matlabı şu; «Kısmen haczi caiz olan.» Kısmen diyor, tamamen haczi diye bir matlap olmadığı gibi, bir hüküm de yoktur. Okuyorum; «Kısmen haczi caiz olan şeyler; maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları

ve hasılatı, ilâma müstenidolmıyan nafakalar, tekaüt maaşları, sigortalar veya tekaüt sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar borçlu ve ailesinin geçimleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildkten sonra haczolunabilir.» Yani asıl İsviçre metni, 1936 ya kadar tatbik edilen bu. Ondan sonra öbür fıkra geliyor, diyor ki; «Bu haciz dörtte birden aşağı olamaz. Ama dörtte birden fazla olması hakkındaki hüküm, ancak keyfe değil, takdire kalmıştır.

ABDURRAHMAN ŞEREF LÂÇ (İstanbul) — İcra memuruna takdir hakkı verilir mi? Zaten infaz edecek odur.

BAŞKAN — Sayın Laç, lûtfen, söz bitsin, ben müsaade edeyim, sual sorunuz, cevap verilsin.

Sayın Sarıgöllü, ifadeniz bitti mi?

Sayın Kaptan, sorunuzu sorunuz.

MUSTAFA KAPTAN (Sinop) — Burada iki durum var :

Birincisi; geçim,

İkincisi, dörtte birinden fazlası haczedilemez. Burada bütün takdir icra memuruna kalıyor, icra memuru infaz memurudur. İnfaz memuruna nasıl takdir hakkı veriyorsunuz? Bir mala 25 lira, ötekine 125 lira derse bunu nasıl telif edeceksiniz? İnfaz memurunun kararı, takdir hakkı olabilir mi?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sarıgöllü.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Devamla) — Efendim, muhterem arkadaşım beni mâzur görsün, kendileri tatbikatta çok bulundular. İcra memurları, infazla mükellef bu memurlar hâkim ve savcının yetkilerine sahibolmamakla beraber öyle yetkilere sahiptirler ki, infazdan mütevellit bir meskeni arama kararı olmadan kimse giremez, fakat icra memuru haczi tatbik ederken, mükemmelen kapıyı açtırır, kilitliyse kırdırır, girer, eski hale getirir. Binaenaleyh icra memuru yalnız infazla mükellef diye takdir hakkı yoktur veya ona veremeyiz demiye ne kanunun tümü, ne de icra ve iflâs hukuku buna imkân vermez.

Burada sarahatle beyan ediyorum ve maddeyi okuyorum, diyorum ki; dörtte birden fazlasını icra memuru haczedebilmek için, ancak geçimi hakkında bir takdire varması iktiza eder. Bu, 40 küsur senedir tatbik edilir, maaşın haczi talebedilir, verilen karar dörtte birdir. Bundan fazlası bir bilirkişi takdirine dayanır. Eğer biz bunu değiştirir de tabanı tavan yaparsak muhterem arkadaşlar, o zaman alacaklı ne banka, ne eşhas hiç kimse bir diğerine yani ücret ve maaşta bulunan kimseye bir kuruş ödünç para veremez. Çünkü, karşılığında muhassas bir miktar yoktur, onu garantiye götüren tahsili mümkün olduğu zaman alacağı miktarı tâyin ve tesbit eden miktar ortadan kalkar.

BAŞKAN — Sayın Lâç, buyurun sorunuzu sorun.

ABDURRAHMAN ŞEREF LÂÇ (İstanbul) — Şunu söylemek istiyorum : Millet Meclisince (1/4 ten fazla haczolunamaz) şeklinde bir kayıt konmasındaki mahzur nedir ki, bunu böylece icra memuruna bir takdir salâhiyeti vermek için ısrar ediyor Karma Komisyon? Daha katî ve vuzuh ifade edecek bir hükmün getirilmesini ne bakımdan mahzur telâkki ediyorlar? Bunu izah buyurmalarını rica edeceğim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sarıgöllü.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI OSMAN SAİM SARIGÖLLÜ (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, sualler hep aynı kılıkta, biraz değişik olarak gelmekte.

Şimdi, 1/4 ten fazla olamaz, yani tavandır. Binaenaleyh, bir şahıs 600 lira alıyor ise, 1/4 ünden fazla olamaz, dendiği zaman bunun 150 lirasından 1 liraya kadar geriye doğru bir icra memuru takdiri başlar ve bu şahısların teminatını, paranın alacağın teminatını ortadan kaldırır. Bir taraftan diyorsunuz ki, icra memuruna takdir yetkisi vermiyelim. Kırk küsur senelik tatbikatta bulunan kanundan şikâyet eden bir kişi çıkmamış, bir Yargıtay kararının anlaşılmasından doğan bir endişe buraya getirmiş bu değişikliği; diğer taraftan diyoruz ki; bu sefer tavanı tesbit edelim, 1/4 den 1 liraya kadar icra memuruna takdir yetkisi verelim.

Muhterem arkadaşlar, cemiyette yaşıyor bütün insanlar, kredi müesseseleri var. Bu kanunu koyduğunuz zaman bir defa cereyan etmiş muameleleri bir tarafa koyun, bundan böyle hiçbir arkadaşa bir müessese bir kuruş ödünç para vermez. İçinizde banka umum mü-

dürleri var, bu kanun çıktığı takdirde müracaat edilse, bütün cari olan muamele ile muayyen bir parayı almaktayız, acaba verirler mi? Vermezler.. Çünkü tavan haline gelen 1/4 teminatı ortadan kaldırıyor. Taban halinde olduğu zaman, asgari 1/4 dendiği zaman, yine 600 lirayı misal alayım, muhakkak ki 150 lira bir meblâğın kesileceğini alacaklı bilmektedir. Hesabını ona göre yapacaktır. Borçlu da kendi ihtiyaçlarını temin için bir kredi müessesesini karşısında emniyetle bulacaktır. Bugün memurlardan maaş, ücret alanlardan, istirham ediyorum birisi lûtfen bir bankacı ile, bir iktisadi müessese - bakkal demiyorum - bir bankacı ile görüşsünler, acaba müracaatlarında banka kendilerine bugün vermekte olduğu meblâğı verecek mi? Yani bütün mesele bundan ibaret.

BAŞKAN — Tamam Sayın Sarıgöllü. Başka soru sormak istiyen yok efendim, tamam.

Sayın İsmail Hakkı Yıldırım, buyurunuz.

İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Turhan Bilgin'in ve arkadaşlarının Yüce Meclisinizce kabul edilen kanun teklifi, memurların aylık veya ücretlerinin 1/4 ünden fazlasının haczedilememesini temin ediyordu. Bu teklifin bir gerekçesi vardı, Yüce Meclisiniz bu teklifi olduğu gibi, aynen kabul etmiştir. Sonra Cumhuriyet Senatosundan dönen değişik şekli benimsemiyerek ilk görüşünde Yüce Meclisiniz ısrar etmiş, Devlet memurunun maaşının 1/4 ünden fazlasının haczedilememesi görüşünü teyidetmiştir.

Karma Komisyon farklı bir metinle gelmiş ve bugün Yüce Meclisinizin eski görüşünü değiştirerek bu görüşü benimsemesini komisyon olarak, komisyon bu karara vardığı için haklı olarak, müdafaa etmektedir.

Gerek Cumhuriyet Senatosunun kabul etmiş olduğu metin, gerekse Karma Komisyonun metni kabul edildiği takdirde İcra ve İflâs Kanununda hiçbir değişiklik yapmamış olacaksınız. Karma Komisyon diyor ki; «Haczolunacak miktar bunların 1/4 ünden az olamaz.» Eski 83 ncü madde de, «Haczedilecek miktar bunların 1/4 ünden az olamaz.» hükmünü ihtiva ediyordu. Mutlaka icra memuru 1/4 ünü haczeder, bunun dışında takdir ederse, bir memurun 100 lira ile geçinebileceğini takdir ederse ve o memur 1 000 lira alıyorsa 900 lirasını haczedebilir, icra memuru böyle takdir ediyor. Eskiden de öyle idi, şimdi de öyledir. «Birden fazla haciz varsa sıraya konur.» deniyor burada, eskiden de öyle idi. İcra ve İflâs Kanununda gerek icra, gerekce iflâs tatbikatında alacakların sıraya konması zaten kanunun sisteminin icabıdır ve hangi alacakların öncelik taşıdığı, hangilerinin daha sonra tahsili lâzımgeldiği hususunu kanun açıklamış, belirtmiştir. Kanunda gösterilen hususu, sıraya konur, diye zaten sıra konan, kanun sisteminde var olan bir müesseseyi bir daha buraya bir cümle ile ilâve etmekle bir değişiklik getirmiş olmuyoruz. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez, deniyor. Zaten bu da kanunda vardır, bunu koymasalar da vardır. Bir alacak, bir sıradaki alacak tamamen tahsil edilmedikçe sonraki sıradaki alacağın tahsiline gidilmez, bu da kanunun bir emridir ve bugüne kadar yapılan tatbikat budur. Ben Yüce Meclisinizin esasen mer'i olan hükmü yeniden meriyete koymak gibi bir metin teklifine iltifat edeceğini zannetmiyorum. Mer'idir zaten bunlar. Bu kanun tadilâtını kabul etmemek, reddetmek şeklinde tezahür edecekse reyleriniz, ona bir diyeceğimiz yok.

30 bin lira aylık olan memurları ben ilk defa işitiyorum. Sayın Maliye Vekilimizi de belki ilgilendirir, açıklamada bulunurlar, bilmiyorum; 30 bin liralık aylıklı memuru ben ilk defa işitiyorum. Benim bildiğim bunun asgari haddi 200 lira ki, bir bilen dostuma biraz evvel sordum, ifade ettiler, âzami haddi de galiba 1 750 lira imiş. 200 lira ile 1 750 lira arasında memurlar maaş almaktadırlar. 30 bin lirayı ben sayın komisyon adına konuşan arkadaşımızın heyecanla söylediklerini zannediyorum. Bu 30 bin lira aylık alan memuru başka arkadaşlarımızın da daha önce bildiğini, duyduğunu zannetmiyorum.

Memurların geçim haddine gelince; esasen dar gelirli veya orta gelirli insanlardan, orta sınıftan teşekkül ediyor, memurlar orta sınıfı teşkil ediyorlar. Dar gelirli olan bu memurlar camiasının maaşlarının belki boğaz tokluğu yani, çok mahdut bir şekilde sağlıklarını koruyacak şekilde, ölmiyecek şekilde yaşadıkları şekilde

1/4 ünü ancak tasarruf edebilirler. Bu hacze tabi olan da zaten.. Biz diyoruz ki, Yüce Meclisiniz diyor ki; hacze tabi olacak miktar da 1/4 ü olsun, 1/4 ünü geçmesin. Bir icra memurunun takdirine bırakmaktaki mahzurları ben kabul ediyorum, arkadaşlarımızın hassasiyetine iştirak ediyorum; kendisi de dar gelirlidir yani, 1 750 lira alan bir müşteşarın; canım ben 300 lira ile geçiniyorum da müsteşar niçin geçinmesin, diye 1 500 lirasını haczederse ve Türkiye'de mahdudolan, zaten bu miktar maaş alan çok mahdut memur vardır, bu biraz fazla maaş aldığı zannedilenlere icra memurlarının çok fazla yüklenecekleri ve onları zannediyorum geçim için büyük sıkıntılara düşecek durumlara getirebilecekleri mümkündür, getirebilmeleri mümkündür, onu önlemek lâzımgelir.

«Borç - alacak nizamını bozar» iddiası doğru değildir. Bir memurun hudutsuz şekilde borçlanma imkânlarını zaten kapamak lâzımdır, tıkamak lâzımdır. Bir memurun kendi aylığından gayrı geliri yoksa kendi aylığı ile geçinebileceği şekilde yaşamasını temin etmek lâzım. Öbür türlüsü borçluların daha aleyhinedir, yani bir memurun bir maaşı vardır ama, kırk yere aynı maaşı karşılık olarak gösterip borçlanması imkânları ortadan kaldırılmamaktadır ama bir memurun aylığının dörtte birinden fazlasının haczedilemiyeceği kanaati, haczedilemiyeceğinin bilinmesi, o memurun hudutsuz şekilde borçlanmasını ve sonra kendi çoluk çocuğunun maişetini karşılamakta müşkilâta uğramasını ve randımanını düşürmesi neticesini hâsıl etmiyecektir, borç hayatında borçluluk alacaklılık münasebtlerine bu 1/4 ünden fazlasının haczedilemiyeceği kaidesi bir istikrar getirecektir.

Sonra, maaşının tamamının haczedilmesi halindeki memuru da ben düşünüyorum. Devlet hayatında zaten geçineceği kadar maaş alan bu memurun, bu hacizlerin altında memur ve işçinin nasıl randımanlı olabileceğini yüksek takdirlerinize yeniden arz etmek zarureti vardır. Kanaatimce, ne şekilde olursa olsun, Millet Meclisinin ilk kabul ettiği metin üzerinde ısrar etmekte zaruret vardır, kanunu tadil etmek istiyorsak; eski tatbikatı muhafaza etmek istiyorsak, diğer iki metin eski tatbikatın devamını temin etmeye yarar. Takdir Yüce Kurulunuzundur. Bu hususları açıkca ifade etmek zaruretine inandığım için söz aldım. Saygılarımla.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, Hükümet olarak Sayın Adalet Bakanının bu hususlaki görüşünü öğrenmek istiyoruz.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, yeterlik önergeleri var, yeterlik önergelerini okutuyorum.

ADALET BAKANI HASAN DİNÇER (Konya) — Sayın Başkan, bir sual tevcih edilmiştir, müsaade ederseniz cevaplandırayım.

BAŞKAN — Sorulan suali sorulmamış kabul ediyorum efendim, ben konuşmadan bir kimse sual soramaz.

Yeterlik önergesini okutuyorum. Önerge kabul edilmezse söz hakkı doğar.

Sayın Başkanlığa

Müzakerelerin kifayetini arz ederim.

Erzurum

Ahmet Mustafaoğlu

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Konuşmaların kifayetini arz ve teklif ederim.

Aydın

Reşat Özarda

BAŞKAN — Yeterlik önergesinin aleyhinde Sayın Ahmet Bilgin, buyurunuz efendim.

AHMET BİLGİN (Edirne) — Çok muhterem arkadaşlarım, konuşulmakta olan madde, henüz tamamiyle aydınlığa kavuşmuş değildir. Millet Meclisinin önce kabul etmiş olduğu madde (Bir mebusun yahut bir memurun maaşının 1/4 ünden fazlası haczedilemez) mânasına alınmaktadır. Halbuki komisyonun metni 1/4 ünden fazlasının da haczedilebilmesini imkân dâhiline almaktadır. Bu hususta daha söylenecek çok sözler ve çok şeyler vardır. Çünkü bunu aydınlatmak için misalleriyle, hazırlamış olduğum rakamlarla bunun aksini ispata hazırım. Binaenaleyh önergenin kabul edilmemesini arz ve rica ederim.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul Etmiyenler... Yeterlik önergeleri kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, şimdi, Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca önce Karma Komisyon tarafından kabul edilmiş bulunan metni oyunuza sunacağım. Reddedildiği takdirde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişik şekli oyunuza sunacağım. O da reddildiği takdirde Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş bulunan metnin oylamasını açık oylama suretiyle yapacağım. Açık oylama sonunda 226 kabul oyunun çıkmış olması gerekecektir. Bunun haricinde vucut bulan bir sayı, bu maddenin kanunlaşabilmesi için kâfi gelmiyecektir.

Meclis her üç metinden birini kabul etmek zorunda olduğuna göre, Cumhuriyet Senatosunda Millet Meclisinin metni 137 iştirakin 133 kabulü ile kabul edilmiş bulunduğu cihetle Millet Meclisinde hazırlanan ilk madde metninin de 226 kabul oyu ile ortaya çıkmış olması gerekecektir.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Kaç oy lâzım, anlıyamadım?

BAŞKAN — Tekrar izah edeyim.

Karma Komisyon tarafından kabul edilmiş metin Meclisçe kabul edilirse bu madde bu şekliyle kanunlaşacaktır. Şayet reddedilirse o zaman Cumhuriyet Senatosunun kabul etmiş olduğu metni oyunuza sunacağım. O da reddedilirse Millet Meclisinin ilk defa hazırlamış olduğu metni açık oya sunmaya mecburum. Açık oy sonucunda 226 kabul oyu çıkması gerekmektedir. Aksi halde çoğunluk bulunmadığı cihetle kabul edilemez hal ortaya çıkacaktır ve 10 Haziran 1968 de oylaması tekrar edilecektir.

Karma Komisyonca hazırlanmış metni okutuyorum.

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi

Madde 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden az olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez.

BAŞKAN — Karma Komisyonca hazırlanmış olan maddeyi okunmuş şekliyle Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler. («Anlaşılamadı» sesleri).

Karma Komisyonun metnini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Anlaşılamdı.

Tekrar oya sunacağım. («Anlaşılmadı» sesleri).

Beyefendi, Karma Komisyon bir metin kabul etmiş, matbu, yazılı, oya sunuyorum.

Kabul edenler lûtfen işaret buyursun, sayacağım..

Muhterem arkadaşlarım, Divan kâtibi arkadaşım bu şekliyle saymakta müşkülât çekiyor. Lûtfen ayağa kalkmak suretiyle oylamayı yapalım.

Kabul edenler ayağa kalksın lûtfen, sıhhatli bir sayım yapalım.. Kabul etmiyenler lûtfen ayağa kalksınlar... Kabul edilmiştir efendim.

Karma Komisyon tarafından hazırlanmış olan metin kabul edilmiştir. Bu şekliyle madde, Karma Komisyonun hazırlamış olduğu şekliyle kanunlaşmıştır.

İkinci madde :

Cumhuriyet Senatosunca kabul edilmiş bulunan ikinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — İşbu kanun 28 . 3 . 1968 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Karma Komisyon maddenin aynen kabulü görüşündedir.

Madeyi bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Bu şekliyle bu kanundaki değişiklik kanunlaşmış bulunmaktadır.

3. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355) (S. Sayısı : 433 ve 433 e 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde bulunan bu teklifin öncelik ve ivedilikle ve

(1) 433 ve 433 e 1 nci ek sıra sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

diğer işlere takdimen görüşülmesi Bütçe ve Plân Komisynu Başkanvekili Erol Yılmaz Akçal tarafından talebedilmektedir.

Teklifi bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum efendim.

Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlarımız lûtfen oylarını kullansınlar.

(Plân Komisyonu raporu okundu).

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi vardır. İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e, Vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun

Madde 1. — Kore Savaşında emsalsiz üstün kahramanlıklar gösteren, Sarıkamış ilçesi Karaurgan bucağı İslâmsör köyünden Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 500 lira maaş bağlanmıştır.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımını takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar yönünde söz istiyen? Yok.

Kanun teklifini tümü itibariyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Eşsiz yararlık göstermiş bulunan Kore kahramanı Hacı Altıner için kanun hayırlı olsun.

4. — Halk Bankası ve halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü madesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/200, 2/171) (S. Sayısı : 257 ve 257 ye 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hakkında teklif vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin dördüncü sırasında kayıtlı 257 sıra sayılı Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Adına
Rize
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bu hususta düzenlenmiş bulunan raporu okutuyorum.

(Plân Komisyonu raporu okundu).

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen? Yok?

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var. İvedilikle görüşülmesi teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun

Madde 1. — 2284 sayılı Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 5652 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

---

(1) 257 ve 257 ye 1 nci ek sıra sayılı basmayazılar tutanağın sonundadır.

«Madde 4. — Türkiye Halk Bankası memleket içinde ve dışında gereken yerlerde şube ve ajans açabilir.»

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Birinci maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde oyunu izhar yönünden lehte - aleyhte söz istiyen? Yok. Kanun tasarısının tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanun tasarısı tümü itibariyle kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

5. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170) (S. Sayısı : 431 ve 431 e 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Kanun teklifinin diğer işlere takdimen görüşülmesi hakkında bir önerge gelmiştir, önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler bölümünde 431 ve 431 e 1 nci ek sıra sayılı Kanunun öncelik ve ivedilikle ve gündemdeki diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Komisyonu adına
Rize
Erol Yılmaz Akçal

(1) 431 ve 431 e 1 nci ek sıra sayılı basmayazılar tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum. («Okunmasın» sesleri)

Bâzı arkadaşlarımız, raporun okunmasına lüzum yok, diyorlar. Daha evvelce matbu evrak dağıtılmış bulunmaktadır.

Raporun okunmasına lüzum olmadığı hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Rapor üzerinde, tümü itibariyle söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek Kanun

Madde 1. — Türkiye Halk Bankasının :

a) Esnaf kefalet kooperatiflerine, esnaf dernek ve birliklerine, bu teşekküllere kayıtlı üye ve ortaklarına, küçük sanayicilere, gerek kayıtlı bulunduğu teşekkülün tavassut ve kefaletiyle, gerekse doğrudan doğruya açacağı her çeşit kredilerle, ismi zikredilen teşekküller mensuplarının kendi aralarında ihdas edecekleri karşılıklı yardımlaşma fonlarından alacakları paralar.

b) Bu kredi işlemleriyle ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hulâsaları, kredi lehtarlarından bankaca alınacak beyanname, bilânço ve işletme hesabı hulâsaları,

c) Menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri,

d) Esnaf kefalet kooperatiflerinin banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri,

e) Bu kredilerden doğacak borçlar hakkında icra, mahkeme ve resmî daireler nezdinde yapı-

lacak takip ve tahsilâta dair her nevi talep, tebliğ ve kararlar,

f) İpoteğin paraya çevrilmesi ve gayrimenkulün banka üzerinde kalmasiyle ilgili muameleler,

g) Bu krediler dolayısiyle bankaca alınan paralar, (faiz ve her türlü masraf karşılıkları dâhil).

Damga Vergisinden, noter, tapu harclarından ve her türlü harçlardan istisna edilmiştir.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen?...

Buyurun Sayın Çelikbaş.

Muhterem arkadaşlarım, açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaşımız varsa lûtfen oyunu kullansın.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, küçük esnaf ve küçük sanat erbabının Halk Bankası ve kefalet koperatifleriyle olan münasebetinde şöyle bir ihtiyaç mevcuttur; acaba bu ihtiyaç gideriliyor mu komisyondan onu öğrenmek istiyorum.

Esnaf kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle işinin geliştirilmesi maksadına mâtuf olarak küçük sanat erbabı veya esnaf doğrudan doğruya Halk Bankasından kredi talebediyor. Küçük esnaf veya küçük sanat erbabını ipotek vermesi veya tüccar kefaleti göstermesi gibi haller son derece kendisini müşkülâta sokmaktadır ve ticari kefaletlerde de bunun birtakım mukabil isteklerle karşılanması mümkündür. Acaba bu gelen madde çok süratli okunduğu için takibetmek imkânını da bulamadım bir esnaf kefalet kooperatifinin kefaletiyle her hangi bir küçük sanat erbabı veya esnaf işini geliştirmek maksadiyle Halk Bankasına müracaat eder, kredi almak isterse Halk Bankası bu maddeye göre esnaf kefalet kooperatifinin kefaletini kabul ederek krediyi açabiliyor mu, açamıyor mu? Buna imkân veriyor mu madde, vermiyor mu? Bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN — Komisyon adına Nuri Bayar, buyurunuz.

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Buradan konuşabilir miyim?

BAŞKAN — Hayhay efendim, kısa ise konuşabilirsiniz.

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Sayın Başkanım, Sayın Çelikbaş'ın bahsettiği husus bu kanunla ilgili değildir. Bu kanun mücerret tadadedilen şartlar muvacehesinde Damga Resminden muaf kılmaktadır.

Sayın Çelikbaş'ın bahsettiği hususlara taallûk eden bir kanun teklifi Bütçe Komisyonundadır ve gündeme alınmıştır. Eğer o kanun Umumi Heyete sevk edilir ve yüksek kabule iktiran ederse arkadaşımızın bahsettiği mahzurlar izale edilmiş olacaktır.

Mâruzatım bu kadardır.

BAŞKAN — Sayın Onan, buyurunuz.

SÜLEYMAN ONAN (Kırşehir) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; küçük esnaf ve sanatkârlarımızın faaliyetinin daha mükemmel hale gelmesi için, onların rahatlıkla çalışabilmesi için Damga Rüsumundan sayılan hizmet konularının muaf tutulmasına mütedair kanun tasarısı yerindedir.

Türkiye'de küçük sanatkâr, küçük esnaf çok büyük yekûn tutan bir kütledir. Memleketimiz sanayileşme, ticaret bakımından ihya olma yönünde bu kabil kolaylıkları beklemektedir. Bugün şu acıklı hususu bu vesileyle Yüce Mecliste arz etmek isterim : Küçük sanatkâr deyince eğitilmemiş, yetişmemiş, tam mânasiyle sanatının ehli olmıyan insanlar; ben sanatkârım diye ortaya çıkıyorlar ve millî servetlerimize kasdeder şekilde yanlış tamirler, yanlış alâkalı çalışmalar yapıyorlar.

Biz Meclis olarak, Hükümet olarak, eline bir tornavida; eline bir pense alıp da bir barakada tamircilik yapanlara müsaade etmemeliyiz. Bunlar da küçük esnaf, küçük sanatkârlar meyanında mütalâa edilerek onlar da damga rüsumundan muaf tutulacaklar, onlar da ehil sanatkârlar şekliyle kanunun emrettiği haklardan faydalanmaya çalışacaklar. Bu yönüyle eğer biz Türkiye'de hakikaten küçük sanatkârın, küçük esnafın rahatlıkla çalışmasını temin etmek istiyorsak, önce bu konuları nizama koymaklığımız lâzımdır. Yani her sanat erbabının mutlaka ehliyetli bir okulda imtihan vermek suretiyle, onlara bir belge verilmesi suretiyle hakikaten sanatkâr olduğunu ispatlamış olmaları lâzım. Ondan sonra bu kanunun emrettiği, tanıdığı haklardan onların faydalanmasını sağlamaklığımız lâzım.

Türkiye'de küçük esnaf nâmütenahi, bugün köylerde çerçilik yapanlardan; şehirlerde, kasabalarda işportacılık yapanlardan tutunuz da en büyük ticari faaliyeti yaptığı halde kendisini küçük esnafmış gibi gösteren tüccarlar da vardır. İşte malî yönden Maliye Bakanlığı, ticari yönden ilgili daireler bu kabîl hakikaten maksadının dışında faaliyet gösterenlerin böyle aleyhte çalışanların yakasına yapışıp vergi konusunda da onları millî göreve, vergi vermeye icbar etmeleri lâzım. Küçük esnaf diyoruz, bu kanundan faydalanacak. Küçük sanatkâr diyoruz, bu kanundan faydalanacak. Ama, biraz evvel Yüce Meclis huzuruna arz ettiğim ve hakikaten hepinizin de inandığınızı sandığım bu konularda, memleket olarak bu dâvaya eğilmemiz gerekiyor. Bugün büyük şehirlerde sadece sanatkârlar sitesi, esnaflar ticarethaneleri derli - toplu şekiller almaya yüz tutmuştur. Sanayi sitelerinin olduğu şehir ve kasabalarımız azdır. Hükümet olarak sanayileşmeyi sadece İstanbul'da, İzmir'de, buna mümasil büyük şehirlerde değil, Orta - Anadolu'nun ilgi bekliyen yerlerinden de bunların ihdas ve ihyasına el atmasını, parmak basmasını rica ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, her şekli ile bu kanun, arz ettiğim nitelikte olan küçük sanatkâr ve küçük esnaflar için faydalıdır. Onun için oyumu beyaz olarak kullanacağım. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Önadım, buyurun efendim.

KASIM ÖNADIM (Bursa) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar, müzakere etmekte olduğumuz bu kanun teklifi, halen Türkiye'de 365 esnaf kefalet kopoeratifi ve 140 bine yakın esnaf ile 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş derneklere kayıtlı kefalet kooperatifleri haricinde, bankadan küçük küçük krediler alan esnaf vatandaşlarımızla, bâzı bölgelerimizde kurulmuş, denemesine başlanmış, esnafın tamamen kendi arasında kurduğu yardımlaşma fonlarından yardım gören küçük esnaf ve sanatkârı himaye etmek, onların aldıkları kredilerin maliyetini düşürmek için getirilmiş bulunmaktadır.

Evvelâ bu kanun teklifini yapan, ondan sonra da komisyonda bu uğurda mesai sarf eden arkadaşlara ve Sayın Hükümetimize küçük esnafın ve sanatkârın, küçük bir miktar da olsa, himayesi için getirdiği bu kanundan dolayı teşekkürlerimi arz ederim.

Benden evvel konuşan bir sayın arkadaşım meseleyi yanlış vaz'etti. Türkiye esnaf teşekkülleri içinde tüccar yoktur. Esasen, bahsettiği hususlar 507 sayılı Kanunla alâkalıdır. Bu kanun mucibince, biraz evvel de arz ettiğim gibi, halen esnaf kefalet koperatiflerinin kefaleti ile verilen 5 000 liralık krediler puldan muaftır, Damga Resminden muaftır. Bu kabul edildiği takdirde esnafın Halk Bankası eliyle tesis ve işletme kredisi olarak aldığı kredilerin tamamı Damga Resminden muaf olacaktır.

Bendeniz de bu kanunun lehindeyim. Vaktinizi fazla almak istemiyorum. Tekrar olarak Muhterem Hükümetimize ve diğer ilgililere teşekkür ediyor, Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Yok. Birinci maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. Üçüncü maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar sadedinde söz istiyen?.. Yok. Kanun tümü itibariyle açık oylamaya tabidir.

Müsaade ederseniz açık oylamayı kupayı gezdirmek suretiyle intacedeceğim. Muvafık mı efendim?.. («Muvafık» sesleri) Kupayı gezdiriniz.

6. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklen-

mesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/454) (S. Sayısı : 633) (1)

BAŞKAN — Sayın Sağlık Bakanı tarafından verilmiş, öncelik ve ivedilik önergesi vardır. Önergeyi okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi gündeminde 633 S. Sayılı (Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları 1/454) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dr. Vedat Âli Özkan
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Kodamanoğlu, önergenin lehinde.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, biz C. H. P. olarak esas itibariyle faydalı ve bir ihtiyaca cevap teşkil edecek olan bu tasarının gündemde öne geçirilerek müzakere edilmesine taraftarız. Yalnız, bir hususu Adalet Partisinin sayın yöneticilerinin dikkatine tekrar arz etmek ihtiyacını duymuş bulunuyorum.

Bilindiği gibi, partilerarası birtakım temaslar yapılarak, tatilden önce çıkarılması mutasavver kanun teklif ve tasarılarının üzerinde bir mutabakat hâsıl olmuş ve bu mutabakat üzerine de bir liste tanzim edilmiş idi. Hiç şüphesiz, bir tarihte yapılmış mutabakatı bilâhara bozmak mecburiyetinde kalınabilir. Bunu anlıyorum.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Efendim, gündemi sıraya mı koyuyoruz, ne yapıyoruz?

BAŞKAN — Sayın Akdoğan, bir dakika, hatip beyan etsin efendim.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Anlıyalım yani, ne yapıyoruz?

NURİ KODAMANOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, celseyi zatıâliniz mi idare edeceksiniz, yoksa arkadaşınız mı idare edecek? Bizde bunu anlamak istiyoruz.

BAŞKAN — Efendim, takdir edersiniz ki, Meclisi Başkan idare eder, sayın Kodamanoğlu, devam buyurun.

NURİ KODAMANOĞLU (Devamla) — Teşekkür ederim sayın Başkan.

BAŞKAN — Bir mütearife, tabiî bir hal.

NURİ KODAMANOĞLU (Devamla) — Aziz arkadaşlarım, hiç şüphesiz bâzı müstacel ahvalde bu listede değişiklik yapılması mümkündür, bunu anlarız. Fakat bunu haber vermek imkânı var ise, rica ediyoruz, bizim de hazırlanmamıza imkân verilmek üzere haber verilse iyi olur. Gerçi, gündemdeki bütün maddeler her an görüşülebileceğine nazaran, her an ilgili arkadaşlarımızın hazır olmalarını istemek de düşünülebilir. Takdir edersiniz ki, haklarında ivedilik kararları alınan maddelerin sayısı, gündemden öğrenebildiğime nazaran, 168 dir. Haklarında birinci görüşülmesi yapılacak işler sütununda ise 52 madde vardır. 250 ye yakın dosyayı her gün milletvekili arkadaşlarımızın Meclise getirip götürmeleri veya müzakerelere âmade tutmaları mümkün değil. Onun için istirham ediyoruz, bundan sonraki çalışmalarımızda, eğer mümkün ise, hazırlanmamıza imkân verilmek üzere hangi maddelerin o celsede ele alınacağını bildirmek lûtfunda bulununuz. Böylece metinlerin müzakeresine yardımcı olalım, metinler daha selâmetle çıksın. Bu hususa riayet lüzumunu bir defa daha hatırlatmak için huzurunuzu işgal ettim. Teşekkür ederim.

SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Sayın Avcı, zatıâliniz de önergenin lehinde mi konuşmak istiyorsunuz?

SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Grupumuzu ilgilendiren bir hususu kısaca açıklamak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

A. P. GRUPU BAŞKANVEKİLİ SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; daha önce Mecliste de tartışması yapılmış idi : Hakikaten muhalefet parti gruplarına tatilden önce çıkarılmasını düşündüğümüz, yani dünkü Perşembe gününe kadar

(1) 633 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

düşündüğümüz birçok kanunların listesini verdik. Ama, bu kanunların görüşülmesine imkân olmadı. Gensorular geldi, bir iki celseyi onlar işgal etti ve saire. Ayrıca, bu full - time, şimdi üzerinde durduğumuz kanun tasarısının görüşüleceğini dün Sayın Meclis Başkanımızın Başkanlığında bütün parti gruplarının idarecinin, bu arada C. H. P. sinden Sayın Nihat Erim'in iştirak ettiği toplantıda kendilerine söyledik. «Şu kanunları da almaya, değiştirmeye mecburuz, önergeyi imza eder misiniz?» dedik. «Önergeyi imza etmiyelim, şifahi malûmatımızla iktifa edeceğiz» diye söylediler. Arz ederim.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka söz istiyen yok. Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

Madde 1. — 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. — 1 nci maddede adı geçen personele verilecek tazminat ayda en çok 2 500 lirayı geçemez. Bu tazminat ile 5 nci madde gereğince ödenecek primler 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne tabi değildir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — 641 sayılı Kanuna aşağıda yazılı geçici madde eklenmiştir.

Geçici madde — 6 . 7 . 1965 tarihinden itibaren 5 nci madde gereğince personele verilmesi gereken primlerden 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki miktarı geçtiği için kesilenler istihkak sahiplerine ödenir. Kesilmeksizin yapılan ödemeler geri alınmaz.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanun hükümlerini Sağlık ve Sosyal Yardım ve Maliye bakanları yürütür.

BAŞKAN — Dördüncü madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar sadedinde söz istiyen var mı?

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Lehte söz istiyorum.

BAŞKAN — Lehte Sayın Sarıyüce buyurunuz.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Değerli arkadaşlarım; full - time tatbik edilen Devlet hastanelerinde genel olarak parasız tedavi imkânı da ortadan kalkmaktadır. Bilhassa Sayın Sağlık Bakanının bu hususa dikkatini çekmek isterim. Bâzı Devlet hastanelerinde, bilhassa Ankara'nın merkezindeki bir Devlet hastanesinde Sağlık Bakanlığından parasız tedavi edilmesi hakkında bir emir getirdiği halde bir fakir hasta taburcu edilirken üzeri aranmış, parası olmadığı görülünce de kendisinden üç ay vâdeli bir bono alınmış ve icraya verilmiştir. Full - time tatbik edilen hastanelerde parasız tedavi imkânı eğer ortadan kalkacaksa, o zaman esaslı tedbirler getirmek gerekmektedir. Full - time tatbik edilen yerlerde parasız tedavi imkânı ortadan kalkmamalıdır. Sayın Bakan bu hususa bilhassa önemle parmak basmakla çok yerinde hareket etmiş olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Kanunun tümünü Yüce Heyetinizin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun.

7. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 443 ve 443 e 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, gündemin 13 ncü sayfasının 15 nci maddesinde kayıtlı ve 443 sıra sayılı tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda önerge vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin 15 nci sırasında kayıtlı 443 sıra sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu adına
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Hazırlanmış bulunan raporu okutuyorum.

(Plân Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen var mı?.. Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var. İvedilik teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Kanun

Madde 1. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında 20.5.1936 tarihli ve 2997 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.:

Geçici madde — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü merkez ve taşra kadrolarına dâhil her derece ve sınıftaki memurluklara, bu kanunda yazılı özel şartları taşıyan kimse bulunmadığı takdirde bu şartlar aranmaksızın beş yıl süre ile memur atanabilir.

(1) 443 ve 443 e 1 nci ek S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen var mı?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Başbakan yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı?.. Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar sadedinde söz istiyen?.. Yok. Kanun tümü itibariyle Yüce Meclisin oyuna sunulacaktır. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kanun tümü itibariyle kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

8. — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/471) (S. Sayısı : 652) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, gündemin 15 nci sayfasında ve 39 ncu sırasında kayıtlı kanun tasarısının öncelik, ivedilik ve diğer işlere takdimen görüşülmesini öngören önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Gündemin «Birinci görüşmesi yapılan işler» meyanında ve 39 ncu sırada bulunan, 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu madesinin değiştirilmesine dair olan bu kanun tasarısının önemine binaen öncelik ve ivedilikle ve diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Devlet Bakanı
Hüsamettin Atabeyli

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum.

(Rapor okundu)

(1) 652 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Rapor okunmuş bulunmaktadır. Rapor üzerinde Sayın Reşit Ülker, buyurunuz.

Muhterem arkadaşlarım, birinci açık oylamaya oyunu kullanmıyan arkadaşımız var mı? Yok. Birinci açık oylama kupasını kaldırınız. Oylama muamelesi sona ermiştir.

İkinci açık oylama kupasına arkadaşlarımın oylarını kullanmasını rica edeceğim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanun şüphesiz yerinde bir kanundur. Bu vesile ile, bir noktayı ifade etmek istiyorum. Denizcilik Bankasına ait kanun, yanlışlıkla İş Kanunu içerisinde ilga edilmiş bulunuyor. Buna benzer birçok hâdiseler parlâmentoda cereyan etmektedir. Komisyonlarda mütahassısların huzurunda tasarı ve teklifler konuşulmakta, komisyondan umumi heyete gelmekte, buradan da Senatoya girmektedir. Yine, Senatonun komisyonunda bakanlıkların ve ilgili dairelerin mütehassısları huzurunda ve bilâhara Senato umumi heyetinde konuşulmaktadır, bazan tekrar burada konuşulmaktadır. Bütün bunlara rağmen, görül»yor ki, parlâmentonun itibarını sarsabilecek birtakım teknik hatalar olmaktadır. Senelerden beri ilga edilmiş kanunun bir defa daha ilga edildiği olmuştur. Bunlar olduğu zaman bunun nasıl cereyan ettiğini vatandaş bilmemektedir. Bana sorarsanız asıl sorumluluk, komisyonlara gelen mütahassıslarındır. Mütahassıslar «Burada böyle bir kanun olmaması lâzımgelir» diye ikazda bulunmaları ve getirilen metni tetkik etmeleri lâzımgelir. Halk, işte «Bu parlâmento bu işe ciddî sarılmıyor. Koskoca Denizcilik Bankasını ortadan kaldırıyor» diyebilmektedir.

Böyle olunca, Parlâmento olarak buna çare bulmamız lâzım. Ben bu vesile ile, bu açık vesile ile, açıklığı gözüken vesile ile şunu teklif ediyorum:

Kanunlar müdürlüğünde birkaç mütahassıs, 4 veya 5 mütahassıs bulundurmalı ve her kanunu başından sonuna kadar teknik olarak, Siyasi tercih olarak değil; kullanılan tarihler, numaralar kelimeler, istihlâhlar doğru mudur tetkik etmeli ve raporunu vermelidir. Buradan geçirmeden bu iş yapılmamalıdır. Orada kendisine göre arşivi olacaktır, mütahassıs olacaktır, kontrol edecektir, numaralara bakacaktır ve böylece Parlâmentonun hata yapmasını önliyecektir. Başka memleketlerin parlâmentolarında bu usuller caridir.

Bu vesile ile bu noktayı hatırlatmak istiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Rapor üzerinde başka söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İtvedilik teklifi var. İtvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında Kanun

Madde 1 — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«(A) 3008 sayılı Kanun ve bu kanunu değiştiren 3516, 3612, 5518, 5868, 6298, 7284, 7285 sayılı kanunlar.»

BAŞKAN — 1 nci maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun 12 Ağustos 1967 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. 3 ncü maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte, oyunu izhar yönünden söz istiyen?.. Yok. Kanun tümü itibariyle Yüce Meclisin oyuna sunulacaktır. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

9. — Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuri-

yet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/446, 2/557, 2/592) (S. Sayısı: 634) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, gündemin 15 nci sayfasının 36 ncı maddesini teşkil eden kanun teklifinin gündemde bulunan diğer maddelere takdimen, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda Plân Komisyonu adına bir önerge gelmiştir. Önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkındaki kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle ve diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Rize
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Rapor dağıtılmıştır, bu itibarla okutulmasına lüzum yoktur. (Sağdan, «Okunmasın» sesleri)

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Okuyalım efendim.

BAŞKAN — Anlamadım efendim. Bir arkadaşımız «Raporun okunmasına lüzum yok» diyor. Sayın Orhon, zatıâliniz ne buyuruyorsunuz?

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Okunsun efendim.

BAŞKAN — Okunsun efendim, kısadır, muhalefet şerhleri de var.

(Plân Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, raporu okutmuş bulunmaktayım.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Usul hakkında söz itsiyorum.

BAŞKAN — Neyin usulü, önce öğrenmek isterim.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Oy kutusu açıldıktan sonra ekseriyetin olup olmadığı bellidir. Anayasa hukuku yönünden bu noktada beyanımızı anlıyarak usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, anladım, ama şimdi nedir, oy kupası açıldıktan sonra...

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Kürsüde konuşmak istiyorum. Beyanımızın zapta geçmesini istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Orhon bilirsiniz ki, her usul hakkında söz talebi mesmu görülmez. Yani bir arkadaşımız yerinden usul hakkında söz istiyorum deyince, Başkan mutlaka ona söz vermek mecburiyetinde değil. Bir kere öğreneyim. Oy kupası açıldıktan sonra?

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Oy kupası açılmıştır. Tasnif yapılmıştır.

BAŞKAN — Tasnif neticesi henüz gelmedi.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Yapılmıştır, görüyoruz. Biz de buranın sahibiyiz.

BAŞKAN — Beyefendi, tasnif sonucu henüz Başkanlığa gelmedi.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Ben tasnif sonucunu istiyorum. Sebebi şu: Bu konu Anayasa hukukuna taallûk eden bir mesele olması itibariyle yine burdan Anayasa Mahkemesine gittiği zaman göreceksiniz ki, bu yönden görüşülecektir. Bunun zapta geçmesini istiyorum.

BAŞKAN — Bunu zapta geçirmek istiyorsunuz da...

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Usul hakkında söz istiyorum. Sayın Başkan, sizi tatmin etmezse siz yine yapınız.

BAŞKAN — Şimdi siz usul bakımından ne noksanlık gördünüz? Oy kupası açıldı. Fakat şurasını bilmeniz gerekir ki, tasnif yapılıp da Başkanlığa henüz tasnif sonucu bildirilmedi. Onu da görmektesiniz.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Buyurun şimdi geldi. Ekseriyet varsa devam edin.

NEVZAT ŞENER (Amasya) — Siz bu kanunun çıkmasını istemiyor musunuz?

BAŞKAN — Rica ederim arkadaşlar, Sayın Şener size söylemedim. 226 oy sayısı var. Kabul 222, 3 ret, 1 çekinser yazıyor. (Alkışlar) «bravo» sesleri)

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Tamam. Devam edelim. İşimizi sağlama bağlıyalım.

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyenler? Sayın Hamdi Orhon buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Ben grup adına söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Grup adına Sayın Reşit Ülker, takdimen buyurun efendim.

---

(1) 634 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

İkinci oy kupasına oyunu kullanmamış arkadaşlarımız oylarını lûtfen kullansınlar.

Sayın Reşit Ülker, müsaade ederseniz şu açık oylamanın neticesini ilân edeyim. Madem arkadaşlarımız da ısrar etti.

Muhterem arkadaşlarım, 1961 yılında Kars, Erzurum, ve Ağrı illerinde halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifinin yapılan açık oylamasına gelen zapta göre, 226 arkadaşımız katılmıştır. 222 kabul, 3 ret, 1 çekinser oy kullanılmıştır. Buna göre, kanun teklifi Millet Meclisince kabul edilmiş bulunmaktadır. Hayırlı olsun.

Buyurun Sayın Ülker.

C. H. P GRUPU ADINA REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin sayın üyeleri, Abana ve Bozkurt adlarında iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile, kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı Bozkurt adiyle bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve bunlar hakkında İçişleri ve Plân Komisyonları raporları üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin görüşünü arz etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım, huzurunuzda bulunan kanun tasarısı ve tekliflerinin anlamının tam ve kâmil bir şekilde anlaşılabilmesi için Türk demokrasisi tarihine ve bu tarihte Abana'nın işgal ettiği mûtena yere kısa bir göz atmak gerekecektir. Abana siyasi kanaatinden dolayı cezalandırılmış. ilçelikten köylüğe indirilmiş, fikir özgürlüğünün sembolü haline gelmiş bir ilçedir. Bu «Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milletinindir» sloganlariyle iktidara gelenlerin, egemenliğin asıl sahibi olan Abanalı seçmenlerin bir avuç oyunu zorla almak için giriştikleri korkunç ve hazin teşebbüslerin ve bir avuç insanın dünyaya örnek hareketlerinin hikâyesidir. Ve daha hazin olanı bugün de bu maceranın devam ettirilmek arzularının aynı şiddetle istenilmesi ve bu istekle huzurunuzda bulunan kanun tasarısı ve tekliflerinin getirilmiş olmasıdır.

Demokrat Partinin kuruluşunu mütaakıp, her yerde olduğu gibi, büyük bir ümitle Abanalılar da Demokrat Partinin ilçe teşkilâtını kurmuşlar ve görülmemiş bir hızla taraftar toplamaya başlamışlar iken, milleti birbirine kırdıracak meşhur husumet andı üzerine, Abanalılar büyük bir uyanıklıkla derhal bütün ilçedeki Demokrat Parti teşkilâtını feshetmişlerdir. Demokrat Parti idarecileri, 84 köylü ve 13 000 seçmenli bu ilçede teşkilât kurabilmek için, Pazaryeri köyünde Demokrat Parti teşkilâtı kurulduğu takdirde iktidara geçtikleri gün, ilçe merkezinin Abana'dan kaldırılarak Pazaryeri köyüne taşınacağına, yemin ederek söz vermişlerdir. Bu olaylardan sonra Abanalılar Demokrat Partiden soğuyarak C. H. P. ne ve Bozkurtlular da, ilçe olmak arzusu ile, Demokrat Partiye oy vermişlerdir.

1950 den sonra Pazaryeri köy nüfusunu artırmak için Sınarcık ve Yılmaz Köyleri ile birleşerek Bozkurt adiyle bir belediye kurmuştur. Bu zamandan itibaren Pazaryeri, Bozkurt adı ile anılmaya başlamıştır. Yine 1950 den sonra, «Biz yemin ettik ama yine bir çaresini buluruz, önümüzdeki ara seçimlerde oybirliği ile bizi destekleyin» diyen Demokrat Parti milletvekillerine Abana «Bizi, inandığımız dâvadan hiçbir kuvvet çeviremez» demiş, başı dik olarak, hakkında verilecek hükmü beklemiştir. 10 Kastamonu milletvekilinin, Abana'yı verdiği oylardan dolayı cezalandırmak üzere yaptıkları kanun teklifi, 21 . 12 . 1953 gün ve 6203 sayılı Kanun olarak ortaya çıkmış, edilen yemin tutulmuş, Demokrat Partiye oy vermemekte direnen Abana ise ibreti âlem için cezalandırılmıştır. 1870 ten beri bucak olan Abana, bir yüz yıla yakın zaman sonra ilçelikten çıkarılarak köy haline getirilmiştir.

27 Mayıs 1960 dan sonra antidemokratik kanunları ayırmakla görevli profesörlerden kurulu komisyon raporunda, «seçmenlerin tam bir emniyet ve hürriyet içinde rey verebilmeleri için gizli rey ne kadar önemli ise, bir bölge halkının verdikleri reylerden dolayı toptan cezalandırılması da o kadar önemlidir. Abana'nın yeniden kaza haline getirilmesinin yalnız Abana halkı için değil, hür seçim müessesesine karşı da bir vazife olduğu kanaatindeyiz» demiştir.

Muhterem arkadaşlarım C. H. P. Türkiye Büyük Millet Meclisi grupu, yeni Anayasanın yürürlüğünden ve Anayasa Mahkemesinin kuruluşundan sonra, Anayasa Mahkemesinde aç-

mış olduğu iptâl dâvası sonunda, Anayasa Mahkemesi 27 . 6 . 1967 tarihinde 6203 sayılı, Abana'yı köy haline getiren kanunun tümünü iptal etmiştir.

İptal gerekçesi şöyledir özet olarak:

1. — Abanalıların seçimlerde C. H. P. ne oy vermeleri yüzünden köy haline getirilmesi, seçim serbestliğiyle ilgili, Anayasanın 55 nci maddesine,

2. — Abana ilçelikten çıkarılıp, köy haline getirilirken ve birkaç kilometre ötede Abana'nın bir parçası olan Bozkurt ilçe yapılırken coğrafya durumu, iktisadi koşullar ve kamu hizmetlerinin gerekleri nazara alınmadığından, merkezî idarenin kuruluşuyla ilgili Anayasanın 115 nci maddesine,

3. — Özel çıkarlar için, ya da yalnızca belli partiler ve kişiler için yasa çıkarılmayıp, ancak kamu yararına yasa çıkarılabileceğinden, hukuk devleti olma niteliğiyle ilgili, Anayasanın 2 nci maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

İptal kararı verildikten sonra, iptal kararının altı ay sonra 25 . 12 . 1967 gününde yürürlüğe girmesi kabul edilmiştir.

Gerekçeli karar ise, ancak 15 . 11 . 1967 tarihinde resmî gazetede yayınlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi kararının, Millet Meclisine bildirilmesine dair tezkerenin 1 . 7 . 1967 de okunmasının hemen ertesinde 11 . 7 . 1967 tarihinde Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 A. P. li arkadaşı, Bozkurt'un ilçe yapılmasına dair kanun teklifini Millet Meclisine vermişlerdir.

Bu, gerekçesi henüz yayınlanmamış olan Anayasa Mahkemesinin iptal kararına karşı bir gösteri niteliğini taşımıştır.

Nitekim, mahallinde böyle bir hava estirilmiştir. Bununla şu anlam verilmek istenmiştir. Ey Bozkurtlular, hiç endişelenmeyin, Anayasa Mahkemesi Abana'nın ilçe yapılmasına karar vermiş olsa bile biz iktidardayız, 173 milletvekilimizle sizin kılınıza bile dokundurmıyacağız, eski hali devam ettireceğiz.

Bu arada Hükümet tarafından da bir tasarı Meclise sevk edilmiş, ayrıca Kastamonu Senatörü Nusret Tuna tarafından bir diğer teklif yapılmış ve Anayasa kararına rağmen, iptal edilen kanunun aynen ihyası teklif edilmiştir. Ve bunların hepsi birden 13 . 12 . 1967 günü Millet Meclisi İçişleri Komisyonunda görüşülmüş, muhalefet tarafından ifade edilen hiçbir görüşe iltifat edilmiyerek, Anayasa Mahkemesi kararının sonuçlarını ortadan kaldıran bir kanun metni kabul edilerek Millet Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonuna gönderilmesine karar verilmiştir.

Bu metin, aynı şekilde Bütçe ve Plân Komisyonunda da kabul edilmiştir. Bu kabule göre; Abana, on köylü, 2 828 nüfuslu mini mini, minyatür bir arazi parçası üzerinde, gelişmek imkânından mahrum, bir ilçe olarak kurulmaktadır. Bozkurt ise 32 köylü, 15 533 nüfuslu, hemen hemen ilçe arazisinin tamamına yakın bir toprak üzerinde Abana'nın inkişaf imkânlarını yok etmiş bir ilçe haline getirilmiştir.

Böylece, sureta Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uyulmuş gözükülmekte, gerçekte ise, Anayasa Mahkemesi kararı fiilen ortadan kaldırılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin kararı açıktır, kanunun amacı Bozkurt'u ilçe yapan ve Abana'yı köy haline getiren 6203 sayılı Kanunun tümünü iptal ederek Abana'yı tekrar eskisi gibi, eski haliyle, ilçe yapmaktır.

Yeni bir kanunu çıkarmaya dahi ihtiyaç yoktur. Abana, 26 . 12 . 1967 günü otomatikman ilçe olacaktır. Bozkurt'taki memurlar Abana'da çalışmaya başlıyacaklardır. Anayasa Mahkemesinin hükmü budur. Anayasa Mahkemesinin hükmü budur. Anayasa Mahkemesi Kanununun ve ondan önce Anayasanın hükmü açıkça budur.

Anayasanın 152 nci maddesi şöyledir «Anayasa Mahkemesi kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını gerçek ve tüzel kişileri bağlar» Anayasa Mahkemesi kararı, Hükümeti de İçişleri Komisyonunu da, Bütçe ve Plân Komisyonunu da, bütün sayın milletvekilleri ve senatörleri de bağlayıcı niteliktedir. Danıştay kararlarında olduğu gibi, şimdi de Anayasa Mahkemesinin kararlarını uygulamamaya teşebbüs edilmiş vaziyettedir.

Muhterem arkadaşlar, bu açık ve kesin görüşe karşı gerek İçişleri Komisyonunda, gerekse Plân Komisyonunda ileri sürülen mütalâa şu olmuştur; Anayasanın 152 nci maddesinde

«iptal kararları geriye yürümez» hükmü vardır, her ne kadar 6203 sayılı Kanun iptal edilmişse de iptal kararları geriye yürümiyeceğinden, otomatikman ilçe merkezinin Bozkurt'tan Abana'ya nakli mümkün değildir. Anayasa Mahkemesi kararlariyle bir boşluk yaratılmıştır, bu boşluk ancak kanun yapıcısı tarafından bir kanunla doldurulabilir. İşte kanun tasarısı ve teklifler, bu boşluğu doldurmak için getirilmiştir. Yine bu sebepledir ki, Hükümet Anayasa Mahkemesi kararının yürürlüğe girdiği tarihte bir şey yapamazdı. Çıkacak kanunu beklemesi lâzımdı. Anayasa Mahkemesinin kararının altı ay sonra yürürlüğe girmesi hakkındaki kararı da bu görüşü doğrular, bu, altı ay boşluğun kanunla doldurulması için verilen bir süredir.

İşte bu görüş ve mütalâaya dayanılmak istenmektedir. Bu görüş ve savunmanın ilmî değeri yoktur, tutulan yol Anayasaya aykırıdır. İlk olarak böyle bir mütalâa, bizzat Anayasa Mahkemesi tarafından 6203 sayılı Kanunun iptal kararında reddedilmiştir. Gerçekten iptal kararına muhalefet şerhi veren Anayasa Mahkemesinin üç sayın üyesi, 6203 sayılı Kanunun iptali halinde Abana'nın otomatikman tekrar ilçe haline geleceğini ileri sürerek dâvanın bu bakımdan reddini talebetmişlerse de, Anayasa Mahkemesi bu görüşe iltifat etmiyerek bu iddiayı reddetmiştir. Yani, Abana'nın otomatikman ilçe olması ihtimalini Yüksek Mahkeme göz önünde bulundurarak kararını vermiştir. Muhalefet şerhlerinde üç sayın üye şöyle demektedirler: «Zira bu maddelerde iptal kararlarının geriye yürümiyeceği açıkça yazılıdır. Halbuki, yukarda açıklanan nitelikte olan dâva konusu kanun hakkındaki istemin incelenmesi sonucunda verilecek karar 29 . 12 . 1953 tarihinde bütün neticeleriyle hükmünü yürüterek bir ilçe merkezini köy ve diğer bir mahallî ilçe merkezi haline getirmiş olan bir kanunu iptal etmek suretiyle 14 yıl önce olmuş bitmiş bir olaya etki yapacak ve bu iki mahallî 14 yıl önceki durumlarına iade etme sonucunu ister istemez doğuracaktır.» Dikkatinizi çekerim, «14 yıl önceki durumlarına iade etmek sonucunu ister istemez doğuracaktır» Anayasa Mahkemesinin, sadece önüne getirilen kanunu incelemekle görevli olup kararının meydana getireceği sonuçla ilgilenmekle yükümlü bulunmadığı, düşüncesi yerinde değildir. Zira, Anayasanın ve kanunun yukarda yazılı bulunan hükümlerinin Anayasa Mahkemesini de bağlıyacağı tabiidir. Bu sebeple verilecek karar, niteliği itibariyle, kendiliğinden geriye yürüme zorunluğunu doğuruyorsa mahkememiz bu nitelikte bir karar vermemeli ve bu yolda sonuçlanacak bir incelemeye de girişmemelidir. Aksi taktirde kanunların Anayasaya uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olan Anayasa Mahkemesi, Anayasaya uygun olmıyan bir karar verme durumuna düşer.

Muhterem arkadaşlarım, görülmektedir ki, bu muhalefet şerhinde, Anayasa Mahkemesi 6203 sayılı ilçe merkezini Abada'dan Bozkurt'a nakleden Kanunu iptal ettiği takdirde, otomatikman Abana'nın ilçe merkezi olması lâzımdır. Bunu ifade ediyorlar, bu tehlikelidir, diye muhalefette bulunuyorlar.

Muhterem arkadaşlarım, gerçekten Anayasa Mahkememiz bu konudaki görüşünü 1963 yılından itibaren çeşitli kararlarda muhalefet görüşlerini reddederken açıklamış bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili, yani geriye yürüyüp yürümeme meselesindeki bir kararında şöyle demektedir Anayasa Mahkemesi: «Mahkememizin görevi usul ve kanun hükümlerine uygun olarak açılan bir dâvayı görmek ve iptali istenen bir kanunun veya hükmün Anayasaya uygunluğunu ve aykırılığını belli ederek karara bağlamaktır.» Kararın geriye yürüyecek nitelikte olup olmıyacağını tâyin ve bunun sonuçlarını tesbit etmek Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunmamaktadır. Bu bakımdan verilecek kararın geriye yürüyecek nitelikte olacağı düşüncesiyle açılan dâva hakkında bir karar verilmesi gerekmiyeceği kabul edilemez.

Muhterem Mahkeme diyor ki, «Bu karar kendiliğinden geriye yürüyecek nitelikte ise, Abana'daki gibi, kanun kaldırılır kaldırılmaz otomatikman kaza olacaksa» diye muhalefet ediyorlar. Ben bunu incelemem. Benim önüme gelen kanunu veya kanun maddesini tetkik ederim, Anayasaya aykırı bulursam iptal ederim. Eğer bunun neticesinde otomatikman orası, ilçe olacaksa veya başka bir hâdise doğacaksa, doğar. Ben bunu incelemekle mükellef

değilim, diyor. Bunu karardan aynen okudum.

Yine Anayasa Mahkememiz bir diğer kararında, daha sonraki tarihte, «Mahkememizce verilecek olan kararın geriye yürüyücü nitelik taşıyacağı düşüncesi de işin incelenmesine engel teşkil etmez.» Diyorlar ki, muhalif olanlar: Geriye yürüyecek niteliktedir, bunun sonucu iptal ederseniz, baştan konuşmayın. Geriye yürüyecek nitelikteki bir mevzuu konuşamazsınız, iddiasında bulundukları için mahkeme o muhalif görüşleri gerekçeyle reddediyor: «Mahkememizce verilecek olan kararın geriye yürüyücü nitelik taşıyacağı düşüncesi de işin incelenmesine engel teşkil etmez. Mahkememizce verilen bir iptal kararı üzerine bu kararın eski olaylara etki yapıp yapmıyacağı idarenin ve gerekirse yargı mercilerinin çözümliyeceği ayrı bir konudur. Mahkememizin yürürlükte olan bir kanunu Anayasa yönünden incelerken vereceği kararın geriye yürüyüp yürümiyeceğini tartısması, görevi dışında kalır.» Bu da bir diğer karar.

Yüce Mahkeme bu kararlarında iptal kararının geriye yürümesini gerektiren dâvaların dahi görülebileceğini, biraz sonra açıklıyacağımız veçhile, ilme ve gerçeklere uygun bir şekilde içtihadetmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan kanun tasarı ve teklifleri Anayasaya ve Anayasa Mahkemesinin kararlarına açıkça aykırılık taşımaktadır.

İkinci olarak bir diğer nokta: Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümemesinin anlamı Türk mahkemelerinin kararlariyle çoktan açıklık kazanmıştır. Bundan maksat, yani geriye yürümemeden maksat, kanun iptal edilmeden önce uygulanmasından doğan müktesep hakları ve yapılan işlemleri mahfuz tutmaktır. Bu itibarla kararın yürürlüğe girdiği tarihe kadar Bozkurt'ta yapılan işlemler muteberiyetini muhafaza etmektedir. İptal kararı geriye yürüseydi Abana 6203 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 21 . 12 . 1953 tarihine şâmil olarak ilçe merkezi olacaktı ve 21 . 12 . 1953 tarihinden itibaren Bozkurt'ta yapılan bütün muameleler muteber sayılmıyacak idi, evlenme muameleleri dâhil. Bu iddia Aayasa Mahkemesi kararlarını geriye değil, ileriye yürümekten alakoymaktadır.

Bilfarz, Anayasanın birçok maddelerini ihlâl eden bir kanunla bir milletvekilinin Meclisten ihracına karar verilse ve ihraç da edilse, kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptaline rağmen, geriye yürümez bahanesi ile bu milletvekili Meclise alınmıyacak mıdır? Bu görüş, Anayasa Mahkemesini infazı mecburi ilâmlar veren bir yüksek kaza organı olmaktan çıkarıp, temennilerde bulunan bir akademi haline getirir. Bilfarz, bir kanunu yalnızca ilga eden bir kanun Anayasa Mahkemesince ilga edilse, gayet tabiî olarak, eski kanun derhal yürürlüğe girer ve tabiatiyle de durum her hâdise için değişik nitelik gösterir.

Bu konuda çalışmış bir ilim adamımızın eserinde şöyle denmektedir. «Geriye yürümezlik ilkesinin harfiyen uygulanması bâzı sakıncalı sonuçlar doğurur. Örneğin, bir dâva sırasında taraflardan birinin Anayasaya aykırılık itirazında bulunması, geriye yürümezlik sebebiyle Anayasa Mahkemesinin iptal kararı kendisine uygulanmıyacaksa beyhude ve faydasız bir iş olacaktır. Mahkemelerde Anayasaya aykırılık iddiasını ileri sürüyor, eğer sonunda iptal ettiği zaman iddia eden iptalden istifade etmiyecekse bir garip durum oluyor.

İlim adamı devam ediyor: «Halbuki, Anayasa bu hakkı kişilere Anayasanın teminatından yararlanmaları için tanımıştır. Bir hakkın kullanılması, bizzat kullanan şahsa bir fayda getirmiyorsa bu hak yok demektir. İnsanlara, kendilerine hiçbir yararı dokunmıyan, fakat sadece başkalarına yarıyacak bir hak veya hukukî imkân tanıyarak bunu kullanmalarını beklemek, gerçekçilikten çok uzak bir digergâmlk faraziyesi olur. Anayasa koyucusunun böyle gayriciddî bir faraziye taşıması kabul edilemiyeceğine göre, Anayasa hükmüne mâkul bir anlam vermek gerekir. Bu mâkul anlam da Anayasanın bir dâva sırasında taraflardan birine Anayasaya aykırılık iddiasında bulunmak imkânını verirken, bu imkânın sonucu olabilecek iptal kararından da yararlanmasını tabiî saymış olduğunu kabul etmeden verilemez.» Talepte bulunuyor, elbette ki bu talebinin ürününü, meyvasını alacak.

«Anayasanın somut, norm denetimini öngören 151 nci maddesinin yapısından hareketle de geriye yürüme meselesinde Anayasa koyucusunun amacı istidlâl edilebilir. Maddeye gö-

re Anayasaya aykırılık iddiasını Anayasa Mahkemesine intikal ettiren bir dâva mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin, işin kendisine intikalinden itibaren üç ay içinde karar vermemesi halinde iddiayı kendi kanısına göre çözümlemek yetkisine sahiptir. Dâva mahkemesi böyle bir halde bu yetkiye dayanarak iddia konusu olan kanunu Anayasaya aykırı bulursa aykırılık iddiasında bulunan taraf mahkemenin bu kararından yararlanacak, fakat bu karar kesinleşmeden Anayasa Mahkemesinden iptal kararı çıkarsa, kararın geriye yürümemesi sebebiyle, bundan yararlanma hakkını yitirmiş olacaktır ki, hiçbir hukuk kuralının tefsiri böyle bir abese müncer olamaz.»

İlim adamı devam ediyor; «Ayrıca iptâl kararının somut, norm denetiminde geriye yürümemesi, Anayasaya aykırılık konusunun bir ön mesele teşkil etmesi niteliği ile de bağdaşamaz. Şöyle ki, Anayasa somut denetimi öngören 151 nci maddesinde dâva mahkemesinin Anayasaya aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar dâvayı geri bırakacağını belirtmek suretiyle Anayasaya aykırılık konusunun bir ön mesele saydığını göstermektedir. Eğer, iptal kararı geriye yürümiyecek olsaydı dâva mahkemesinin dâvayı durdurmasına hiçbir sebep ve lüzum kalmazdı. Anayasanın, dâvanın durdurulmasını emretmiş olması iptal kararının hiç olmazsa durdurulan dâva için geriye yürüyeceğini öngörmüş olmasiyle izah edilebilir.»

Bu konuda Rossi de aynı fikirdedir. O halde somut norm denetiminde iptal kararının, (kesin hüküm halini almış yargı ve idare kararları saklı kalmak şartı ile, kaziyei muhkemeler saklı kalmak şartı ile) geriye yürüdüğünü kabul etmek zorundadır.

Muhterem arkadaşlar; bu konuda Türkiye'de makale yazmış pek çok müellif de aynı fikre iştirak etmiş bulunmaktadırlar. Böylece bu nokta muğlâk bir nokta olarak değil, Türk hukukunda kristalleşmiş, açıklığa kavuşmuş bir nokta olarak görünmektedir.

Bu noktada Danıştayın görüşünü ifade etmek isterim: Türk Danıştayının da görüşü bu yoldadır. Danıştay Beşinci Dairesi 4 . 7 . 1963 gün 968/1094-2804 sayılı Kararında şöyle demektedir :

«Anayasanın 152 nci maddesinde iptâl hükmü geriye yürümez denmektedir. Bu hüküm ile iptâl kararından evvel idarece tevsik edilmiş işlemler sonucunda üçüncü şahıslar için husule gelen subjektif hakların ihlâline mâni olunarak âmme intizamının korunması maksadının isdihdaf edildiği aşikârdır. 152 nci maddenin üçüncü fıkrasındaki hüküm mutlak mânada kabul edildiği takdirde Anayasaya aykırı kanuna müsteniden tesis kılınan tasarruflar daima ve tabiî olarak iptal kararına tekaddüm edeceği için verilecek iptal kararı dâvacının hukukuna sirâyet etmiyecek ve binnetice iptal kararı hukuki neticeden yoksun kalacaktır ki, bu görüşü kabule imkân yoktur.»

Danıştayda iptal kararlarından evvel mutlâka iptâli istenen bir karar kanun olması lâzım geleceğine göre ve daima bu kanun veya hüküm daha önce olacağına göre, iptâl kararı yürümez hükmünü bu mânada anladığımîz takdirde Anayasa Mahkemesinin, biraz evvelde ifade ettiğimiz gibi, hiçbir kararı geriye yürümiyecek, yani Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarından hiç kimse istifade edemiyecektir, anlamı çıkar. Böyle bir anlam çıkarılmasına imkân olmadığı yolundaki Yüce Meclisin tefsir kararı yeni Anayasada mevcut değildir, kazai tefsirini yapmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım; bu mâruzatımla bilhassa Anayasa hukuku bakımından durumu arz etmiş bulunuyorum. Böylece bugün getirilmiş olan kanun teklifleri ve tasarısı tamamen Anayasaya aykırıdır. Bugün Hükümette bulunan arkadaşlarımızın yapacağı bir tek şey vardı ve vardır. O da otomatikman ilçe merkezini Bozkurt'tan Abana'ya nakletmekten ibarettir. Ondan sonra ne yapılır?... Ondan sonra ne yapılacağı kendi bilecekleri iştir ama ilk yapılacak iş, Anayasa Mahkemesine, yüksek kaza organına, bizim çıkardığımız kanunları tetkik eden organa saygı göstermek, onun kararlarını yerine getirmek, gerekiyorsa bunu yapmak lâzım. Onun ötesi, Anayasayı açıkça ihlâl durumunu yaratır ve bugün meydandaki durum doğrudan doğruya budur.

Şimdi muhterem arkadaşlarım; şu noktayı usuli ve Anayasa ile ilgili usuli noktayı ifade ettikten sonra işin esasına ait bâzı noktaları da kısaca ifade etmek istiyorum.

Bir defa Anayasa Mahkemesi kararında, Anayasanın 115 nci maddesine aykırı hareket edildiği ifade edilmiştir. Anayasanın 115 nci maddesi şu: «Türkiye merkezî idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere, iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.»

Şimdi görülüyor ki, burada, bir yerde bir ilçe veya bir il, diğer idare kademeleri kurulurken Anayasanın öngördüğü şartlar; kuruluşu bakımından Coğrafya durumu, iktisadi şartlar ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre... Şimdi Anayasa Mahkemesi almış, teferruatı ile incelemiş, uzun bir karar; heyetler göndermiş, malzemeyi getirmiş, kendisi gitmiş yerinde inceleme yapmış ve karar vermiş ki, ne coğrafya koşullarına, ne iktisadi şartlara, yani hülâsa olarak Anayasanın 115 nci maddesi hangi şartları ar,yorsa, bunlar olmadan 6203 sayılı Kanun çıkarılmış.

Şimdi, Abana deniz kenarında bir kasabadır şirin bir kasabadır, sahildedir, bir kumsal üzerindedir. 1,5-2 kilometre gerisinde, yerinde gördüğüm için bilerek söylüyorum hemen dağ çıkmaktadır, yamaçlar başlamaktadır. Yamacın dibinde Bozkurt vardır. Bozkurt - Abana diye bir ayrılık yok, hepsi birbirinin içine girmiştir ve kıyıda Abana... Bozkurt'un üst tarafı dağdır, yani kasabanın dağa doğru tırmanması, teknik bakımdan yukarı doğru genişlemesi mümkün değildir. İleri doğru genişlemesi mümkündür, genişlediği, genişliyebileceği yer Abana'dır. Anayasa Mahkemesi bu noktaları incelemiş ve kararını buna istinadettirmiştir. Bugün ise, bu karara rağmen, bu kararda gösterilen gerekçelere rağmen,, bu gerekçelerin hiçbirisi nazarı itibara alınmadan, hiçbirisi çürütülmeden aynı yerde 31 köyle Bozkurt kurulmaktadır; 10 köyle demin de ifade ettiğim minyatür, (dostlar alış verişte görsün) kabîlinden mini mini bir Abana kasabası kurulmaktadır.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, 5442 sayılı Kanuna göre il, ilçe ve bucak kurulması, kaldırılması adlarının, bağlılıklarının, merkezle sınırlarının belirtilmesi ve değiştirilmesi aşağıda gösterilen şekilde yapılır.

Madde 2. — İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir ile bağlanması kanun ile olur. İlçe kurulmasında, kaldırılmasında ilgili iller idare kurulları ile, genel meclislerin mütalâası alınır.

İlgili il idare kurulu, yani, Kastamonu ilindeki il idare kurulunun mütalâasının alınması lâzımgelir.

Şimdi Anayasa Mahkemesi kararı diyor ki, il idare kurulları ile genel meclislerine nazaran daha tarafsız devlet memurlarından kurulu bir kuruluş olduğu için, onların verdikleri mütalâaya daha çok önem vermek lâzım. Kararda böyle söylüyor.

Şimdi buna rağmen, bugün Abana'da, Abana'nın şu kanunu gelirken, İl İlare Kurulu toplanıyor, diyor ki; - daha insaflı bir şekilde - on köyle değil, 18 köyle bir Abana kurulması lâzımgelir, dendiği halde, İl Genel Meclisinde kabul edileceği sırada bir önerge, gerekçesi belli olmıyan bir önerge getirilmek suretiyle, siyasi baskı yapmak suretiyle İl İdare Kurulunun bu kararına, İl Genel Meclisi uymuyor.

Ama biz burada haklı olarak Sayın Bakana sormak mevkiindeyiz : İl İdare Kurulu 18 köyle kurulsun dedi, siz bugün 10 köyle kuruyorsunuz, niçin 18 köyle kurulmasını kabul etmediniz? Bunun gerekçesini ne İçişleri Komisyonunda ifade edebildiler, ne de Bütçe Komisyonunda ifade edebildiler. Demek ki, bir gerekçesi yok bunun. Yani, kanunun öngördüğü tarafsız memurlardan kurulu il yönetim kurulunun kararı da bir tarafa atılmıştır. Coğrafi şartlar göz önünde bulundurulmamıştır. Biraz evvel ifade ettim, bir başka nokta; Kastamonu İl İdare Kurulu ve Kastamonu İl Genel Meclisi bütün bu kararlarını alırken, büyük bir acelelik içinde gidilmiş, Anayasa Mahkemesinin bunu neden iptal ettiğine ait gerekçeli kararı görmemiştir, çünkü o sırada gerekçeli karar çıkmamıştır.

Şimdi muhterem arkadaşlar, bir başka noktayı daha ifade etmek istiyorum. Bu arada iki yüze yakın ilçe olmak arzusu, teklifi Mecliste bulunmaktadır. Aradaki mesafe 1,5-2 kilometre, uclarını birleştirirseniz daha aşağıya düşebilir. Gittim, gördüm. Mahalleden mahalleye hesaplarsanız uçlarından çok daha kısa. Türkiye, Türk halkı, fakir Türk halkı bir kuruşun peşinde olan beş liralık ilâç parasını bulamadığı için ölen Türk halkı. 500 bin liraya yakın her yıl, oraya bir kadro verecek, yeni bir ilçe kura-

caksınız. Yanyana iki ilçe, öbür tarafta ilçe kurulmayı bekliyen sırada ilçeler 200 e yakın. Sırf, inadım inat görüşünde ısrar ederek, bunu kamu oyuna nakletmek için, kamu oyuna benimsetmek için orada bir ilçe kuracaksınız, 300 - 400 - 500 bin, neyse bir ilçenin kadrosu, orada yanyana iki ilçe olacak, öbür tarafta da Doğu'da vatandaş perişan halde gidemiyecek gelemiyecek. Bu da Anayasa Mahkemesinin kararında öngördüğü sebeplerden birisidir. «Hiç kimse diyor, Anayasa Mahkemesi kararında, hukuk devletinde kendi şahsı için veya partisi için kanun çıkaramaz. Millet için kanun çıkarır.» Bu, bu esasa da aykırı, sırf «Biz idare edelim, orada on köyle bir Abana kurmuş olalım, ama 31 köyü ile orada Bozkurt kalsın» görüşü, bu bakımdan da Anayasa Mahkemesi kararına aykırı, hiçbir gerekçesi yok ve gerekçesi olamıyacak.

Nihayet muhterem arkadaşlarım, bu konuda iki tane bucak kurmaya tevessül etti. Anayasa Mahkemesi kararına göre, Abana'da ilçe kurulması lâzımgelirken, iki tane bucak kuruldu. Bu konuda Danıştayda yeni açılmış olan iptal dâvası neticesinde Bakanlığın aldığı karar hakkında tehiri icra kararı verildi arkadaşlar. Anayasa Mahkemesinin görüşü istikametinde Danıştay da tehiri icra kararı vermiş durumdadır.

Muhterem arkadaşlarım, ben burada sözlerimi bitiriyorum, ve diyorum ki, Anayasa Mahkemesinin bu kararı demokrasi tarihimizde önemli bir karardır. Çünkü, Anayasa Mahkemesinin 55 nci maddesine göre oy serbestîsi ile ilgilidir. Bugün getirilen kanun tekliflerivle, daha evvel de ifade ettiğim gibi, oy serbestîsi prensibi, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen direnilmektedir ki; «işte Abana'ya vaktiyle böyle yapılmıştır, biz aynı muameleye devam ediyoruz»

Muhterem arkadaşlarım, kesin bir Anayasa ihlâli karşısındayız. İktidar, Danıştay kararlarını yerine getirmeden sonra, şimdi Anayasa Mahkemesi kararlarını yerine getirmeme yoluna girmiştir. Bu, rejimimiz için vahîm bir yoldur.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Adalet Partisi Grupu adına Sayın Etem Kılıçoğlu, buyurunuz.

Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlarım lûtfen oylarını kullansınlar.

A. P. GRUPU ADINA İBRAHİM ETEM KILIÇOĞLU (Giresun) — Muhterem arkadaşlarım, demokrasilerin, demokratik rejimlerin insanlara ve partilere büyük meziyetler kazandırdığı aşikârdır. Sayın Reşit Ülker'in, Cumhuriyet Halk Partisi adına bu konuda fikirlerini ifade ederken, bu fırsattan istifade Abana - Bozkurt meselesiyle ilgili olarak, Abana'ya ve Bozkurt'a kadar gittiğini de öğrenmiş olmakla memnuniyet duymaktayız. Halbuki biz, Abana ve Bozkurt'u - Hakkâri de dâhil - çok daha evvel gittik, gördük. Bu bakımdan, Adalet Partisi Meclis Grupu adına fikirlerimizi ifade ederken, elbette bâzı hukukî kalıplar arkasına saklanmış gibi bir üslûp içinde konuşan arkadaşımızın bu beyanlarını birkaç noktadan didiklediğimiz ve eleştirdiğimiz takdirde altında yatan mânayı kolaylıkla anlamak mümkün olacak.

Şimdi arkadaşımızın konuşmalarının bir noktasından başlamak suretiyle kolay bir yolu seçeceğimi zannediyorum. Meselâ diyor ki, arkadaşımız; Abana ve Bozkurt'da bu kanun tasarısı ile iki ilçe teşkili derpiş edilmektedir, ama acaba hangi ilçeye hangi köyler bağlansın? İşte burada diyor bir haksızlık vardır. Nedir bu haksızlık? Tarafsız memurlar vardır, diyor, il idare kurulunda tarafsız memurlar vardır, diyor, onlar 18 köyün bağlanmasını istedikleri halde, seçimle işbaşına gelmiş il genel meclisindeki üyeler, politik tesirlerle, tarafsızlığını kaybederek, il idare kurulunun bu dürüst ve tarafsız memurların verdiği kararın dışında politik bir karara varmışlardır.

Şimdi bunun altında yatan mâna gayet basit. Diyor ki, bir kimse seçimle işbaşına gelirse, o tarafsız olamaz. Tarafsız olamaz, diyor, çünkü; sayın tarafsız memurların olduğu idare kurulunun verdiği karara aykırı karar veriyorlar, neden? Seçildikleri için.

İşte, Sayın Reşit Ulker bu kanaate uygun davranış içindedir. Seçildiği için tarafsız değildir. Tarafsız değil.

SÜLEYMAN ONAN (Kırşehir) — Siz de öylesiniz.

İBRAHİM ETEM KILIÇOĞLU (Devamla) — Eh, kendilerinin koyduğu bu kurala göre, tarafsız olmadığı peşinen kabul edilmesi lâzımgelen Sayın Reşit Ülker arkadaşımızın da mütalâalarını her şeyden önce hukukun umumi prensipleri bakımından değil, altında politik mânalar yatan, tarafsız olmıyan bir görüş olarak dinlemekten başka çare yok, demek.

Halbuki hiç de böyle değildir. Bu kurullar birbirinin vesâyeti altında değildir. İl idare kurulu oturur, defterdarından nafıa müdürüne, bütün şube başkanlarına kadar, meseleyi tetkik ederler, bir karara varırlar; 10 köy mü şuraya bağlansın, 20 köy mü? Karar vermiş, 18 demiş. Genel Meclis de toplanmış, o da bir karar vermiş; onun kararına uymamış. Uymayınca taraflı mı oluyor? Hayır, asıl müstakil hareket ettiğinin bir işaretidir. Nitekim Anayasamız, mahallî kuruluşların, mahallî idarelerin bağımsızlığını ve muhtar olduklarını kabul etmiştir. Binaenaleyh, 10 tane memur il idare kurulunda öyle karar verdi, diye seçilip gelen, o vilâyetin iradesini temsil eden kimselerin onlara uymamış olmalarını bir nevi tarafsızlığını ihlâl etmiş insanlar durumunda telâkki etmek, başka bir deyimle, onları siyasi baskı altında tutulmuş kimseler diye kabul etmek hatalı olur.

Kaldı ki, burada başka bir çelişme de var; «partizan idare» «memurlara baskı yapılıyor» diyorsunuz. Demek ki, Abana hikâyesinde, sayın arkadaşımıza ve Cumhuriyet Halk Partisine göre, rejimle ilgili büyük Anayasayı ihlâl idama kadar varır. Ben Reşit Ülker arkadaşımızın, bir hukukçu olarak daha dikkatli konuşacaklarını ümidediyorum. E Anayasa Mahkemesi dururken, siz nasıl oluyor da bu Anayasayı ihlâldir, diyebiliyorsunuz? Ben zannediyorum ki, arkadaşımız milletvekili. Halbuki burada bayağı bir Anayasa Mahkemesi üyesi değil, hattâ Anayasa Mahkemesi gibi konuşuyor. Hayret etmemek mümkün değil. Peki, nasıl oluyor da «o partizan idare hâlâ devam ediyor, partizanlık hastalığı devam ediyor» diyorsunuz da, bir Sayın İçişleri Bakanı bir Hükümet oradaki defterdara, oradaki nafıa müdürüne, sağlık müdürüne tesir icra edemiyorlar? Demek ki, böyle bir yola gidilmemiş, gidilmesi de mümkün değil. Eğer böyle bir şey olsa, muhalefetten önce biz müdahale ederiz bu işe, olmaz deriz. İşinize geldiği yerde «müstakil memur, namuslu memur vicdanının sesine göre karar verdi» diyeceksiniz, ondan sonra da demokresiye taraftar olacaksınız, seçilen insanları tarafsızlıkla hareket etmemiş, diye itham edeceksiniz. Bu büyük bir çelişmedir. Zaten mantık kuralları dikkatli olmıyan insanları bu çelişmeden kolay kolay kurtaramaz.

Şimdi asıl meseleye gelelim; ne olmuş? 1945 te Abana'da bir ilçe kurulmuş. Bilâhara 1953 te bu ilçe merkezi Abana'dan Bozkurt'a nakledilmiş. Bunun kamu oyunda türlü tesfirleleri yapılmış. Zaman geçmiş, yeni bir Anayasa tedvin edilmiş, bu Anayasaya göre Meclisler kurulmuş. Anayasanın getirdiği yenilikler arasında bir de Anayasa Mahkemesi teşkil edilmiş, Meclislerden çıkan kanunların Anayasaya uygun olup olmadıklarını tetkik ve karar verme vazifesiyle tavzif edilmiş. Bu mesele de Anayasa Mahkemesince tetkik edilmiş, bâzı sebepler dolayısiyle 1953 te çıkan kanun iptal edilmiş. Gerekçe elimde, gerekçeyi uzun uzun okumak istemiyorum, yalnız bu iptalde iki anakonu mesnet ittihaz edilmiştir. Bunlardan birisi ; «Merkez değiştirmelerinde yeni mekezin eski merkeze göre çoğrafya durumu, iktisadi koşullar ve kamu hizmetlerinin gerekleri bakımından diğerinden daha üstün olduğu anlaşılmadıkça böyle merkez değiştirmesi yapılmamalıdır» diyor. Yani «Abana mı, Bozkurt mu kamu hizmetlerinin görülmesi bakımından daha uygundur, çoğrafi durum bakımından daha uygundur tartışması yapılmadan ilçe merkezleri değiştirilmemelidir» diyor. Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinin münakaşasına da girecek değilim. Karardır.

İkincisi; «Seçimlerde yurttaşların serbestçe oy kullanmalarının sınırlandırılması doğru değildir». Yani, vatandaş oyunu kullanırken acaba bu oyumu kullanma neticesi yarın başıma bir hal gelir mi, diye bir korkuya, bir endişeye kapılmamalıdır. reyini serbestçe kulllanmalıdır.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi kararını vermiş ama, o kararı arkadaşlarımın dikkatle okumalarını hassaten istirham ederim, bu ikinci nokta, yani Abana Halk Partisine rey verdi, Bozkurt o zamanın Demokrat Partisine rey verdi, binaenaleyh reylerinden dolayı cezalandırılmış oldu, Anayasa Mahkemesi kararında da bunu mesnet ittihaz etti, diye yanlış bir kanaate lûtfen varmasınlar. Esbabı mucibede diyor ki, «böyle olduğu kabul edilse bile» yani şarta muallâk, «Böyle olmuştur» demiyor, «Böyle olduğu kabul edilse bile» diyor.

Şimdi, en mühim nokta şu : Anayasa Mahkemesi Bozkurt'ta bir ilçe kurulması, başka bir deyimle, Abana'daki ilçenin Bozkurt'a nakledil-

mesi hakkındaki kanunu iptâl edince ne oldu? Arkadaşımız Danıştayın bâzı kararlarından ve Anayasa Mahkemesi kararının esbabı mucibesinden bâzı fıkralar okumak suretiyle ki, çoğu kendi fikrine katkıda bulunacak hususlar, çünkü biraz evvelde ifade ettim, seçimle gelenlerin tarafsız olmıyacağını, kanaatlerini işine geldiği gibi ifade edeceğini arkadaşımız peşinen söylediğine göre ne olmuş? İptal etti. Neyi iptâl etti? Abana ilçe merkezinin Bozkurt'a nakledilmesiyle ilgili kanunu iptal etti, Bozkurt ilçelik vasfını kaybetti. Diyor ki; Sayın Reşit Ülker, «İşte Bozkurt o hakkını kaybettiği anda, madem ki o kanun iptâl edilmiştir, otomatikman Abana ilçe olmalıydı olmaması Anayasaya aykırıdır, bu vahîmdir, bu, iktidarın Anayasayı çiğlendiğinin, Anayasa Mahkemesi kararlarına saygılı olmadığının büyük işaretidir, bunu efkârı umumiyeye duyurmakta fayda vardır, gidiş tehlikelidir, rejim tehlikededir.» Alışılmış, hep öyle söylüyorlar, büyüklerinden hep aynı lâfları duymuşlar, «Anayasayı çiğniyorsunuz, gidişiniz vahîmdir, sonunuz tehlikelidir, istikbalinizi karanlık görüyorum» diye böyle gazetelere başlık yapılacak büyük sözler söylemek artık itiyat haline gelmiş: Biz alıştık, arkadaşlarımızın ne söyliyeceğini biliyoruz.

Şimdi, bâzı mülâhazaları serd etmeden önce, bir sual sormak lâzım ve C. H. P. sözcüsünden rica ediyorum, bu küsüye tekrar gelmeleri mümkün olursa «Biz Abana'nın kaza olmasını istiyoruz ama Bozkurt'u kendi kaderiyle başbaşa bırakıyoruz, ne yaparlarsa yapsınlar» diyebilecek midir? (C. H. P. sıralarından, «Böyle bir şey yok» sesleri)

Bu mühim, bak; yok diyorlar.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Ben onun teklifini yapmışım arslanım.

İ. ETEM KILIÇOĞLU (Devamla) — Benim eski arkadaşım olduğu için beni tanır, yanyana bulunduk, arslanlar, doğrudur. (Gülüşmeler)

Muhterem arkadaşlarım, hukukçu olmak.... İnsan hukukçu olur, insan mantık sahibi olur. Asıl mesele ne. 1945 te Abana kaza imiş, 1953 te kazalık hakkı alınmış elinden. Ne olmuş? Hukukun umumi prensipleri bakımından bir müktesep hak ihlâli var. 1945 ten 1953 e kadar 8 sene kaza olmuş yani müktesep bir hak, bir kanunla kazalık elinden alınmış ve Anayasa Mahkemesi bu kanunu iptal etmiş. «Siz Abana'yı tekrar kaza yapacaksınız» diyor.

Peki, 1953 ten 1968 e kadar Bozkurt da kaza idi. Bunca yıl kaza olmuş bir yerin bu hakkını elinden alırsanız, hukukun umumi prensipleri bakımından, müktesep hak ihlâl yok mudur? Anayasa yok mu burada? İşte nasıl birincisinde müktesep hakkı, hukukun umumi prensipleri bakımından, müdafaa ediyorsanız, ikincisinde de 1953 ten bu yana ilçe olmuş bir yerden bu hak kaldırılırken Anayasanın müdafii, hukukun umumi prensiplerinin müdafii olan, aslında değil, evvelâ sizin bize yardımcı olmanız lâzım. Demeniz lâzım ki, «Abana'yı bu karar muvacehesinde tekrar ilçe haline getireceksiniz ama, peki ya, bu zavallı Bozkurtlular ne olacak? Onların da müktesep hakkı var. İkisini bir çırpıda çıkaralım, ikisi de mağdur olmasınlar, ikisi de alıştıkları ilçe olma sıfatını, vasfını muhafaza etsinler.» Gönül, mantık, milliyet severlik, ufacık ayak oyunları dışında, böyle bir mantığı böyle bir vicdanı emreder.

Anayasa Mahkemesi karar vermiş, «Altı ay sana müddet verdim» diyor. Neye vermiş bu müddeti? Çünkü, bizim mevzuatımıza göre Anayasa Mahkemesi Anayasaya aykırı olan kanunları iptal eder ama, Yüce Heyetinizin yerine kaim olup da, teşriî organ olarak, kanun vâzu olarak kanun tedvin etmez. O zaman kuvvetler ayırımı nerde kalır?... Teşriî kuvvet, kazai kuvvet nerede? Yok böyle bir şey. Eğer sizler her hangi ilerdeki bâzı düşünceleriniz bakımından Anayasa Mahkemesini Meclis yerine de kaim diye telâkki ediyorsanız, bizim kanatimize göre büyük bir hata içindesiniz, işte bu hatadan kurtulamazsınız; şimdi müsaade ederseniz büyükler gibi bir söz de bendeniz edeyim, istikbalinizi iyi görmüyorum. (Gülüşmeler)

Muhterem arkadaşlar, hakikaten Bütçe Komisyonununda ifade ettim, daha açıkça söyliyeyim, muhalefet ettim. Niye? Hangi köyler hangi ilçeye bağlansın ve nasıl bağlansın. Rica ettim. arkadaşlarıma, dedim ki, bunun altında politik bir şey olmasın. Yani iki tarafı da kaza, yaparken, oradaki vatandaşları ters istikametlere bağlamak suretiyle mağdur etmiyelim, bir hataya düşmiyelim, iyice dikkat edilsin. Evet, bir memur da, bir nafıa müdürü, bir

ziraat müdürü, bir sağlık müdürü, bir deftardar da bir vilâyeti bilebilir, bir ilçeyi bilebilir, ama oranın meclisi umumi âzaları kadar bilmesine imkân yok. Çünkü meclisi umumi âzaları o köyleri karış karış bilir, belki de o köyün çocuğudur. Kim nereye bağlansın, tesbit etmişler, gelmiş buraya. Sizin de, şu köy şuraya bağlansın, bu köy buraya bağlansın, diye bâzı teklifleriniz, bâzı düşünceleriniz olabilir, onları ifade ederseniz, takrir verirsiniz, haklı sebepler ileri sürdüğünüz takdirde biz de iltihak ederiz. Ama yok siz, bunu böyle yaptınız, böyle yaptınız, ne yaptınız, ordaki adamlara tesir ettiniz de mağdur ettiniz, derseniz olmaz. Sayın Reşit Ülker'in tâbiri ile, yani hayret ediyorum hakikaten; hukukun umumi prensiplerinden Danıştaydan, Anayasadan, Anayasa Mahkemesinden söz ederken arkadaşımız sözlerinin sonuna doğru şöyle diyor; bu iktidar inadım inat sözünü efkârı umumiyeye kabul ettirmek için böyle yapıyor.

Muhterem arkadaşlarım, madem ki aynı çatı altında yaşıyoruz, kendimize düşün vazifeleri yapmaya gayret ediyoruz, birbirimizi böyle avam ağzı ile itham etmekte fayda yok. Biz bir şeyin peşine gittik, o da şu; gayet sarih bunların ikisi de kaza idi, Anayasa Mahkemesi bir kararla ikisinin de şu anda kaza olma imkânını elinden almış, ama bir direktif vermiş, direktifi şu, Abana'yı ilçe yapacaksınız diyor. Tamam.. Biz diyoruz ki, Bozkurt da ilçe idi, Anayasa Mahkemesinin bu kararı muvahecesinde Bozkurt'un da ilçelik hakkı elinden gidiyor, hukukun umumi prensipleri ihlâl ediliyor, bunu da ilçe yapalım ve böylece mesele kapansın, diyoruz. Ama arkadaşlarımız hayır, diyor. Niye hayır, diyor? Çünkü, bir seçim arifesinde Adalet Partisi iktidarının Anayasaya aykırı davranışlar içinde olduğunu söylemek için bir esbabı mucibe hazırlamak ve «Anayasa Mahkemesi kararlarına bile uymuyorlar» diyebilmek ve arkasından da «Efendim, biz bunu Meclis kürsüsünden bile söyledik» diye bir de öğünme ve böbürlenme payı aramak... Bunlar, geçer akçe değildir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, yapılan şey gayet basit. Ben tekrar olmasın diye söylemiyorum. Meselâ Sayın Reşit Ülker'in, Anayasa Mahkemesinin bu kararı muvacehesinde otomatikman Abana ilçe haline getirilmelidir şeklindeki hukukî mütalâasına iştirak etmemiz mümkün değil. Çünkü, Anayasa Mahkemesi teşkili konusu Kurucu Mecliste görüşülürken; elimde zabıtları var, Reşit Ülker gibi düşünen bir muhterem üye komisyon sözcüsüne soruyor; peki Anayasa Mahkemesi her hangi bir kanunun Anayasaya aykırı olduğu hususunda bir kanaate varır, bir karar verirse, otomatikman ondan evvelki düzen, ondan evvelki hukukî statü yerine gelirse bu bir nevi kuvvetler ayırımı prensibi ile çelişmez mi, Anayasa Mahkemesine bir nevi teşrîî organı sıfatını, vazifesini de vermiş olmaz mıyız, diye sual soruyor. Komisyon sözcüsü de; bu endişe vârit değildir, çünkü, Anayasa Mahkemesi kanunların Anayasaya aykırı olup olmadığını inceler, karar verir, gerisi teşrîî organa ait bir husustur, diyor.

Nitekim Abana, Bozkurt konusunda da Anayasa Mahkemesi hem icraya, hem de Yüksek Heyetinize teşrîî organ olarak, mevzuatımıza uygun; yani bir ilçe teşkili veya bir ilçe merkezinin değiştirilmesi hususu bir kanun konusu olduğundan, altı aylık zaman vermiş, icra, sen altı ay içinde Abana'yı ilçe haline getireceksin, ama teşrîî organı bu vazifeyi yaptığı takdirde, demiş. Yani, yeni bir kanunla Abana'da ilçe teşkili hususunu kanunlaştırdığı takdirde.

Şimdi, Sayın İçişleri Bakanının yerinde Reşit Ülker arkadaşımız olsaydı Anayasa Mahkemesinin bu kararı karşısında Abana'da nasıl ilçe teşkil edecekti? Etseydi, bunun mesnedi hangi kanun olacaktı, veyahut da Bozkurt'taki memurları ne yapacaktı? Bunların cevabı olmak lâzım. Ne yapmış İçişleri Bakanlığı, icra durmamış. İlçelik sıfatını kaldırıyor. Peki ne olsun, köy mü olsun? Yani ilçelikten köy olmak durumuna mı düşsün? Tutmuş, oradaki memurlarını da düşünerek, bir bucak teşkilâtı kuralım, hattâ birinde de değil, ikisinde de kuralım demiş. Bakın tarafsızlık nasıl olur; ölçüsü nedir, size göre bilmiyorum, ama ne yapmış? İlçelik sıfatı kalkar kalkmaz köy olmasın demiş, Anayasa Mahkemesi kararına da, bilâhara teşrîî organ kanunu çıkardığı takdirde, riayet edeceğini, ona uygun hareket edeceğini, ona saygılı olacağını göstermek bakımından, halen

bucak durumunda olmıyan Abana'yı bile bucak haline sokmuş. Yani, hiç merak etmeyiniz, hukuka, kanuna saygılıyız, altı aylık mehil içinde, Meclisten kanun çıkıncaya kadar ben ikinizi de bucak haline getirdim demiş. Çünkü, o yetki Bakanlığın bünyesinde vardır. Ondan sonra da kanun tasarısı gelmiş burada müzakeresini yapıyoruz. Gayet rahatlıkla her ikisinin de ilçe haline getirilmesini sağlıyan bu kanunun lehinde bulunmak icabederken, Anayasayı, çiğniyorsunuz, diye feryatlar başladı.

Şimdi başka bir noktai nazar var. Arkadaşımız diyor ki, nasıl olur bu? O, kendi ölçüsüne göre gitmiş, metreyi eline almış, ölçmüş, Abana ile Bozkurt arasında 1,5 kilometre mesafe var, hattâ uçtaki gecekondu gibi ufacık kulubeleri bir araya getirseniz bu sefer lüzum kalmaz, Abana'da diyor ilçe teşkil edilmiş olması kâfidir, mesele hallolur. Neden? Şimdi başka bir dalı da sallamak mecburiyeti var; 200 tane bucak müracaat etmiş, ilçe olmak için diyor. Siz diyor, böyle haklı talepler dururken - onları da gûya kazanacaklar - bu kadar haklı talepler dururken yanyana, burunburuna olan iki yeri de ilçe yapmak suretiyle... Burada bitmiyor işte, asıl politika burada başlıyor; bilmem İşçi partililer ne der? 500 bin lira, diyor, en az bir ilçenin teşkilinde Devlet keseseinden gidecek ve arkasından nutuk... Bu fakir millet, bu zavallı millet parasını filân...

Arkadaşlar; bu çeşit, halkı hâlâ bıraktıkları yerde zannedenler, bu nevi nutuklara inanır diye kendi kendini altadan insanlar bu kafayı, değiştirmeye mecburdurlar. Artık vatandaş böyle siyasi nutukların altında ne mâna yattığını eskiden olduğu gibi, hattâ şimdi fazlası ile idrak edecek seviyededir. Ama, sizler bıraktığınız yerden hâlâ ayrılmamk inadı içinde olduğunuz için, ilçe teşkil edersiniz, milletin parasını harcıyorsunuz dersiniz, köprü yapmaya kalkarsınız, Van'daki vatandaş bilmem ne köyüne gidemezken... Sanki, Van'daki yaptığınız köprüyü A. P. iktidara geldi de, gitti yıktı...

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Tamamla kanunla ilgili bunlar...

ETEM KILIÇOĞLU (Devamla) — Nuri Bey; siz memuriyetinizle hangi politikayı seçeceğinizi, tarafsızlığınızı ihlâl ederek tesbit etmiş, tescil etmiş bir kimsesiniz, onun için sizin sualinize cevap veremem.

BAŞKAN — Rica ederim Sayın Kılıçoğlu, cevap vermeyiniz.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Cevabını vereceğim şimdi size.

BAŞKAN — Efendim, hakkınız yok Sayın Kodamanoğlu. Oradan müdahale edince işler karışıyor tabiî. Başkanın görevini kendi üzerinize alıyorsunuz.

ETEM KILIÇOĞLU (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım; başka bir noktaya temas etmek istiyorum. Benim de bir idareci olarak vazife gördüğüm iki ilçe vaktiyle il idi, bunlardan birisi Giresun'un Şebinkarahisar'ı, birisi de Niğde'nin Aksaray'ı. Hattâ arkadaşlarım gayet iyi bilirler, hâlâ Aksaray'da kaymakam evi olarak kullanılan binada vilâyet «konağı» Hükümet binasında da «Aksaray vilâyeti» diye yazılar var ve bir hâtıra olarak saklarlar. O zamanlar, benim anlattığım 20 seneye yakın, bendeniz Şebinkarahisar'da iken «Şebinkarahisar valiliği» diye de bazan yazı gelirdi. Çünkü o zaman halkta, vatandaş arasındaki münasebetler bıraktığınız yerde olduğu için, Devlet daireleri bile hâlâ onun vilâyet olma hakkını kaybettiğini bilmiyordu.

Şimdi burada geriye gitmek... Ama, haklı bir geriye dönüşü insanların vicdanına hitabetmek için ifade etmeye mecburum, siz, o övündüğünüz devirlerde vilâyetlik hakkını bu ilçelerden bir kalemde alırsınız, Anayasa, hukukun umumi prensipleri, vatandaş hizmetinin, âmme hizmetlerinin daha iyi görülmesi düşüncesi hâkim olmaz, ama Abana - Bozkurt hikâyesi gelir, aslanlar gibi akla, hayale gelmiyecek her şeyden medet ummaya çalışırsınız. Eğer müktesep haklar ihlâl edildi ise, eh bunları da şey yapalım, Anayasa Mahkemesine müracaat edelim, diyelim ki, bunlar da vaktiyle il idi ve sizden beklerim ben şahsan. Çünkü, içinizde Anayasa Mahkemesi yerine kaim olmuş gibi beyanda bulunan arkadaşlar var, tesirli olacağınızı umarım, yardım edin, kurtarın, bu vatandaşlar da ile kavuşma şeysini kazansınlar ve böylece mesele bitmiş olur.

Muhterem arkadaşlarım; netice olarak bir hususu arz etmek istiyorum. Türkiye'de var, raporları hazırlanmış, siyasi partiler kendilerine göre bir düşünce içine girmişler, hep şöyle söylerler:. Eğer bir iktidara gelirsek sizin kazayı, dört başı mamurdur, vilâyet haline ge-

tireceğiz. Ama iktidara gelirsiniz, bunu yapmanız mümkün olmaz. Neden? Çünkü, yeniden bakacaksınız coğrafi durum, iktisadi koşular, âmme hizmetlerinin görülmesi... (A. P. sıralarından, «koşul ne, sebep mi» sesleri) Efendim. Anayasa Mahkemesi esbabı mucibesinden naklediyorum, her halde bunu nakletmek aslına sadakat bakımından yerinde olsa gerek. Belki bâzı arkadaşımız yadırgıyorlar ama en nihayet işte resmî şeye girmiş tâbir, doğru.

Şimdi, bunları söylemek gayet kolay. Hakikaten Türkiye'de böyle coğrafı bakımdan, iktisadi bakımdan, âmme hizmetlerinin görülmesi bakımından neresi vilâyet olmalıdır, neresi kaza olmalıdır, neresi nahiye olmalıdır, Devletin gücü ne kadardır diye bir muhasebe yapmak lâzım. Ama Türkiye'yi iyi bilenler acaba, 500 bin lira diyor, 500 bin lirayı nasıl vereceksiniz fakir memleketin kesesinden, diye o ilmî heyetler oturmuşlar düşünmüşler, onların yaptığı hesaplara göre bir Bingöl'ün, bir Tunceli'nin bir Hakkâri'nin vilâyet olması mümkün değil.

Şimdi lûtfen buyurunuz, ister bir partinin sözcüsü olarak, ister bir milletvekili olarak deyiniz ki; biz ilmî raporlara riayetkârız, masraftan kaçacağız, bu fakir milletin parasını bedava yere öteye beriye dağıtmıyacağız, Hakkâri'nin, Tunceli'nin, Ağrı'nın, Bingöl'ün vilâyetliğini kaldıracağız: Bu mümkün değil. Eh ne yapacaksınız? Yenisini teşkil etmek. İşte Politika oradan başlıyor. Yenisini teşkil ama 200 e yakın bucak ilçe olmak istiyor, ve aşağı, yukarı rakam hatırımda değil, ama her halde 20 den fazla kaza da...

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — 83 kaza...

ETEM KILIÇOĞLU (Devamla) — 83 kaza da vilâyet olmak için çeşitli yollardan müracaatta bulunuyorlar.

Şimdi kalkıp da burada: Efendim, siz hiç merak etmeyin, biz iktidara geldiğimiz zaman sizin ilçenizi de il haline getireceğiz, demek mümkündür, ama inanacak kimseyi bulamazsınız. Hiç iktidara gelmesi mümkün olmıyanlar rahatlıkla, her gittiği yerde, «sizin ilçeyi de biz iktidara geldiğimiz takdirde, il haline getireceğiz» diye söyliyebilirler, ama bunun mantıkla, mâna ile, milletvekilliği ile, bir partiye mensubolmakla hiç ilgili olmaz, esasen inanan da kimse bulunmaz.

Muhterem arkadaşlarım; biz şu kanaatteyiz ki, A. P. Meclis Grupu olarak, hiç kimse kendisini olduğundan fazla görmek veya böyle bir hastalığa tutulmuş gibi, bâzı kuruluşların, müesseselerin yerine kendisini koyarak hüküm-ler serdetmesinler. Ortada Anayasa Mahkemesinin kararına uygunluk vardır, Anayasaya uygunluk vardır. Eski defterleri karıştırıp da işte reyini veren insanları cezalandırmak için Abana ilçesini Bozkurt'a naklettiler, çünkü bize rey veriyorlardı. Bunlar artık mânasını kaybetmiş sözlerdir. Ortada bir Anayasa var, bir Anayasa Mahkemesi var; kararını vermiş, karar uygulanacak. Ne yapmışız? İkisini de ilçe haline getirmişiz. Böylece artık iki taraf arasındaki husumet ortadan kaltkığı gibi, böyle haksızlıklar yapılamıyacağının, buna hiçbir partinin, hiçbir Hükümetin alet olamıyacağının da bir eserini vermiş olma gayreti içinde olduğumuzu ifade ile, A. P. Meclis Grupu adına saygılar sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlarımız varsa, lûtfen oylarını kullansınlar.

Sayın Süleyman Onan, buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN ONAN (Kırşehir) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Kastamonu vilâyetine bağlı Abana ve Bozkurt adlariyle yeniden iki ilçe kurulmasına mütedair kanun tasarısı hakkındaki görüşlerimi arz etmek için söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlarım, haddızatında bu, yeniden kurulması istenen iki ilçe, bir ilçe kurulması mânasında mütalâa edilmelidir. Çünkü, Abana, 75 yıl bucak halinde âmme hizmeti gördükten sonra 1945 yılında kaza olmuş idi. Sekiz yıl süren kazalık ömrü, değişik politik zihniyeti olduğu zehabı ile, başka partiye oy kullandığı hükmü ile, Demokrat Partiyi desteklemediği hükmü ile cezalandırılmış ve köy haline getirilmişti. Aynı durumda olan Kırşehir'in, yanık Kırşehirlilerin bir evlâdı olarak, duyduğum acının verdiği etki ile Yüce Meclisin huzuruna çıkmış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, Kırşehir için geçti ama, Abanalılar ve ona benziyecek olanlar için geçmiş sayılmaz. Abana köy haline geldikten sonra, bunun haksızlık olduğunu, Kırşehir'in ilçe haline geldikten sonra, bunun haksızlık

olduğunu devrin muhalefet partisi C. H. P. Meclis Grupu ele almış, meseleyi Meclis konusu olarak Yüce Meclisin kürsüsüne getirmiş, ama ne acı gerçek ki, Abana bir türlü hüviyetine kavuşmamış, onadan dolayıdır ki, dâvacı hüviyetiyle C. H. P. Grupu keyfiyeti Anayasa Mahkemesine intikal ettirmişti. C. H. P. Meclis Grupunun bu teşebbüsü ile Anayasa Mahkemesi durumu iyice incelemiş, serd edilen esbabı mucibeleri tetkik ve tahlil etmiş, mahallinde tesbit yapmış, ondan sonra Abanalılara reva görülen köy olma halini kabul etmemiş ve Anayasanın emrettiği şekliyle Anasaya Mahkemesi olarak, bu yerin, bu mağdur diyarın yeniden eski hüviyetine, kaza haline kalbedilmesine karar vermiştir.

Değerli milletvekilleri, C. H. P. Meclis Grupu olarak Anayasa Mahkemesine açtığı dâva konusunun esbabı mucibeleri gayet sarih:

1. 6203 sayılı Kanunla, Kırşehir'in ilçe haline getirilmesinde olduğu gibi, bir bölge halkının belli bir siyasi partiye oy vermiş bulunmalarından dolalı toptan cezalandırılmaları amacı güdülmektedir. Gerçekten; 25 Haziran 1945 günlü ve 4769 sayılı Kanun gereğince, başka sekiz ilçe ile birlikte, kurulan Abana ilçesinin merkezi bulunan Abana, 1953 tarihinde Kastamonu milletvekillerinin teklif ettikleri dâva konusu kanun ile köy haline konulmuştur. Halbuki Abana 19 ncu yüzyılda 1287 (1870) de bucak merkezi olmuş bulunmakta idi. Milletvekillerinin bu tekliflerini haklı göstermek için ileri sürdükleri birtakım iktisadi ve idari nedenler arasında «siyasi kanaat muhafazakârlığı vâ'di ile istihsal ettiği bu netice» sözleri dikkati çekmektedir. Abana ilçe merkezi yapıldığı zaman, henüz partiler arasında çekişme bulunmadığına göre onun ilçe merkezi durumuna sokuluşu siyasi nedenlerle açıklanamaz ise de, uzun idari geçmişe ve gelişme olanaklarına rağmen bucak merkezi durumunu bile kaybedip köy haline getirilmesinde siyasi düşünceler ağır basmaktadır. Bundan başka, istem konusu kanuna ilişkin Büyük Millet Meclisi görüşmelerinde 21 . 1 . 1953 te, söylenen sözlerden anlaşıldığına göre, kanun teklifinin İçişleri Komisyonunda görüşülmesi sırasında Abana'nın muhalefete ve Pazaryeri'nin ise iktidara oy verdiği açıkça anlaşılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi görüşmelerinde, muhaliflerle birlikte, kimi iktidar milletvekillerinin bile, Abana'nın siyasi nedenlerle cezalandırılmak istendiğini belirtmeleri daha, özel bir anlam taşımaktadır.

2. Abana yerine ilçe merkezi yapılan Bozkurt - Pazaryeri, Abana'dan yalnızca birkaç kilometre uzaktadır; Abana'nın Güneye Pazaryeri'ne doğru, Pazaryeri'nin ise Kuzeye Abana'ya doğru gelişmekte olmaları dolayısiyle bu iki merkez birleşmeye doğru gitmekte idi ve bu bakımdan da ilçe merkezinin değiştirilmesi için haklı bir neden yoktu.

3. Dâva konusu kanunu teklif edenlerin Abana'nın siyasi kanısından ötürü bu kanun teklifini getirmiş bulunmaları dolayısiyle teklifin siyasi düşünce ayırımı ile yapıldığı ve Anayasanın 12 nci maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırı olduğu görülmektedir.

BAŞKAN — Sayın Süleyman Onan, bütün o Anayasa Mahkemesi kararını okuyacak mısınız, efendim? Anayasa Mahkemesi kararı Resmî Gazetede basıldı, dağıtıldı, millete mal oldu, herkes tarafından bilinen mahiyette.

SÜLEYMAN ONAN (Devamla) — Şimdi, esbabı mucibenin nedenlerini buradan hakiki mânasiyle pasajı aynen intikal ettirmek suretiyle bağlıyacağım, o bakımdan okuyorum.

4. Abana'nın ilçe olması işine, 1943 yılında girişildiği ve daha o zamandan 1946 yılında girilecek çok partili hayatın göz önünde tutularak tedbir alınmak istenmiş olmasının düşünülemiyeceği, gerçek bir kişiliği olmıyan Abana'nın ileriki seçimlerde şu veya bu partiye oy verileceği yolunda bir borç altına giremiyeceği göz önünde tutulursa, 1945 te Abana'nın ilçe merkezi yapılmasının o zamanki itikadarca alınmış bir tedbir olduğu iddiasının ve dâva konusu kanun için ileri sürülen bu yoldaki gerekçenin yersizliği ortaya çıkar.

BAŞKAN — Sayın Onan, lûtfen şu Anayasa Mahkemesi kararını artık bırakın da...

SÜLEYMAN ONAN (Devamla) — Muhterem milletvekilleri, işte C. H. P. Meclis Grupunun Anayasa Mahkemesine ileri sürdüğü şu özetlenmiş esbabı mucibe de göstermiştir ki, evvelce Abanalıların, zamanın Demokrat Parti İktidarına oy vermeyişi yüzünden cezalandırıl-

mış olduğu hakikatini Anayasa Mahkemesi, arz ettiğimiz esbabı mucibelere dayanarak, aynen kabul etmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, şimdiki İktidar Partisi Anayasanın bu haklı kararını uygulamak zorundadır. Ama ne yapsın? İki cami arasında kalmış beynamaz halinde de asla olamazdı. Onun için her iki yeri de küstürmemesi lâzımdı, hem Abana'lıları, hem de Bozkurt'luları. A. P. li arkadaşlarımın taşıdıkları «Adalet» kelimesinin tam anlamı içerisinde eşit bir görüşle Abana'yı da, Bozkurt ilçesini de ilçe yapmaya çalışmalıydı.

Burada, Muhalefet Grupu Sözcüsü Sayın Reşit Ülker Bey arkadaşımıza cevap veren İktidar Partisi Grup Sözcüsü arkadaşım garip beyanlarda bulundu. Anayasa Mahkemesinin verdiği kararı, grup sözcüsü arkadaşım doğrudan doğruya Abana'nın ilçe olması gerektiğini savunmasını - onun hukukçuluğuna yakıştıramam şekliyle - damgalamaya çalıştı.

Değerli arkadaşlarım, bir karar, hele hele Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar esastır. Yapılan hatanın yanlış olduğuna mütedair olan Anayasa Mahkemesinin kararıyle Abana otomatikman kaza hüviyetine geçmeye mecburdur. Bunu da, bugünün iktidarı veya bir başka parti iktidarı olsaydı, bütün iktidar partileri aynı şekilde bunu yapmaya mecburdu. Ama ne yapsın, iktidar, Adalet Partisi? Şimdilik kendi zihniyetine muvazi çalışmalariyle, o bölgeden seçilmiş milletvekillerinin ısrarlı tazyikleriyle Bozkurt ilçesinin de ilçelik hüviyetinin muhafaza edilmesini zaruri gördü. Normal görelim, değerli milletvekilleri bu hali. Ama, burada ben Adalet Partisi Hükümetinin ve bu uğurda karar veren komisyonun bir adaletsizliğini Yüce Meclisin huzuruna getirmek istiyorum.

O da; kazalara taksim edilen köylerdeki adaletsizliktir. Değerli arkadaşlarım, işte gerek Abana'nın, gerekse Bozkurt ilçesinin bağlı olduğu köyler, yol durumları, birbirlerine olan masefeleri elimdeki krokilerde belli.

Muhterem arkadaşlarım, yiğiti öldürmeli, ama hakkını da teslim etmeli. Abana'yı yeniden kaza yapıyorask, Abana'nın haklı olduğu şekliyle kaza olmasına çalışılmalıydı. Abana'ya daha yakın köyleri Abana'ya bağlamak suretiyle kaza yapmalıyız. Burada, sadece Abana'ya bağlanması uygun görülen Akçam, Altıkulaç, Çampınar, Denizbükü, Kurtköy, Elmaçukuru, Göynükler, Kadıyusuf, Sarıçiçek, Yakabaş'ı, Yemeni, Yeşilova köyleriyle sadece 11 köycüğü olan minyatür bir kaza halinde değil, onun yanı başında, onlara çok yakın - kilometreleri elimde - sahil boylarındaki Nigerze'yi, Dağsuy'u, Yunar'ı, Yakaören'i, Güngören'i ve Zalama'yı da hiç olmazsa Abana'ya bağlamak suretiyle bu köyleri daha uzak Bozkurt'tan kurtarmak lâzım. Kazasına veya vilâyetine uzak köylerde sakin olan köylülerimizin mahkeme konularını, kazalarında veya illerinde görmek için yolsuzluktan, vasıtasızlıktan dolayı çektikleri çeşitli ıstırabı bilenlerdeniz.

Kırşehir'in Kozaklı kazasını, 1954 seçimlerini mütaakıp, kaza haline getirdikten sonra Nevşehir'e bağladılar. Şimdi bütün Kozaklılar - Muhterem İçişleri Bakanım ve değerli Başbakanım, Sayın Demirel gayet iyi biliyorlar. Çünkü kendilerine daima heyetler ve münferit müracaatlar vâkı oluyor - Çok sefil oluyorlar. Onun için değerli arkadaşlarım, daima vatandaşın köylünün huzur içerisinde, kolaylıkla ve ucuz olarak kazalardaki ve şehirlerdeki işlerini görebilmeleri bakımından hiç bir hissin tesiri altında kalmadan, şu veya bu hesaba katılmadan dostdoğru karar ve hükümlerinizle onların hizmetlerini kolaylaştırmaya çalışmalıyız. Yani, uzak kazaları yakın vilâyetlere, uzak köyleri yakın kazalara bağlamak suretiyle, biz hakiki mânada demokrasinin gerçeğini, sosyal adaletin tahakkukunu sağlamış olacağız. Onun için muhterem milletvekilleri, samimî görüşlerimi başka şekilde mütalâa etmemekliğinizi rica ederek bu arz ettiğim köylerin de, yakın olduğuna hepinizin ittifak edeceği Abana'ya bağlanmasını teklif ve rica ederim. Bu hususta muhterem Başkanlığa bir de önerge takdim ediyorum.

Muhterem milletvekilleri, bugün Türkiye'de hakikaten idari hizmetlerin kolaylaştırılmasını temin bakımından Hükümetimizi pek çok müracaatlarla, birçok dosya ihdaslariyle, meşgul eden bucaklarımız ve köylerimiz var. Bunun yanı başında da İçişleri Bakanımızın biraz evvel grup sözcüsüne cevaben malzeme materyallerini lûtfettiği şekilde 83 kazanın da

il olması şekli var. Bu hususta şahsan, benim de değerli İçişleri Bakanımıza ve Muhterem Başbakanımıza bölgemle ilgili birçok haklı ricalarımız olmuştur. Bize verdikleri cevap şu idi, gerek Sayın Başbakanımızın, gerek Sayın İçişleri Bakanımızın; «Bu kabîl hususlar Türkiye şümül ele alınmıştır, muhakkak sosyal adaletin tahakkuku için idari taksimatta inceden inceye çalışmalar yapıyoruz. Onun için uzak köyleri, yakın kalanlar, yakın kazaları yakın illere bağlamaya biz de taraftarız.»

Şimdi soruyorum karşılaştığımız bu tablo karşısında. Sayın Başbakanım, Sayın İçişleri Bakanım, Abana'nın ilçe olmasiyle alâkalı köylerin bağlanması şekli, daha evvelki ifade ve irşat buyurduğunuz hükümlerle bağdaşmıyor. Acaba bu nedendir? O yönüyle muhterem arkadaşlarım, şimdi bunu örnek verdiğine göre, bunu emsal verdiğine göre, bütün uzak köylerin yakın kazalara, uzak kazaların yakın illere bağlanmasını Sayın A. P. Hükümetinden bilhassa Muhterem Başbakanımızdan, söz veren İçişleri Bakanımızdan bir milletvekili olarak rica ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKÂN (Konya) — Ben söz vermedim.

SÜLEYMAN ONAN (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, mazide hata yapanların hatalarını taklidetmek doğru değil. Biz, seleflerin hatalarını halefler olarak tashih ve daha iyilerini yapmaya mecbur olduğumuzu bilenlerden olmalıyız. Bu bakımdan gerek Abana'nın, gerek Bozkurt ilçesinin mutlaka ilçe olmasını ben de yürekten arzu ediyorum; ama adaletli tevziatı yapmak kayıt ve şartı ile olmasını bilhassa rica ediyorum.

Yeni kurulacak bu kazaların Türkiye'ye ve bölgelerine, Abanalılara, Bozkurtlulara hayırlı olmasını diliyor ve Yüce Meclisin muhterem üyelerini en derin hürmetlerimle selâmlıyorum. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaşımız kaldı mı?.. Yok. Lûtfen oy kupasını kaldırınız, oy verme işlemi bitmiştir.

Sayın Reşit Ülker, C. H. P. Grupu adına tekrar, buyurun.

C. H. P. GRUPU ADINA REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karardan sonra ve doğrudan doğruya o kararla ilgili bir konu üzerinde görüşmekteyiz. Konu, bu bakımdan açık bir önem taşımaktadır. Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 55 nci maddesindeki seçim serbestisi ilkesi, 115 nci maddesindeki bir il teşkilâtının coğrafi, iktisadi ve diğer koşulları gözetilmeden kurulmuş olması, nihayet hukuk Devleti ilkesine aykırı olarak kişiler ve siyasi kuruluşlar adına kanun yapılamayıp Türk milleti adına ancak kanun yapılabileceği gerekçesiyle bir iptal kararı vermiş. Bu iptal kararının hukukî ve tabiî neticelerini burada tartışıyoruz. Bunun polemikle, siyasi propagandayla hiçbir ilişiği yok.

BAŞKAN — Sayın Ülker, burada bir iptal kararının neticelerini tartışmıyoruz. Burada Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçenin kurulması hakkındaki kanun teklifini görüşüyoruz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sayın Başkan, benim konuşmalarımı demin dinlediniz, her halde ne konuştuğumu bildiğinizi farzetmek lâzımgelir.

BAŞKAN — Gayet tabiî, yakînen takibediyorum sizi. İddianız aksine, burada iki ilçe kurulması hakkındaki kanun teklifini görüşüyoruz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Evet. Lûtfen sözümü kesmeyin Saynı Başkan, hiç hakkınız yok buna.

Muhterem arkadaşlarım, bu kadar önemli bir meselenin ne polemikle ilgisi var, ne siyasi yatırımla ilgisi var, ne de seçimle ilgisi var. Eğer seçimle bunun ilişiği varsa iktidar bunu getirmiyebelirdi. Daha evvel de getirebilirdi, getirmesi lâzımdı, çok daha evvel getirmesi lâzımgelirdi. Burada ben, kanunları yaparken Anayasa ve memleketin gerçeklerine uyup uymadığı noktasından konuşuyorum.

Şimdi, böyle olunca ben durumu Grupum adına üzüntüyle karşılamak mecburiyetindeyim. Bir defa Anayasa hükümlerinin nasıl tatbik edilmesi lâzımgeldiğini ciddî ve ilmî belgelere dayanarak burada izah ettim. C. H. P. nin bu noktadaki görüşünü ortaya koydum. Çıkan arkadaşlar o noktada ortaya koyduğumuz delilleri çürütücü her hangi bir şey söylemediler; onun yerine, tamamen kendilerinin söylediği, polemik yoluna girdiler. Yani hukukla bir ilgisi olmıyan; şu şöyle olmuş, bu böyle olmuş, şimdiye

kadar hiç seçim kazanmamışlar, ve saire şeklinde, ki bunları tesbit ettim teker teker hepsine cevap vereceğiz, bunlara girdiler. Ben kendilerinden cevap istiyorum; Anayasa Mahkemesinin kararının geriye yürümiyeceğine dair, gerek Anayasa Mahkemesi kararları gerekçelerini, gerek Danıştay kararı gerekçelerini, gerekse ilim adamlarının görüşlerini ortaya koydum. Biz onu ifade ediyoruz. Binaenaleyh, o cevap verilmedikçe, o noktanın doğru olduğunu kabul etmeye hakkımız vardır ve doğrudur.

Muhterem arkadaşlarım, mesele basit bir mesele değildir. Mesele seçim serbestisiyle doğrudan doğruya ilgilidir, en başta. Anayasa Mahkemesi kararında diyor ki; (Anayasanın «seçme ve seçilme hakkı» başlıklı 55 nci maddesinde : «Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme ve seçilme hakkına sahiptirler.

Seçimler serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.» denilmektedir. Buna göre seçimlerin serbestliğini doğrudan doğruya veya dolayısiyle bozmaya elverişli bulunan ve bozmak amacı ile konulmuş olan bütün hükümler Anayasaya aykırı niteliktedir.

Yukarda (1) de açıklandığı üzere; «Anayasanın idari bölümlere ilişkin 115 nci maddesi hükmüne aykırı olarak iptal konusu kanun kabul edilmiş bulunmaktadır. Daha önce (C - 8) de açıklandığı gibi birtakım seçimlerde Abanalıların C. H. P. ne ve Bozkurtluların ise iktidar partisi olan D. P. ye oy verdikleri anlaşılmaktadır. Ortada ilçe merkezinin değiştirilmesi için Anayasaya uygun bir neden bulunmamasına ve Büyük Millet Meclisi görüşmeleri sırasında bu kanunun yalnızca Abanalıları siyasi eğilimlerinden, daha açıkçası seçimlerde C. H. P. ni tutan kimseler olmalarından dolayı cezalandırmak için teklif edildiğinin ileri sürülmüş bulunmasına ve birtakım seçimlerde Abanalalıların sürekli olarak C. H. P. ni benimsediklerinin sabit bulunmasına göre dâva konusu hükmün kabulü ile seçimlerde yurttaşların serbestçe oy kullanmalarının...)

BAŞKAN — İkinci defa okunuyor, değil mi Sayın Ülker? Biraz evvel yine okundu bu.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Hayır okumadım.

BAŞKAN — Okundu, efendim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Kim okudu ise okudu, efendim. Herkes kendi bildiğinden mesul. Başkası okudu diye benim okumamam mı lâzım?

BAŞKAN — Sayın Ülker, siz çok itiraz ediyorsunuz bugün. Başkanlığın da sadetle ilgili müdahaleleri vardır ve Başkan yetkisini kullanır sadet hakkında.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sadetteyim Sayın Başkan, sadette sözümü kestiğiniz zaman Anayaasya aykırı hareket etmiş olursunuz.

BAŞKAN — Çok rica ederim, her meseleyi Anayasa ile ilgili görmeyin. O size göre öyle oluyor, indî mütalâanızı bırakın. Bu türlü usül dışı hareketlerle asıl siz Anayasaya aykırı hareket ediyorsunuz. Rica ederim, Başkanı dinleyiniz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Çok rica ederim kesmeyin.

BAŞKAN — Başkanın müdahalelerini Anayasaya aykırı davranış olarak kabul ederseniz, kendinizin davranışı asıl Anayasaya aykırı. Başkanı dinleyiniz rica ederim, Anyasada Başkan dinlenir.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Okunmuş olabilir, bu benim okumama engel mi Sayın Başkan? Başkan her yerde kesmez, gerektiği yerde keser.

BAŞKAN — Efendim keser, İçtüzük salâhiyet vermiş, sadetle ilgili noktai nazarını beyan eder ve sadede davet eder. İçtüzük bana hak veriyor size değil efendim, rica ederim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sayın Başkan, İçtüzükte evvelce söylenmiş, okunmuş bir konuyu ikinci defa her hangi bir milletvekili, bir grup sözcüsü okuduğu zaman sözü kesilir, diye bir kaide yoktur.

BAŞKAN — Sayın Ülker sakin olunuz, itirazcı edanızı lûtfen terk ediniz. Sadetle ilgili müdahaleleri Başkan yapar.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sadetle ilgili değildir müdahaleniz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Canım, Sayın Ülker, size ait değildir ki, sadetle ilgili takdir bana ait, rica ederim efendim, size ait değil ki. Dinleyin efendim rica ederim, bu bir.

İkinci defa tekrar sadede davet eder, eğer bu sadede davetler Heyeti Umumiyece kabule şa-

yan görülmezse o zaman Heyeti Umumiye onun hakkında oyunu kullanır. Onun için rica ederim. efendim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sayın Başkan, bu ihtarınızda haklı değilsiniz. Sadede...

BAŞKAN — Karşı gelmeyiniz rica ederim, ben zatıâlanizi sadede davet hususunda ihtar ettim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Karşı gelmek değildir bu Sayın Başkanım, karşı gelmek değil bu Sayın Başkan. (Bu arada Başkan hatip kürsüsünün mikrofonunu kesti) burası kıta değil, burası Büyük Millet Meclisi, burası mukaddes kürsü.

BAŞKAN — Bu mukaddes kürsüden konuşmanın şekli, âdabı mahiyeti vardır, İçtüzük kaidesine riayet etmeye mükellef ve mecbursunuz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Mükellefim, ihlâl etmedim ben onu.

BAŞKAN — O mükellefiyeti yerine getirin, çok rica ederim. Sadede giriniz lûtfen.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sadetteyim sayın Başkan,

Ve sonraki seçimler bakımından onların gibi cezalandırmak için teklif edildiğinin ileri sürülmüş bulunmasına ve bir takım seçimlerde Abana'lıların sürekli olarak C. H. P. ni benimsediklerinin sabit bulunmasına göre dâva konusu hükmün kabulü ile seçimlerde yurtdaşların serbestçe oy kullanmalarının sınırlandırılması ve sonraki seçimler bakımından onların etki altında bırakılması yoluna gidildiği...» devam ediyor.

Muhterem arkadaşlar, şimdi huzurunuza gelmiş olan kanun da - geriye yürümek usul meselesini bir tarafa bıraktım, onda yüzde yüz haklıyız - onun yanında burada bir hüküm var. Anayasa Mahkemesi diyor ki; «Eğer oy verdiğinden dolayı seçmene ceza verilirse ve bu ceza devam ettirilirse bütün Türkiye'deki seçmenler, haa. günün birinde biz de Abana'nın akibetine uğrarız diye düşünürler.» diye Anayasa Mahkemesi karar vermiş. İşte bu karara rağmen aynı esas getirilmekte. Abana'nın haritası önünde, Abana küçücük bir yer bırakılmakta, Abana ilçesi kurulması lâzımgelirken mini mini bir yer bırakılmakta ve iktisaden yok edilmektedir. Bu hadise Türkiye'de örnek olarak durdukça seçim serbestisi Türkiye'de tam olarak gerçekleşemez ve bu, bundan dolayı da Anayasaya aykırıdır.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bu noktayı böylecene belirttikten sonra....

İSMET ANGI (Eskişehir) — Biz 1946 yı da biliyoruz.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Ülker, biz 1946 da neler yapıldığını da biliyoruz.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — 1957 yi de biliyoruz arkadaşım, 1946 da ben yoğum ama 1957 yi çok iyi biliyoruz biz.

BAŞKAN — Ona da müdahale etme yetkisi zatıâlinize ait değil Sayın Ülker, ben «müdahele etmeyin», diye ihtar ettim. Lûtfen hem hatiplik hem başkanlık sıfatınızı şahsınızda cem etmeyiniz, hatipliğinizi biliniz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, burada A. P. Sözcüsü sayın arkadaşımız, «Seçilmiş olanlar tarafsız değillerdir. Kastamonu İl İdare Kurulu bitaraftır, bitaraf insanlardan mürekkeptir. İl genel meclisi seçilmiş insanlardır, bunlar bitaraf değillerdir.» fikrini işlediler. Ben aşağıdan ifade ettim, Anayasa Mahkemesi kararında bu var. Diyor ki; «Dosyada bulunan belgelerde ve özellikle» dikkatini çekerim kıymetli sözcü arkadaşımın, «Özellikle tarafsız memurlardan kurulu olan il yönetim kurulunun...» raporunda Anayasa Mahkemesi iki tane müesseseyi karşılaştırmış, il genel meclisi ile onun yanında il idare kurulunu, yani Kastamonu'daki yüksek derecedeki memurların bulunduğu kurulu karşılaştırmış ve şu kanıya varmış: «Öbür taraftakiler siyasi partilerin temsilcileridir, birtakım siyasi tesirlerin altındadır. Ama onlara nazaran İdare kurulları daha tarafsızdır.» Bunu ben söylemiyorum, Anayasa Mahkemesi kararında özellikle tarafsız memurlardan kurulu olan il yönetim kurulunun kararı ve bendeniz bunu başka bir şey söylemek için ifade ettim.

Şimdi bir ilçe yapılmak için 5442 sayılı Kanunda şu şart aranıyor : Hem Kastamonu İl İdare Kurulunun kararı alınacak, hem de İl Genel Meclisinin kararı alınacak. Şimdi buradan grupum adına ifade ettiğim fikir şu, taraflı veya tarafsız meselesi değil. Anayasa Mahkemesi kararı ile tesbit edilmiş olan, daha tarafsız olduğu bu kararda kabul edilmiş olan ve haki-

katen de öyle, İl İdare Kurulunun memurları gitmişler tetkik etmişler, demişler ki; şu şekilde 18 köy ile kurulur, demişler. Şimdi burada bakanlık bir tasarrufta bulunuyor, tasarı getiriyor Hükümet. Diyorum ki, Anayasa Mahkemesi de her satırında bunu söylüyor, gerekçe gösterilmeden, sebep gösterilmeden, diye öbür kanunu iptal ediyor Burada da diyorum ki, «Niçin 10, niçin 18?» Kastamonu İl İdare Kurulu üyeleri 18 dediği halde neden Bakanlık 18 köylü bir Abanayı tercih etmemiştir de 10 köylü bir Abana'yı tercih etmiştir? Şimdi, «İl Genel Meclisinin kararı» diyecekler. Hayır, arkadaşlar İl Genel Meclisinin mütalâası alınıyor, İl İdare Kurulunun mütalâası alınıyor. Onu soruyoruz asıl işte. İl Genel Meclisinin gerekçesi yok, gerekçesiz bir karar, öbürkünün gerekçesi var, gerekçe ile izah ediyor ve biz soruyoruz Hükümete; niçin 18 köylü olmasını istiyen İl İdare Kurulunun kararını değil de 10 köyü kabul ediyorsunuz? Bunun bir gerekçesi yok. Aslında biz otomatikman geriye yürüdüğünü kabul ediyoruz. Oradaki tarafsız memurlar, esası bu.

Sayın arkadaşım, «Siz Anayasa Mahkemesinin yerini mi aldınız?» dediler. Hayır, arkadaşlar. Biz bu Meclisin bir üyesiyiz, çıkarız fikirleri söyleriz, ikna rejimidir, sizi kızdırarak ikna etmemiz mümkün değildir; sakin sakin fikirleri söyleriz, sizi ikna edebildiğimiz nisbette netice alırız. Anayasa Mahkemesinin hükümlerini ve Anayasanın hükümlerini savunmak hepimizin vazifesi, sizin de 8 nci maddeye göre hepimiz çıkarız deriz ki; şu, Anayasaya uygundur, bu, Anayasaya aykırıdır. Bunda üzüntü duyulacak, alerji duyulacak bir taraf yok. Hiç kimse Anayasa Mahkemesinin yerine geçemez zaten, hiç kimse bu iddiada olamaz, hiç kimse de böyle bir yere geçemez, Yüksek Mahkeme fonksiyonunu yapmaktadır.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Ders vermeyi bırak da şu işi bitirelim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Cevap veriyorum Sayın arkadaşım, ders vermek iddiasında hiçbir zaman olmadım.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin, müdahale etmeyin efendim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlar, Kurucu Meclisin zabıtlarında bu türlü bir şey varmış. Şimdi Kurucu Meclisin zabıtlarında böyle bir şey var veya yok. Bugün bu mesele Anayasa Mahkemesi kararıyle, Danıştay kararlariyle ve ilmî içtihatlarla muayyen bir istikamete gitmiş. Anayasa Mahkemesi demiş ki; «Ben bunu tetkik ederim.» Muhalifler demişler ki; «Siz bunu tetkik ederseniz Abana'yı otomatikman ilçe yapmanız lâzım.» «Hayır», demiş, Anayasa Mahkemesi. «İsterse netice itibariyle otomatikman Abana ilçe olsun ben bunu tetkik eder kararımı veririm, benim vazifem bu.» İlim de diyor ki; «Anayasa Mahkemesi kararı geriye yürümezin mânası şudur: İdari ve kazai kaziyei mahkemeler hariç, müktesep haklar hariç bu karar geriye yürür. Yürümiyen kaza kararları; idare mahkemelerinin, Danıştay'ın bir kararı vardır, kesinleşmiş veyahut başka bir mahkemenin kararı vardır, Anayasa Mahkemesi bu kararları bozmaz. Onun dışında vatandaşların, üçüncü şahısların hakkına taallûk eden hususların dışında Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürür.» diyor. Buna da cevap vermediler arkadaşlarım.

Muhterem arkadaşlar, «kafayı değiştirmek lâzım», dediler, «politika burada başlar, kafayı değiştirmek lâzımgelir.» dediler. Valla bir kafa değiştirmesi lâzımgelenler var ama biz miyiz yoksa siz misiniz ben onu kestiremiyorum. Yani kestiremediğimiz nokta bu, değiştirmek lâzımgelen bir nokta var.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, yine bu arada, «Hiç iktidara gelmesi mümkün olmıyanlar», gibi bir söz söylediler.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Doğru söylemiş.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — İşte siz öyle zannediyorsunuz. (A. P. sıralarından gülüşmeler.) Bu millet zamanı geldiğinde istediğini iktidardan düşürür, zamanı geldiğinde istediğini iktidara getirir arkadaşlar. (A. P. sıralarından alkışlar, gülüşmeler) ve siz geçmiş siyasi tarihimizi dikkatle incelerseniz orada eller üzerinde getirilenlerin sonra ne hale geldiklerini hatırlarsınız. Siz de eğer bu Anayasayı ve milletin haklarını tam korumazsanız günün birinde o hale geleceksiniz arkadaşlar ve biz de iktidara geleceğiz. (A. P. sralarından gürültüler) Allah'ın izni ile, milletin reyi ile geleceğiz.

SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Zorla mı geleceksiniz, hangi yoldan iktidara geleceksiniz?

BAŞKAN — Sayın Ülker, bu son sözünüzle neyi belirtmek istediğinizi ifade ediniz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Seçim yoliyle, milletin reyi ile..

BAŞKAN — Seçim yoliyle, tamam... Çünkü demokratik siyasi iktidarların temelinde seçim vardır.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Eşkiyalık yapmak istiyorsun, senin eşkiyalığına müsaade etmiyecektir bu millet.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, rica ederim.. Müdahale etmeyin efendim, vâka çıkarmayın efendim, oturun..

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Eşkiyalığa bu millet müsaade etmiyecektir arkadaşlar.

BAŞKAN — Sayın Ülker bu, son sözünüzle neyi belirtmek istiyorsunuz? Eşkiyalıkla falan ne alâkası var bunun?..

REŞİT ÜLKER (Devamla) — «Eşkiyalığa müsaade etmiyecektir.» diyor arkadaşım, ben de diyorum ki, «Evet bu millet eşkiyalığa müsaade etmiyecektir.»

BAŞKAN — Tamam., Bitti, bırakalım bunu. Mesele eşkiyalık meselesi değildir. Mesele, Bozkurt ve Abana meselesidir. Rica ediyorum.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, burada A. P. Sözcüsü arkadaşım; «inadım inat» dediğim için, yani halkın anladığı bir tâbiri söylediğim için, halkın çocuğu olduğum için, «avam ağzıyle» dedi. Biz avamız arkadaşlar, avamın partisiyiz, Halk Partisiyiz. Evet, o avam dediğiniz insanların, o kasketlilerin, o sokaktaki adamların partisiyiz.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Çarıklıların, kasketlilerin...

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Çarıklıların, kasketlilerin partisiyiz evet... (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Ülker, lûtfen bu Abana ve Bozkurt'un ilçe yapılması hakkındaki kanunun esasına giriniz. İkinci defa sadede dâvet ediyorum sizi.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Sayın Başkan bunu, arkadaşım, «avam ağzıyla» dediği zaman hatırlatsaydınız çok iyi olurdu.

BAŞKAN — Sayın Ülker cümle öyle olmuş olsaydı bendeniz ona müdahale ederdim. Siz cümleyi yanlış anlamışsınız. Lûtfen yanlış anlıyarak başka ifade yollarına gitmeyiniz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Değerli arkadaşlarım; netice itibariyle bu kanun hakikaten Anayasaya aykırı bir kanundur, reddetmenizi sizden rica ediyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Başkanlığa

Abana'yı kaza yapacak kanunun bitirilmesine kadar müzakerelerin devamını arz ve teklif ederim.

Antalya
İhsan Ataöv

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Söz sırası Sayın Celâl Nuri Koç'ta. Buyurun efendim.

Muhterem arkadaşlarım; lûtfen heyecanlanmadan, sükûnet içerisinde, tamamen teknik mahiyet arz eden bir kanunun üzerinde görüşelim. Meseleyi mecrasından çıkarmıyalım. Arkadaşlarımız da Başkana lûtfen itaatkâr olsunlar, çünkü sadet ile ilgili müdahalelere riayetkâr olunmazsa İçtüzüğe riayetsizlik olur, İçtüzük Meclisten çıkmıştır. Meclisin kaidelerine riayet etmiyen kendi kendini inkâr etmiş olur.

Buyurun Sayın Koç.

CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayın Reşit Ülker arkadaşımız; Abana ve Bozkurt'un kaza haline getirilmesi için yapılan kanun teklifinin, Anayasa Mahkemesinden sâdır olan karar muvacehesinde tahlil ve münakaşasını yaparken mantık ölçüleri içerisinde kalmıyarak bir nevi çelişmezlik içerisine düştüler. Öyle ki, bir taraftan Anayasanın gerekçesini mesnet ittihaz ederken, Anayasa Mahkemesinin kararındaki mucip sebepler müdafaasına esas teşkil etti ve müdafaasını buna istinat ettirdi. Diğer taraftan aklın prensiplerine aykırı hareket etmek suretiyle, muhalefet şerhini ele almak suretiyle, sözüm ona, karara muhalif olan fıkraları da, muhalefet şerhini de kendi iddiasının müstenidatı olarak müdafaasına esas yaptı ve bu suretle aklın prensiplerine aykırı hareket etmek suretiyle çelişmezliğe düştü.

Bir hukuk mantığı içerisinde düşündüğümüz takdirde, muhalefet şerhi ile kararın mucip sebeplerini bir insanın müdafaasına esas it-

tihaz ettiği görülmemiş bir şeydir. Yani bir şeyin hem var olup, hem yok olması, muhalifle muvafığı bir araya getirip iddiasına müstenidat olarak göstermesi cidden calibi dikkat, insanı hayrete düşürücü bir keyfiyettir. Müdafaasını yaparken, Abana ilçesinin kaldırılarak Bozkurt ilçesine naklinin mucip sebepleri arasında, devri iktidarın vatandaşın oy serbestliğini celbetmek suretiyle mücerret bir partiye oyunu kullandığından mümbais kazalık hakkının elinden alındığını ve bu kazalık hakkının diğer partiye oy vermiş Bozkurt kazasına tanındığını ve böylece demokratik nizam içerisinde oy verme serbestisinin selbedildiğini iddia ettiler.

Şimdi Sayın Reşit Ülker bu iddiasında, bir kazanın kazalık hakkının elinden alınmasına bir kaza halkının oylarını muayyen bir partiye vermesini mucip sebebolarak gösterdi. Burada da bir çelişmezlik içinde bulunuyorlar. Şimdi karineyi tersine çevirelim; acaba Bozkurt'ların müktesep hakkını çiğniyerek, mücerret Demokrat Partiye oy vermiş diye kazalık hakkını almak aynı derecede günah, aynı derecede bir suç, Anayasaya aykırı bir davranış olmıyacak mıdır? Yani mücerret Bozkurt Demokrat Partiye oy vermiştir diye oniki seneden beri kaza olarak ve kaza hüviyeti içerisinde vazifesini yapan biran için farzımuhal diyorum, öyle değil ya.. Onun esası da öyle değil, biran için düşünelim ki, o zaman Demokrat Partiye oy vermiş diye) Bozkurt'un elinden bugün kazalık hakkını alalım mı? Aynı mucip sebeple Anayasaya karşı yine bir aykırı davranış içine girmez miyiz?

Şu halde görülüyor ki arkadaşlar, mucip sebeplerin de dahi, kendilerinin iddialarına mesnet ittihaz ettikleri prensipte dahi bu C. H. P. sözcüsü arkadaşımız samimî olmadığını burada bir kere daha ispat etmiş durumdadır. Yani Yüce Meclisin huzurunda tarihe geçecek şekilde hiç bir zaman fikirlerinde samimî olmıyan bu partinin sözcüleri bize bir kere daha şurada, Türk Milleti huzurunda, Yüce Meclisin huzurunda fikirlerinde samimî olmadıklarının yegâne karinesini ve delilini vermiş bulunuyorlar.

Maksatları nedir arkadaşlar? Şimdi bu maksatlarına geçmeden evvel bir hususu daha arz etmekte fayda mülâhaza ediyorum.

Şimdi Abana'da mücerret Abana'lı vatandaşlarımız C. H. P. ne mi oy vermişlerdir? Yani orada o devirde Demokrat Partiye oy veren vatandaşlar yok mudur? Biz gerçi Anayasa Mahkemesinin mucip sebebinde vaz'ettiği gerekçelerinde hangi şartlar altında meydana geldiğini, o devirde ne gibi havalar yaratıldığını bilen insanlardanız. Belki vicdani kanaatlere, belki görüşlere, akademik fikriyatlara o zamanki hilâfı hakikat beyanların, jurnalların, tezvirlerin de tesir ettiğini bir derece kabul etmek zarureti - ninde olduğuna kaani bulunuyoruz. Çünkü zaten ihtilâle tekaddüm eden zamanlarda C. H. P. ve onun zimamdarlarının vatandaşın zihinlerini çelmek için ve bilhassa âmme müesseselerinin fikirlerine yanlış fikirleri tahmil etmek için ellerinden gelen davranışı yapmışlar muvaffak olmuşlar ve 27 Mayıs ihtilâlinin yapılmasında bizatihi sebep ve sâik olmuş bir parti olarak bunu da nazarı itibara almak zarureti vardır.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Bunun Abana ile ne ilgisi var, İllâki burada münakaşa, kavga mı çıkarmak istiyorsun?

BAŞKAN — Bunun Abana ile ilgisi yok efendim...

CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Arz edeceğim...

BAŞKAN — Biraz evvel rica ettim Sayın Koç. Yani Reşit Ülker burada usul dışı, sadet dışı beyanda bulunmuşsa sizin de bulunmanız gerekmez ki.. Ben rica ettim, Sayın Ülker benim sözümü dinlemedi. Ama siz dinleyiniz rica ederim. Sadede gelin, istirham ediyorum.

CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Emredersiniz Sayın Başkanım.

Şimdi benim burada maksadım, yani bir karar, bir kanaati ilmiyenin, bir kanaati fikriyenin ve bir vicdanın mahsulüdür. Elbette ki bir karar verilirken meselelerin, şayi ve mütevatir olan vakıaların kararın gerekçesinde müessir olacağını ve o kararı vermekle mükellef olanların vicdani kanaatinde müessir olacağını da ilmen söylemek istiyorum. Yani mutlaka kararın mucip sebebi bir kanaati vicdaniyeye dayanacağına göre, insanlar dışarıdan vâkı tesirlerle bazan kanaati vicdaniyelerinde de hata etmiş olabilirler demek istiyorum. Bu da hukukan mümkündür, onu arz etmek istiyorum.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, Sayın Reşit Ülker, arkadaşımız, inşai hakla, yani yenilik doğuran haklarla müktesep hakları da birbirine

karıştırmaktadır. Hukukta, Anayasa kararları bizim Anayasamızın hükmüne göre inşai haklar, yenilik doğuran haklar meydana getirir. Yani «geçmişe şâmil olmaz» dan maksadımız budur. Biran için Anayasada «geçmişe şâmil olmaz» hükmü olmasa dahi, bir kararla kararın tarihinden sonra bir hak doğuracağına göre, artık müktesep haklara, geçmiş haklara tesir etmiyeceği bir vakıadır. O itibarla muhalefet şerhinden hareket etmek suretiyle, memnu ortadan kalkınca hal avdet eder, karînesini burada hukukun umumi esaslarına aykırı olarak müdafaaya esas teşkil etmek hukuk garabetinden başka bir şey değildir, hukuk mantığının dışında hukuku zorlamaktan başka bir şey değildir.

İşte muhterem arkadaşlarım, hukuki açıdan keyfiyeti bu şekilde arz ve izah ettikten sonra gelelim meselenin içtimai, iktisadi, idari yönüne.

Bendeniz Bozkurt'ta hâkimlik yapmış, Abana'da hâkimlik yapmış bir insan olarak mahallin coğrafi ve iktisadi şartlarını gayet yakından bilen ve bu hususta malûmatı olan bir insanım.

Muhterem arkadaşlar, ben inanıyorum ki, Abanalıların bugüne kadar Bozkurt'a kaza olarak bağlanmaktan mütevellit hiçbir ıstırapları, hiçbir isyanları olmamıştır. Ancak Halk Partisinin, o günkü havanın içinde, şartların içinde, yine sözümün başında arz ettiğim gibi, vatandaşların fikrini çelmek ve sırf memlekette demokratik nizama aykırı bir davranış, Anayasa dışı bir düzen kuruluyormuş iddiasının yapabilmek için oradaki birkaç partizanı tahrik, teşvik ve onları ileri sürmek süretiyle ihdas ettiği bir vakadan başka da bir şey değildir. Çünkü ben bunun canlı, mahallinde yaşamış tarafsız bir şahidi olarak söylüyorum. Bugünkü hakikaten şuna da inanıyorum ki, bugünkü Abana'nın ve Bozkurt'un iki ayrı kaza haline gelmesinden bizatihi Abana'daki birkaç partizan hariç Abana ve Abana'ya bağlanacak köylerde bundan ıstırap duyacaklardır, bundan hiçbir zaman memnun olmıyacaklardır.

Kaldı ki Abana kaza olmadan evvel turistik gelişme, turistik bakımdan ilerleme sevdasında ve hareketinde bulunan bir kucaktır yahut bir köyümüzdür. O itibarla coğrafi durumu itibariyle köylere uzak bir yerdir. Gerçi Bozkurt 5 kilometre mesafededir, oranın dağları arızalı olduğu için cidden 5 kilometre mesefeyi katetmek dahi zordur. Çünkü motorlu vasıtalar bulunmamaktadır, yaya olarak gitmek mecburiyeti vardır, arızalı bir yerdir. Kastamonu'ya kadar muayyen bir şosesi vardır, diğer yerlere gidebilmek için katır sırtında gitmek dahi bazan mümkün olmamaktadır.

Binaenaleyh bu mucip sebeple Abana'nın karşısında Bozkurt'un kaza olmasında hem içtimai fayda vardır, hem iktisadi fayda vardır, hem de idari zaruret olduğu da bir vakıadır.

Bendeniz bu bakımdan Abana nahiyesinin ilçe olmasını hukuka bağlılık esasının, Anayasa kararına hürmet ilkesinin tabiî bir neticesi olarak telâkki ediyorum. Bu meyanda da Bozkurt'un kaza olmasında da müktesep haklara riayet etmek bakımından ve yine Sayın Reşit Ülker'in buyurdukları veçhile bir siyasi partiye oyunu vermekten mümbais müktesep hakkın elinden alınmaması maksadiyle onun da kaza olarak kabulünde fayda mülâhaza ediyorum.

Allah her iki kazaya da bu kazalık vasfını hayırlı ve uğurlu etsin. Hürmetlerimi sunarım efendim. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, konuşmaların beşer dakika ile kayıtlanmasını öngören bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Konuşmaların beş dakika ile tahdidini arz ve teklif ederim.

Antalya
İhsan Ataöv

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon yetkilisi Nuri Bayar, şimdi söz istiyorsunuz, fakat sırada daha yeterliğin oylanabilmesi için iki arkadaşımız, üç arkadaşımız var. Onlar konuştukttan sonra mı söz istersiniz yoksa şu arada mı?

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Arkadaşlar konuştuktan sonra... Siz ne zaman münasip görürseniz.

BAŞKAN — Peki efendim. Sayın Bohça buyurunuz efendim. («Kaç kişi konuştu?» sorusu) İki defa Reşit Ülker, bir defa Süleyman Onan, bir defa Celâl Nuri Koç ve Etem Kılıçoğlu olmak üzere 5 arkadaş konuşmuştur.

Sayın Bohça, Meclisin aldığı karar gereğince sözünüz beş dakika ile kayıtlıdır. Lûtfen ona riayet ediniz.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, konuşmalar beşer dakikayla tahdidedilmemiş olsaydı şu ana kadar ortaya konulan iddiaları bütün delilleriyle çürütmeyi bir vazife sayacaktık. Karşımızda bir Kastamonu Milletvekili olarak bulunuyorum. O mahallin bütün şartlarını, bu muhitin bütün imkânlarını, coğrafi şartlarını, iktisadi şartlarını bilen bir kimse olarak bulunuyorum. Bütün bu hakikateler karşısında muhterem muhalefet hatiplerinin ne derece hakikatleri tahrif eden, tağyir eden bir tutum içinde olduğunu izah etmek benim için hakikaten zevkli bir vazife olacaktı. Ancak beş dakika içinde bütün bunları teferrüatiyle izah etmek imkânından mahrumum.

Yalnız şunu peşinen tesbit etmek mecburiyetindeyiz. Önümüzdeki mevzu yeni bir kaza ihdasını derpiş eden bir mevzu değildir. Mevcut bir kazanın altından çekilmiş bulunan bir kanunu yerine koyma mevzuudur. 14 senelik bir kaza var. Anayasa Mahkemesi kararıyle onun kazalık hakkı elinden alınıyor. Farz edelim ki, 14 sene evvel Bozkurt kaza olmaya lâyık değildi. Fakat aradan 14 sene geçmiş, o günkü şartlarının üzerine yeni şartlar ilâve edilmiş, çeşitli içtimai imkânlar, kültür imkânları, iktisadi imkânlar eski vaziyetinin üzerine ilâve edilmiştir. Bugün hakikaten ortada kaza olmaya lâyık bir yer mevcuttur.

Muhterem arkadaşlar bilhasa muhalefet hatiplerinin şu iddiaları üzerinde durmayı bir vazife saymaktayım. Efendim, Abana'ya 10 köy verilmiş de Bozkurt 31 köyle teşikl ediliyormuş. Bu hareketle Abana cezalandırılmak isteniyormuş... Hayır arkadaşlar. Bu hakikati kroki üzerinden, harita üzerinden izah etmeye imkân yoktur. Oradaki tabiat şartlarını bilenler, oradaki coğrafi vaziyeti bilenler bu iddiaya iltifat etmez. Sahili boydan boya kaplıyan bir dağ mevcuttur. Dağların önünde Abana ve onun gerisine doğru uzanan vâdide Bozkurt var. Harita üzerinde bir köye bakıyorsunuz Abana'ya çok yakın gibi görünüyor, ama harita üzerinde. O köy ile Abana arasında geçilmesi mümkün olmıyan dağlar var. O harita üzerinde Abana'ya yakın gibi olan köy haddizatında yol bakımından uzaktır. Bozkurt üzerinden dolaşarak Abana'ya gitmek mecburiyetindedir. Şimdi şu hakikat bile iddiaların sıhhat derecesi hakkında bize fikir vermektedir.

BAŞKAN — Sayın Bohça bir dakikanız var, ona göre sözünüzü ikmal ediniz.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, şu hakikati de tesbit ederek sözlerime son vereceğim, alınan karara hürmetkârım.

İl Genel Meclisinde alınan kararın siyasi baskı neticesi olduğu iddiası ortaya atıldı. Bu iddia ile ortaya çıkabilmek için il genel meclisi âzalarının vaziyetini bilmemiz lâzım. Arkadaşlar, il genel meclisinde Adalet Partisi ekseriyette değildir. Acaba biz Adalet Partililer olarak Halk Partililere mi baskı yaptırdık, yaptık da bu kararı bu şekilde çıkarttırdık?

AHMET ŞENER (Trabzon) — O biraz zor.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Devamla) — öyle ise, «zor» diyor muhterem Halk Partili arkadaşımız, söyledikleri safsatadan ileri geçmemiş oluyor.

Muhterem arkadaşlar, hakikat dışı ifadelerle, hakikat dışı beyanlarla önümüzdeki kanunu bâzı gizli niyetlere doğru, bâzı maksatlara doğru eğmeye ve tahrif etmeye çalışanlar bu milletten her zaman olduğu gibi lâyık olduğu dersi alacaklardır. Hepinizi hürmetle selâmlarım. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon yetkilisi, Nuri Bayar, buyurunuz efendim.

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Muhterem arkadaşlarım, müzakere edilmekte olan kanun teklifi ile alâkalı çok kısa bir mâruzatta bulunmak üzere huzurunuzu işgal ettim. Esasen değerli arkadaşlarım mevzuun hukukî tarafının tartışmasını yaptılar. Ben bu sahaya çok kısa olarak değinecek ve Sayın Ülker arkadaşımızın bir iddiasını cevaplamaya çalışacağım.

Sayın Ülker, bu kanun münasebetiyle dediler ki, «bundan evvel nasıl 1953 te Demokrat Parti iktidarı zamanında Abana'yı köy yapmakla Abana halkını cezalandırdı iseler, şimdi de siz Abana'yı bir minik, bir küçük kaza haline getirmekle, ona on tane köy bağlamak suretiyle Halk Partisine rey veren bir beldeyi tekrar cezalan-

dırmak niyetindesiniz. Yine Anayasa'ya karşı, yine Anayasaya aykırı bir tasarrufta bulunmaktasınız.» dediler.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu iddianın doğru olması için Abana'ya bağlanan 10 köyde, 10 köyün muhterem sakinlerinin Halk Partisine rey vermiş olmaları iktiza eder. Ben arkadaşımızın bu iddiasını havada bırakan, tekzibeden bir dokûman okuyacağım. Önümde 1965 seçim neticelerini ihtiva eden İstatistik Enstitüsü neşriyatı var.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu kanunla Abana'ya bağlanan köylerdeki rey sonuçlarını arz ediyorum :

Bu kanunla Abana'ya bağlanan Altıkulaç köyü, 1965 milletvekili seçimlerinde, A. P. 81, Halk Partisi 12,

Akçam, A. P. 54, Halk Partisi 15,

Çampınar A. P. 73, Halk Partisi 3,

Denizbükü, Göynükler, A. P. 71, Halk Partisi 6,

Kadıyusuf, A. P. 69, Halk Partisi 1,

Kayabaşı, Adalet Partisi 48, Halk Partisi 4. Onunu birden okuyorum değerli arkadaşlarım. 10 köy bağlanıyor, tamamını okuyorum.

Yemeni köyü, Adalet Partisi 54, Halk Partisi 6,

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu kanunu böyle tedvin etmek suretiyle tekrar bir bölge halkına ceza vermektesiniz iddiasının, Sayın Ülker tarafından ileri sürülen iddianın hiçbir mesnedi olmamak lâzımeglir, bu vesikalar muvacehesinde. Bu neticeler yalnız 1965 seçimlerine mahsus değil, 1963 il genel meclisi seçimlerinde ve 1961 seçimlerinde de aynen böylece cereyan etmektedir. Anlaşılıyor ki, Abana merkezinde iki mahallenin nispî üstünlüğü yanında Abana'ya bugün bu kanunla bağlanmakta olan bütün köylerin muhterem halkı Halk Partisi'nin yanında değil, Adalet Partisinin yanındadır. O itibarla arkadaşımızın tekrar bu köyleri cezalandırmak tasavvurundasınız iddiasının da mesnedi olmamak iktiza eder.

Şimdi değerli arkadaşlarım, kaldı ki, bu kanun böyle de gelmiyebilirdi. 5442 ye göre köylerin veya bucakların teşkiline veya bir ilçeye bağlanmasına dair salâhiyet tamamen Dâhiliye Vekâletinin elindedir. Bu kanun bir madde olarak gelebilir; «Abana ve Bozkurt'ta iki tane ilçe kurulması kararlaştırılmıştır.» Biter. Bu kanunla köylerin bu kazaya bu kadar, şu kazaya şu kadar bağlanmasının ehemmiyetini münakaşa etmek dahi zait. İdare gerekli gördüğü takdirde arkadaşlarımızın iddia ettiği, iktisadi, sosyal ve siyasi şartlar, idari şartlar daha doğrusu, icabettirdiği takdirde köyler arasında muvazene kurmak elbette mümkündür.

Muhterem arkadaşlarım, ben huzurunuzu fazla işgal etmemek üzere değerli arkadaşımla bir hukukî münakaşaya girmek istemiyorum, Anayasaya aykırılığı, Anayasa kararının tasdiki cihetinde bir münakaşaya girmek istemiyorum. Yalnız Anayasa Mahkemesi kararlarının eskiyi ihya ettiği hakkındaki iddiasını, bizat kendilerinin de içinde bulunduğu Kurucu Meclis zabıtları ile tekzibetmek mümkündür. Anayasa Mahkemesi, o zaman da ifade edilmiştir, şimdi kısaca arkadaşlarımızın beyanlarını okuyacağım, o zaman vazife gören arkadaşlarımızın beyanlarını okuyacağım, sarahatle ifade edilmiştir; Anayasa Mahkemesi kararları ile bir boşluk doğar. Anayasa Mahkemesi kararları bu boşluğu doldurmaz. A kanunu, B kanununu tadil etti veya değiştirdi. Anayasa Mahkemesi B kanununu iptal ettiği zaman, onun yerine A kanunu getirme imkânından mahrumdur, bizzat arkadaşlarımızın bulunduğu Temsilciler Meclisi veyahut Kurucular Meclisi zabıtları ile tevsik etmek imkânı vardır.

Okuyorum efendim, bir arkadaşımızın, sözünün beyanı :

«Maddenin ikinci fıkrası kararın mahiyetini belirtmektedir. Ancak bir kanunun derhal ve umuma şâmil olarak ortadan kalkmasından doğabilecek mahzurları bertaraf etmek ve yasama organının gereken tedbirleri almasını sağlamak için iptal hükmünün yürürlüğe girmesi için Anayasa Mahkemesince bir tarih tesbit edilebilmesi yolu da açık tutulmuştur.»

Gayet sarih; Anayasa Mahkemesi bir kararı iptal ettiği anda, yeni bir boşluğu doldurmak için bizzat kararı tehir etmekte, ertelemekte ve teşrîî organa bu boşluğu dolduracak imkânın verilmesini derpiş etmektedir.

Şimdi bir komisyon sözcüsü bir arkadaşımız :

«Muhterem arkadaşlar bâzı Anayasalar bunu kabul etmiştir. (Yani bu müddeti. Müddetle alâkalı beyanı, devam ediyor.) İptaline karar ve-

rilen bir kanunun teşrii organca yeniden hazırlanarak getirilmesi anına kadar, aradan geçen boşluğu doldurmaya imkân vermek için böyle bir zaman tanınmıştır.» Altı aylık müddet, bizim Anayasamızda derpiş olunan müddet. «Boşluğun teşrii organca doldurulması için.» Gayet sarih ve net. Komisyon sözcüsü yine devam ediyor :

«Efendim, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bir kanunun belli bir maddesi yerine teşrii organ tarafından yeni bir kanun, yeni bir kaide getirilinceye kadar - teşrii organ tarafından - bir boşluğu izale etmek için diğer bâzı anayasalarda olduğu gibi iptal kararının yürürlüğe girmesi tarihinin Anayasa Mahkemesi tarafından tesbit edilmesi derpiş edilmiştir.»

Diyor ki, bu müddet bâzı anayasalarda meselâ Avusturya Anayasasında bir yıldır. Biz bunu altı ay olarak kabul ettik ve maksada da kâfi gelebilir denmektedir. Her Anayasada vardır ve bu müddet bâzı anayasalarda daha da uzundur.

Değerli arkadaşlarım, müzakere safhasının bir başka enteresan noktasına temas ederek huzurunuzdan ayrılacağım.

Kurucular Meclisinde Anayasa Mahkemesinin dahi iptal salâhiyeti münakaşa edilmiş ve bâzı üyeler Anayasa Mahkemesinin iptal salâhiyetine dahi karşı çıkmışlardır. Zannederim o müzakereleri takibeden arkadaşlarımız şimdi aramızdadır Sayın Çelikbaş gibi, hatırlarlar. Buna dair küçük bir pasaj okuyacağım ve sözlerimi tamamlıyacağım.

Konuşmadan bir pasaj :

«Anayasanın şimdiye kadar kabul ettiğimiz maddeleri ile kuvvetler tefriki prensibini benimsedik ve yasama yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisine verdik. Kanun yapmak kadar kanunu ilga etmek de yasama tasarruflarındandır. O halde biz bir kanunun iptalini nasıl Anayasa Mahkemesine bırakabiliriz? Bu, daha önce kabul ettiğimiz madde hükümleri ile bir çelişme olmaz mı?»

Konuşmadan bir başka pasaj :

«Anayasa Mahkemesi Anayasaya aykırı kanunları iptal edeceği yerde onların Anayasaya aykırılığını tesbit etsin ve Meclisler de kanunu kaldırsın veya değiştirsin» diyor.

Komisyon sözcüsünün cevabı; işte biz bu Anayasayı yaptığımız şartlar içinde, doğru söylüyorsunuz, ama yaptığımız şartlar içinde bunu düşünmek mevkiinde değiliz. Reaksiyoner Anayasa aşağı yukarı... Böyle bir müdafaada bulunuyor. Şu konuşma dahi gösteriyor ki, Kurucu Meclis, hattâ kanunların iptali meselesinde dahi son derece hassas davranmış, ekstrem bir tedbir olarak mütalâa etmiş. Nasıl bir kanunu iptal ettikten sonra, onun başka bir kanunu ihya etmek hakkını tanısın; hattâ iptal hakkını tanımakta son derece imsaklı davranmış ve bunu ekstrem bir hak, ekstrem bir tedbir olarak kabul etmiş Kurucu Meclis. Bu itibarla sayın arkadaşımızın tefsirler yaparak, «Türk hukuk ilim adamları böyle söylüyorlar» diyerek Anayasanın gerekçesi mahiyetinde olan komisyon ve Umumi Heyet müzakerelerinde ifade edilen hususları bir kenara itmesini doğrusu anlamak hakikaten zordur. Öyle anlaşılıyor ki, değerli arkadaşlarımız Kurucu Mecliste, tâbirimi mâzur görsünler, hattâ ne yapacaklarını dahi bilmez halde imişler. Bir şey yapmışlar, bir şey meydana çıkmış, sonunda da kendileri beğenmez hale gelmişler. Şimdi onların yaptığını da biz müdafaa etmekle meşgulüz ve zannederim bir müddet daha bu vazifeyi yapmaya devam edeceğiz. Saygılar sunarım arkadaşlar.

BAŞKAN — Son söz milletvekilinindir hükmüne göre söz sırada bulunan Sayın Fethi Çelikbaş'ındır. Onu takiben yeterlik önergesi vardır, okutup oyunuza sunacağım.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, kanunun lehindeyim; fakat bu vesile ile bâzı noktaları Muhterem Heyetinize arz etmek istiyorum.

Memleketimizde yer yer birbirine komşu olan köyler arasında ihtilâflar olabilir. Biz milletvekilleri olarak bu ihtilâfları tahrik etmek yerine bunları izale etmenin çareleri üzerinde çalışmalıyız.

Size bir noktayı hatırlatacağım. 1950 veya 1951 de Uluborlu ve Senirkent ile alâkalı bir mesele gelmişti Meclise : Senirkent kaza olsun, Uluborlu nahiye haline gelsin. 10 küsur da köy var. Bütçe Komisyonunda uzun tartışmalar sonunda Devletin ilk vazifesinin vatandaşlar arasına husumet tohumları atmak değil, bilâkis dostluk ve kardeşlik tohumları saçarak bunu geliştirmek olduğunu ileri sürerek kanun komisyonda değiştirildi, Uluborlu kaza olarak

kaldı, köyü ya 7 dir, ya 8 dir; Senirkent kaza yapıldı köyü ya 5 tir, ya 7 dir.

Şimdi, Hükümet gayet doğru olarak, Anayasa Mahkemesinin kararına riayetkâr olarak iki kaza kurmak hususunda bir tasarı getirmiş. Gerçekten köylerin şu veya bu kazaya bağlanması hususunda her hangi bir zaruret doğursa, mevzuatımız Muhterem Heyetinize gelmeden bu tashihleri yapma imkânını verdiği için, ben Hükümetten bu yolda eğer istekler olursa ona riayetkâr olarak mahallî çekişmeleri halletmesini rica edeceğim. Gerçekten olabilir, birtakım müfrit kişiler iki tarafı vasıta ederek özel menfaatler sağlamak yolunu tutabilirler. Ama Yüksek Meclisin üyelerinin behemahal bu çekişmelerin üstünde kalması Türk Milletinin menfaati iktizasındadır. Bu köylerden Bozkurt'tan Abana'ya geçmek istiyenler olursa, kanunun gösterdiği kıstaslara göre bu tashihat yapılırsa o bölgede yaşıyan vatandaşlar yıllardan beri aralarında mevcudolan ve siyasi bakımdan da devam ettirilmek istenen havadan kurtulur, dostluk havası orada hâkim olur. Bunu arz etmek istiyorum. Böyle bir hava eserse İçişleri Bakanından ona tashih edici şekilde müdahale etmesini istirham edeceğim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Mevzu aydınlanmıştır. Müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Antalya
Ahmet Torgay

BAŞKAN — Sayın Şener buyurunuz yeterlik aleyhinde.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; bu geç vakitte bu konu üzerinde, bilhassa yeterlik üzerinde konuşmayı arzu etmezdim. Ancak, gruplar konuştular, milletvekili arkadaşlarımız fikirlerini beyan ettiler. Son defa Sayın Hocam Çelikbaş'ın belirttiği noktada işler toplanmaktadır.

Bu konuyu şimdiye kadar gruplar polemik yönünden mütalâa ettiler. Ancak bunun daha direkt olarak, iktisadi konularını, teknik taraflarını, sosyal taraflarını belirtmek ve bilhassa bu kazanın kurulmasında İçişleri Bakanlığının diğer kazalara göstermiş olduğu hassasiyetin gösterilmesi; köylerin tevziatında sosyal adaletin gözetilmesi ve ileride o kazaların inkişafı noktasında, okul, hastane yapımında, sanayinin inkişafında, yolun yapılmasında hattâ ileride hükümetlere kolaylık olması için bunların kuruluşunda hissî sebeplerden arık bulunarak bunun yapılması zarureti var idi. Bu konuda bizi ne mahallin milletvekilleri ve ne de komisyon sözcüsü arkadaşımız aydınlattılar. Komisyon sözcüsü arkadaşımız Kurucu Meclisi ilzam ediyor, güya arkadaşımız burada Kurucu Meclisi savunmaya kalkıyor. O Kurucu Meclis ki, Anayasayı yaptı, askeri yerine gönderdi, bu kanunları çıkardı, seni ve beni de buraya gönderdi muhterem arkadaşlar. Bir polemiğe girmiyeceğim..

BAŞKAN — Sayın Şener, Kurucu Mecliste Anayasa Mahkemesine mütaallik beyanları okudu Komisyon sözcüsü. Yanlış anladınız galiba.

AHMET ŞENER (Devamla) — Bunları okudu ve son defa Sayın Başkan...

BAŞKAN — Onları okudu, ne ise.. Siz kifayetin aleyhinde konuşunuz..

AHMET ŞENER (Devamla) — Son noktada, Sayın Başkanım ben zatıâliniz kadar bunları dinledim.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Komisyon Sözcüsü Sayın Ülker'in Kurucu Mecliste üye olduğu zannıyla öyle konuştu. Halbuki Sayın Ülker kanaatimce Kurucu Mecliste bulunmadılar.

AHMET ŞENER (Devamla) — Bulunmadılar. Ama bendeniz bulunduğum için bunu müdafaa etmeye mecburum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Şener siz müdafaa ettiniz, arkadaş da müdafaa etti..

AHMET ŞENER (Devamla) — Sayın Başkan önergenin aleyhindeyim. Bu konu aydınlanmamıştır. Sadece polemik mevzuu üzerinde durulmuştur. Bunun teknik tarafları bilinmemektedir. Hepimiz oy vereceğiz, iki kazayı kuracağız, ama birisini 31 köyle, birisini de 10 veya 11 köyle kuracağız. İstirham ederim Sayın Meclisten, Sayın İçişleri Bakanı arakadaşımızdan istirham ederim, bu konunun eğer tadili mümkünse, bu konuda önerge de verdim, önergem hatalı olabilir, köylerin yakın-

lıklarını bilmiyebilirim, bir defa gitmişim, iki defa gitmişim, birisinde memur iken gitmişim, ondan sonra belki politik maksatlarla gitmişim. Ama eğer lâzımsa lûtfen bunun teknik taraflarını bilen arkadaşlarımız varsa bilgi versinler. Benim şahsan fikrim iki kazanın da kurulmasıdır, elbette ki bir kazanın değil. Hattâ bu konu için iki defa kanun teklifi veren bendeniz iki kazanın kurulmasını istemiştim. Ama arkadaşlarımız polemik mevzuu yapmak suretiyle bunun ekonomik taraflarını, inkişaflarını ele almadılar. Turist göndereceğiz, turistik bir yerdir diyorsunuz. Turizm Bakanlığı turistik bir yer olan Abana'nın 10 köyünde bu turistleri nasıl barındıracaktır veyahutta orada inkişafı nasıl sağlıyacaktır, istirham ederim?

BAŞKAN — Onları maddelerde konuşuruz.

AHMET ŞENER (Devamla) — İstirham ederim Sayın Başkan, bâzı milletvekili arkadaşlara cevap vermekten aciz değiliz. Ama sizin buradaki idarenize ve Meclise hürmet ederek cevap vermiyoruz. Ama icabında cevap vereceğiz. (A. P. sıralarından anlaşılmıyan müdahaleler)

BAŞKAN — Vermeyiniz efendim, yine vermeyiniz.

AHMET ŞENER (Devamla) — Müdahale etmekten zevk duyuyorlarsa bunun karşılığını vermekten aciz değilim.

BAŞKAN — Arkadaşlar rica ederim, müdahale etmeyiniz. Siz de yeterlik üzerinde konuşunuz efendim.

AHMET ŞENER (Devamla) — Sayın Başkan, bu konuda, bilhassa bu köylerin tevziinde İçişleri Bakanının yardımını istirham ederiz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülme teklifi vardır, ivedilik teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında Kanun

Madde 1, — Kastamonu ilinin Abada ve Pazaryeri kasabaları merkez olmak ve ilişik 1 sayılı cetvelde gösterilen köyleri kapsamak üzere, Abana ve Bozkurt adları altında iki ilçe kurulmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde buyurunuz Sayın Yılanlıoğlu, sözünüz 5 dakika ile kayıtlıdır.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ben de Kastamonu Milletvekili olarak getirilen kanunun lehindeyim. Hakikaten bir arkadaşımızın beyan ettiği gibi Bozkurt'tan ilçe merkenin kaldırılması ve tekrar kaza olmaması bir haksızlığa yol açar. Kanunun lehinde olmakla beraber...

BAŞKAN — Efendim, ses gelmiyormuş, sözlerinizi duyamıyorlar, lûtfen yüksek sesle mikrofona hitabediniz.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Devamla) — Çok teşekkür ederim.

Yalnız, kanun tanzim edilirken, bölgenin hususiyetleri nazarı itibara alınmamıştır ve bu kanun sık sık değişikliğe uğrayacak veya İçişleri Bakanlığını, yeni müracaatlarla bâzı köylerin Bozkurt'tan Abana'ya geçirilmesi zorunda bıracaktır. Şöyle ki; bir misal vereyim arkadaşlar:

Şimdi Abana'yı görenler bilirler. Sayın Bohça arkadaşımızın dediği gibi değildir durum maalesef. Meselâ Abana'nın iki kilometre ötesinde bir İlişi vardır, plâj yeridir, turist gelir. Şimdi burada bir sahil yolu vardır ve bu sahil yolu üzerindedir İlişi, İnebolu tarafındadır, İlişi'den Bozkurt'a geçebilmek için mutlaka Abana'dan gitmek lâzımdır. 1,5 - 2 kilometredir. Şimdi bu İlişi'yi tutmuş Bozkurt'a bağlamış kanun teklifi. Abana'ya uğramadan bu köylülerin Bozkurt'a geçmesine imkân yoktur ve bu yarın düzeltilmek mecburiyetinde kalacaktır. Sonra, bu sahil yolu üzerinde bulunan Yeldeğirmeni, Darsu, Yunarı ve sair 5 - 6 köy var ki, bunların hakikaten Abana'ya bağlanması çok uygundur.

Bir kere birinci olarak kanunun bu bölgenin bünyesine uygun olmadığını beyan eder ve bu hususta verdiğim önergenin kabulünü istirham ederim.

Haddizatında hektar itibariyle de bir adaletsizlik vardır. Ama bu zamanla tashih edilir mi, edilmez mi bilmiyorum. Meselâ, bu ka-

nuna göre, Abana'da 5 800 hektar arazi vardır, Bozkurt'ta 49 600 hektar arazi vardır.

Bizim önergemiz kabul edilirse ve hakikaten Abana ile irtibatlı olan yol üzerinde bulunan köyler, yakın olan köyler Abana'ya verilirse, o zaman Abana 16 100 hektar oluyor, Bozkurt 39 300 hektar oluyor.

BAŞKAN — Sayın Yılanlıoğlu, bir dakikanız var.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Devamla) — Evet.

Zaten bakın, Günvakti köyü Muhtarı Mehmet Karaman, Güngören köyü Muhtarı, Görentaş köyü Muhtarı Mehmet Demirör, şimdiden Abana'ya bağlanmaları için müracaat etmişlerdir, telgraf çekmişlerdir. Yarın tekrar kanunun sık sık değişikliğe uğramaması için, Başkanlığa sunduğum önergenin kabulünü istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ülker, buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, burada bir kaza teşkiline gidildiği zaman, Anayasa Mahkemesinin kararı hakkındaki düşüncemiz mahfuz kalmak kaydiyle, Anayasanın 115 nci maddesindeki şartları aramak mecburiyetindeyiz: «Coğrafya dumunu, iktisadi şartlar, kamu hizmetlerinin gereklerine göre yapılır.»

Şimdi, şu 10 köyle yapıldığı zaman, o yukardaki köyler, mıntakayı çok iyi bilen değerli arkadaşımın da ifade ettiği gibi, Abana'dan geçip Bozkurt'a gitmeye mecbur olacaklar. Abana sahilde. Sahilde bulunan bir yer. 1870 denberi kurulmuş bir yer. Kasabaların sahilde kurulması, su kenarlarında, sahilde kurulması tabiî. Diğer köyler, bu yukardaki köyler, tutacaklar inecekler aşağı yola aşağı yoldan dönecekler, Abana'ya gelecekler, Abana'dan yukarı çıkacaklar. Sebep: Arazi dik, dik bir arazi var. Bir yol açılmış, ama 7 kilometrelik bu yol inada binmiş vaziyetten dolayı açılmış. Hakikaten bu bölgenin insanları çok medeni insanlar. Birbirlerine çok saygılı insanlar. Bütün bu mücadelelere rağmen, en ufak bir hâdise cereyan etmemiş, çok yüksek bir anlayış içinde olan insanlar. Hiç yoktan birşey haline girmişler. Yani politikacılar , bunu ciddî olarak, «Yahu şurada ne var kaç tane rey var?» diye düşünebilseler, mesele kökünden halledilip gidecek. İş karıştırılmış bir hale gelmiş.

Şimdi, dağdan bir yol yapmışlar, yol yapılması mümkün değil. Yazın birkaç ay gidebiliyorlar. Fakat, yağmur - kar başladımı o yoldan gitmelerine imkân yok. Sahildeki yola inecekler, yoldan Abanaya'ya gelecekler, Abana'dan içeri geçecekler. Bu böyle Sayın Bakan gelsinler. «Hayır, değil» desinler, yani kıymetli...

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Bilmeden konuşmayınız.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Bilerek konuşuyorum önümde harita var.

BAŞKAN — Heyeti Umumiye hitabediniz Sayın Ülker.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Bir raporla böyle konuşulmaz.

BAŞKAN — Sayın Bakan...

REŞİT ÜLKER (Devamla) Bilmediğimi gelip buradan söylersiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Söyleyeceğim.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Söylersiniz, söyleyin.

Şimdi arkadaşlar, bir defa anayol, Hopa - İstanbul sahil yolu Abana'dan geçiyor. Kıyıda Bozkurt'tan geçen bir yol var. Bu Hopa - İstanbul yolu esas yol. Onun üzerinde gemiye binmek için, kayığa motora binmek için sahilden hareket ediliyor. Bütün bu köyler bu noktalardan hareket edecektir.

BAŞKAN — Bir dakikanız var Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Evet.

Zorla Bozkurt'a bağlanmak istenen 7 köyün Bozkurt'ta yolları yoktur. Bozkurt'a gitmek için Abana'dan geçmeleri lâzımdır. İlişi - Bozkurt yolu ise, kışın çalışmaz. Abana'nın iktisadi ilişkisi İnebolu iledir, İnebolu'ya gidecek. Abana'da turizm gelişmektedir. Her iki bakımdan da kayıtsız kalmaktadır, yok edilmektedir. Yani nazari olarak, orada bir kazâ kurulmak istenmekte ise de, fiilen yok olacaktır. Yani iktisaden yok olacak duruma getirilmektedir.

BAŞKAN — Müddetiniz bitmiştir Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Evet Sayın Başkan.

Bu iso, Anayasanın 115 nci maddesindeki şartlara tamamen aykırıdır. Bu köylerin buraya bağlanması zarureti vardır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Bohça 1 nci madde üzerinde buyurunuz.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, etraflı konuşma imkânını bulabilmiş olsaydım, daha ilk konuşmamda biraz önce arkadaşlarımın ortaya sürdükleri fikirleri peşinen cevaplandırma imkânını bulacaktım. Ama, şimdi kısaca, üzerinde durulan noktalara temas ederek sözlerimi tamamlıyacağım.

Benden önce konuşan iki hatibin ikisi de başka zaviyelerden olmak üzere bir nokta üzerinde durdular.

Sahilde bulunan bâzı köylerin Bozkurt'a bağlanmasını tenkid ettiler. Dediler ki, «bu köyler daha ziyade Abana'ya yakındır. Binaenaleyh Abana'ya bağlanması lâzımdır.» Abana'ya en yakın köy olarak zikrettikleri İlişi'den bahsedeceğim. 1,5 kilometredir, dediler, 1,5 veya 2 kilometre mesafededir Abana'ya. Olabilir, bu civardadır, belki 3 kilometre. Fakat, şöyle bir vaziyet var :

Abana ili İlişi arasında çok geniş bir çay vardır. Muhterem Reşit Ülker arkadaşımızın iddiası hilâfına, asıl geçit vermiyen yer bu çaydır. Ancak yaz aylarında, - köprü yapmak da mümkün değildir - suyun içinden geçerek Abana'dan İlişi'ye gitmek mümkündür. Halbuki Bozkurt'la İlişi arasında yamaçtan aşmak suretiyle bir yol vardır. Kışın geçit veren yol budur. Yani Reşit Ülker arkadaşımızın söylediğinin tam aksine. Vâkıa Reşit Ülker fikirlerini beyan ederken Hopa - İstanbul yolu Abana'dan geçmektedir, binaenaleyh Bozkurt'a bağlanan yollar esas itibariyle bu yol üzerindedir, bu köylerin Abana ile alâkası daha fazladır» dediler. Aslında yapılmış olan bir yol yoktur arkadaşlar. Vilâyetin imkânlariyle, YSE nin imkânlariyle açılmış olan bir geçit vardır.

BAŞKAN — Sayın Bohça bir dakikanız var. Ona göre ikmal ediniz sözlerinizi.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Devamla) — Bir geçit vardır ve bu ancak Yazın kurak mevsiminde geçit verir. Kışın bu yol kullanılmaz. Binaenaleyh bütün şu iddialar oradaki hakikatlere uymıyan iddialardır. Binaenaleyh verilecek olan takrirlere iltifat edilmemesini, hazırlanan kanun tasarısının muhitin ihtiyaçlarına hakikaten uyduğunu tebarüz ettirmeyi bir vazife addetmekteyim. Köylülerin yarın Dahiliye Vekâletine müracaat ederek Abana'ya bağlanmak istiyeceklerini söylediler. Hayır arkadaşlar. Eğer müracaatlar göz önünde tutulmuş olsaydı bütün köylerin, hiçbirinin Abana'ya verilmeden hepsinin Bozkurt'a verilmesi icabederdi. Asıl hepsi Bozkurt'u ister.

BAŞKAN — Tamamdır Sayın Bohça.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Devamla) — Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Kodamanoğlu buyurunuz efendim.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın arkadaşlarım, bendeniz biraz sonra oy kullanacağım. Tabiî bunu sıhhatli kullanabilmek için de hatip arkadaşlarımı beş buçuk saatten beri sabırla dinlemekteyim. İki Kastamonu milletvekili arkadaşımız konuştu. Adalet Partisine mensubolan arkadaşımız «harita üzerinde Abana'ya bâzı köyler yakın görülseler bile bunların Abana ile ilişkileri karayolu ile mümkün değildir, aşılmaz dağlar vardır, o sebepten ötürü Bozkurt'a bağlanmaları doğrudur.» dedi. Hattâ bir de buna beyan ekledi; «bu kazaya mensup köylerin hiçbirisi Abana'ya bağlanmayı katiyen istemezler..» Sanki bütün köyler Abana'dan nefret ediyorlarmış gibi bir de sübjektif hüküm beyan etti. Tabiî bunu kontrol imkânımız yoktur, lüzum da yoktur.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Kastamonu) — Resmî müracaatları var.

BAŞKAN — Efendim, bir nefretin mukabili olarak değil de belki coğrafi bakımdandır arkadaşımızın arz ettiği.

NURİ KODAMANOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan zannediyorum ki, birtakım noktaları tavzih etmekte müsaade ediniz, bize imkân veriniz. Eğer biz kifayet etmezsek siz müdahale buyurursunuz.

BAŞKAN — Hayır nefret olarak telâkki ediyorsunuz da o bakımdan onu tavzih etmek istedim.

NURİ KODAMANOĞLU (Devamla) — Bu arkadaşımızın beyanı böyle. Bundan ötürü Abana'ya verilmemesi doğrudur diye beyan etti.

İkinci milletvekili arkadaşım, bunun tamamen hilâfı hakikat olduğunu söylediler ve dediler ki, meselâ İlişi Abana'ya çok yakındır, iki - üç kilometre içindedir mesafe ve sahil yolundan işlerler bu sahil köylerinin tamamı. Gerçekten elimizdeki haritalarda bir sahil yolu görülmektedir. Şimdi gerçeği ben bir milletvekili olarak bilmek istiyorum Sayın İçişleri Bakanının hâdiseleri sorumlu insan sıfatiyle en sıhhatli şekilde bilmeleri tabiîdir. Kendilerinden şu soruların cevaplandırılmasını rica ediyorum :

1. Gerçekten bir sahil yolu var mıdır? Bu sahil yolu mu daha iyidir, her mevsimde geçit vermek yönünden, yoksa meselâ İlişi - Bozkurt yolu mu daha iyidir, hem vasıf olarak, hem her mevsimde geçit vermesi yönünden? Hiç şüphesiz Hükümet temsilcisi Sayın Bakanın bize en doğru bilgiyi vereceğinden şüphe etmem. Binaenaleyh bu noktalarda tenevvür ettikten sonra daha sıhhatli oy kullanabileceğimi sanırım.

Bir diğer nokta : Abana'ya 18 köyün bağlanmasını istiyen vilâyetin yönetiminden sorumlu ve vilâyeti en az yerliler kadar tanıması lâzım ve tabiî olan memurlar kadrosu bu kadar ezbere mi iş görmüşlerdir ki, bu 18 köyün buraya bağlanmasını bu kadar mesnetsiz bir sebeple, kararla mı istemişlerdir, bunu da merak ediyorum.

Öte yandan ilgili arkadaşlarım söylediler: sorumlu memurların verdiği kararların mucip sebepleri var, hilâfına karar verenlerin mucip sebebi yok. Öyleyse bilmek istiyorum, hilâfına karar verenlerin mucip sebebi nedir? Niçin Hükümet mucip sebepsiz kararı benimsiyerek buraya getirmiştir? Bunu da tatmin olmak yönünden arzu ediyorum. Eğer tatmin ederlerse kendilerine uygun, arzularına uygun oy kullanacağım.

Şimdilik sorularım bundan ibarettir. Cevap lûtfederlerse teşekkür edeceğim.

BAŞKAN — Sayın İçişleri Bakanı, buyurunuz efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; Abana, Bozkurt mevzuunda müsaade buyurursanız bir hususa işaret etmek istiyorum ve bu hususa işaret etmeden geçemiyeceğim. 1945 senesinde bir kanunla Abana nahiyesi kaza olmuş. 1953 senesine kadar sekiz sene kaza olarak vazife görmüş, 1953 senesinde çıkan bir kanunla kaza merkezi Bozkurt'a nakledilmiş. 1953 ten 1967 senesine kadar kazalığı Bozkurt'ta kalmış, Abana köy halinde kalmış. Bir hususu Sayın Halk Partili arkadaşlarımdan öğrenmek istiyorum : 1961 e kadar doğru iktidarda değildiler, imkânları yok idi, ekseriyette değildiler, bir haksızlık yapılmış idi; her hangi bir muamele yapamadılar. Ama 1961 ile 1965 senesi arasındaki dört senelik bir müddette, Birinci Koalisyon, İkinci Koalisyon, Üçüncü Koalisyon ve müstakil Halk Partisi Hükümeti zamanında bu suçlamadan, bu teçziyeden mütevellit haksızlığın telâfisi yolunda neden gereken tedbir alınmamış ve haksızlığa mâruz kalan Abana kaza haline getirilmemiş? Veyahut da, ki sarahaten beyan ediyorlar Reşit Ülker Bey, Bozkurt'un mutlak surette kazalığını istememektedir. Bütün konuşmalarında herkesin anladığı gibi ben de bu haleti ruhiye ve bu anlayış içerisindeydim. Neden bu yola tevessül edilmemiş de şimdi sanki bütün bu kanunları Adalet Partisi iktidarı çıkartmış veya değiştirmiş gibi siteme mâruz bırakıyorlar?

Arkadaşlar, samimî olmak lâzım, bu şekilde konuşmamak lâzım. Telâfi edici ve haksızlıklar varsa bunun önüne geçici tedbirleri müştereken almamız iktiza eder; bir.

Sayın Fethi Çelikbaş'ın ifade ettikleri gibi, mesele Anayasa Mahkemesi meselesi halini almış ve Anayasa Mahkemesinin verdiği kararı Hükümet harfiyen yerine getirmiştir arkadaşlar. Arkadaşlarım izah ettiler, Türkiye'de Anayasa Mahkemesi bir kaza mercii olarak aynı zamanda teşriî organ olarak vazife göremiyeceğine göre, verdiği karar bir iptal kararı olduğuna göre ve bu iptal kararı ile ortadan kaldırdığı kanun ile, ondan evvelki kanun da yeniden meriyete getirilemiyeceğine göre mesele tamamen teşriî organ meselesidir. Haziranın 27 sinde Anayasa Mahkemesi Bozkurt'un kazalığını iptal etmiş, hemen ondan sonra Meclis tatile girmiş ve gerekçe de gelmemiş. Gerekçe ancak 15 Kasımda neşredilmiş. 15 Kasımda gerekçe neşrinden sonra Hükümet kanuni icabı yerine getirmiş, hem de iki mahallin birden, yani Abana ve Bozkurt'un ikisinin birden kaza olmasını derpiş eden kanun tasarısını hazırlamış, zamanında komisyonlara sevk etmiştir.

Bu müddet zarfında, yani altı aylık boşluk zamanında teşriî organın yerini doldurmasına

imkân bulamaması ihtimalini düşünerek, âmme hizmetlerinin görülmesinin aksamaması için ve diğer mağduriyetlerin önlenmesi için iki yeri de köy durumundan kurtarıp nahiye haline getirmiş ve hizmetileri aksatmamış ve ondan sonra şu hale gelmiştir.

Bunda ne iktidar olarak, ne grup olarak, Anayasaya aykırılık veya başka bir suçlamayı aramak, başka bir hatayı aramak zannediyorum samimiyetle kabili telif olmasa gerektir. Bu noktaya işaret etmek zarureti hâsıl oldu. Bunu kaydetmek isterim.

Arkadaşlar, 1945 senesinde yani Abana'yı kaza yapan 4769 sayılı Kanunla Abana'yla birlikte dokuz tane daha nahiye kaza olmuştur. 1945 senesindeki nahiyeleri kaza yapan kanun tasarısında hiçbir kazanın köyleri sayılmamış, müstakillen falan nahiyeler kaza olacak diye kanun çıkmıştır. Çünkü, 5442 sayılı Kanuna göre hangi köylerin kazalara bağlanacağı hususu doğrudan doğruya idarenin tasarrufu dâhilindedir ve idare ona göre coğrafi hususiyetler, şartlar, sosyal imkânlar, sosyal hususiyetler ve diğer şartlar nazarı itibara alınarak muayyen köylerin muayyen kazalara bağlanmasını idare takdir eder.

Şimdi buradaki durumun da tamamen böyle mütalâa edilmesi lâzımdır. Yani Abana ve Bozkurt'ta, şimdi il genel meclisi tarafından Abana'ya bağlanması arzu edilen, Bozkurt'a bağlanması arzu edilen köylerde tatbikat neticesinde eğer şikâyetler vâkı olursa, eğer vatandaş bu bağlanmalardan iktisadi yönden ve sosyal yönden şikâyetler yaparsa, bu yeni bir kanun mevzuu değildir, Fethi Çelikbaş Beyin buyurdukları gibi, bu doğrudan doğruya idarenin tasarrufudur. Bir vilâyetin iki kazasına ait köylerin birinden diğerine geçmesi doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığının muayyen formaliteleri yerine getirmesi suretiyle salâhiyeti dâhilindedir.

Burada şunu arz ediyorum, İçişleri Bakanı olarak, arkadaşlar kanunun isdarından sonra, meriyete girdikten sonra eğer bu kazalara bağlanan köylerden şikâyet vâkı olursa, derhal kanuni icap yerine getirilecek, şikâyetler nazarı itibara alınacak, ona göre bir yerden diğerine köy aktarması yapılacaktır. Bunu bilhassa kaydetmek isterim, sorulan suallere cevaben.

Diğer taraftan, arkadaşlar, şunlar hissî tesirlerle alınmamıştır. Burada kararlar vardır. Abana'ya bağlanan köylerden dahi birçok köyler iktisadi imkânları bakımından, yol hususiyetleri bakımından Bozkurt'a bağlanmak arzusunu izhar etmişlerdir. Binaenaleyh bu on köy, yirmi, otuz köyün tesbiti sureti katiyede muayyen insanların keyfî arzusuna göre, söylediği gibi politik tesirlerle değil, o köylerin arzulariyle birlikte il genel meclisinin tesbitleri neticesinde yapılmıştır.

Şimdi diğer bir husus daha var : «Abana'ya en yakın İlişi köyü, 1,5 - 2 kilometre mesafede, sahil yolu var, uzak olan Bozkurt'a niye bağlanıyor» buyuruldu.

Arkadaşlar, halen standart olarak bir sahil yolu İlişi ile Abana arası mutasavverdir; fakat bugün için İlişi'nin iktisadi münasebeti, yol münasebeti Bozkurt iledir. Aynı şekilde ona bağlı diğer köyler vardır ki, bunlar da İlişi, dolayısiyle Bozkurt'a bağlıdır. İlişi Abana'ya bağlanacak olursa âdeta bir parça olarak Abana'da kalacak ve diğer köylerin de münasebeti Bozkurt'la kesilmiş olacaktır. Bütün bunlar inceden inceye hesabedilmiştir. Ama arz ediyorum ve tekrar ediyorum, şayet bu bağlanmalardan sonra şikâyetler vâkı olursa, iktisadi bakımdan hatalar yapıldığı ortaya çıkarsa diğer birçok yerlerde yaptığımız ve tatbikatı olduğu gibi tashih cihetine gidilir. Bu, kanun mevzuu değildir ve idarenin yetkisi dâhilinde bulunmaktadır.

Zannediyorum ki böylece umumi olarak - zaman da fazla gecikti - ben mâruzatıma son veriyorum. Kıymetli Meclisin bu mevzuda göstermiş bulunduğu hassasiyete Hükümet olarak şükranlarımızı arz eder, saygılarımızı sunarım. (A.P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Ataöv, buyurun.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, bu sene Bütçe Komisyonunu ve bütçe Mecliste müzakere edilirken Yüce Meclisi büyük çapta işgal eden ve memlekette bir Anayasa meselesi olarak münakaşa edilen Abana ve Bozkurt'un kaza olma kanun teklifinin birinci maddesi müzakere ediliyor.

Yani bu kanun, bu Bütçe Komisyonunu, Bütçe sırasında Umumi Heyetinizi, Yüce huzurunuzu devamlı meşgul eden, Anayasa meselesi olan ve bir partinin haysiyet meselesi yaptığı kanun

müzakere edilirken, muhalefet sıraları bomboştur. Bu Anayasa meselesine verilen ciddiyet, önem, grup sözcüsünün «hayır» demesi, milletvekilinin «evet» demesi şeklinde üç kişi, dört kişi kalmışlardır, onlar da...

BAŞKAN — Sayın Ataöv...

İHSAN ATAÖV (Devamla) — ... Birbirine uymadan bu meseleyi götürmektedirler.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, birinci madde üzerinde, rica ederim.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Bunun ne alâkası var?

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Yani C.H.P. sıralarının boş olduğunu ifade ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, iki ilçe kurulmuştur, Bozkurt ve Abana isminde, madde bir. Onun üzerinde konuşun.

SÜLEYMAN ONAN (Kırşehir) — İhsan Bey, sizin sıralar da boş.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Bunu söyliyeceğim, bu tabiî size pek...

BAŞKAN — Sayın Ataöv, lûtfen birinci madde üzerinde efendim. Çok rica ederim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Şimdi, kurulacak olan bu iki kazanın köylerinin münakaşası yapılırken, «Abana'nın on köyle ilçe yapılması, turistik önemi bakımından uygun değildir. Burası sembolik bir ilçe olacak. Burası iktisaden çürütülüyor» gibi beyanlarda bulunuldu. Bizim Antalya'nın Finike ilçesi turistik bir ilçedir, dokuz köyü vardır. Ama, bizde de Kumluca ilçesine bir buçuk kilometre mesafedeki bir köy Finike ilçesine bağlıdır.

Şimdi, bu meseleleri tahrik etmemek lâzım. Hele muhalefet Genel Sekreterinin Abana'ya gidip de «İktidar kanununuzu çıkarmak istemiyor, biz sizin hakkınızı koruyoruz» gibi seçim öncesi oraya böyle bâzı ufak işaretler vermemek lâzım.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, konuştuğunuz beyan...

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Sayın Başkan, Allah aşkına müsaade ediniz de...

BAŞKAN — Çok rica ederim efendim, takdir benim efendim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Sizin çizdiğiniz tam çizginin içinde yürümek icabetmez, milletvekilinin de tam salâhiyeti var. Rica ederim.

BAŞKAN — öyle mi efendim? Benim çizdiğim tam çizgiden yürümeye mecbursunuz. Şimdi birinci madde üzerinde beyanda bulunuyorsunuz....

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Birinci madde üzerinde beyanda bulunuyorum. Köyleri söyliyeceğim elbette...

BAŞKAN — Tamam onu söyliyeceksiniz. Oraya geliniz.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, şimdi burada köylerden bahsedildi. Köyleri bizzat dolaşan, içersinde bulunan bir milletvekili arkadaşımız anlattı, aradaki fizikî arızalardan bahsetti, Sayın Bakanımız da bunu teyidetti. Ama senelerce bir memleketi harita üzerinden idare edenler elbette ki burada da yine harita üzerinden memleketin ne halde olduğunu ifade edip onu o şekilde beyan edecekler. Biz aslında bunu yadırgamadık. Hangi köyün nereye bağlanacağını bilebilmek için karış karış o Anadoluyu dolaşmak, «avamız biz, biz halktanız» demekle olmuyor, gidip orada taban kabartmak lâzım. Gidip orada derdin içerisine girmek lâzım.

Bu kanun teklifini getiren Hükümet o köylünün arasından çıkmış, o köylüyü temsil eden insanlardan müteşekkil grupun Hükümetidir. Elbette bu Hükümet realiteleri, gerçekleri bilen, tabiattaki mutlak surette ıstıraplara son verecek olan tedbirleri, kararları alıp da getiren Hükümettir. Bunun siyasi yönü yoktur. Abana'yı ilçe yapıp da Abana'dan rey almak, Abana'yı köy yapıp da Abana'nın reyinden mahrum olmakla iktidardan düşeceğiz endişesi yok bizde.

Biz kaderimizi üç köye, üç ilçeye değil, topyekûn millete bağlamış bir iktidar olduğumuz için, onun sana rey verene de, bana rey verene de hizmetleri ayrı, partizanca götürmeyi tarihimize ve silcilimize kaydetmemiş bir parti olduğumuz için biz vatandaşın ıstırabı hangi partiden olursa olsun oraya eğilenlerdeniz ve eskiden de bu hizmetleri yapmış olanlara nankörce, kindarca, intikam hissiyle burada konuşanlardan değil, bu memlekette taş üstüne taş koyanlara, «Allah razı olsun» diyenlerdeniz.

BAŞKAN — Bir dakikanız var, Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım, bu Abana ve Bozkurt hâdisesini bundan sonra seçim sathı mailinde yine Anadolu sathında ifade edeceklerdir, bunları gerçeklerle, kanunlarla, nizamlarla susturmak mümkün değil. Zira on köyü de yarın tahrik edip, o tarafa bağlamak gibi bâzı hareketlere gireceklerdir. Ama ben tahmin ediyorum ki, Abana'ya zorla bağladığımız köyler yarın plebisitle tekrar Bozkurt'a bağlanır da Abana köysüz bir Anayasa Mahkemesi ilçesi olursa o zaman bizim günahımız olmıyacağını saygı ile arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, C. H. P. Grupu adına 1 nci madde üzerinde buyurunuz efendim.

C. H. P. GRUPU ADINA REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, bu 1 nci madde üzerinde evvelâ Kastamonu Valiliği İl İdare Kurulunun 736 sayılı kararı var: «İl İdare Kurulu Vali Muavini Sacit Eryüksel'in başkanlığında, Defterdar Süleyman Ergün, Millî Eğitim Müdürü İsmail Hakkı Kadıoğlu, Bayındırlık Müdürü İlhan Turan, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü Dr. Selâhattin Volkan, Teknik Tarım Müdürü Turhan Kaya ve Veteriner Müdürü Razi Akay'ın huzurlariyle toplandı.»

İkinci maddesi, vakit darlığı dolayısiyle çabuk geçiyorum: «İl merkezini Bozkurt (Pazaryeri) beldesine bağlıyan Devrekâni - Bozkurt yolu ile YSİ tarafından açılan Bozkurt - Keşnik yollarının mevcudiyeti bakımından ve topografik durumu ile idari ve sosyal yönden bir numaralı cetvelde yazılı 22 aded köyün yeniden kurulacak Bozkurt ilçesine, halen geçmekte olan İnebolu - Abana - Çatalzeytin sahil yolunun ilerde standart Devlet yolu haline getirileceği göz önüne alınarak topografik durum ve idari yönden ilçe merkezine yakınlıkları dolayısiyle iki numaralı cetvelde yazılı 18 köyün de Abana ilçesine bağlanması uygun görülmektedir.»

Arkadaşlar, yeri gördüm; sahilden geçen büyük anayol başka, dağdan geçen 7 Km. lik vasıfsız yol başka. Burada ya Sayın Bakan yanılıyorlar, tabiî bakan aldıkları bilgiyi veriyorlar. Bir yanılma olduğu muhakkktır, kesindir. Yerinde gördüm, görmesem başka türlü söyliyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — İlerde yapılacak standart yol, dedim.

BAŞKAN — Sayın Bakan, lûtfen oradan müdahale etmeyiniz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlar, ikinci bir noktayı grup olarak arz etmek isterim: «Neden şimdiye kadar bu yolda bir kanun getirilmedi» dendi. 27 Mayıstan sonra kurulan bir komisyon bir kanun tasarısı hazırlamış, fakat Kurucu Meclis vazifesini bitirdiği için bu kanun yetiştirilememiştir. On tane kanundan bir tanesi. Ondan sonra ben de kanun teklifçisiyim, Sayın Ahmet Şener de kanun teklifçisidir, getirmişizdir. İçişleri Komisyonunda Koalisyonlar zamanında konuşulmuştur, fakat hâdise haline gelmiştir. Bilmiyorum kendilerininkinin ne olduğunu? Fakat çıkmak ihtimali görülmediği için olduğu gibi kalmıştır. Açınız bakınız Devlet arşivlerinde söylediğim sözler var. Çıkmış çıkmamış... Şimdi Anayasa Mahkemesine grup olarak müracaat etmişiz. Neticesinde Anayasa Mahkemesi bir iptal kararı vermiş. Çıkmış çıkmamış... Şimdi bugün konuştuğumuz mesele bu. Hem bir taraftan polemik deniyor, hem de burada en az polemik yapması lâzımgelenler polemiği yapıyor.

BAŞKAN — Karşılıklı; Allah'ın izniyle hepiniz yapıyorsunuz. Riyaseti böyle müşkül durumda bırakarak...

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Şimdi oradaki vatandaşlar, yani orada şu köyler istiyorlarmış. Arkadaşlar, köylerden hem Bozkurt'u istiyenler var, hem Abana'yı istiyenler var. Bende yığınla mektup var. İşte biraz evvel arkadaşımın elinde mektuplar vardı, köyler istiyor. Şimdi bu, köyler istiyor meselesi değil. Biz burada Anayasaya göre, kanunlara göre idari taksimatın nasıl olacağına karar vedeceğiz. Uygunu ne ise ona karar vereceğiz. Bunun esası bu.

Sayın İhsan Ataöv arkadaşımın «Anayasa ilçesi» diye söylediği sözün mânasını anlıyamadım. Türkiye'deki ilçelerin hepsinin Anayasa ilçesi olduğu kanaatindeyim. Saygılarımla.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde müzakerenin yeterli görüldüğüne dair önerge gelmiştir okutuyorum.

Nedir Sayın Kodamanoğlu istediğiniz?

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Efendim Sayın Ataöv'ün konuşmalariyle 95 nci mad-

deye göre bir söz hakkımız doğmuştur. Mecliste bulunmadığım bir sırada, «partizan, nankör, intikamcı» şeklinde beyanlarda bulunmakla itham ettiler. Böyle bir ifadede bulunmadığımı iki kelimeyle izah etmek istiyorum.

BAŞKAN — Başkanlık böyle bir takdirde değildir Sayın Kodamanoğlu. Beyefendi, Başkanlık böyle zatınız hakkında bir taarruz vâkı olduğu inancında değil. Direniyor musunuz?

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Partimize vâkı olmuş bir ithamdır. Parti adına cevaplandırmak istiyorum. Siz konuşmada bu sözleri duymadınız mı Sayın Başkan?

BAŞKAN — Siz Başkana sual soracağınıza beyanınızı yaptırınız.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Duymamış olabilirsiniz, çünkü bunlar...

BAŞKAN — Evvelâ bunun sırası o değil. Okutayım önergeyi ondan sonra alırsınız söz.

Sayın Başkanlığa

Madde üzrinde yeteri kadar konuşulmuştur. Konuşmaların kifayetini arz ederim.

Ankara
Ali Rıza Çetiner

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Sayın Kodamanoğlu, buyurunuz. Başkanlık size 95 nci madde muvacehesinde bir taarruz vâkı olduğu veya ileri sürülen mütalâa hilâfına bir fikir ileri sürüldüğü kanaatinde değil.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sözcülerin ne söylediklerinden sizin bilginiz olması lâzım.

BAŞKAN — Sayın Kodamanoğlu siz bana sual tevcih ediyorsunuz. Takdirini kullanmak için sual tevcih ediyorsunuz. Ben bu kanaatte değilim.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — İzin veriniz bunu tavzih edelim.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Usulsüzdür bu.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, konuşurken bir usulsüzlüğü beyan ederken kendiniz usulsüzlüğün içine giriyorsunuz.

Başkanlık bu takdirde değil. Size içtüzük yetki vermiş, direnme yetkisi. Yetkinizi kullanın Heyeti Umumiyeyi hakem telâkki edelim. Buna razı değilmisiniz efendim?

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Razıyım efendim. Neden söz istediğimiz Riyasetçe vazıh olarak bilin miyor mu efendim?

BAŞKAN — Biliniyor efendim.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Pekâlâ o halde direniyorum. Yalnız bendenize değil partimize olmuştur bu sataşma.

BAŞKAN — Sayın Kodamanoğlu partisine sataşıldığından bahisle söz istiyor, oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Reddedilmiştir.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın Bakan tarafından partimize sorular sorulmuştur.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde verilmiş bulunan önergeler vardır okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Kanunun 1 nci madedsine ilişik 1 sayılı cetvelin (Abana merkez olmak üzere kurulan Abana ilçesine) aşağıda isimleri bulunan köylerin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Kastamonu
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

1. Toza
2. Zelama (Güngören)
3. Yakaören
4. Yunarı (İnceyazı),
5. Darsu
6. Niğerze (Beldeğirmen)
7. Gerdiç (Görentaş)
8. Günvakti

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Yeniden ilçe olması mukarrer Abana'ya; Niğerze (Beldeğirmen), Darsu, Yakaören, Yunarı (İnceyazı), Zelama (Güngören), Günvakti, Gerdiç (Görentaş) köylerinin de bağlanmasını arz ve teklif ederim.

Kırşehir
Süleyman Onan

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Abana ve Bozkurt Kanununun Abana ilçe kuruluşuna aşağıdaki dört köyün eklenmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Trabzon
Ahmet Şener

a) Beldeğirmen
b) Yunarı
c) Yakaören
d) İnceyazı

BAŞKAN — Önergeleri teker teker okutup Yüce Heyetin oyuna sunacağım.

(Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Bu önergeye Komisyon katılmıyor. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Reddedilmiştir.

(Kırşehir Milletvekili Süleyman Onan'ın önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Reddedilmiştir.

(Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Başka değişiklik önergesi yok. Birinci maddeyi metinde yazılı şekli ile oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — İlişik 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin ilgili Bakanlık ve daireler kısmına eklenmiştir.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. İkinci maddeyi oyunuza sunuyorum. İkinci maddeyi kabul edenler... Kabul etmiyenler... İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmiyenler... Üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Dördüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok. Dördüncü maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar yönünde söz istiyen? Kanunun lehinde Sayın Çelikbaş, buyurunuz.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar; Sayın Bakanın bilhassa «köylerin şu veya bu kazaya bağlılığı konusunda bir hata işlemişse bunu tashih edeceğiz» şeklindeki beyanına teşekkür etmek istiyorum. Fakat bu vesile ile acı, tatlı büyük tecrübeler geçirerek çok partili hayatta yeni Anayasa düzeninde şu noktaya geldiğimiz için bâzı mütalâalarımı bildirmekte fayda mülâhaza ediyorum.

Yeni Anayasamız memlekette demokratik düzeni ârızasız yürütmek için birçok teminat müesseselerini içine almıştır, arkadaşlar. Anayasaya aykırılık iddia ediliyor; mahkemesi vardır, oraya müracaat edilir, bu iş halledilir. Bu bakımdan artık memleketimizde Devlet idaresinde Hükümet, eğer partizanlık edildiği iddiaları olursa, bu iddiaları kendi bünyesi içerisinde değerlendirmeye çalışarak böyle davranışlardan sureti katiyede çekilmek yolunu kati olarak benimsemeli ve buna mukabil muhalefet de iktidar ile arasındaki münasebetlerde yıkıcı olmaktan çekilip, yapıcı istikamete teveccüh etmelidir, arkadaşlar. Yani memleket uzun çekişme yıllarında olduğu gibi, bu yeni Anayasa düzeni içerisinde de tekrar eski zihniyet, eski metotlar ile bir huzursuzluğa sürüklenmemelidir.

Bunu kim yapacak?. Elbette memleketin ucra köşelerinde oturan mâsum vatandaşların birçok tahrikleri kendilerinin mâruz kaldığını hesaba katarak onlardan beklemiyelim, ama bu Anayasa düzenini millî birlik ve beraberlik içerisinde yürütmeye and içmiş olan milletvekilleri evvelâ bu vazifeye sahip çıkalım, arkadaşlar.

Bu bakımdan çok arzu ederdim ki, köylerin bağlanmasında hatalar varsa, tashih edeceğiz. beyanından sonra; herkes o bölgeyi bilmiyor arkadaşlar, haritadan bir şeyi okumak kolay değildir. Münhaniler yok; dere var, kışın geçit vermiyor. Köyleri gezerken görmez miyiz? Yazın falan kazaya gider, kışın geçit vermez, bir başka kazaya gider. Bu bakımdan Hükümetten bilhassa rica edeceğim, köylü vatandaşlarımızın bağlandıkları kazalar dolayısiyle

kendi işleri, güçleri bakımından sıkıntıları olur, şikâyetçi olurlar. Devlet, hizmet bakımından köylü vatandaşları o kazada memnun edemiyorsa, çok istirham edeceğim gerekli tashihatı Sayın Bakan sözüne sadık kalarak, ki buna inanıyorum, bu tashihatı yapsın ve bunun dışında uzun yıllar memlekette bir huzursuzluk konusu olarak devam eden ve ettirilen bu çeşit konulara biz Mebuslar iltifat etmiyelim, memleketin hizmetlerini yürütelim, arkadaşlar. Çok teşekkür ederim. (A. P. ve G. P. sıralarşndan alkışlar)

BAŞKAN — Cumhuriyet Halk Partisi Grupu adına aleyhte Sayın Reşit Ülker.

C. H. P. GRUPU ADINA REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım; burada bir kanun çıkarılmaktadır. Bu kanun çıkarılırken bize Anayasa ile mevdu olan vazifeyi oradaki şartlara göre yapmak vazifesi ile mükellefiz. Hiç şüphe yok ki, Abanalı vatandaşlar da, Bozkurtlu vatandaşlar da, zaten bunlar akrabadırlar; biraz evvel ifade ettiğim gibi hakikaten öğünülecek vatandaşlarımızdır. Vatandaşlık bakımından çalışkanlıkları, dürüstlükleri iftihar edilecek, övünülecek bir vaziyettedir. Ama maalesef birtakım siyasi sebepler ve küçük sebepler, hakikaten arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi rey miktarı bahis mevzuu değildir burada; bu rey gayet az bir reydir. Rey meselesi değil, orada seçim serbestliği meselesi mevzuubahistir. Yoksa, rey meselesi değil. Her parti o reyden her zaman feragat edebilir. İhsan Ataöv arkadaşım «biz oradaki reye muhtaç değiliz» buyurdular; «bütün Türkiye de reyimiz vardır» dediler. Bir bakıma her parti bütün reylere muhtaçtır, fakat hakikaten bir Abana meselesi haline gelmesi, meselenin bu açıdan görülmemesi, dar bir açıdan görülmesi dolayısiyle olmuştur. Yani «Bozkurt'ta ilçe kurulsun mu, Abana'da ilçe kurulsun mu, Bozkurtluları mı tutuyorsunuz, Abanalalıları mı tutuyorsunuz?» Biz bütün Türkiyelileri tutuyoruz, ama bütün Türkiyelileri tutarken, Abanalıları ve Bozkurtluları tutarken alınacak kararın bütün Türkiye'de müessir neticelerini düşünmek mecburiyetindeyiz. Yalnız bizim için değil, nesiller boyunca düşünmek mecburiyetindeyiz. Egemenliğin tam tecellisi bakımından düşünmek mecburiyetindeyiz. Bu açıdan ele aldığımız zaman, il idare kurulunun kararını bir tarafa atarak, Anayasa kararında işaret edilen hiçbir noktayı nazarı itibara almıyarak, yolları, köyleri, mesafeleri nazarı itibara almıyarak çıkarılmış bu kanunun gerek Anayasa bakımından durumu, gerekse 18 köyün dahi kendisine çok görülmesi bakımından karşısındayız; bundan dolayı muhalifiz. Yoksa, Abanalılar ile Bozkurtlular arasında hiçbir fark yok. Bu fark maalesef yaratılmış, hem de iktidarın en çok reyi olduğu zaman yaratılmış. 1953 de çıkmıştır bu; bir iktidarın reylerinin en çok olduğu zamanda «daha fazlası, daha fazlası» zihniyeti ile yaratılmıştır. Biz bugün bu yarayı burada sarabilirdik. Bu yara esasında Hükümetin Anayasa Mahkemesine uygun bir tutumu ile sarılabilirdi, fakat bu imkân kaybedilmiştir. Saygılarımla.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım; Abana ve Bozkurt adında iki ilçe kurulması hakkındaki Kanunu Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kanun kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım; Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin yapılan açık oylamasına 126 arkadaşımız katılmıştır. 126 kabul oyu çıkmıştır. Gerekli oy çoğunluğu sağlanamadığı cihetle gelecek birleşime bırakılmıştır.

Muhterem arkadaşlarım; Millet Meclisi 1 Kasım 1967 gününden bugüne kadar gerek teşrîî fonksiyonu itibariyle, gerekse murakabe fonksiyonu itibariyle devamlı bir çalışma içinde bulunmuştur. Halkın halk tarafından halk için idaresi olan demokratik düzende seçimlerin ne kadar önemli olduğu açık bulunmaktadır. Gerek Cumhuriyet Senatosu seçimlerinin ve gerekse mahallî idareler seçimlerinin icra kılınabilmesini temin sadedinde Meclisimiz bugün aldığı karar gereğince 15 Nisan 1968 Pazartesi gününden itibaren muteber olmak üzere 10 Haziran 1968 Pazartesi gününe kadar tatile girmiş bulunmaktadır. Tatil süresince bütün arkadaşlarıma sağlık ve mutluluklar dilerim. Seçimlerin ise Büyük Türk Milletine

hayırlı ve uğurlu olmasını Cenabı Haktan dilerim.

Hepinize sevgiler sunarım. (Alkışlar)

Birleşimi 10 Haziran 1968 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanmak üzere kapatıyorum.

Kapanma saati : 21,32

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşa halinde iken veya tamamlandıktan sonra çöken binalara dair İmar ve İskân, Bayındırlık, Çalışma ve Adalet Bakanlarından sorusu ve Adalet Bakanı Hasan Dinçer'in yazılı cevabı. (7/462)

21 . 8 . 1967

Millet Mecisi Yüksek Başkanığına

Aşağıdaki soruların İmar ve İskân, Bayındırlık ve Çalışma Bakanları ile Adalet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

20 . 8 . 1967 tarihli (Milliyet) Gazetesinde fotoğrafı da basılan bir çökme olayı hakkındaki haber dikkatimi çekmiştir. Haber kısaca şudur : 19 . 8 . 1967 Cumartesi günü saat 14 sıralarında İstanbul'da, Moda'da, Osman Başaran ve İ. Sönmezer'e aidolan dört katlı bir blok apartman inşaatı çökmüş ve biri ağır, üçü hafif olmak üzere dört işçi yaralanmıştır.

Son senelerde gerek Ankara ve gerekse İstanbul'da bâzı apartmanların inşa halinde iken, diğer bâzı yapıların (sinema, kapalı spor salonu gibi) tamamlandıktan kısa bir süre sonra çöktüğü görülmüştür ve görülmektedir. Ancak bunlardan her hangi birisinin sorumlularının bulunarak idarece veya mahkemelerce cezalandırıldıkları duyulmamıştır.

Bir deprem olup da yüzlerce binanın çökmesi, binlerce insanın ölmesi karşısında olağanüstü gayretler harcanır, birçok tedbirlerden söz ediliip de aradan beş on gün geçtikten sonra her şey unutulur ve eski kayıtsızlık devam eder. Bu gerçekler karşısında :

1. Son on sene içinde İstanbul ve Ankara'da inşa halinde veya tamamlandıktan kısa bir süre sonra kaç bina çökmüştür? Bunlardan kaçının sorumlusu bulunmuş ve kaçı cezalandırılmıştır? Bu cezaların mahiyeti nedir?

2. Son olarak Moda'daki dört katlı blok aparmanının çökme sebebi nedir? Bu çökmeden sorumlu olanlar kilmerdir? Bunlar hakkında idari ve kazai soruşturma ve koğuşturma açılmış mıdır? Açılmışsa sonuç nedir?

3. Bu inşaatta toplum olarak kaç işçi çalışmakta idi? Bu işçilerin hepsi de sosyal sigortaya kaydedilmiş ve sigorta primleri ödenmiş midir? Sigortasız işçi varsa, çalıştıranlar hakkında ne gibi işlem yapılmıştır?

4. Belediye sınırları içindeki yapılar ciddî şekilde kontrol ediliyor mu, edlimiyor mu? Ediliyorsa bu çökmeler neden oluyor- Kontrol görevini yapmıyanlar hakkında şimdiye kadar ne kadar ne gibi işlem yapılmıştır?

T. C.
Adalet Bakanlığı 8 . 4 . 1968
Ceza İş. G. Müdürlüğü
Sayı : 12992

Konu : Aydın Milletvekili Reşat Özar'danın yazılı soru önergesinin cevaplandırıldığı Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle alınan 1 . 11 . 1967 gün ve 7/462 - 5014/29773 sayılı yazılarına.

Aydın Milletvekili Sayın Reşat Özarda tarafından İmar ve İskân, Bayındırlık ve Çalışma Bakanlıkları ile, Bakanlığımıza yöneltilmiş bulunan 21 . 8 . 1967 tarihli yazılı soru önergesinin Bakanlığımıza taallûk eden kısımları hakkında gerekli bilgi aşağıda arz olunmuştur :

Son on sene içinde; inşa halinde iken veya tamamlandıktan sonra kısmen veya tamamen çöken binalar konusunda, Ankara merkezinde 6, mülhakat kazalar da dâhil olmak üzere İstanbul'da vukubulan 10 olan adlî mercilere intikal etmiştir.

Adalete intikal eden bu 16 olaydan;

Bir sanık hakkında takipsizlik kararı verilmiş ve 37 sanık hakkında da 13 âmme dâvası açılmıştır.

2 olayın hazırlık tahkikatına ise halen devam olunmaktadır.

Açılan âmme dâvalarından; 16 sanık hakkındaki 5 dâvanın af sebebiyle ortadan kaldırılmasına, bir dâvada iki sanığın beraetine, bir dâvada üç sanığın mahkûmiyetine, diğer bir dâvada sanıklardan birinin beraetine, birinin T. C. K nun 459/1 maddesi gereğince 50 lira ağır para cezasiyle mahkûmiyetine, 3 ncü sanık hakkındaki dâvanın da muvakkaten tatiline karar verilmiştir.

13 sanık hakkındaki 5 dâvanın duruşması ise halen devam etmektedir.

Mahkûmiyetle sonuçlanan dâvalardan biri de, 19 . 8 . 1967 tarihinde İtsanbul - Moda da vukubulan olaya taallûk etmektedir.

Osman Başaran'a ait inşaatın çökmesi neticesi, 3 kişi, bir hafta ile 12 gün arasında değişik miktarlarda, iş ve güçlerinden kalacak derecede yaralanmışlar, intacedilen tahkikat sonunda; sanık oldukları tesbit edilen Mühendis Osman Başaran, Yüksek Mimar Hayri Aybar ve kalfa Yakup Koteoğlu haklarında mağdurların işten kalma müddeti ve şikâyetçi bulunmadıklarını bildirmeleri karşısında, tedbirsizlik ve dikkatsizlikle yaralamaya sebebiyet suçundan takipsizlik kararı ittihaz olunmuş ancak, T. C. K. nun 64 ve 552 nci maddeleri gereğince ikâme edilmiş bulunan kamu dâvasının Kadıköy 1 nci Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşması sonunda, adı geçen her üç sanığın ayrı ayrı ve takriben 500 er lira hafif para cezası ile tecziyelerine ve 106 332 kuruş yargılama giderinin kendilerinden müştereken ve müteselsilen tahsiline 10 . 2 . 1968 tarihinde, 112/91 sayı ile karar verilmiş, ancak mezkûr karar henüz kesinleşmemiştir.

Keyfiyetin önerge sahibine bildirilmesine delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ederim.

Hasan Dinçer
Adalet Bakanı

2. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Dörtyol'da bir konserve ve usare fabrikasının kurulmasına dair sorusu ve Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un yazılı cevabı (7/607)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Sanayi Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi rica ederim.

Adana Milletvekili
Kemal Sarıibrahimoğlu

Dörtyol ilçesinin narenciye ve sebze bölgesi olduğu bilinen bir gerçektir. Mahsullerin ihraç imkânları yaratılmadığı, dahilî istihlâkin ise istihsali massemediği malûmdur. Millî servetin heba olmaması için Dörtyol'da konserve ve usare fabrikasının kurulması düşünülmekte midir?

T. C.
Sanayi Bakanlığı 10 . 4 . 1968
Müsteşarlık Yazı
İşleri Bürosu
Sayı : 9/220

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar Müdürlüğü 25 . 12 . 1967 tarih ve 5628/34148 - 7/607 sayılı yazıları :

Dörtyol'da bir konserve ve usare fabrikasının kurulmasına mütedair Adana Milletvekili Sayın Kemal Sarıibrahimoğlu tarafından verilen yazılı soru önergesine cevabımız ilişik olarak sunulmuştur;

Saygılarımla arz ederim.

Sanayi Bakanı
Mehmet Turgut

Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun «Dörtyol'da bir konserve ve usare fabrikasının kurulmasına» dair yazılı soru önergesine Sanayi Bakanlığı cevabıdır :

Taze meyvalarda ihracatın artırılmasını engelliyen sebepler malûmdur. Dörtyol'da bir

usare fabrikası kurulması hususu özel sektör tarafından düşünülebilir.

Bakanlığımızca böyle bir fabrika kurulması düşünülmemektedir.

3. — Ankara Milletvekili Ahmet Dallı'nın, Anayasa nizamını, Millî güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiler hakkındaki Kanunun tatbikatına ve kaldırılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sorusu ve Adalet Bakanı Hasan Dinçer'in yazılı cevabı. (7/618)

29 . 12 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa nizamını, millî güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkında 5 Mart 1962 tarihinde yayınlanan 38 sayılı Kanun ile ilgili aşağıda yazılı sorularımın Adalet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurmanızı rica ederim.

Ankara Milletvekili
Ahmed Dallı

1. Kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren Cumhuriyet savcıları tarafından kaç kişi hakkında takip açılmıştır, isimleri kendilerine atfolunan suçlar nedir?

2. Haklarında takip açılan sanıklardan hangileri ne kadar cezalara mahkûm edilmişlerdir, halen mahkûmiyetini geçirmek üzere ceza evlerinde kaç mahkûm vardır, isimleri nedir?

3. (Tedbirler Kanunu) olarak isimlendirilmiş olan bu kanunun tadil veya kaldırılması hususunda bir tasavvur var mıdır, varsa ne safhadadır?

T. C.
Adalet Bakanlığı
Ceza İşleri Gn. Müdürlüğü
Sayı : 12993

Konu : Ankara Milletvekili Ahmet Dallı'nın, soru önergesinin cevaplandırıldığı Hk.

8 . 4 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 10 . 1 . 1968 tarih ve 7/618-5698/34676 sayılı yazılarına:

Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Dallı'nın, Anayasa nizamını, millî güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkındaki 38 sayılı Kanun konusunda, Bakanlığımıza yöneltmiş bulunduğu 29 . 12 . 1967 tarihli yazılı soru önergesinin cevapları aşağıda arz olunmuştur.

38 sayılı Kanunun tatbikatına dair, önergenin 1 ve 2 nci maddelerinin cevaplandırılabilmesini teminen, keyfiyet III. Ağırceza Cumhuriyet Savcılığından sorulmuş ve alınan cevaplara göre;

1. 5 . 3 . 1962 tarih ve 38 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7 . 3 . 1962 tarihinden bu yana, 610 dâva açıldığı anlaşılmış ve haklarında dâva açılan sanıkların isimleri ile kendilerine isnadolunan suç, ek 1 sayılı listede gösterilmiştir.

2. Mahkûmiyetlerine karar verilen sanıkların isimleri ile mahkûm oldukları cezanın miktar ve nevileri, ek II sayılı listede belli edilmiştir.

Halen, 38 sayılı Kanuna muhalefetten dolayı, cezaevlerinde mahkûmiyeti infaz edilmekte olan hükümlü de mevcut bulunmamaktadır.

3. Adı geçen Kanunun kaldırılması hususunda muhtelif kanun teklifleri, Millet Meclisi komisyonlarına ve Genel Kuruluna intikal etmiş olduğundan, keyfiyet Yüce Meclislerin takdirlerine mevdu bulunmaktadır.

Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Dallı'nın, önergelerine cevap teşkil eden bu yazının, kendilerine duyurulmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ederim.

Adalet Bakanı
Hasan Dinçer

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadulunan suç
1 sayılı liste	
Yusuf Çınar	38 Sk. 1/B
Hamit Fendoğlu	38 Sk. 1/A
Şevket Samançı	38/1
Naime Tokgöz	38/1
Abdurrahman Necati Kara	38 Sk. 1/A, B, E
Sabri Yaman	38 Sk. 1/A, B,
Ali Fuat Başgil	38 Sk. 1/A, B, D,
Selâhattin Çığıtay	38 Sk. 1/E
Yusuf Necati Güneysel	38 Sk.
Ahmet Oğuz	38 Sk. 4
Muharrem Keser	38 Sk. 1/B, D. E
Cevdet Dalkılıç	38 Sk. 4
Dursun Arseven	38 Sk. 4

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Kemal Kahraman	38 Sk. 1/B
Ayla Kurtkaya	» »
Faik Kırbaşlı	» »
M. Yaşar Moluhan	» »
Güler Moluhan	» »
Muammer Dirik	» »
Erdem Solakoğlu	» »
Mehmet Mavi	» »
Hamit Erengil	» »
Haldun Fevzi Gürten	» »
Muammer Dirik	» »
Erdem Solakoğlu	» »
Halil Dikiçi	» »
Hasan Tan	» »
Cemil Devrim	» »
Ömer Haluk Cansın	» »
Hüsyin Şenaran	» »
Nâzım Oymakçı	» »
Aydın Yalçın	» »
Selim Kuşluer	» »
Zübeyir Yetik	» »
Hasan Zeybek	» »
Zakir Sümer	» »
Fatma İrfan Serkan	» »
Osman Zeki Efeoğlu	» »
Feyzi Akbulut	» »
Osman Kibar	» »
İsmail Öztürk	» »
Halil Tosun	» »
Ahmet Enveri Alpsü	» »
Mümtaz Çillidağ	» »
Muammer Altın	» »
Muammer Altın	» »
Osman Zeki Efeoğlu	» »
Zübeyir Yetik	» »
Melâhat Yürek	» »
Nâzım Etçioğlu	38 Sk. 1/B - Son
Fevzi Akbulut	» »
Haldun Fevzi Gürten	» »
Fevzi Akbulut	» »
Muammer Dirik	38 Sk. 1/A - Son
Erdem Solakoğlu	» »
Emel Lütfi Kaplan	» »
Mehmet Yanık	» »
Muammer Dirik	38 Sk. 1/B - D
Erdem Solakoğlu	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Salih Ünlü	38 Sk. 1/A
Mustafa Akkoyucu	» »
Mehmet Ali İnce	» »
Hakkı Devrim	» »
Tahsin Erkin Usman	» »
Celâl Unutmaz	» »
Zafer Kököz	» »
Cevdet Akdağ	» »
Mehmet Mavi	» »
Saim Sarıcalı	» »
Davut Büyükaslan	38 Sk. 1/A
Selâhattin Güven	38 Sk. 1/A - E
Rasim Dalgıç	» »
İsmail Adalı	» »
Sami Berisol	38 Sk. 1/A - B
İsmet İdeçi	» »
Şakir Güner	» »
Şakir Güner	» »
Şakir Güner	» »
Saruhan Ayber	» »
Halil Dikiçi	» »
Jerfi Yener	» »
Tahsin Erkin Usman	» »
Osman Zeki Efeoğlu	» »
Zübeyir Yetik	» »
Celâl Yardımcı	» »
Zübeyir yetik	» »
Tahsin Erkin Usman	» »
Ali Çıntay	» »
Muammer Dirik	» »
Erdem Solakoğlu	» »
Akif Özbay	» »
Cemal Devrim	» »
Haldun Gürtin	» »
Zafer Kököz	» »
Zübeyir Yetik	38 Sk. 4 M.
Mustafa Ali Sevinç	» »
Erdem Solakoğlu	38 Sk. 1/A - B - Son
Mehmet Gürün	38 Sk. 1/E
Mehmet Demir	38 Sk. 4 M.
Nizamettin Altak	38 Sk. 1/B
Mustafa Algül	» »
İsmail Bölükbaşı	38 Sk. 2 M.
Faik Üstüner	» »
Mahmut Develioğlu	38 Sk. 1/A - B - D
Mahmut Sert	38 Sk. 1/Son

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Hulusi Bozbeyoğlu	38 Sk. 1/B - D
Sami Arsal	38 Sk. 1/B
Ahmet Nedim Çetin	38 Sk. 1/A
Fikri Memeki	» »
Mehmet İlhan	» »
Bahattin Ataoğuz	» »
Bekir Dalgıç	38 Sk. 2 M.
Mehmet Tefik Çubukçu	38 Sk. 1/E
Ahmet Zekai Altınay	38 Sk. 4 M.
Mustafa Öztürk	38 Sk. 1/B
Hüseyin Karabostan	» »
Mehmet Boyukısa	» »
İsmail Turunç	» »
Abdullah Alabaş	» »
Selâhattin Gündüz	» »
Talât Erol	38 Sk. 4 M.
Orhan Çulfaz	38 Sk. 1/B
Hasan Erzurumluoğlu	38 Sk. 1/D
Yılmaz Derme	38 Sk. 1/A
Recep Çelik	38 Sk. 1/B
Fahri Evsen	» »
Arif Soysal	» »
Necip Yörük	» »
Hasan Aksoy	» »
Haydar Arslan	38 Sk. 1/A
Aşur Özdemir	» »
Gazi Yıldırım	» »
Hasan Kaplan	» »
Devriş Ali Arslan	» »
Ahmet Aslan	» »
Hasan Doğan	» »
Esef Doğan	» »
Mehmet Yıldız	» »
Süleyman Yıldız	» »
Bektaş Aslan	» »
Haydar Yıldız	» »
Ali Hoşça	38 Sk. 1/B
Mehmet Gürel	» »
Hasan Canalp	38 Sk. 1/B
Hüseyin Aydın	» »
Mehmet Ürkmez	» »
Hamdi Tekmen	» »
Emin Edip İmer	38 Sk. 2 M.
Ali Yörük	38 Sk. 1/A
Mehmet Çelik	» »
Zafer Maruf Özel	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Ali Kushan	38 Sk.
Memduh Koç	» »
Mehmet Özrendeçi	» »
Celâl Bayar	» »
Mahmut Sabah	» »
Abdullah Satoğlu	» »
Sami Can	» »
Fethi Ata	» »
Nebahat Aslan	38 Sk. 1/Son
Ahmet Evrellioğlu	38 Sk. 1/B
Fatma Yalçın	38 Sk. 1/A
Ali Elmacı	» »
Mehmet Ünal	38 Sk. 1/E
Mehmet Tarku Yaşar	38 Sk. 4 M.
Mustafa Yıldıran	» »
Sunullah Turan	38 Sk. 1/A
Eyüp Gürduman	38 Sk. 1.
Hikmet Duman	38 Sk. 1/D
Cevat Hacı Ahmetoğlu	38 Sk. 1/B
Ahmet Hamdi Kanbur	» »
Mustafa Kapıcı	» »
İ. Hakkı Bayraktaroğlu	38 Sk.
Seyfettin Tekcan	38 Sk. 1/B
Mehmet Kamil Onas	» »
Ferhat Uslu	38 Sk. 1/A - B
Hüseyin Topalan	38 Sk. 1/D
Osman Soysal	38 Sk. 1/A
Hilmi Ergun	38 Sk. 1/E
İsmet Erkan	38 Sk. 1/D
Fahri Hüsrev Yücel	38 Sk. 4 M.
Hüseyin Aynacı	» »
Asaf Erdoğdu	» »
Tacettin Pekyürek	38 Sk. 1/B
Hüseyin Çetin	38 Sk. 2 M.
Selman Dönmez	38 Sk. 1/B
Osman Tetik	38 Sk. 4 M.
Mehmet Balçı	38 Sk.
Mehmet Zeylan	» »
Kenan Sezgin	» »
Hasan Mezarcı	» »
Faik Kurt	38 Sk. 1/B
Mustafa Parmaksız	38 Sk. 1/A
Burhanettin Aybertürk	38 Sk. 1/E
Aslan Kaygısız	38 Sk. 1/B
Şefik Deveci	» »
Mehmet Arpaçıoğlu	38 Sk. 1/D

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Ziya Hepbilir	38 Sk. 4 M.
Mustafa Ziya Kendirli	38 Sk. 2 M.
Alirıza Gökçe	» »
Ali Oduncu	38 Sk.
Abdullah Delek	» »
Hurşit Yazıcı	38 Sk. 1/E
İsmail Sezgin	38 Sk. 1/A
Hayrettin Arsoy	» »
Behçet Erus	38 Sk. 4 M.
Enver İlhan	38 Sk. 1/B
Hamit Emil	38 Sk. 1/A - Son
Metin Zorlu	» »
Osman Yurtaş	» »
Muhsin Baloğlu	» »
Mehmet Gündüz	38 Sk. 1/E - Son
Şevket Paran	38 Sk. 1/A - B - Son
Harun Bayten	38 Sk. 1/B
Dursun Sancaktar	» »
Hâşim Güngüt	38 Sk. 1/A
Rezak Altın	» »
Hüseyin Gündüz	38 Sk. 1/A
Abdurrahman Ak	38 Sk. 1/B
Necmettin İpek	38 Sk. 1/B - D
Şemsettin Çepni	38 Sk. 1/B
Mustafa Kayış	38 Sk. 4 M.
Ali Önal	» »
Mustafa Kılsız	38 Sk.
Hasan Kalfa	» »
Emin Cahit Durakçay	» »
Ali Tuncer	» »
Ali Kocabaş	» »
Reşat Özarda	» »
Cemil Ertuğrul	» »
Güngör Deniz	» »
Selim Tatar	38 Sk. 1/A - 4 M.
Refaettin Şahin	38 Sk. 1/B
Refiş Çığ	38 Sk. 1/D - E
Osman Dilâver	38 Sk. 1/A
Kemal Alyanak	» »
Celâl Kaçtıoğlu	» »
Ali Uçar	» »
Mehmet Bozdağ	38 Sk. 1/B
Sait Kırdağ	38 Sk. 1/Son
Cevat Kösemen	38 Sk. 1/1 - 5
İsmet Tunca	» »
Fevzi Kahraman	38 Sk. 1/B - 2 M.

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Musa Kâzım Erbil	38 Sk. 1/B
Nihat Dimdik	» »
Mehmet Keser	» »
Yusuf Yakargül	» »
Arif Babadağ	» »
Mehmet Ali İştençakar	38 Sk. 1/D
Alirıza Kıyak	38 Sk. 1/A
Metin Gürak	» »
Muammer Dirik	» »
Erdoğan Andar	38 Sk. 1/B - B
Vehip Atalay	38 Sk. 1/B
Cehti Şahingiray	» »
Atillâ Onuk	» »
İbrahim Sımağır	38 Sk. 1/D
Asım Bayer	» »
Ayhan Bilgin	38 Sk. 1/A
Şükrü Akgürbüz	38 Sk. 1/B
Semih Benli	38 Sk. 1/A - B
Semih Benli	» »
Turhan Dilligil	38 Sk. 1/B - D
Semih Benli	» »
Turhan Dilligil	» »
Osman Yüksel	38 Sk. 1/B
İzzet Aygün	» »
Osman Yüksel	» »
Nihat Silâhtaroğlu	38 Sk. 1/D
Semih Benli	38 Sk. 1/A
Semih Benli	» »
Mehmet Talât Gönenç	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Fatin Fuat Tezer	38 Sk. 1/B
Semih Benli	» »
Ratin Fuat Tezer	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	38 Sk. 1/A - B - D
Molla Sessiz	» »
Ziya Ölmez	38 Sk. 1/B
Semih Benli	38 Sk. 1/A - B
Semih Benli	38 Sk. 1/B
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Hasan Dilbaz	38 Sk. 1/A
Adil Aytaçımdır	38 Sk. 1/B

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Semih Benli	38 Sk. 1/A
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Orhan Taşan	38 Sk. 1/B
Vedat Refioğlu	» »
Turhan Dilligil	» »
Atillâ Onuk	» »
Vedat Refioğlu	» »
Avni Murat	» »
Turhan Dilligil	38 Sk. 1/A
Vedat Refioğlu	38 Sk. 1/A - B
Cengiz Özel	38 Sk. 1/B
Atillâ Onuk	» »
Mahmut Celâlettin Bayar	» »
Aydın Köker	38 Sk. 1/C
Fahir Ersin	38 Sk. 1/A - Son
Mehmet Muhlis	38 Sk. 1/D
İzzet Aygün	» »
Orhan Cemal Fersoy	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	38 Sk. 1/A - D
Semih Benli	38 Sk. 1/A - B
Semih Benli	38 Sk. 1/A
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Ali Koçoğlu	38 Sk. 1/A - B - D
Semih Benli	» »
Semih Benli	38 Sk. 1/A - B
Semih Benli	» »
Semih Benli	38 Sk. 1/B - Son
Semih Benli	» »
Semih Benli	38 Sk. 1/B
Semih Benli	38 Sk. 1/B
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Semih Benli	» »
Seyfettin Turan	38 Sk. 4 M.
S. Hakkı Esatoğlu	» »
Ülkü Arıman	» »
Ülkü Arman	» »
Zekâyi Komşuoğlu	38 Sk. 1/A - B
Ahmet Valavan	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
S. Hakkı Esatoğlu	38 Sk. 4 M.
Behyan Cengçi	» »
Aydın Yalçın	» »
Seyfettin Turan	» »
S. Hakkı Esatoğlu	» »
Ülkü Arman	» »
Fuat Bayramoğlu	» »
Beyhan Cengiz	» »
Faik Mümtaz Göztepe	» »
İbrahim Cüceoğlu	» »
Seyfi Demirsoy	» »
Halil Tunç	» »
İbrahim Cüceoğlu	» »
İbrahim Severengiz	38 Sk. 1/A - B
Yusuf Gezer	38 Sk. 1/B
Bahri Bayat	» »
Valâ Nurettin Vanu	» »
Fuat Köprülü	» »
Haydar İşbir	» »
Mahmut Aydan	» »
Ali Uyar	» »
Cehti Şahingiray	» »
F. Sami Özersel	38 Sk. 3, 4, 5 M.
Hüseyin Bayar	38 Sk. 1/D
İbrahim Songür	» »
Kadir Büyükyavuz	38 Sk. 1
Mehmet Yanardağ	« «
Ziya İşeri	38 Sk. 1/A
Abdullah Sönmez	» »
Mehmet Erdem	» »
Osman Akdoğan	» »
Mustafa Akdoğan	» »
İbrahim Bözdemir	» »
Tefik Kolbaşı	38 Sk. 1/B
Murat Özdemir	38 Sk. 1/A -B
Hamza Özdemir	» »
Hüseyin Nakipler	» »
Sami Nakipoğlu	» »
Hüseyin Dereci	38 Sk. 1/A - D
Feranuz Aksaray	38 Sk. 1/B - D
Mustafa Dağ	38 Sk. 1/A
Ahmet Fevzi Çekim	38 Sk. 1E
Şakir Yünlü	38 Sk.
Ertuğrul Ersan	» »
Nihat Taşkın	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Erdoğan Mülâyim	38 Sk. 1.
Selâmi Pakoğlu	» »
Mustafa Güler	» »
Rıfkı Demirci	» »
Necati Gizlendi	» »
Oktay Hucent	» »
Mithat Gölyaşar	» »
Özcan Yoldaşcan	» »
Ayhan Kalaoğlu	» »
Abdullah Bulca	» »
Cevdet Akçalı	» »
Zeki Direk	» »
Aziz El	» »
Cumali Yapar	» »
Şükran Kükrer	38 Sk. 1/B
Niyazi Atar	38 Sk. 4 M.
Hüsnü Yorulmaz	38 Sk. 1/B
Mehmet Emin Solmaz	38 Sk. 1/D
Fethi Altanlar	38 Sk. 1/A
Mehmet Salih İştebir	38 Sk. 1/D
Ramazan Özel	38 Sk. 1.
Hayrullah Erdar	38 Sk. 4 M.
Mehmet Gülüm	38 Sk. 1/D
Süleyman Kırbaç	» »
Mustafa Karadoğan	» »
Naci Barka	38 Sk. 1/A
Hüseyin Yakıcı	38 Sk. 1/B
Tacettin Karabulut	38 Sk. 1/D - E
Recap Uygun	» »
Mehmet Karabulut	» »
Ahmet Çevik	» »
İbrahim Altınışık	» »
Hasan Özgen	» »
Mehmet Can	» »
Mehmet Yeniköy	» »
Osman Güldiken	» »
Ali Gür	» »
Şerif Ali Sürücü	» »
Mehmet Altınışık	» »
Hüseyin Karabulut	» »
Sadettin Coşar	» »
Ahmet Kaya	» »
Ramazan Çoban	» »
Mehmet Kaygı	» »
Niyazi Deveci	» »
Orhan Nahit Altan	38 Sk. 1/B

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Osman Ferudun Alkuş	38 Sk. 1/A
Hasan Çetin	38 Sk. 2 M.
Ali Tüfekçibaşı	38 Sk. 1/B
Kenan Rennan Tırnakçı	38 Sk. 1/A
Mehmet Oğuz	38 Sk. 1/D
Habib Karaca	38 Sk. 4 M.
İzzet Gökçe	» »
Salih Serper	» »
Ali Menteş	38 Sk. 1/B - Son
Hattat Akkuş	38 Sk. 1/B - Son
Mehmet Çallı	» »
Mehmet Ali Karakuş	38 Sk. 1/Son
Ahmet Doğan	38 Sk. 1/D
Güner Samlı	38 Sk.
Reşit Güçkıran	» »
Mehmet Durdu Erkmen	» »
Nuri Sabırsız	» »
Ali Nadir Bahçeci	» »
Ahmet Doğan	» »
Ahmet Siyret Karaderi	38 Sk. 1/B
Ökkaş Aslan	» »
Mustafa Kemal Erdoğan	» »
Ahmet Çetin	38 Sk. 1/B
Mehmet Gül	38 Sk. 1/A - D
Bayram Altınışık	» »
Hasan Demir	» »
Hüseyin Fakır	» »
Hurşit Gürmen	» »
Gökhan Evliyaoğlu	38 Sk. 1/B
Ömer Çelikpençe	38 Sk. 1/A - B
M. Ali Tokaç	38 Sk. 1/Son
Mithat Teoman	38 Sk. 1/B - E
Ertuğrul Mat	38 Sk. 1/B
Mustafa Tayla	» »
Orhan Vurucu	» »
Sevim Polat	38 Sk. 1/B - D
Cemal Karaman	» »
Sefer Turhan	» »
İsmet Kolçak	38 Sk. 1/A - D
Malik Kırımlı	38 Sk. 1/B
Ertuğrul Mat	38 Sk. 1/Son
Mustafa Taylan	» »
Mithat Teoman	» »
Abdülkadir Aytı	38 Sk. 1/B - D
Salih Bilen	» »
Sevim Polat	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
İbrahim Balçı	38 Sk. 1/B
Hilmi Tükel	38 Sk. 1/B
Durmuş Ali Terzioğlu	» »
Cevat Tosun	» »
Hüseyin Öğüşlü	» »
Mustafa Sertçe	» »
Refik Göncü	» »
Hüseyin Dikmen	» »
Şerif Dikmen	» »
Necmettin Tarlan	» »
Osman Saim Sarıgöllü	» »
Ali Evcin	» »
Mehmet Olacak	» »
Mehmet Nazlı	38 Sk. 1/D
Suat Payas	» »
Mehmet Derici	» »
Nevzat Türker	38 Sk. 1/D
Sadettin Güner	38 Sk.
Sadettin Güner	» »
Hatice Güzide Zorlu	» »
Neslihan Kısakürek	» »
Necip Fazıl Kısakürek	» »
Ziya Çakmak	» »
İsmail Kazdal	» »
Engin Sümer	» »
Engin Sümer	» »
Ziya Nur Aksun	» »
Gültekin Gökmen	» »
Argun Berker	» »
Aydın Yalçın	» »
Ali Haydar Sönmez	» »
Yusuf Necati Güneysel	» »
Mithat Akbaş	38 Sk.1
Ali Önemli	38 Sk. 1/A
Hikmet Aydoğan	38 Sk. 1 - 2
Hasan Tunçay Eröz	38 Sk. 1/B - E
Mehmet Dilsiz	38 Sk. 1/A
Tekin Erer	» »
Doğan Koloğlu	38 Sk. B
Tekin Erer	38 Sk. 1/B
İsmet Rasim Tümürlü	38 Sk. 1/C
Akgün Silivrili	38 Sk. 1/A
Selehattin Güner Engin	» »

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Nurettin Kocabaş	38 Sk. 1/B
Sadettin Solcu	» »
Can Kaya İsen	» »
Argun Berker	» »
Muzaffer Celasun	38 Sk. 1/A
Mehmet Ali Aybar	» »
Hasanu Tunçay	38 Sk. 1/E
Eröz Ersoy	» »
Hasan Tahsin Öztin	38 Sk. 1/B
Nezik Demirkent	» »
Ziya Çoymak	» »
Ali Fuat Basgil	38 Sk. 1/A - B - D
Ahmet Vedat Günyol	38 Sk. 1/B
Selehattin Eyüpoğlu	» »
Ziya Yücel Hacaloğlu	» »
Mehmet Lütfi Ballısoy	38 Sk. 1/A
Ahmet Necip Kısakürek	» »
Hüseyin Arı	» »
Gürbüz Azak	38 Sk. 1/B
Can Kaya İsen	» »
Talât Sümer	38 Sk. 1/B - B
Melih Tuluğ	» »
Celâl Aydın	38 Sk. 1/B
Can Kaya Esen	38 Sk. 1/B - E
Cavit Dinçsoy	38 Sk. 1/A
Hasan Tunçay	38 Sk. 1/B
İbrahim Çalışkan	38 Sk. 1/E
Mustafa Celâl Yakar	» »
Refik Özden	» »
İsmet Sayın	38 Sk. 1
Tekin Erer	38 Sk. 1/E
Can Kaya İsen	» »
Tekin Erer	38 Sk. 1/B
Can Kaya İsen	» »
Gökhan Evliyaoğlu	38 Sk. 1/E
Adviye Fenik	38 Sk. 1/A - E
Lütfi Ballısoy	» »
İhsan Argun Berker	38 Sk. 1/B - E
Can Kaya İsen	38 Sk. 1/A - E
Lütfi Ballısoy	» »
Lütfi Ballısoy	38 Sk. 1/B - E
Amir Doğan Arslan	38 Sk. 1/A - E - D
Ahmet Yıldıran	» »
Tahir Abay	» »
Orhan Şeref Koloğlu	38 Sk. 1/A

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Turhan Dilligil	38 Sk. 1/B
Kemal Günlübeyoğlu	» »
Gültekin Gökmen	» »
Hasan Tunçer Eröz	» »
Hasan Tunçer Eröz	» »
Nuri Erdoğan	» »
Tekin Arıburnu	38 Sk. 1/B - E
Orhan Cemal Fersoy	38 Sk. 1/B
Hasan Yılmazer	» »
Hasan Tuncer Eröz	» »
Tekin Erer	38 Sk. 1/A
Tekin Erer	38 Sk. 1/A - B
Muzaffer Zorlu	» »
Can Kaya İsen	38 Sk. 1/B
Lütfi Ballısoy	» »
Tekin Arıburnu	38 Sk. 1/B - E
Hüseyin Aşçı	» »
Refik Özdek	» »
Tekin Erer	38 Sk. 1/A
İlhami Soysal	38 Sk. 1/B
Mehmet İrfan Derman	» »
Faruk Gönül	» »
Selehattin Çığıtay	38 Sk. 1/E
Attillâ Karsan	38 Sk. 1/B
Sabri Yaman	38 Sk. 1/A - B
Mehmet Şevket Engi	» »
Şüküfit Nihal Başar	» »
Selâhattin Yıldız	38 Sk. 1/B

38 sayılı Kanun gereğince haklarında dâva açılanların ad ve soyadları	Kendilerine isnadolunan suç
Ahmet Emin Yalman	38 Sk. 1/C
Oğuz Toptamış	» »
M. Yüksek Baştunç	» »
Y. Ziyaettin Ortaç	38 Sk. 1/B
Kadri Yurdatap	» »
İhsan Argun Berker	» »
Çetin Altan	38 Sk. 2 M.
Hasan Salmur Yılmaer	38 Sk. 2 M.
Tekin Erer	38 Sk. 1/A - B - D
Engin Suner	38 Sk. 1/B
Mehmet Ali Yalçın	» »
Hasan Salmur Yılmaer	» »
Yücel Hacaloğlu	38 Sk. 1/A - E
Yücel Hacaloğlu	38 Sk. 1
Ali Nebi Hendekçi	38 Sk. 1/A - B
Ayhan Seçkin	» »
İbrahim Dinçer	» »
Işın Köseoğlu	» »
Can Kaya İsen	38 Sk. 1
Lütfi Ballısoy	38 Sk. 1/A - E
Can Kaya İsen	38 Sk. A - B
Can Kaya İsen	38 Sk. 1/A - E
Ertuğrul Yeşiltepe	38 Sk. 4 M.
Doğan Özgüden	38 Sk. 4 M.

II - Sayılı liste

38 sayılı Kanun gereğince mahkûmiyetlerine karar verilen sanıkların ad ve soyadları	Mahkûm edildikleri cezanın miktar ve nevi
Cevdet Dalkılıç	38 Sk. 4 m. 3 ay hapis
Erdoğan Solakoğlu	38 Sk. 1/A - B 1 sene ağır hapis Af.
Mehmet Sert	38 Sk. 1/Son 1 sene ağır hapis
Necip Yörük	38 Sk. 1/B » » » »
Recep Çelik	» » » » » »
İbrahim Cüceoğlu	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis ve 647 Sk. gereğince 900 lira ağır para cezasına tahvil edilmiştir.
İzzet Aygün	38 Sk. 1/B 1 sene ağır hapis. Cezanın infazı sırasında 780 S. Af K. gereğince ortadan kaldırılmıştır.
Cehti Şahingiray	38 Sk. 1/B Gereğince 1 sene ağır hapsine ve af sebebiyle cezanın ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

38 sayılı Kanun gereğince mahkûmiyetlerine karar verilen sanıkların ad ve soyadları	Mahkûm edildikleri cezanın miktar ve nevi
Mustafa Yıldırgan	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis
Mustafa Kapıcı	38 Sk. 1/B 1 sene ağır hapis
Seyfettin Tekcan	38 Sk. 1/B » » » »
Asaf Erdoğdu	38 Sk. 4 M. » » » »
Osman Tetik	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis yerine 647 Sk. gereğince 900 lira A. para cezası
Behçet Erus	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis yerine 647 Sk. gereğince 900 lira A. para cezası
Harun Bayten	38 Sk. 1/B 10 ay ağır hapis cezası
Mehmet Bozdağ	38 Sk. 1/B 1 sene ağır hapis
Cevat Kösemen	38 Sk. 1/5 10 ay ağır hapis cezası
Şükran Kükrer	38 Sk. 1/B ve T. C. K. 54 ve 53 ncü maddesi gereğince tedbir kararı
Niyazi Atar	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis
Mehmet Emin Solmaz	38 Sk. 1/A 1 sene ağır hapis cezası
Salih Serper	38 Sk. 4 M. 3 ay hapis cezası
Mehmet Ali Karakuş	38 Sk. 1/Son 1 sene ağır hapis cezası
Yücel Hacaloğlu	38 Sk. 1/A - Son T. C. K. nun 59 ncu maddesi gereğince 10 ay müddetle ağır hapsine,

4. — Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, Sanayi Bakanlığı aleyhine açılan dâvalara dair sorusu ve Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un yazılı cevabı (7/654)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sanayi Bakanı tarafından yazılı olarak ve müddeti içinde cevaplandırılmasına delâletinizi önemle rica ederim.

Giresun Milletvekili
Kudret Bosuter

1. a) Bakanlığınız aleyhinde açılmış olup 1961 ve 1967 yılları arasında sonuçlanmış bulunan idari dâvalardan, ne kadarı aleyhte, ne kadarı lehte karara bağlanmıştır?

b) Bunlardan Bakanlığınız aleyhinde sonuçlanmış dâvalarda, Bakanlıkça ödenen;

a) Mahkeme harç, pul masraflarını,

b) Avukat ücretinin

her yıl itibariyle tutarı nedir?

2. a) Aynı yıllar itibariyle, Bakanlığınızca istenen tashihi karar taleplerinin kaçı kabul olunmuş, kaçı reddolunmuştur?

b) Reddolunan tashihi karar taleplerinden ötürü, ödenen ücret ve masraf tutarı nedir?

3. Aynı yıllar içinde, Sandık lehine sonuçlanan dâvalarda hükme bağlanıp tahsil edilebilen vekâlet ücreti ve masraf tutarı nedir?

4. Lehte ve aleyhte sonuçlanmış dâvalar itibariyle bu yıllarda, Bakanlığınız hukuk servislerine mensup müşavir, avukat ve görevlilerin istihkak kesbettilkeri ücreti vekâlet tutarı nedir?

Bu ücret hangi esaslar dâhilinde tesbit edilmektedir?

T. C.
Sanayi Bakanlığı 10 . 4 . 1968
Müşteşarlık Yazı İşleri Bürosu
Sayı : 9/221

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar Müdürlüğü 29 . 1 . 1968 tarih ve 5850/35784, 7/654 sayılı yazıları :

Bakanlığım aleyhine açılan dâvalara mütedair Giresun Milletvekili Sayın Kudret Bosuter tarafından verilen yazılı soru önergesine cevabımız ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Mehmet Turgut
Sanayi Bakanı

Giresun Milletvekili Sayın Kudret Bosuter'in yazılı soru önergesine Sanayi Bakanlığı cevabıdır :

1. a) Bakanlığımız aleyhine açılmış olup 1961 ve 1967 yılları arasında sonuçlanmış bulunan dâvalardan,

151 adedi aleyhimize, 615 adedi lehimize neticelenmiştir.

b) Bunlardan Bakanlığımız aleyhine sonuçlanmış dâvalarda, Bakanlıkça ödenen,

1. Mahkeme harç ve pul masrafları :

1961	yılında	200	Tl.
1962	»	311	»
1963	»	304,63	Krş.
1964	»	120	
1965	»	992,04	Krş.
1966	»	243,12	»
1967	»	833,30	»

2. Avukat ücreti :

1961	yılında		
1962	»		
1963	»		
1964	»	200	Tl.
1965	»	7.200	»
1966	»	2.850	»
1967	»	3.550	dır.

2. a) Aynı yıllar itibariyle, Bakanlığımızca istenen tashihi karar taleplerinin,

1. 2 adedi kabul olunmuş,

2. 15 adedi reddolunmuştur.

b) Reddolunan tashihi karar taleplerinden ötürü ödenen masraf :

		Ret	Ödenen miktar	
1961	yılında			
1962	»	1	10	Tl.
1963	»	2	20	»
1964	»			
1965	»	5	190	»
1966	»	4	160	»
1967	»	3	150	»

	Mahkeme harçlarından yapılmış olan sarfiyat
1961	1.727,21
1962	1.048,65
1963	332,27
1964	997,86
1965	138,00
1966	4,50
1967	30,50

3. Aynı yıllar için, Bakanlık lehine sonuçlanan dâvalarda hükme bağlanıp tahsil edilebilen vekâlet ücreti ve masraf tutarları aşağıda gösterilmiştir.

a) Vekâlet ücreti : 1965 yılında 400 Tl.

b) Masraf tutarları :

1961	yılında	8.800	Tl.	4353 sayılı Kanuna göre Hazine tarafından tahsil edilmiştir.
1962	»	8.580	»	
1963	»	7.810	»	
1964	»	1.050	»	
1965	»	2.005	»	
1966	»	2.055	»	
1967	»	2.665	»	

4. Yoktur.

5. — Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin, Muş'un Dere Mahallesinde, toprak kayması sonunda çöken evlere ve ölüm olaylarına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/689)

16 . 3 . 1968

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun İmar ve İskân Bakanlığı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygılarımla dilerim.

Muş Milletvekili
Nermin Neftçi

13 Mart 1968 günü Muş'un Dere Mahallesindeki toprak kayması sonucu 13 vatandaşımız ölmüştür.

Bu bölgenin kaymakta olduğu yıllardan beri bilinmekte olduğu halde, yeterli tedbir alınamamakta, her yıl aynı yerde birçok kurban verilmektedir.

Son olay da, oturulması tehlikeli olarak ilân edilmiş bulunan bu bölgedeki evlerin toprak kayması sonucu çökmesinden ileri gelmiştir.

Bakanlık :

1. Önceden boşaltılması gereken, bu bölge halkı için Muş'un başka mahallerinde yeterli sayıda konut sağlanmış mıdır?

2. Konut sağlanmış ise, boşaltılması gereken tehlikeli bölge halkı buralara şimdiye kadar neden yerleştirilmemiştir?

3. Yeteri kadar konut sağlanmamışsa veya sağlandığı halde bölge halkına tahsis edilmemişse, son olaydaki can kaybından sorumlu olanlar hakkında bir soruşturma açılmış mıdır?

T. C.
İmar ve İskân Bakanlığı 11.4.1968
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : 15/702

Konu: Sayın Nermin Neftçi'nin yazılı sorusu hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 20 . 3 . 1968 gün, Kanunlar Müdürlüğü 7/689, 6149/38015 sayılı yazı.

Muş Milletvekili Sayın Nermin Neftçi'nin Muş'un Dere Mahallesinde, toprak kayması sonunda çöken evler ve ölüm olaylarına dair yazılı soru önergesi cevabı 2 nüsha olarak ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İmar ve İskân Bakanı

Muş'un Minare, Kale ve Dere mahallelerinden bir kısmının yer kayması âfetine mâruz olduğu jeologlarca tesbit edilmiş ve bu yerlerin 7269 sayılı Kanuna göre alınan Bakanlar Kurulu kararı ile âfete mâruz bölge olarak ilânı sağlanmıştır.

Dere Mahallesinde evleri aktif toprak kayması âfetine mâruz 85 aile kendilerine yeni evler yapılıncaya kadar Muş istasyonu civarında evvelce kurulan boş barakalara yerleştirilmişlerdir.

Öte yandan, söz konusu üç mahallede evleri yer kayması âfetine mâruz 192 aileye Muş istasyon caddesi civarında yeni konutlar yaptırılması sağlanmıştır. Konutlardan büyük bir kısmının inşaatı tamamlanmıştır. 192 evin bir aya kadar ilgililere dağıtımı yapılacaktır.

Konut yapımının zamana ihtiyaç göstermesi nedeni ile evleri tehlikeli durumda olan âfetzedeler barakalara alınmıştır. Valiliğinden alınan bilgilere göre barakalara geçici olarak yerleştirilen ailelerden bir kısmı içinde oturulması yasaklanan everine dönmüşlerdir.

13 . 3 . 1968 günü meydana gelen yer kayması neticesi iki evin yıkılması ile ölen 13 vatandaş da bunlar arasında bulunmaktadır.

6. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Marmara tütün piyasasının daha erken açılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sorusu ve Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin'in yazılı cevabı (7/693)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aaşağıdaki sorumun Gümrük ve Tekel Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

Yazılı soru :

Marmara tütün piyasasının en geç olarak açılması tütün ekicisi çiftçimizi her bakımdan çok müşkül bir duruma sokmaktadır.

Marmara tütün piyasasının daha erken bir tarihte açılmasını düşünmekte misiniz. Düşünmüyorsanız bunun sebepleri nedir?

T. C.
Gümrük ve Tekel Bakanlığı 8 . 4 . 1968
Tetkik ve Murakabe Heyeti Reisliği 1651

Konu : İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik (Kanunlar Müdürlüğü)
20 . 3 . 1968 tarih ve 7/693-6156/38036 sayılı yazınız.

Marmara tütün piyasasının daha erken açılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair İstanbul Milletvekili Reşit Ülker tarafından verilen 16 . 3 . 1968 tarihli yazılı soru önergesi cevabının iki nüsha olarak ilişikte sunulduğunu arz ederim.

İbrahim Tekin
Gümrük ve Tekel Bakanı

İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in 16 . 3 . 1968 tarihli yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Soru : Marmara tütün piyasasının en geç olarak açılması tütün ekicisi çiftçimizi her bakımdan müşkül bir duruma sokmaktadır. Marmara tütün piyasasının daha erken bir tarihte açılmasını düşünmekte misiniz? Düşünmüyorsanız bunun sebepleri nedir?

Cevap : Bilindiği üzere ekici tütün piyasaları mutat ve geleneksel bir açılış sırası takibetmektedir.

Bu açılış sırası bir nizamı ifade ettiği gibi, iş icapları ile mahsülün satışa hazırlanması ve alıcıların bu piyasalarda organize olmalarını temin eden fasılaları gerektirmesinden ileri gelmiştir.

Bir piyasanın satıcı ve alıcı için iyi şekilde çalışması ve malın değer fiyatını bulması, alıcılar arasında rekabetin teessüsü;

a) Ekicinin malını satışa arz edecek hale getirmesi yani demet ve denkleme işlerini tamamlayıp ambarlama ve alım muayenesine hazır hale getirmiş olması,

b) Alıcıların ellerindeki geçmiş sene mahsullerini tasfiye etmiş, depolarını boşaltmış, finansman konularını hallederek iştira gücü kazanması,

c) Diğer piyasalardaki elemanların ihtiyacı kadarını yeni piyasaya iştirak edecek şekilde mahalline celbetmiş ve alım teşkilâtını kurmuş bulunmaları,

d) Açılacak piyasanın inkıtaa uğramadan devamını sağlıyacak tarihin tâyini,

Gibi şartların tahakkukuna bağlıdır.

Bu şartlardan Tekel İdaresi tarafından yerine getirilebileceklerin ikmali muhakkak ki ekici lehine olarak derhal nazarı itibara alınmakta ve bütün imkânlar kullanılarak piyasa açılışlarının geciktirilmemesine gayret sarf edilmektedir.

Ekicinin malını değeriyle satarak biran evvel malını paraya tahvil etmesi ve üretim gücü kazanması başlıca arzumuzdur.

Şartları yerine getirilmeden açılacak piyasalarda ekici vatandaşlarımızın zarar görecekleri ve mallarının değerini bulamıyacağı tabiidir.

Türkiye'de 1697 ürünü tütün üretim miktarı en yüksek seviyelerden birine ulaşmış olmasına rağmen ve diğer piyasalarda alım faaliyetleri henüz devam etmekte iken bütün imkân ve gayretlerimizi kullanarak Marmara ekici piyasasının 8 Nisan 1968 tarihinde açılmasını kararlaştırmış idi.

Bu karara uyularak sözü edilen piyasa aynı tarihte açılmış bulunmaktadır.

Tedbirlerin buna göre ayarlanarak alım eksperlerinin bir kısmı bu bölgeye tahsis edilmiştir. Eldeki eski sene stok tütünlerin başka mahallere kaydırılarak kiralama imkânlarından faydalanarak depo temini ile ambarlama işlerinin aksamadan yürütülmesi ve âzami kapasite ile çalışılması nazarı itibara alınmış bulunmaktadır.

Arz ederim.

İbrahim Tekin
Gümrük ve Tekel Bakanı

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerin le halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkındaki kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	226
Kabul edenler :	222
Reddedenler :	3
Çekinserler :	1
Oya katılmıyanlar :	219
Açık üyelikler :	5

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Ahmet Topaloğlu (B.)
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Nazım Bayıllıoğlu
Süleyman Arif Emre
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Osman Attila
Mehmet Göbekli
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbari Akdoğan
Nevzat Güngör

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ANKARA
Orhan Alp
Ali Rıza Çetiner
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
Zühtü Pehlivanlı
H. Turgut Toker
Hasan Türkay

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Mustafa Şükrü Koç
Nahit Menteşe
Reşat Özarda
Kemal Ziya Öztürk
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Hami Tezkan

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Barlas Küntay
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Şefik İnan
Refet Sezgin
Hasan Lâtif Sarıyüce

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Hasan Değer
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
İlhami Ertem
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Ömer Eken
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Nihat Diler
Necati Güven
Gıyasettin Karaca
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Hayri Başar

GAZİANTEP
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Kudret Bosuter
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Reşat Mursaloğlu

ISPARTA
Ali İhsan Balım
Süleyman Demirel

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman

İSTANBUL
Hüseyin Ataman
Ali Esat Birol
Nurettin Bulak
Tekin Erer
Mustafa Ertuğrul

Orhan Eyüboğlu
Orhan Seyfi Orhon
Osman Özer
Kaya Özdemir
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem
Settar İksel
Nihat Kürşad
Şinasi Osma
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Celâl Nuri Koç

KASTAMONU
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Vedat Âli Özkan

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Arif Hikmet Güner
Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KONYA
Selçuk Aytan
M. Ziyaeddin İzerdem
M. Necati Kalaycıoğlu
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Faruk Sükan
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Mesut Erez
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Mithat Dülge
Şevket Raşit Hatipoğlu
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUŞ
Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE
Yaşar Arıbaş
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Raif Aybar
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE
Mazhar Basa
Cevat Yalçın

SAKARYA
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihittin Gürer
Şerafeddin Paker

SAMSUN
Melâhat Gedik
Bahattin Uzunoğlu

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Gıyasettin Duman
Seyfi Kurtbek
Gültekin Sakarya

TEKİRDAĞ
Halil Başol
İlyas Demir
Kemal Nebioğlu

TOKAT
Fethi Alacalı
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Hamdi Orhon
Ömer Usta

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Halil Balkıs
Cemal Güven
Ramazan Tekeli

UŞAK
Orhan Dengiz

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
Nuri Kodamanoğlu
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Sadık Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

ARTVİN
Turgut Altunkaya

DENİZLİ
Muzaffer Karan

MUĞLA
Seyfi Sadi Pencap

[Çekimser]

TRABZON
Ahmet Şener

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Mahmut Bozdoğan
Turhan Dilligil

Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Bekir Tünay

ADIYAMAN
M. Arif Atalay

AĞRI
Kasım Küfrevi

AMASYA
Ahmet Demiray
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Osman Bölükbaşı
Musa Kâzım Coşkun
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Hasan Tez
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
M. Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın
(Yüzbaşı)
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

AYDIN
Sinan Bosna
Yüksel Menderes
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BİTLİS
Zarife Koçak

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Halil İbrahim Cop
Hasan Özcan

BURSA
İbrahim Öktem
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Muammer Baykan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu (Bşk. V.)

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Samet Güldoğan
Kemal Satır

ERZİNCAN
Nafiz Giray
Sadık Perinçek

ERZURUM
Turhan Bilgin

ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
Seyfi Öztürk (B.)
Ertuğrul Gazi Sakarya
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Mahmut Uygur
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Talât Köseoğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Tahsin Argun

İÇEL
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Kadir Çetin
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Mehmet Ali Aybar
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ferruh Bozbeyli
(Başkan)
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Muhiddin Güven
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Mustafa Uyar

KARS
Cengiz Ekinci
Turgut Göle
Âdil Kurtel
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Adil Aydın
Osman Zeki Oktay
Âdil Toközlü

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Sedat Akay
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
İhsan Kabadayı
İsmet Kapısız
Nazif Kurucu
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Vefa Tanır

KÜTAHYA
Himmet Erdoğmuş
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Sami Binicioğlu
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar

MARAŞ
Hacı Ahmet Özsoy
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ
Nermin Neftçi
NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
ORDU
Ata Bodur
Hamdi Mağden
Arif Hikmet Onat
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
SAKARYA
Ekrem Alican
Hayrettin Uysal
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay (İ.)
Şevki Yücel
SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa
SİNOP
Cemil Karahan
SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Tevfik Koraltan
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu
Tahsin Türkay
TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak
TOKAT
Cevdet Aykan (İ.)
Osman Saraç
TRABZON
Ahmet Çebi
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Osman Turan
Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
Hasan Ünlü
URFA
Behice Hatko (Boran)
Necmettin Cevheri
Mahmut Çetin
UŞAK
A. Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu
VAN
Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
M. Salih Yıldız (İ.)
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ
ZONGULDAK
Talât Asal
S. Ekmel Çetinel
Bülent Ecevit
Cahit Karakaş
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Adana	1
Çorum	1
Diyarbakır	1
İstanbul	1
Urfa	1
Yekûn	5

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Halk Bankası ve halk sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yok.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	126
Kabul edenler :	126
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	319
Açık üyelikler :	5

[Kabul edenler]

ADANA
Ali Bozdoğanoğlu
Ahmet Topaloğlu
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Mehmet Göbekli
Şevki Güler
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Nevzat Güngör

AMASYA
Nevzat Şener

ANKARA
Orhan Alp
Ahmet Dallı

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Yüksel Menderes
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Ahmet Çakmak

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Şefik İnan

ÇANKIRI
Tahir Akman

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

DENİZLİ
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Feyzi Kalfagil

ELÂZIĞ
Ömer Eken
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli

ERZURUM
Turhan Bilgin
Nihat Diler
Gıyasettin Karaca
Ahmet Mustafaoğlu
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı

GAZİANTEP
Naşit Sarıca
Hüseyin Yılmaz

GÜMÜŞANE
Sabri Özcan San
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman

İSTANBUL
Ali Esat Birol
Tekin Erer
Mustafa Ertuğrul
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Settar İksel
Şinasi Osma
Cemal Hakkı Selek

KARS
Abbas Ali Çetin

KASTAMONU
Ahmet Şevket Bohça
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
Vedat Âli Özkan

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KONYA
M. Ziyaeddin İzerdem
Mekki Keskin
Faruk Sükan
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Mesut Erez
İ. Hakkı Yıldırım

MANİSA
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Mithat Dülge
Şevket Raşit Hatipoğlu
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan

MUŞ
Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Ferda Güley

RİZE
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın
SAKARYA
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihittin Gürer
Şerafeddin Paker
SAMSUN
Melâhat Gedik
Bahattin Uzunoğlu
SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran
SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç
TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu
TOKAT
Fethi Alacalı
Osman Hacıbaloğlu
TRABZON
Selâhattin Güven
Ömer Usta
URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Cemal Güven
Ramazan Tekeli
UŞAK
Orhan Dengiz
VAN
Kinyas Kartal
YOZGAT
Nuri Kodamanoğlu
Turgut Nizamoğlu
ZONGULDAK
Fevzi Fırat

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Mahmut Bozdoğan
Turhan Dilligil
Kasım Gülek
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Bekir Tünay
ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Süleyman Arif Emre
AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
AĞRI
Kasım Küfrevi
AMASYA
Ahmet Demiray
Ali Celâlettin Topala
Kâzım Ulusoy
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Osman Bölükbaşı
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Hasan Tez
H. Turgut Toker (B.)
Hasan Türkay
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz
ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel
ARTVİN
Turgut Altunkaya
AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz
BALIKESİR
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Cihat Turgut
BİLECİK
Şadi Binay
BİNGÖL
Cemal Yavuz
BİTLİS
Zarife Koçak
BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Halil İbrahim Cop
Kemal Demir
Hasan Özcan
Hami Tezkan
BURSA
Sadrettin Çanga
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Ö. Doğan Öztürkmen
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır
ÇANAKKALE
Cihad Baban
Muammer Baykan
Refet Sezgin (B.)
ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)
ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer
DENİZLİ
Fuat Avcı
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Zafer Nihat Özel
Âtıf Şohoğlu (Bşk. V.)
Mehmet Salih Baydil
DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Hasan Değer
Tarık Ziya Ekinci
Recai İskenderoğlu
EDİRNE
Ahmet Bilgin
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul
Türkân Seçkin
ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Samet Güldoğan
Kemal Satır
ERZİNCAN
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu
ERZURUM
Necati Güven
Cevat Önder
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Seyfi Öztürk (B.)
Ertuğrul Gazi Sakarya
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kâmil Ocak (B.)
Mahmut Uygur
Süleyman Ünlü
GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
GÜMÜŞANE
Necati Akagün
Ali İhsan Çelikkan

HAKKÂRİ
Ali Karahan
HATAY
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Talât Köseoğlu
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan
ISPARTA
İrfan Aksu
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım
Süleyman Demirel
(Başbakan)
İÇEL
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Kadir Çetin
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay
İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Süphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ferruh Bozbeyli
(Başkan)
Nurettin Bulak
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şevket Adalan
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Nihad Kürşad (B.)
Enver Turgut
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu
KARS
Lâtif Aküzüm
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Âdil Kurtel
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin
KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Adil Aydın
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Âdil Toközlü
KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Arif Hikmet Güner
Mehmet Orhan Türkkan
Hasan Tahsin Uzun
KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Sedat Akay
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
Şevket Ustaoğlu
KONYA
Lütfi Akdoğan
Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)

İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Yunus Koçak
Nazif Kurucu
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Vefa Tanır
KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
Hamit Fendoğlu
İsmet İnönü
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu
Hüseyin Yaycıoğlu
MARDİN
Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç
MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Turan Şahin
Seyfi Sadi Pencap
İlhan Tekinalp
MUŞ
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün
Ruhi Soyer
ORDU
Raif Aybar
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Hamdi Mağden
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Mazhar Basa
SAKARYA
Ekrem Alican
Hayrettin Uysal
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay (İ.)
Şevki Yücel
SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa
SİNOP
Cemil Karahan
SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Gıyasettin Duman
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu

Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT

Cevdet Aykan (İ.)
M. Şükrü Çavdaroğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ahmet Çebi
Ekrem Dikmen
Hamdi Orhon
Ahmet Şener
Osman Turan
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral
Hasan Ünlü

URFA

Necmettin Cevheri
Mahmut Çetin

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
M. Salih Yıldız (İ.)

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Cahit Karakaş
Kâmil Kırıkoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu (B.)
Kemal Doğan Sungun

[*Açık üyelikler*]

Adana	1
Çorum	1
Diyarbakır	1
İstanbul	1
Urfa	1
Yekûn	5

Millet Meclisi
GÜNDEMİ

73 NCÜ BİRLEŞİM

12 . 4 . 1968 Cuma

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Tefeciliğin önlenmesi ve yaptığı tahribatı tahkik ve tesbit etmek üzere kurulması kabul edilen Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — Erzurum Milletvekili Adnan Senyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/367) (S. Sayısı : 436 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

× 1. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159 ve 159 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 2 . 1968]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 9 arkadaşının, Tababet ve Şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/140) (S. Sayısı : 90 ve 90 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

2. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı : 170 ve 170 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

3. — Hendek Kazası Kemaliye Mahallesi nüfusuna kayıtlı Mustafa oğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı : 172 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

4. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Medenî Kanunun 253 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı : 173 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

5. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı : 174 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

6. — Siverek Kazasının Dağbaşı Yukarı Modan köyü nüfusuna kayıtlı Hasan oğlu Hani'den doğma 1317 doğumlu Cuma Karakılıç (Özmodanlı) nın cezalarının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/103) (S. Sayısı : 277 ve 277 ye ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

7. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/163) (S. Sayısı : 188 ve 188 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

8. — Erzurum Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım, Hatay Milletvekili Talât Köseoğlu ve Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinin bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair tüzük teklifleri ile İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, Millet Meclisi İçtüzüğünün 157 nci maddesinin tadili hakkında tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu. (2/500, 2/503, 2/504, 2/596) (S. Sayısı : 481) [Dağıtma tarihi : 23 . 1 . 1968]

9. — Mardin eski Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 19 ve 19 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

10. — Siirt Milletvekili Süreyya Öner, Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 3 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (Millet Meclisi S. Sayısı : 20 ve 20 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 442) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

11. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/5; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (Milet Meclisi S. Sayısı : 21 ve 21 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 523) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

12. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3658 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/30; Cumhuriyet Senatosu 4/73) (Millet Meclisi S. Sayısı : 237 ve 237 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı ; 772, 772 ye 1 nci ve 2 nci ekler) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

13. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3656 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/33; Cumhuriyet Senatosu 4/71) (Millet Meclisi S. Sayısı : 238 ve 238 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 771, 771 e 1 nci ve 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

14. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 3657 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/32; Cumhuriyet Senatosu 4/72) (Millet Meclisi S. Sayısı : 239 ve 239 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 773, 773 e 1 nci ve 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

15. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/31; Cumhuriyet Senatosu 4/76) (Millet Meclisi S. Sayısı : 240 ve 240 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 898) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

16. — Denizli Milletvekili Fuat Avcı'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/37) (S. Sayısı : 484) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

17. — Eski Urfa yeni Sakarya Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/48) (S. Sayısı : 485) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

18. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğanoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Ko-

misyon raporu. (3/62) (S. Sayısı : 486) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

19. — Eski Urfa yeni Sakarya Milletvekili Kadri Eroğan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu (3/71) (S. Sayısı : 487) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

20. — Giresun Milletvekili Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/76) (S. Sayısı : 488) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

21. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonr aporu. (3/77) (S. Sayısı : 489) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

22. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/79) (S. Sayısı : 490) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

23. — Antalya Milletvekili Hasan Fehmi Boztepe'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/86) (S. Sayısı : 491) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

24. — Eski Erzurum yeni Manisa Milletvekili Ertuğrul Akça ile Kayseri Milletvekili Vedat Âli Özkan'ın yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/90) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

25. — İzmir Milletvekili Mehmet Ali Aytaş'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/172) (S. Sayısı : 493) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

26. — Diyarbakır Milletvekili Metin Cizreli'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/177) (S. Sayısı : 494) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 1968]

27. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/254) (S. Sayısı : 495) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

28. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/262) (S. Sayısı : 496) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

29. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/315) (S. Sayısı : 497) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

30. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/323) (S. Sayısı : 498) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

31. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/330) (S. Sayısı : 499) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

32. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/338) (S. Sayısı : 500) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

33. — Kastamonu Milletvekili Ahmet Şevket Bohça'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/342) (S. Sayısı : 501) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

34. — Denizli Milletvekili Muzaffer Karan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/363) (S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

35. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/393) (S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

36. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/395) (S. Sayısı : 504) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

37. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/403) (S. Sayısı : 505) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

38. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/404) (S. Sayısı : 506) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

39. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/405) (S. Sayısı : 507) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

40. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/427) (S. Sayısı : 508) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

41. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/448) (S. Sayısı : 509) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

42. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/449) (S. Sayısı : 510) ([Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

43. — İstanbul Milletvekili Abdurrahman Şeref Lâç ile Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/452) (S. Sayısı : 511) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

44. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/455) S. Sayısı : 512) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

45. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/475) (S. Sayısı : 513) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

46. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/476) (S. Sayısı : 514) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

47. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/480) (S. Sayısı : 515) [Dağıtma tarihi · 8 . 2 . 1968]

48. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/481) (S. Sayısı : 516) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

49. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/482) (S. Sayısı : 517) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

50. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/484) (S. Sayısı: 518) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

51. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve

Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/485) (S. Sayısı: 519) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

52. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/486) (S. Sayısı: 520) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

53. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/487) (S. Sayısı: 521) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

54. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/502) (S. Sayısı: 522) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

55. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/513) (S. Sayısı: 523) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

56. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/514) (S. Sayısı: 524) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

57. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu (3/515) (S. Sayısı : 525) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

58. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/ 516) (S. Sayısı: 526) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

59. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/525) (S. Sayısı: 527) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

60. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/531) (S. Sayısı: 528) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

61. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekp Karma Komisyon raporu (3/532) (S. Sayısı: 529) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

62. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekp Karma Komisyon raporu (3/539) (S. Sayısı: 530) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

63. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekp Karma Komisyon raporu (3/542) (S. Sayısı: 531) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

64. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/546) (S. Sayısı : 532) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

65. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/547) (S. Sayısı : 533) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

66. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/548) (S. Sayısı : 534) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

67. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/550) (S. Sayısı : 535 [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

68. — Konya Milletvekili Selçuk Aytan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/579) (S. Sayısı : 536) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

69. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel Serdengeçti'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/580) (S. Sayısı : 537) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

70. — Tokat Milletvekili Bedrettin Karaerkek'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/585) (S. Sayısı : 538) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

71. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/586) (S. Sayısı : 539) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

72. — Kastamonu Milletvekili Adil Aydın'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/590) (S. Sayısı : 540) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

73. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/593) (S. Sayısı : 541) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

74. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/595) (S. Sayısı : 542) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

75. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/596) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

76. — Kastamonu Milletvekili Ahmet Şevket Bohça'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/597) (S. Saısı : 544) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

77. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/601) (S. Sayısı : 545) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

78. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/602) (S. Sayısı : 546) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

79. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/603) (S. Sayısı: 547) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

80. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/604) (S. Sayısı : 548) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

81. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/611) (S. Sayısı : 549) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

82. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/615) (S. Sayısı : 550) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

83. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/636) (S. Sayısı : 551) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

84. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/664) (S. Sayısı : 552) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

85. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Kcmisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/665) (S. Sayısı: 553) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

86. — Sinop Milletvekili Mustafa Kaptan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/666) (S. Sayısı : 554) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

87. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/671) S. Sayısı: 555) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

88. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/675) (S. Sayısı : 556) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

89. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/676) (S. Sayısı : 557) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

90. — Siirt Milletvekili Abdülhalim Aras'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/679) (S. Sayısı : 558) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

91. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/53) (S. Sayısı : 562) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

92. — Sakarya Milletvekili Hami Tezkan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/64) (S. Sayısı : 563) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

93. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/81) (S. Sayısı : 564) [Dağtıma tarihi : 8 . 2 . 1968]

94. — Antalya Milletvekili H. Fehmi Boztepepe'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/87) (S. Sayısı : 565) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

95. — Ankara Milletvekili Ahmet Dallı'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/104) (S. Sayısı : 566) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

96. — Ankara Milletvekili A. Rıza Çetiner'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/362) (S. Sayısı : 567) [Dağtıma tarihi : 8 . 2 . 1968]

97. — İstanbul Milletvekili Osman Özer'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/369) (S. Sayısı : 568) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

98. — Bingöl Milletvekili Cemal Yavuz'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/447) (S. Sayısı : 569) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

99. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/684) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

100. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/685) (S. Sayısı : 571) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

101. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/686) (S. Sayısı : 572) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

102. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/700) (S. Sayısı : 573) ([Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

103. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/706) (S. Sayısı : 574) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

104. — Kayseri Milletvekili Mehmet Yüceler'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu (3/707) (S. Sayısı : 575) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

105. — Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/708) (S. Sayısı : 576) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

106. — İzmir Milletvekili Lebit Yurdoğlu, Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/709) (S. Sayısı : 577) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

107. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/741) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

108. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/742) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

109. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/743) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

110. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/744) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

111. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/745) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

112. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/746) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

113. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/747) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

114. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/749) (S. Sayısı : 585) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

115. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep

Karma Komisyon raporu (3/750) (S. Sayısı : 586) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

116. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başkakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/751) (S. Sayısı : 587) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

117. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/752) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

118. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/753) (S. Sayısı : 589) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

119. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/754) (S. Sayısı : 590) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

120. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ile Denizli Milletvekili Muzaffer Karan'ın, yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/756) (S. Sayısı : 591) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

121. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/762) (S. Sayısı : 592) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

122. — Ankara Milletvekili Hüseyin Balan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/763) (S. Sayısı : 593) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

123. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/764) (S. Sayısı : 594) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

124. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/766) (S. Sayısı : 595) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

125. — Çanakkale Milletvekili Muammer Baykan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/774) (S. Sayısı : 596) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

126. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/775) (S. Sayısı : 597) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

127. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/776) (S. Sayısı : 598) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

128. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/781) (S. Sayısı : 599) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

129. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/782) (S. Sayısı : 600) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

130. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/783) (S. Sayısı : 601) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

131. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hak-

kında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/784) (S. Sayısı : 602) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

132. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/785) (S. Sayısı : 603) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

133. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/789) (S. Sayısı : 604) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

134. — Malatya Milletvekili Hamit Fendoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/790) (S. Sayısı : 605) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

135. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/793) (S. Sayısı : 606) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

136. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/794) (S. Sayısı : 607) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

137. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/805) (S. Sayısı : 608) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

138. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/806) (S. Sayısı : 609) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

139. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/807) (S. Sayısı : 610) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

140. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/808) (S. Sayısı : 611) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

141. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/809) (S. Sayısı : 612) [Dağıtma tarihi : 8. 2 . 1968]

142. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/810) (S. Sayısı : 613) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

143. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, evi olmıyan köylü vatandaşlara ev yeri verilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (2/365) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

× 144. — Petrol Dairesi Başkanlığının 1965 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Petrol Dairesi Başkanlığı 1965 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/815, 1/349) (S. Sayısı : 661) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1968]

× 145. — Ceza ve Islah Evleri ile İş Yurtları döner sermaye saymanlıklarının 1959 ve 1960 yılları bilânçolarının sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/410, 3/478) (S. Sayısı : 662) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1968]

146. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/819) (S. Sayısı : 664) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

147. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Ada-

let komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/820) (S. Sayısı : 665) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

148 — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/821) (S. Sayısı : 666) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

149. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/827) (S. Sayısı : 667) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

150. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/830) (S. Sayısı : 668) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

151. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/834) (S. Sayısı : 669) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

152. — Ankara Milletvekili Kâzım Coşkun'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyn raporu. (3/839) (S. Sayısı : 670) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

153. — Hakkâri Milletvekili Ali Karahan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/840) (S. Sayısı : 671) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

154. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/856) (S. Sayısı : 672) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

155. — Maraş Milletvekili Hacı Ahmet Özsoy'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/863) (S. Sayısı : 673) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

156. — 6234 sayılı köy enstitüleri ile ilköğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/89; Cumhuriyet Senatosu 1/753) (Millet Meclisi S. Sayısı : 127 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 980) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

157. — Ankara ve İstanbul şehirlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve 9 arkadaşının kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/197, 2/235; Cumhuriyet Senatosu 1/815) (Millet Meclisi S. Sayısı : 209 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1068 ve 1068 e ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

158. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora ve 5 arkadaşının, 444 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/404; Cumhuriyet Senatosu 2/228) (Millet Meclisi S. Sayısı : 281 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı: 1000 ve 1000 e ek [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

159. — Kayseri Milletvekili Atıf Hacıpaşaoğlu ve 13 arkadaşının, rulet, tilt, langırt ve benzeri oyun alet ve makinaları hakkında kanun teklifi ile Hakkâri Milletvekili Ali Karahan, Cumhuriyet Senatosu Üyesi Muzaffer Alankuş ve Cumhuriyet Senatosu eski üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türk Ceza Kanununun 567 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapı-

lan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Millî Eğitim Komisyonu raporu. (Milet Meclisi 2/301. 173, 178, 180; Cumhuriyet Senatosu 2/234) (Millet Meclisi S. Sayısı : 307 ye 2 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1093) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

160. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek Adana Ziraat Fakültesi kuruluş kadroları kanunu tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/398; Cumhuriyet Senatosu 1/873) (Millet Meclisi S. Sayısı : 441 e 2 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1104) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

161. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2730 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/258; Cumhuriyet Senatosu 2/217) (Millet Meclisi S. Sayısı : 178 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 953 ve 953 e ek) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1968]

162. — İzmir Milletvekili Ali Abdülsettar İksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/106) (S. Sayısı : 687) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

163. — Aydın Milletvekili Sinan Bosna'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/423) (S. Sayısı : 688) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

164. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/549) (S. Sayısı : 689) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

165. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/769) (S. Sayısı : 690) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

166. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/275) (S. Sayısı : 691) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

167. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/450) (S. Sayısı : 692) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

168. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/568) (S. Sayısı : 693) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1968]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Avukatlık kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 7 arkadaşı, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve 21 arkadaşı ve Eskişehir Milletvekili İsmet Angı ve 2 arkadaşının Avukatlık kanunu teklifleri ile Çalışma ve Adalet komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/313, 2/1, 2/54, 2/445) (S. Sayısı : 324 ve 324 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 21 . 12 . 1967]

× 2. — Kooperatifler kanun tasarısı ile Konya Milletvekili Fakih Özfakih ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 23 arkadaşının, Kooperatifler kanunu teklifi ve Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Kooperatifler kanunu teklifi ve Tarım, Adalet, Ticaret ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/151, 2/53, 2/232) (S. Sayısı : 351 ve 351 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 21.12.1967]

3. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Mali-

ye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (S. Sayısı : 132 ve 132 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

4. — Halk Bankası ve halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/200, 2/171) (S. Sayısı : 257 ve 257 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 5. — Kanun ve kararnameler icabı olarak 1960 yılı sonuna kadar Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri nezdinde tekevvün eden Hazine alacaklarının terkini hakkında kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 279 ve 279 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 6. — Toprak ve su kaynaklarını geliştirme birlikleri kanunu tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonları raporları (1/206) (S. Sayısı : 291 ve 291 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

7. — Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Fikret Turhangil ve 4 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Memur ve İçhizmetler Teşkilâtı kanunu teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/508) (S. Sayısı : 296 ve 296 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 .1967]

8. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/176) (S. Sayısı : 300 ve 300 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

9. — 3530 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi bâzı maddelerinin kaldırılması ve bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ile 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununa ek 4047 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması, 6 ncı maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/153, 1/321) (S. Sayısı : 308 ve 308 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 10. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170) (S. Sayısı : 431 ve 431 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967)

× 11. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135 ve 135 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967)

× 12. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, 2834 sayılı Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanunun 19 ve 21 nci maddelerine fıkralar eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/16, 2/177) (S. Sayısı : 290 ve 290 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 .1967]

13. — Emekli sandıklariyle mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi hakkındaki kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Çalışma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/56) S. Sayısı : 429 ve 429 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

14. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355) (S. Sayısı : 433 ve 433 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

15. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/363) (S. Sayısı: 443 ve 443 e 1 nci ek)]Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

16. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve 10 arkadaşının Erzurum'un Şenkaya eski Erkek köyü öğretmeni Ziya Tan kızı Mübeccel Morkoç hakkında 4547 sayılı Kanunun (E) bendi gereğince meslekten ihraci hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca verilen disiplin

cezasının kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/219) (S. Sayısı : 282 ve 282 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

17. — Umumi Hıfzıssıhha Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/180) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi 27 . 12 . 1967]

18. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 22 . 3 . 1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları. (2/259) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 12 . 1 . 1968]

19. — Tütün Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği Kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 18 arkadaşının, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun teklifi ve Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/208), (2/18) (S. Sayısı: 236 ve 236 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 16 . 1 . 1968]

× 20. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü ve 11 arkadaşının, Devlet Operası Kuruluşu hakkında kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/333, 2/199) (S. Sayısı : 273 ve 273 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16.1.1968]

× 21. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, 1 maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/332) (S. Sayısı · 274 ve 274 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16.1.1968]

22. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 10 arkadaşının Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/8) (S. Sayısı : 275 ve 275 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi: 16 . 1 . 1968)

23. — Serbest malî müşavirlik kanunu tasarısı ve Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/166) (S. Sayısı : 325 ve 325 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 . 1 . 1968]

24. — Jandarma Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/217) (S. Sayısı : 294 ve 294 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

25. — Kayseri Milletvekili Mehmet Ateşoğlu'nun 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (C) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/288) (S. Sayısı 309 ve 309 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

× 26. — Su ürünleri kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine, Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210 ve 210 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 26 . 1 . 1968]

27. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker ve 6 arkadaşının Tarım Bakanlığı Teşkilâtında çalışan hayvan sağlığı memurlarına ödenek verilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/561) (S. Sayısı : 561) [Dağıtma tarihi : 1 . 2 . 1968]

× 28. — Gümrük kanunu tasarısı ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/195) (S. Sayısı : 287 ve 287 ye 1 nci ek [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 29. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/69) (S. Sayısı : 330 ve 330 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 30. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/70) (S. Sayısı : 331 ve 331 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

31. — Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkındaki Kanunun 23 ve 28 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Tarım ve İçişleri komisyonları raporları (1/173) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

32. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Turizm ve Tanıtma ve Plân komisyonları raporları (2/351) (S. Sayısı : 621) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

33. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in, 15 Temmuz 1963 tarih ve 275 sayılı Kanunun 35 nci maddesinin bir fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 623) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

34. — Çorum Milletvekili Ahmet Uysal ve 12 arkadaşının, Tarım Bakanlığının muhtelif kademelerinde hizmet gören bölge ziraat okulları mezunu personele mahrumiyet yeri ödeneği verilmesi hakkında kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/498) (S. Sayısı : 625) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

35. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/454) (S. Sayısı : 633) [Dağıtma tarihi : 13 . 2 . 1968]

36. — Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu ilint bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/446, 2/557, 2/592) (S. Sayısı : 634) [Dağıtma tarihi : 13 . 2 . 1968]

× 37. — Konut kanunu tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 13 arkadaşının, Konut kanunu teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/266, 2/17) (S. Sayısı : 435 ve 435 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

× 38. — Arsa Ofisi kanun tasarısı ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/157) (S. Sayısı : 440 ve 440 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15.2.1968]

39. — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/471) (S. Sayısı : 652) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1968]

× 40. — 26 Şubat 1966 tarihinde Bern'de imzalanan yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryollarının sorumluluğu ile ilgili 25 Şubat 1961 tarihli, 539 sayılı Kanunla kabul edilen Demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek Andlaşmanın, protokollerinin ve nihai Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/423) (S. Sayısı : 653) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1968]

41. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 38 sayılı Anayasa nizamını, Millî Güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi (2/380) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1968]

42. — Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/443) (S. Sayısı : 659) [Dağıtma tarihi : 27 . 2 . 1968]

× 43. — Tütün ve tütün tekeli kanunu tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Tütün ziraati kanunu teklifi ve Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu ile Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Tütün ve tütün tekeli kanunu teklifi ve Tarım, Ticaret, İçişleri, Adalet, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/205, 2/198, 2/362) (S. Sayısı : 674) [Dağıtma tarihi : 19 . 3 . 1968]

× 44. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bâzı hükümlerinin ertelenmesine ve bu kanuna geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi. (2/344) (S. Sayısı : 675) [Dağıtma tarihi : 21 . 3 . 1968]

45. — Kars Milletvekili Abbas Çetin'in, gece öğretimi yapan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve diğer personele ek ücret verilmesine dair 707 sayılı Kanunun 2 ve 3 ncü maddelerini değiştiren ve bir madde ilâve eden kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/559) (S. Sayısı: 679) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları. (1/392) (S. Sayısı : 681) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

47. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Kozan'ın İmamoğlu mahiyesinde Sarıçam adı ile bir ilçe kurulmasına dair kanun teklifi (2/472) (S. Sayısı : 682) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

× 48. — Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 29 arkadaşının, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları kurulmasına ve 6235 ve 7303 sayılı kanunların yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Tarım, Bayındırlık, Adalet ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/413) (S. Sayısı : 448 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

× 49. — Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasasının 24 ve 25 nci maddelerini değiştiren metinlerin onayı hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/409) (S. Sayısı : 684) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1968]

× 50. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele bâzı kadroların eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/447) (S. Sayısı : 686) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1968]

51. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv ve 13 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanlığı meslekî ve teknik öğretim okulları öğretmenlerinin, intıbakı hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (2/606) (S. Sayısı : 685) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1968]

52. — Devlet ihale kanunu tasarısı, Ankara Milletvekili İsmail Rüştü Aksal ve 13 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi M. Ali Demir ve 9 arkadaşının, Devlet İhale kanunu teklifi ve Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 66 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Sayıştay, Ticaret, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/150, 2/31, 2/267) (S. Sayısı : 683) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1968]

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 257

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonlarının raporları (1/200, 2/171)

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı (1/200)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 261/3027

23 . .5 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 5 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

G E R E K Ç E

Yurt dışında çalışan işçilere konut ve küçük sanat kredisi açılması ve ödünç para verilmesi hakkındaki 14 . 7 . 1964 tarihli ve 499 sayılı Kanunun süratle ve şümullü bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve desteklemek üzere, Kalkınma Plânının 1965 yılı programında (5 nci cilt - sayfa 504 - C paragrafı) Batı - Avrupa'da Türk işçilerinin toplantı bölgelerinde Devlet bankalarının şube açmaları lüzumu belirtilmiştir.

Yurt dışında çalışan işçilere küçük konut ve sanat kredisi açılması ve ödünç para verilmesi hakkındaki 499 sayılı Kanunla Türkiye Halk Bankasına tevdi edilen görevin yerine getirilmesi hususundaki hazırlıklara başlanılmış bulunmakla beraber ilk safhada beliren ihtiyaca nazaran bu kanunun işçilere sağladığı imkân ve istifadeleri kısa zamanda ve geniş ölçüde tahakkuk ettirebilmek için çalıştıkları yabancı memlekette kendileri ve dernekleriyle yakından ve devamlı şekilde temas ve münasebet tesisi faydalı olacağından, bu maksatla bilhassa büyük işçi topluluğunun bulunduğu, Almanya'nın muhtelif şehirlerinde Türkiye Halk Bankasının şube açması uygun görülmektedir.

Bunu mümkün kılabilmek için, söz konusu Bankanın yürürlükteki kanunu yurt dışında şube açmaya müsait bir hükmü ihtiva etmediğinden, mer'i bulunan 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin ihtiyaca cevap verecek şekilde tadili lüzumlu bulunmaktadır.

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/171)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5730/0266

16 . 12 . 1965

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla

İbrahim Şevki Atasağun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair hazırlamış olduğum kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

14 . 12 . 1965

Tunceli Senatörü
M. A. Demir

GEREKÇE

Yurt dışında çalışan işçilere konut ve küçük sanat kredisi açılması ve ödünç para verilmesi hakkındaki 14 . 7 . 1964 tarih ve 499 sayılı Kanunun süratle ve şümullü bir şekilde tatbikini sağlamak ve desteklemek üzere ve Kalkınma Plânının 1965 yılı programında (5 nci cilt, sayfa 504 - C paragrafı) Batı - Avrupa'da Türk işçilerinin toplantı bölgelerinde Devlet bankalarının şube açmaları lüzumu belirtilmiştir.

Yurt dışında çalışan işçilere küçük konut ve sanat kredisi açılması ve ödünç para verilmesi hakkındaki 499 sayılı Kanunla, T. Halk Bankasına tevdi edilen görevin yerine getirilmesi hususundaki hazırlıklara başlanılmış bulunmakla beraber ilk safhada beliren ihtiyaca nazaran bu kanunun işçilere sağladığı imkân ve istifadeleri kısa zamanda ve geniş ölçüde tahakkuk ettirebilmek için çalıştıkları yabancı memlekette kendileri ve dernekleriyle yakından ve devamlı şekilde temas ve münasebet tesisi faydalı olacağından bu maksatla bilhassa büyük işçi topluluğunun bulunduğu, Almanya'nın muhtelif şehirlerinde T. Halk Bankasının şube açması uygun görülmektedir.

Bunu mümkün kılabilmek için, söz konusu Bankanın yürürlükteki kanunu yurt dışında şube açmaya müsait bir hükmü ihtiva etmediğinden, mer'i bulunan 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin ihtiyaca cevap verecek şekilde tadili lüzumlu bulunmaktadır.

CUMHURİYET SENATOSU TUNCELİ ÜYESİ MEHMET ALİ DEMİR'İN TEKLİFİ

5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Türkiye Halk Bankası memleket içinde ve dışında gereken yerlerde şube ve ajans açabilir.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi *10 . 1 . 1966*
Ticaret Komisyonu
Esas No: 2/171
Karar No: 6

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ilgili banka yetkililerinin ve teklif sahibinin iştirakleriyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Teklifin gerekçesinde arz ve izah olunan hususlar uygun mütalâa edilmiş ve teklif aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Balıkesir	Denizli	Adana	Ankara
İ. Aytaç	*M. S. Baydil*	*A. Bozdoğanoğlu*	*M. K. Coşkun*

Adana	Adıyaman	Bursa	İstanbul
A. Karcı	S. A. Emre	*K. Önadım*	*N. Bulak*

İmzada bulunamadı

Ordu
H. Maden
İmzada bulunamadı

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi *5 . 4 . 1967*
Ticaret Komisyonu
Esas No: 1/200
Karar No: 23

Yüksek Başkanlığa

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Banka ve Bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar uygun mütalâa edilmiş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun 10 . 1 . 1966 tarih ve 8 sayılı Kararıyle Başkanlığınızca Plân Komisyonuna havale edilen Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi Mehmet Ali Demir'in aynı mahiyetteki 2/171 esas nolu teklifi ile mezkûr Komisyonca tevhiden ve öncelikle görüşülmesi Komisyonumuzca temenni edilmektedir.

Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	
Balıkesir	Denizli	Ankara	Adana
İ. Aytaç	*M. S. Baydil*	*M. K. Coşkun*	*A. Karcı*
Aydın	Bilecik	Mardin	Ordu
S. Bosna	İ. S. Çakıroğlu	*İ. Aysoy*	*H. Mağden*
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı		

Samsun
B. Uzunoğlu

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu *28 . 4 . 1967*
Esas No. 1/200, 2/171
Karar No: 69

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

(Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı) ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi Mehmet Ali Demir'in aynı mahiyetteki kanun teklifi ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü :

499 sayılı Kanunla, yurt dışında bulunan işçilerimize küçük sanat kredisi açmak ve ödünç para vermekle görevlendirilen Türkiye Halk Bankasının, bu Kanunun işçilere sağladığı imkânları kısa zamanda ve en geniş şekilde işçilere intikal ettirilebilmesi için, işçilerle yakinen ve devamlı temasın zarureti ve sağlıyacağı faydalar karşısında, bilhassa işçilerimizin toplu halde bulundukları Almanya'nın muhtelif şehirlerinde şube açması uygun görülmektedir.

Bankanın halen yürürlükteki 5652 sayılı Kanunda bu hususu sağlıyacak bir hüküm bulunmadığından söz konusu Kanunun 4 ncü maddesinin ihtiyacı karşılıyacak şekilde değiştirilmesini öngören tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*

Adıyaman *M. A. Atalay*	Ankara *İ. Seçkin*	Çanakkale *Ş. İnan*	Erzurum *C. Önder*
Eskişehir *M. İ. Angı*	Gümüşane *S. Savacı*	İstanbul *S. Aren*	İstanbul *N. Eroğan*
İstanbul *M. Güven*	İzmir *İ. Gürsan*	Kayseri *A. A. Hacıpaşaoğlu*	Konya *S. F. Önder*
Ordu *A. H. Onat*	Sivas *G. Sakarya*	Trabzon *A. İ. Birincioğlu*	Trabzon *A. R. Uzuner*

Uşak
O. Dengiz

Hükümetin teklifi	Ticaret Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı	*Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4. ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı*	*Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı*
MADDE 1. — 2284 sayılı Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 5652 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
«Madde 4. — Türkiye Halk Bankası memleket içinde ve dışında gereken yerlerde şube ve ajans açabilir.»		
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.
13 . 5 . 1966 Başbakan *S. Demirel* Devlet Bakanı *C. Bilgehan* Devlet Bakanı *R. Sezgin* Devlet Bakanı *K. Ocak* Devlet Bakanı *A. F. Alişan*		

Hükümetin teklifi

Adalet Bakanı
H. Dinçer
Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu
İçişleri Bakanı
F. Sükan
Dışişleri Bakanı
İ. S. Çağlayangil
Maliye Bakanı
İ. Gürsan
Millî Eğitim Bakanı
O. Dengiz
Bayındırlık Bakanı
E. Erdinç
Ticaret Bakanı
M. Zeren
Sağlık ve Sosyal Yar. Bakanı
E. Somunoğlu
Gümrük ve Tekel Bakanı
İ. Tekin
Tarım Bakanı
B. Dağdaş
Ulaştırma Bakanı
S. Öztürk
Çalışma Bakanı
A. N. Erdem
Sanayi Bakanı
M. Turgut
Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
İ. Deriner
Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Kürşad
İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeoğlu
Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 257 ye 1 nci ek

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin dağiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonlarının raporları (1/200, 2/171)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/200, 2/171
Karar No. : 371, 372

12 . 12 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İkinci toplantı yılında gündeme girip de görüşülemiyen ve komisyonumuza iade olunan «Halk Bankası ve halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı» hakkında evvelce düzenlenen 28 . 4 . 1967 tarih ve 69 sayılı rapor, komisyonumuzun 6 . 12 . 1967 tarihli ve 3 ncü Birleşiminde görüşülerek, aynen takabbül edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Bolu	Adıyaman
İ. Sezgin	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Ankara	Aydın	Balıkesir
İ. S. Hatipoğlu	*M. K. Yılmaz*	*M. Ş. Koç*	*E. Güreli*
Eskişehir	Gümüşane	İstanbul	İstanbul
İ. Angı	*S. Savacı*	*N. Eroğan*	M. Güven
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kayseri	Kütahya
İ. Gürsan	*L. Yurdoğlu*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*M. Erez*
Niğde	Rize	Samsun	Trabzon
R. Soyer	*C. Yalçın*	*Y. Akal*	*A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon	Yozgat	
	A. R. Uzuner	N. Tanrıdağ	
		İmzada bulunamadı.	

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 431

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve halk sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5731/0265

16 . 12 . 1965

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasağun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Türkiye Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifimi gerekçesiyle birlikte sunuyorum.

Gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

14 . 12 . 1965
Tunceli Senatörü
Mehmet Ali Demir

GEREKÇE

Memleketimizde küçük esnaf ve sanatkârların kredi ihtiyaçlarını karşılamak üzere ihdas olunan finansman sistemi, 1938 yılından beri millî bankalarımız arasında yer alan Türkiye Halk Bankasının 2284 sayılı Kanunla faaliyete sevkiyle gerçekleşmiş ve geçirilen tatbikat devresi oldukça hayırlı neticeler doğurmuştur.

Bu sistemin gaye ve hedefi, memleketin sosyal ve ekonomik bünyesinde devamlı ve faydalı faaliyet unsuru olarak özel mevkii bulunan esnaf ve küçük sanatkâr zümresinin iktisaden kalkındırılmasıdır.

Ancak, sistemin başarısı her şeyden evvel yeterli bir finansman kapasitesine ve asgari maliyetle işletilmesine bağlıdır.

1963 bilânçosuyla ilgili Yüksek Denetleme Kurulu raporunda belirtildiği gibi, Bankanın mevcut malî kaynakları halk kredisi ihtiyacının onda birine tekâbül etmekte ve sermaye plâfonunun süratle artırılması gerekmektedir. Diğer taraftan Merkez Bankası reeskontundan sağlanan yüz milyon lira-

lık imkân ise; özellikle damga ve diğer vergileri yükünden doğan ağır maliyeti sebebiyle, Banka için neticesi zararlı bir fonu ifade etmektedir.

Elbetteki bu şartlar altında Devlet, Kalkınma Plânının yıllık programlarında İktisadi Devlet Teşekküllerinden temenni olunan kaynak yaratma keyfiyeti Halk Bankası için tahakkuku zor bir mahiyet aldığından gerek işletme maliyetini ucuzlatarak kaynak artışını sağlamak ve gerekse kuruluş ve teşkilâtı kanunlariyle mükellef olduğu halk kredisi hizmetlerinin beklenen hızla gelişebilmesi için esnaf ve küçük sanatkâr ile Banka birtakım koruyucu kanuni tedbirlere muhtaç bulunmaktadır.

Esasen (Gider vergileriyle ilgili 483 ve Damga vergileri hakkındaki 488 sayılı kanunlarda : Esnaf Kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle esnaf ve sanatkârlara verilen krediler dolayısiyle alınan paralarla bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı olarak aldıkları paraların Gider Vergisinden ve adı geçen kooperatiflerin ortakları ile olan münasebetlerinde tanzim olunacak borç senetleriyle, borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehin senetleri Damga Vergisinden istisna edilmekle bu sahada beklenen ilk adım atılmıştır.

Ancak, bilhassa Damga vergileri istisnalarında Esnaf Kefalet kooperatifleriyle ortaklarının Türkiye Halk Bankasiyle kredi münasebetlerinin yer almamış bulunması himaye strüktüründe boşluk yaratmış olduğundan tatbikat alanında beklenen fayda tam olarak sağlanamıyacaktır.)

Kaldı ki, halk kredisi zirai kredi gibi kanunla yaratılan özel bir finansman sistemi olduğuna nazaran zirai kredilerde kardeş teşekküle tanınan kanuni istisnalara imtisaden, açıklanan sebep ve zaruretlerle, ayrıca mevcut boşluğu da doldurmak üzere; Türkiye Halk Bankasının, esnaf ve küçük sanatkârlar ile Esnaf Kefalet kooperatiflerine ve bu kooperatif ortaklariyle, dernek ve birliklerine açacağı her çeşit kredilerle, banka ve kooperatiflerin ana gayesinin tahakkuku zımnında Kefalet kooperatifi ortaklarının kendi aralarında meydana getirdikleri karşılıklı yardımlaşmayı temin eden ödünç vermeler, dolayısiyle yapacağı muamelelerden mütevellit Damga ve Gider vergileriyle tapu, noter harcları gibi her türlü resim ve harcdan muaf tutulması her bakımdan uygun olacaktır.

Yukarıda belirtilen maksatlarla hazırlanan kanun teklifi, ekte sunulmuş ve maddeler, gerekçede izahını bulduğundan bunlar için ayrıca gerekçe tanzimine lüzum görülmemiştir.

19 . 1 . 1965
K. Önadım

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 2/170
Karar No. : 9

3 . 2 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi teklif sahibi, Ticaret Bakanlığı ve Halk Bankası temsilcilerinin iştirakleriyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar, prensip olarak kabul edilmekle beraber komisyonumuz 1 nci maddenin (a) fıkrasını metne vuzuh vermek, tatbikatta daha iyi işler hale getirmek ve gayenin daha geniş bir sahayı kapsaması için yeniden tedvin etmiştir.

(b) fıkrasında bu kelimesinden sonraki «kredi» kelimesini «muamele» olarak değiştirmekte fayda mülâhaza etmiş ve (g) fıkrasında parantez içinde «masraf kelimesinin başına» «faiz ve her

türlü» kelimelerini eklemeyi uygun görmüş ve teklif bu haliyle komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Balıkesir	Denizli	Adana	Ankara
İbrahim Aytaç	*Mehmet Salih Baydil*	*Ali Bozdoğanoğlu*	*Musa Kâzım Coşkun*
Adana	Bursa	Mardin	Mardin
Ali Karcı	*Kasım Önadım*	*İbrahim Aysoy*	*Nazmi Oğuz*

İstanbul
Nurettin Bulak

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Milet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Karar No. 103
Esas No. 2/170

7 . 7 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi M. Ali Demir'in, «Türkiye Halk Bankası ve halk sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi» ni ve önceden havale edildiği Ticaret Komisyonunun teklifi hakkında düzenlediği rapor incelnerek görüşüldü;

Gayesi, memleketin sosyal ve ekonomik bünyesinde devamlı ve faydalı faaliyet unsuru olan esnaf ve küçük santkâr zümresini kredi temini suretiyle kalkındırmak olan Türkiye Halk Bankasının kuruluşundan bu yana geçen devrede bu görevi yerine getirme çabası içinde olduğu müşahede edilmektedir.

Ancak, sistemin başarısının her şeyden evvel yeterli bir finansman kapasitesine ve en az maliyetle işletme esasına bağlı olduğu da bir vâkıadır. 1963 bilânçosu ile ilgili Yüksek Denetleme Kurulu raporunda, Bankanın malî kaynaklarının halk kredisi ihtiyacının ancak onda birini karşılayabilecek kapasitede olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan Merkez Bankası reeskontundan sağlanan yüz milyon liralık imkânın ise özellikle Damga ve Gider vergileri dolayısiyle ağır maliyet neticesi bankaya zararlı bir fon olmaktan ileri gitmediği ifade olunmaktadır. Bu sebeple, Bankanın kendisine mevdu hizmetleri hızla yerine getirebilmesi için birtakım koruyucu kanuni tedbirlere ihtiyacı olduğu müşahede edilmektedir.

Örneğin, Gider vergileriyle ilgili 483 ve Damga vergileri hakkındaki 488 sayılı kanunlarda; «Esnaf Kefalet kooperatiflerinin kefaleti ile esnaf ve sanatkârlara verilen krediler dolayısiyle alınan paralarla bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı olarak aldıkları paraların Gider Vergisinden ve adı geçen kooperatiflerin ortakları ile olan münasebetlerinde tanzim olunacak borç senetleriyle borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehin senetleri Damga Vergisinden istisna edilmekle» bu alanda ilk adım atılmıştır.

Ancak, bilhassa Damga vergileri istisnalarında esnaf kefalet kooperatifleriyle ortaklarının Türkiye Halk Bankası ile kredi münasebetlerinin yer almamış bulunması himaye strüktüründe boşluk yaratmış olduğundan tatbikatta beklenen fayda tam olarak sağlanamamıştır.

Yukarda arz edilen hususlar ve zaruretler muvacehesinde, Türkiye Halk Bankasının esnaf ve küçük sanatkârlar ile esnaf kefalet kooperatiflerine ve bu kooperatif ortaklariyle dernek ve birliklerine açacağı her çeşit krediler dolayısiyle yapacağı muamelelerden mütevelit, Damga Vergisinden, Noter ve her türlü harclardan muaf tutulmasını öngören teklifin tümü benimsenmiş,

1 nci madde, yeniden tedvin edilmek üzere intikal ettirildiği Su Komisyonunca değiştirilmiş ve bu değişik şekli ile kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Adıyaman	Ankara	Eskişehir	Giresun
M. A. Atalay	İ. Seçkin	*M. İ. Angı*	İ. E. Kılıçoğlu
	İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
Gümüşane	İstanbul	İzmir	Kayseri
S. Savacı	*N. Eroğan*	İ. Gürsan	*A. A. Hacıpaşaoğlu*
		İmzada bulunamadı	
Kütahya	Nevşehir	Ordu	Trabzon
Söz hakkım mahfuzdur	*A. B. Numanoğlu*	A. H. Onat	*A. İ. Birincioğlu*
M. Erez		İmzada bulunamadı	

Trabzon	Uşak
A. R. Uzuner	*O. Dengiz*
İmzada bulunamadı	

TUNCELİ ESKİ SENATÖRÜ M. A. DEMİR'İN TEKLİFİ

Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Türkiye Halk Bankasının :

a) Esnafa, küçük sanatkâra, küçük sanayiciye esnaf kooperatifleriyle bu kooperatif ortaklarına, dernek ve birliklerine açacağı her çeşit krediler;

b) Bu muamele işlemleriyle ilgili seneler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontolar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hulâsaları, kredi lehtarlarından bankaca alınacak beyanname, bilânço veya işletme hesabı hulâsaları,

c) Menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri,

d) Esnaf kefalet kooperatiflerinin banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri,

e) Bu kredilerden doğacak borçlar hakkında icra, mahkeme ve resmî daireler nezdinde yapılacak takip ve tahsilâta dair her nevi talep, tebliğ ve kararlar,

f) İpoteğin paraya çevrilmesi ve gayrimenkulün banka üzerinde kalmasiyle ilgili muameleler,

g) Bu krediler dolayısiyle bankaca alınan paralar, faiz ve her türlü (masraf karşılıkları dâhil) Damga Vergisinden, noter, tapu harclarından ve sair her nevi vergi, rüsum ve harclardan istisna edilmiştir.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Türkiye Halk Bankasının :

a) Esnaf kefalet kooperatiflerine, dernek ve birliklere, bu teşekküllere kayıtlı üye ve ortaklarına, küçük sanayicilere, gerek kayıtlı bulunduğu teşekkülün tavassut ve kefaletiyle, gerekse doğrudan doğruya açacağı her çeşit kredilerle, ismi zikredilen teşekküller mensuplarının kendi aralarında ihdas edecekleri karşılıklı yardımlaşma fonlarından alacakları paralar.

b) Bu muamele işlemleriyle ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontolar, münakale, tediye irsale, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hu-

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Türkiye Halk Bankasının :

a) Esnaf kefalet kooperatiflerine, esnaf dernek ve birliklerine, bu teşekküllere kayıtlı üye ve ortaklarına, küçük sanayicilere, gerek kayıtlı bulunduğu teşekkülün tavassut ve kefaletiyle, gerekse doğrudan doğruya açacağı her çeşit kredilerle, ismi zikredilen teşekküller mensuplarının kendi aralarında ihdas edecekleri karşılıklı yardımlaşma fonlarından alacakları paralar.

b) Bu kredi işlemleriyle ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi

MADDE 2. — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Ticaret Komisyonunun değiştirişi)

lâsaları, kredi lehtarlarından bankaca alınacak beyanname, bilânço ve işletme hesabı hulâsaları,

c) Menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri,

d) Esnaf kefalet kooperatiflerinin banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri,

e) Bu kredilerden doğacak borçlar hakkında icra, mahkeme ve resmî daireler nezdinde yapılacak takip ve tahsilâta dair her nevi talep, tebliğ ve kararlar,

f) İpoteğin paraya çevrilmesi ve gayrimenkulün banka üzerinde kalmasiyle ilgili muameleler,

g) Bu krediler dolayısiyle bankaca alınan paralar, (faiz ve her türlü masraf karşılıkları dâhil).

Damga Vergisinden, noter, tapu harclarından ve sair her nevi vergi, rüsum ve harclardan istisna edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hulâsaları, kredi lehtarlarından bankaca alınacak beyanname, bilânço ve işletme hesabı hulâsaları,

c) Menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri,

d) Esnaf kefalet kooperatiflerinin banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri,

e) Bu kredilerden doğacak borçlar hakkında icra, mahkeme ve resmî daireler nezdinde yapılacak takip ve tahsilâta dair her nevi talep, tebliğ ve kararlar,

f) İpoteğin paraya çevrilmesi ve gayrimenkulün banka üzerinde kalmasiyle ilgili muameleler,

g) Bu krediler dolayısiyle bankaca alınan paralar, (faiz ve her türlü masraf karşılıkları dâhil).

Damga Vergisinden, noter, tapu harclarından ve her türlü harclardan istisna edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 431 e 1 nci ek

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/270
Karar No. : 361

12 . 12 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İkinci toplantı yılında gündeme girip de görüşülemiyen ve komisyonumuza iade olunan «Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi M. Ali Demir'in Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi» hakkında evvelce düzenlenen 7 . 7 . 1967 tarih ve 103 sayılı rapor, komisyonumuzun 6 . 12 . 1967 tarihli ve 3 ncü Birleşiminde görüşülerek, aynen takabbül edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Bolu	Adıyaman
İ. Sezgin	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Ankara	Aydın	Balıkesir
İ. S. Hatipoğlu	*M. K. Yılmaz*	*M. Ş. Koç*	*E. Güreli*
Eskişehir	Gümüşane	İstanbul	İstanbul
İ. Angı	*S. Savacı*	*N. Eroğan*	M. Güven
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kayseri	Kütahya
İ. Gürsan	*L. Yurdoğlu*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*M. Erez*
Niğde	Rize	Samsun	Trabzon
R. Soyer	*C. Yalçın*	*Y. Akal*	*A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon	Yozgat	
	A. R. Uzuner	N. Tanrıdağ	
		İmzada bulunamadı.	

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 433

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6634 - 02083

22 . 7 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve arkadaşlarının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasağun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifimizle gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla.

Kayseri Senatörü	Adana Senatörü	Aydın Senatörü	Çanakkale Senatörü
Hüsnü Dikeçligil	*Nuri Âdemoğlu*	*İskender Cenap Ege*	*Ziya Termen*
Kars Senatörü	İstanbul Senatörü	Muğla Senatörü	Elâzığ Senatörü
Ziya Ayrım	*Tekin Arıburun*	*İlyas Karaöz*	*Celâl Ertuğ*
Niğde Senatörü	Afyon Senatörü	Erzurum Senatörü	İzmir Senatörü
H. Avni Göktürk	*Ahmet Karayiğit*	*Osman Alihocagil*	*Cahit Okurer*
Kastamonu Senatörü	Balıkesir Senatörü	Afyon Senatörü	Balıkesir Senatörü
Mehmet Çamlıca	*Mehmet Güler*	*Kemal Şenocak*	*Enver Aka*
Afyon Senatörü	Ankara Senatörü	Trabzon Senatörü	Samsun Senatörü
Kâzım Karaağaçlıoğlu	*Turgut Cebe*	*Reşat Zaloğlu*	*Enver Işıklar*
Muş Senatörü	Yozgat Senatörü	Kırklareli Senatörü	Zonguldak Senatörü
İsa Bingöl	*İsmail Yeşilyurt*	*Naci Arı*	*Tarık Baltan*
Aydın Senatörü	Zonguldak Senatörü	İstanbul Senatörü	Bilecik Senatörü
Fikret Turhangil	*Tevfik İnci*	*Halûk Berkol*	*Talât Oran*
Gümüşane Senatörü	Trabzon Senatörü	Bingöl Senatörü	Burdur Senatörü
Abbas Çilâra	*Ömer Hocaoğlu*	*A. Hikmet Yurtsever*	*Faruk Kınaytürk*
Rize Senatörü	Bitlis Milletvekili	Sivas Senatörü	Antalya Milletvekili
Mecdi Agun	*Cevdet Geboloğlu*	*Gültekin Sakarya*	*Hasan Fehmi Boztepe*
Sakarya Milletvekili	Maraş Milletvekili	Adana Milletvekili	Maraş Milletvekili
Muslihittin Gürer	*Enver Kaplan*	*Tahir Yücekök*	*Veysi Kadıoğlu*

Kayseri Milletvekili
Âtıf Hacıbaloğlu
Kayseri Milletvekili
Mehmet Ateşoğlu
Bolu Milletvekili
Ahmet Çakmak
Konya Milletvekili
Sait Sina Yücesoy
Çorum Milletvekili
Ahmet Uysal
Afyon Milletvekili
Osman Attila
İstanbul Milletvekili
Mustafa Ertuğrul

Edirne Milletvekili
İlhami Ertem
İzmir Milletvekili
Enver Turgut
Kayseri Milletvekili
Feyyaz Köksal
Çorum Milletvekili
Arslan Topçubaşı
Tokat Milletvekili
Osman Saraç
Balıkesir Milletvekili
Mevlüt Yılmaz
Adana Milletvekili
Hasan Aksay

Erzincan Milletvekili
Sadık Perinçek
İzmir Milletvekili
Şinasi Osma
Edirne Milletvekili
Nazmi Özoğul
İsparta Milletvekili
Ali İhsan Balım
Afyon Milletvekili
Mehmet Göbekli
Afyon Milletvekili
A. İhsan Ulubahşi
Tabiî Üye
Muzaffer Yurdakuler

Burdur Milletvekili
Faik Kırbaşlı
Manisa Milletvekili
Muammer Dirik
Rize Milletvekili
Cevat Yalçın
İstanbul Milletvekili
Muhiddin Güven
Afyon Milletvekili
Şevki Güler
Ordu Milletvekili
Kemal Şensoy
Tabiî Üye
Suphi Gürsoytrak

Tabiî Üye
Haydar Tunçkanat

GEREKÇE

Halen Ankara'nın Dikmen semtinde oturan Sarıkamış ilçesi Karaurgan bucağı İslâmsor köyünden Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner, 6 çocuk babası olup sekiz nüfuslu bir aileyi geçindirmek mecburiyetindedir.

1950 de Kore savaşına er olarak iştirak etmiş ve gösterdiği kahramanlıklar kelimenin mutlâk anlamı ile dillere destan olmuştur. Emsal kabul etmez başarıları millî basında olduğu kadar dünya kamu oyunda da geniş yankılar yaratmıştır. Hacı Antıner hakkında yurt basınında çıkan haber ve yazılardan rastgele alınmış birkaç nümune ektedir.

Bu kahramanlıkların sonucu kendisine pek çok nişan, madalya ve beratlar tevcih olunmuştur. Bu cümleden olmak üzere Amerikan Ordusunun en üstün harb madalyası olan Silver Star ile üstün birlik madalyası, Kore Reisicumhurunca verilen liyakat madalyası, Nevyork şehrinin şeref madalyası, Cinciati şehrinin altın Anahtarı, Kaliforniya Üniversitesinin şeref madalyası, Birleşmiş-milletler hizmet madalyası ve bayrağı - Birleşmiş milletler hizmet madalyası Kıbrıs'daki tutum dolayısiyle iade olunmuş ve yerine M. T. T. Birliği tarafından şeref belgesi alınmıştır - Amerikan iç savaşlarının kahramanlarına verilen hâtıra yüzük, Fransız Cumhuriyetinin şeref madalyası (Lejyon Dönör),

Ayrıca Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanının özel davetlisi olarak Amerikaya çağrılmış ve bir sene müddetle şeref mişafiri edilmiştir.

Kendisine tevcih olunan nişan, takdir ve beratların birer örneği ilişiktedir.

14 yara almış olan bu kahramanımızın hâtıraları henüz hâfızalarda olduğu cihetle geniş şekilde yeniden ifade edilmesi yersiz olur.

Bu gazimizin aldığı yaralar zamanla reaksiyonlar yaratmış ve hiçbir işte çalışamaz duruma gelmiştir.

Yukarıda izah olunan sebepler karşısında kalabalık bir aileye bakmak zorunda olan ve hiçbir işte çalışamaz durumda bulunan Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden hayatta bulunduğu müddetçe 1 000 lira aylık bağlanmasının hakkaniyet icabı ve millî bir görev olduğu kanısiyle ilişikteki kanun teklifi hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/355
Karar No. : 122

12 . 6 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore savaşına katılan Mehmet Mırzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzca tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar, komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve teklif 1 nci maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Çankırı	Tekirdağ	Burdur	Denizli
T. Akman	*H. Başol*	*F. Kırbaşlı*	*Z. N. Özel*
Gaziantep	Kütahya	Tokat	Zonguldak
N. Sarıca	*M. Ersoy*	*F. Alacalı*	*C. Karakaş*

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No.: 2/355
Karar No. : 102

7 . 7 . 1967

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan, «Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi» ilgili Hükümet temsilcilerinin de katılmasiyle incelendi ve görüşüldü :

Hacı Altıner'in, kanun teklifi gerekçesinde belirtilen değerli takdirname ve nişanları aldığı, teklif dosyasında bulunan orijinallerinin tetkikinde sabit olmuştur.

Dünya yüzünde barış ve özgürlüğün muhafazası için teessüs etmiş bulunan Birleşmiş Milletlere Türk Ordusundan katılan, Türkün tarihine yakışır efsanevi gayreti gösteren bu kahramanın, bundan 16 sene evvel gazi olarak lâyık olduğu mânevi alâkayı gördüğü, maddeten de tatmini ciheti düşünülerek, işlek yerlerde bâyilik verilmesi gibi özel muamele yapılmak istendiği, ancak tıpkı İstiklâl Savaşında üstün yararlıklar gösteren vakur kahramanlar gibi maddeten özel bir muamele istemediği ve çalışıp kazanacağını bildirdiği anlaşılmaktadır.

Bugün türlü tedavilerden geçen ve fakat Kunuri savaşlarında aldığı 14 yaranın türlü tesirlerinden kurtulamıyarak bilhassa kafasına çarpan şarapnelin yaptığı beyin sarsıntısının tesiri ile asabi rahatsızlıklar içinde, çalışamaz ve kalabalık olan aile efradının geçindiremez hale geldiği de müşahede edilmektedir.

Sînesinde vatan aşkı çarpan kalbi, damarlarında Anadolu'nun mübarek havasiyle beslenmiş Türk kanı bulundukça bu şahsın, Amerika Birleşik Devletleri eyaletlerince kendine tanınmış bulunan, New Orleans Eyaleti fahrî vatandaşlığı, New Mexico Valisi erkânına Albay - Yaver, ve bütün maddi ve mânevi haklariyle beraber Oklahoma Deniz Kuvvetlerine Tuğamiral tâyin edilmiş olması gibi çok cazip durumları kabul ederek vatanı terk etmiyeceği şüphesiz görülmekle beraber, kalabalık olan aile efradiyle açlık ve yoksulluk çaresizliği içerisinde tabiat kanunlarının

insafsız hükümlerinin sevkinde kalarak rızkını vatan toprakları dışında aramayı düşünmesine de Komisyonumuz razı olmamış ve bu sebeple kanun teklifini uygun görmüş, Maliye Komisyonunun değiştirişini de benimsiyerek kabul etmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Adımayan	Ankara	Eskişehir	Giresun
M. A. Atalay	İ. Seçkin	*M. İ. Angı*	İ. E. Kılıçoğlu
	İmzada bulunamadı.		İmzada bulunamadı.
Gümüşane	İstanbul	İzmir	Kayseri
S. Savacı	*N. Eroğan*	İ. Gürsan	*A. A. Hacıpaşaoğlu*
		İmzada bulunamadı.	
Kütahya	Nevşehir	Ordu	Trabzon
M. Erez	*A. B. Numanoğlu*	A. H. Onat	*A. İ. Birincioğlu*
		İmzada bulunamadı.	
	Trabzon	Uşak	
	A. Rıza Uzuner	*O. Dengiz*	
	İmzada bulunamadı.		

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının teklifi	Maliye Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi	*Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi*	*Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi*
MADDE 1. — Kore Savaşında emsalsiz üstün kahramanlıklar gösteren, Sarıkamış ilçesi Karaurgan bucağı İslâmsör köyünden Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 1 000 lira maaş bağlanmıştır.	**MADDE 1.** — Kore Savaşında emsalsiz üstün kahramanlıklar gösteren, Sarıkamış ilçesi Karaurgan bucağı İslâmsör köyünden Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 500 lira maaş bağlanmıştır.	**MADDE 1.** — Maliye Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımını takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.	**MADDE 2.** — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 2.** — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.	**MADDE 3.** — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 3.** — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 433 e 1 nci ek

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/355
Karar No. : 367

12 . 12 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İkinci toplantı yılında gündeme girip de görüşülemiyen ve komisyonumuza iade olunan «Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının Kore savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi» hakkında evvelce düzenlenen 7 . 7 . 1967 tarihli ve 102 sayılı rapor, komisyonumuzun 6 . 12 . 1967 tarihli ve 3 ncü Birleşiminde görüşülerek, aynen takabbül edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Bolu	Adıyaman
İ. Sezgin	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Ankara	Aydın	Balıkesir
İ. S. Hatipoğlu	*M. K. Yılmaz*	*M. Ş. Koç*	*E. Güreli*
Eskişehir	Gümüşane	İstanbul	İstanbul
İ. Angı	*S. Savacı*	*N. Eroğan*	M. Güven
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kayseri	Kütahya
İ. Gürsan	*L. Yurdoğlu*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*M. Erez*
Niğde	Rize	Samsun	Trabzon
R. Soyer	*C. Yalçın*	*Y. Akal*	*A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon	Yozgat	
	A. R. Uzuner	N. Tanrıdağ	
		İmzada bulunamadı.	

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 443

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/363)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/551 - 2964

22 . 5 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 17 . 5 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Hasan Dinçer
Başbakan V.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı gerekçesi

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında 29 . 5 . 1936 tarihli ve 2997 sayılı Kanun, bu teşkilâta yeniden atanacak memurlardan teadül kanunlarının aradığı genel şart ve niteliklerin dışında, Tapu ve Kadastro Okulundan mezun bulunmak ve belli sürelerle tapu teşkilâtında çalışmış olmak gibi özel şartlarda aramaktadır.

Tapu ve Kadastro Okulundan her yıl mezun olan az sayıdaki öğrencilerin, teşkilât kanununa göre, il veya ilçe tapu sicil memurlukları, muhafızlıkları ve fen memurluklarına atanabilmeleri için bu teşkilâtta iki veya üç yıl hizmet etmiş olmaları gerekmektedir.

Diğer taraftan, teşkilât kanununun geçici 4 ncü maddesi hükmünden faydalanmak suretiyle tahsil şartı aranmaksızın ehliyet ve kabiliyetlerine göre, memuriyete atanacak durumda olan memurların adedi de çok azalmış bulunmaktadır.

Yeniden yapılacak atanmalar için kanunda aranılan nitelikleri taşıyan memur temini de kolay olmadığından zamanında münhal kadrolara atanmalar yapılamamakta ve bu yüzden birçok il ve ilçenin tapu sicil memurlukları münhal kalmakta ve halkın günlük tapu işleri lâyıkı veçhile yürütülememektedir.

Böylece münhallere yeniden atanmalar yapılamaması ve ayrıca kâtipliklere tapu sicil memuru ve hattâ tapu sicil muhafızı yetkisinin verilmesine zaruret duyulması halleri, idari ve hukukî bakımlardan birçok mahzurlar doğurmaktadır.

1950 yılından bu yana, tapusuz gayrimenkuller de tapu kaydına ve plâna bağlanmış olduğundan gerek bu sebeple ve gerekse sonradan kabul edilen 23 . 6 . 1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu dolayısiyle tapu dairelerindeki iş hacmi çok artmış ve bâzı il ve ilçelerin birkaç bölgeye ayrılmasına ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Bu ihtiyaç ve zaruretler karşısında; 2997 sayılı Teşkilât Kanununa evvelce 4930 sayılı Kanunla eklenen ve sonradan süresi 5919, 7139 sayılı kanunlarla uzatılmış bulunan geçici madde ile kabul edildiği şekilde ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/363
Karar No. : 33

13 . 6 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Tapu ve Kadastro Genel Müdrülüğü kuruluş ve ve görevleri hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde, gerekçesinde de sarahaten belirtildiği üzere, 2997 sayılı Kanunda derpiş olunan şart ve evsaftaki memur kifayetsizliği sebebiyle, hizmetin aksamadan yürütülmesini ve lâyıki veçhile görülmesini temin maksadına matûf olarak mezkûr Kanuna 4930 sayılı Kanunla eklenen ve sonradan müddeti 5919 ve 7139 sayılı kanunlarla uzatılmış bulunan geçici madde hükmünün tatbikatta duyulan ihtiyaca binaen yeniden uzatılmasını temin gayesiyle hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Bu rapor Sözcüsü		
Sakarya	Konya	Ankara	Balıkesir
K. Eroğan	*M. Keskin*	*İ. S. Hatipoğlu*	*İ. Aytaç*
Eskişehir	Kocaeli	Ordu	Samsun
Ş. Asbuzoğlu	*S. Sofuoğlu*	*R. Aybar*	*M. Gedik*
	Trabzon	Tekirdağ	
	H. Orhon	*İ. Demir*	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/363
Karar No. : 105

20 . 7 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» ve İçişleri Komisyonunun raporu, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle incelendi ve görüşüldü;

Kanun tasarısında, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununda bulunan bir göreve yeniden atanacaklarda aranacak vasıfları haiz olma şartının, bu vasıfları haiz kimseler henüz yeteri kadar olmadığından, gerekli şartların 5 sene müddetle aranmamasını öngörmektedir.

Daha evvel bu şartların aranmaması geçici olarak 4930 sayılı Kanunla kabul edilmiş, bu süre 5919 ve 7139 sayılı kanunlarla uzatılmıştır.

Henüz yeteri kadar kanunun istediği şekilde vasıflı tapu ve kadastro memuru yetiştirilemediğinden, âcillik arz eden tapu ve kadastro işlerinin görülebilmesi için hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V. Rize *E. Y. Akçal*	Sözcü Sakarya *N. Bayar*	Adıyaman M. A. Atalay İmzada bulunamadı	Ankara *M. K. Yılmaz*
Erzurum *C. Önder*	Giresun *N. Erkmen*	Giresun *İ. E. Kılıçoğlu*	Gümüşane *S. Savacı*
İstanbul *M. Güven*	Kayseri *A. A. Hacıpaşaoğlu*	Konya M. N. Kalaycıoğlu İmzada bulunamadı	Konya *S. F. Önder*
Kütahya *M. Erez*	Nevşehir *A. B. Numanoğlu*	Sivas *G. Sakarya*	Trabzon *A. İ. Birincioğlu*

Uşak
O. Dengiz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkında 20 . 5 . 1936 tarihli ve 2997 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü merkez ve taşra kadrolarına dâhil her derece ve sınıftaki memurluklara, bu kanunda yazılı özel şartları taşıyan kimse bulunmadığı takdirde bu şartlar aranmaksızın beş yıl süre ile memur atanabilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Başbakan yürütür.

17 . 5 . 1967

Başbakan V. *İ. Dinçer*	Devlet Bakanı *S. Öztürk*	Devlet Bakanı *İ. Atabeyli*
Devlet Bakanı *K. Ocak*	Devlet Bakanı *S. T. Müftüoğlu*	Adalet Bakanı *İ. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*	Dışişleri Bakanı V. *F. Sükan*
Maliye Bakanı *C. Bilgehan*	Millî Eğitim Bakanı *İ. Ertem*	Bayındırlık Bakanı *O. Alp*
Ticaret Bakanı *A. Türkel*	Sağlık ve Sosyal Yar. Bakanı *V. A. Özkan*	Gümrük ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*
Tarım Bakanı *B. Dağdaş*	Ulaştırma Bakanı *S. Bilgiç*	Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı *M. Turgut*	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı *R. Sezgin*	Turizm ve Tanıtma Bakanı *N. Kürşad*

İmar ve İskân Bakanı *İ. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *T. Toker*

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 443 e | nci ek

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/363)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/363
Karar No. : 357

12 . 12 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İkinci toplantı yılında gündeme girip de görüşülemiyen ve komisyonumuza iade olunan «Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» hakkında evvelce düzenlenen 20 . 7 . 1967 tarih ve 105 sayılı rapor, komisyonumuzun 6 . 12 . 1967 tarihli ve 3 ncü Birleşiminde görüşülerek, aynen takabbül edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Bolu	Adıyaman
İ. Sezgin	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Ankara	Aydın	Balıkesir
İ. S. Hatipoğlu	*M. K. Yılmaz*	*M. Ş. Koç*	*E. Güreli*
Eskişehir	Gümüşane	İstanbul	İstanbul
İ. Angı	*S. Savacı*	*N. Eroğan*	M. Güven
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kayseri	Kütahya
İ. Gürsan	*L. Yurdoğlu*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*M. Erez*
Niğde	Rize	Samsun	Trabzon
R. Soyer	*C. Yalçın*	*Y. Akal*	*A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon	Yozgat	
	A. R. Uzuner	N. Tanrıdağ	
		İmzada bulunamadı.	

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 633

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Sağlık kurumları ile Esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/454)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-578/8435

27 . 12 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arza Bakanlar Kurulunca 26 . 12 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

209 sayılı Döner Sermaye Kanununa 641 sayılı Kanunla yapılan ekle, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek döner sermayeli kurum ve hastanelerde çalıştırılacak tabip, diş tabibi, yardımcı sağlık personeli ile eczacı, biyolog, kimyager, kimya lisansiye, kimya mühendisi ve veterinerlere her ay maaşlarına munzam olarak bir tazminat verilmesi ve bu tazminatın tavanının 2 500 lirayı geçmemesi kabul edilmiştir.

641 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ise günlük çalışma saatleri dışında çalışacaklara döner sermaye gelirinden ayrıca munzam prim verilmesini de derpiş etmiş bulunmaktadır.

Bu prim 641 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine istinaden Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanıp Devlet Personel Kurulunca tesbit ve Bakanlar Kurulunun 8. 10 . 1965 tarih ve 6/5372 sayılı Kararı ile tasdik olunan yönetmeliğin 20 nci maddesi hükümlerine göre tediye edilmiştir.

Kanunun 4 ncü maddesi, yukarıda sayılı personele verilecek âzami 2 500 liralık tazminatı 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasından istisna ettiği halde, 5 nci madde gereğince verilecek primlerin 4 ncü maddedeki istisnaya dâhil edildiği kanunda açıklanmamıştır. Yönetmelikte de bu husus belirtildiği cihetle, tatbikatta primlerin tediyesinde 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası bâzan göz önünde tutulmuş, bâzan tutulmamıştır.

Kanunun 5 nci maddesi ile verilmesi öngörülen ve tediye şekli 6 ncı maddeye istinaden çıkarılan yönetmeliğe göre yapılan prim, ilgililerin günlük normal mesai saatleri dışında şahsi gayret ve şöhretlerine müstenıiden yapacakları çalışmalardan dolayı fazla mesainin ve emeklerinin karşılığı olduğundan 7244 sayılı Kanundaki takyide tabi tutulması hakkaniyete aykırı olacağı; Tazminatlar gibi primlerin de mezkûr takyitten istisnası gerekeceği mülâhazasiyle ilişik değişiklik tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal
Yardım Komisyonu
Esas No. : 1/454
Karar No. : 7

13 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun tasarısı, ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Gerekçede sarahaten ifade edildiği veçhile;

209 sayılı Döner Sermaye Kanununa 641 sayılı Kanunla yapılan ek, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek döner sermayeli kurum ve hastanelerde çalıştırılacak tabip, diş tabibi, yardımcı sağlık personeli ile eczacı, biyolog, kimyager, kimya lisansiye, kimya mühendisi ve veterinerlere her ay maaşlarına munzam olarak bir tazminat verilmesi ve bu tazminatın tabanının 2 500 lirayı geçmemesi kabul edilmiştir.

641 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ise günlük normal çalışma saatleri dışında çalışacaklara döner sermaye gelirinden ayrıca munzam prim verilmesini de derpiş etmiş bulunmaktadır.

Kanunun 4 ncü maddesinde ise, personele verilecek âzami 2 500 liralık tazminatı 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasından istisna ettiği halde, 5 nci madde gereğince verilecek primlerin 4 ncü maddedeki istisnaya dâhil edildiği kanunda açıklanmamış ve yönetmelikte de bu husus belirtilmediği cihetle, tatbikatta primlerin tediyesinde 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının tatbikatta tevlidettiği zorlayıcı hükmü karşısında 6441 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilerek 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin dışında mütalâa edilmesi hükmünü getiren tasarı komisyonumuzca kabulü şayan görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş birinci madde aynen kabul edilmiştir.

Ancak, bugüne kadar yapılan tatbikattan, ilgilileri mutazarrır etmemek için 641 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren yapılmış olan tediyelerin tasarıdaki esaslara irca maksadiyle geçici bir madde ilâve edilmesi komisyon üyelerinden İsparta Milletvekili Dr. Ali İhsan Balım, Balıkesir Milletvekili Dr. Ahmet İhsan Kırımlı ve Tokat Milletvekili Dr. Cevdet Aykan tarafından verilen bir önerge ile tasarıya bir geçici madde ilâvesi Komisyonumuzca uygun görülmüş, bu değişikliğe paralel olarak kanunun başlığı ile yürürlük ve yürütme maddelerinin numara sıraları değiştirilmiş, yapılan bu değişikliklerle tasarı Komisyonumuzca ekseriyetle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
İstanbul	Balıkesir	Tokat	Ankara
Prof. Dr. A. E. Birol	*A. İ. Kırımlı*	*C. Aykan*	*R. Ergüder*

Bitlis	İsparta	İzmir
Söz hakkım mahfuzdur	*A. Balım*	Söz hakkım mahfuzdur
C. Geboloğlu		*M. Döşemeci*

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Mellisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/454
Karar No. : 127

9 . 2 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı) nı ve önceden havale edildiği Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunca düzenlenen rapor ilgili temsilcilerin de katıldıkları birleşimde görüşüldü :

209 sayılı Döner sermaye Kanununa ek 641 sayılı Kanun ile döner sermayeli kurum ve hastanelerden, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek olanlarda çalıştırılacak personele, her ay maaşlarına munzam olarak ve tavanı 2 500 lirayı geçmemek kaydı ile bir tazminatın verilmesi kabul edilmişti. Yine söz konusu Kanunun 5 nci maddesi ise günlük normal çalışma saatleri dışında çalışacaklara döner sermaye gelirinden ayrıca munzam bir prim verilmesini öngörmekte, ancak, Kanunun 4 ncü maddesi, âzami 2 500 liralık tazminatı 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmünden istisna ettiği halde, 5 nci madde gereğince verilecek primlerin de bu istisnaya dâhil edildiği kanunda açıklanmadığından ve buna ilişkin yönetmelikte de bu husus belirtilmediğinden tatbikatta bir nevi çelişme meydana gelmektedir.

Bu çelişmeyi ortadan kaldırmak ve günlük çalışma saatleri dışında özel çabaları ile yapacakları fazla mesai ve emeklerinin karşılığı olan primlerin de 7244 sayılı Kanundaki takyide tabi tutulmaması hükmünü öngören tasarıyı kabule şayan mütalâa ettiğimiz gibi bugüne kadar yapılan tatbikattan ilgilileri zararlı kılmamak için 641 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren yapılmış olan ödemelerin tasarıdaki esaslara uygulanması amaciyle, Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunca tasarıya geçici bir madde ilâvesini ve kanun başlığında yapılan değişikliği Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bu nedenlerle hazırlanan ve bâriz bir eşitsizliği giderecek olan tasarı Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip	Adıyaman
Rize	Sakarya	Bolu	*M. A. Atalay*
E. Y. Akçal	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	
Ankara	Aydın	Balıkesir	Burdur
M. K. Yılmaz	*M. Ş. Koç*	*F. İslimyeli*	*İ. H. Boyacıoğlu*
Çanakkale	Erzurum	Eskişehir	Giresun
Ş. İnan	*C. Önder*	*İ. Angı*	*İ. E. Kılıçoğlu*
Gümüşane	İstanbul	İstanbul	İstanbul
S. Savacı	Söz hakkım mahfuzdur	*N. Eroğan*	*M. Güven*
	S. Aren		

Kayseri	Rize	Trabzon
A. Hacıpaşaoğlu	*C. Yalçın*	*A. İ. Birincioğlu*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı	**Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı**	**Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı**
MADDE 1. — 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesiyle değiştirilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
Madde 4. — 1 nci maddede adı geçen personele verilecek tazminat ayda en çok 2 500 lirayı geçemez. Bu tazminat ile 5 nci madde gereğince ödenecek primler 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne tabi değildir.		
	MADDE 2. — 641 sayılı Kanuna aşağıda yazılı geçici madde eklenmiştir. GEÇİCİ MADDE — 6.7.1965 tarihinden itibaren 5 nci madde gereğince personele verilmesi gereken primlerden 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki miktarı geçtiği için kesilenler istihkak sahiplerine ödenir. Kesilmeksizin yapılan ödemeler geri alınmaz.	MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi	Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirişi	Bütçe ve Plân Komisyonunun değiştirişi
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Sağlık ve Sosyal Yardım ve Maliye bakanları yürütür.	MADDE 4. — Tasarının 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — Tasarının 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

26 . 12 . 1967

Başbakan
S. Demirel

Devlet Bakanı
S. Öztürk

Devlet Bakanı
H. Atabeyli

Devlet Bakanı
K. Ocak

Devlet Bakanı
S. T. Müftüoğlu

Adalet Bakanı
H. Dinçer

Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu

İçişleri Bakanı
F. Sükan

Dışişleri Bakanı
İ. S. Çağlayangil

Maliye Bakanı
C. Bilgehan

Millî Eğitim Bakanı
İ. Ertem

Bayındırlık Bakanı
O. Alp

Ticaret Bakanı
A. Türkel

Sağlık ve Sosyal Yar. Bakanı
V. Â. Özkan

Gümrük ve Tekel Bakanı
İ. Tekin

Tarım Bakanı
B. Dağdaş

Ulaştırma Bakanı
S. Bilgiç

Çalışma Bakanı
A. N. Erdem

Sanayi Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
R. Sezgin

Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Kürşad

İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeoğlu

Köy İşleri Bakanı
T. Toker

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 634

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adıyla bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/446, 2/557, 2/592)

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı (1/446)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı: 71 - 647/7917

8 . 12 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 7 . 12 . 1967 tarihinde kararlaştırılan, «Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetveller ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Abana kasabası 1945 yılında 4769 sayılı Kanunla ilçe haline getirilmiş iken 1953 yılında 6203 sayılı Kanunla kaza merkezi Abana'dan alınarak merkezi Pazaryeri olmak üzere Bozkurt adı ile bir ilçe kurulmuş bulunmaktadır.

Abana ilçesi merkezinin Pazaryeri kasabasına nakli hakkındaki, 6203 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesinin 27 . 6 . 1967 gün ve 1963/145, K. 1967/20 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

Bu durum muvacchesinde 43 köy ve kasabanın bulunduğu bölgede verilen mehil bittikten sonra idari her hangi bir kuruluş mevcudolmıyacaktır.

Bozkurt ilçesinin kapsadığı köyleri idari yönden boş bırakmamak için, ilin yetkili kurullarının, bölgenin coğrafi durumuna, iktisadi şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine ve bölgenin özelliğine göre burada iki ilçe kurulması yolundaki görüşlerini de dikkate alarak, yapılan inceleme sonunda, artık tek başına hiçbir yerin tercihinin mümkün görülememesi yüzünden, merkezi Abana ve Pazaryeri kasabaları olmak üzere ilişik listede isimleri gösterilen köylerin bağlanması suretiyle iki ilçe kurulması uygun mütalâa edilmiştir.

1. ABANA :

Deniz kıyısında olması ve Karadeniz Kuzey yolunun buradan geçmesi Abana'yı hareketli bir duruma getirmiştir. Burası plâj ve turistik tesislere sahiptir. Bu durumu, elektrik ve su tesisleri-

nin tamamlanmış olması, komşu ilçelerle hem karadan ve hem de denizden ulaştırma imkânlarının bulunması Abana'nın gelişmesini sağlamaktadır.

1945 - 1953 yılları arasında ilçe merkezi olan Abana'da bâzı resmî binalar mevcuttur.

2. PAZARYERİ :

Merkezî yerde kurulmuştur ve oldukça geniş bir hinterlândı vardır.

Bölgenin bütün köyleri ile irtibatlı olması, yollar kavşağında bulunması, Pazaryeri'nin ticaret ve sanai merkezi haline gelmesini, kurulan pazar ve panayır dolayısiyle etraftaki ilçe ve köyler tarafından rağbet ve itibar görmesini sağlamıştır. Bu durum ilçede kamu hizmetlerinin kolaylıkla yürütülmesini de temin etmiştir.

1949 da belediye teşkilâtı kurulan Pazaryeri 1953 yılından beri Bozkurt ilçe merkezidir. Burada memurların aileleriyle birlikte oturmalarına elverişli binalar, ayrıca Devlete ait askerlik şubesi, jandarma karakolu, sağlık merkezi ve meteoroloji dairesi gibi resmî binalar mevcuttur.

Yukarda açıklanan gerekçe muvacehesinde merkezi Pazaryeri beldesi olmak ve 30 köy bağlanmak suretiyle Bozkurt, merkezi Abana olmak ve 11 köy bağlanmak üzere Abana adiyle iki ilçe kurulması uygun ve yerinde görülmüş bulunmaktadır.

İlişik listede gösterilen köylerin idari, coğrafi ve ekonomik bakımlardan bağlandıkları ilçelerle ilgileri vardır.

Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi (2/557)

Millet Meclisi Başkanlığına

Kastamonu iline bağlı Bozkurt adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifimizin gereği yapılmak üzere arz ederiz.

Saygılarımızla.

7 . 7 . 1967

Kastamonu Milletvekili	Kastamonu Milletvekili	Kastamonu Milletvekili	Kastamonu Milletvekili
S. Keskin	*M. Akdoğanlı*	*Ş. Bohça*	*O. Z. Oktay*
Kastamonu Senatörü	Balıkesir Senatörü	Balıkesir Senatörü	İçel Senatörü
M. Çamlıca	*M. Güler*	*H. Â. Türker*	*C. T. Okyayuz*
Diyarbakır Senatörü	Zonguldak Senatörü	Kayseri Senatörü	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
S. Cizrelioğlu	*A. Erdoğan*	*H. Dikeçligil*	*H. Kangal*
Samsun Milletvekili	Sinop	Bolu	Denizli
A. F. Alişan	*C. Karahan*	*A. Çakmak*	*R. Şenel*
Adıyaman	Bitlis	Erzincan	Sakarya
A. Atalay	*C. Geboloğlu*	*S. Perinçek*	*N. Bayar*
Eskişehir Milletvekili	Gümüşane Milletvekili	İstanbul Milletvekili	Erzurum Senatörü
E. G. Sakarya	*S. Savacı*	*N. Bulak*	*M. E. Somunoğlu*
Manisa	Manisa	Manisa	Erzurum
S. Çağlar	*Ö. Şakar*	*N. Yenişehirlioğlu*	*N. Pasinli*
Maraş	Trabzon	Kütahya	Çankırı
V. Kadıoğlu	*A. İ. Birincioğlu*	*M. Erez*	(Okunamadı.)
Artvin Milletvekili	Denizli Senatörü	İstanbul Milletvekili	Bolu Senatörü
S. O. Avcı	(Okunamadı.)	*T. Erer*	*R. Arıkan*
İstanbul Milletvekili	Kütahya	İstanbul	Eskişehir
K. Özdemir	*E. Erdinç*	*A. Ş. Lâç*	*A. Zeytinoğlu*

Kırklareli Milletvekili
O. Türkkan
Sivas
S. Kurtbek
Rize
C. Yalçın
Yozgat Milletvekili
N. Tanrıdağ
Siirt
H. H. Oran
Kütahya Milletvekili
İ. H. Yıldırım
Tekirdağ Milletvekili
İ. Demir
Kırklareli
A. H. Güner
Balıkesir
A. Akın
Elâzığ
K. Nedimoğlu
Bursa
B. Küntay
Ankara
K. Yılmaz
Rize Milletvekili
E. İ. Akçal
İzmir Milletvekili
M. A. Aytaş

Kayseri
M. Ateşoğlu
Kars
A. Çetin
Giresun
İ. E. Kılıçoğlu
İçel Milletvekili
M. Arıkan
Zonguldak Milletvekili
C. Karakaş
Antalya
H. Akçalıoğlu
Manisa
M. Dülge
Bolu
H. Cop
Trabzon Milletvekili
S. Güven
Malatya
H. Doğan
Elâzığ
S. Güldoğan
Niğde Milletvekili
H. Özalp
Ordu Milletvekili
A. Bodur
Van Milletvekili
M. Görentaş

Kırşehir
M. Güver
Kayseri
F. Köksal
Eskişehir Milletvekili
İ. Angı
Elâzığ Milletvekili
Ö. Eken
Urfa
C. Güven
İzmir Milletvekili
İ. Gürsan
Kars
L. Aküzüm
Bolu Milletvekili
N. Bayramoğlu
Kocaeli
Ş. Ustaoğlu
Antalya
İ. Ataöv
Antalya Milletvekili
H. F. Boztepe
Antalya
A. Torgay
Tokat
O. Saraç
Zonguldak Milletvekili
T. Asal

Amasya
A. C. Topala
Sivas
G. Sakarya
Giresun Milletvekili
N. Erkmen
Niğde
Y. Arıbaş
Sakarya
Ş. Paker
Gaziantep
N. Sarıca
Çorum Milletvekili
A. Uysal
Trabzon Milletvekili
Ö. Usta
Tekirdağ Milletvekili
H. Başol
Sivas
T. Koraltan
Kırklareli Milletvekili
M. Atagün
İsparta
A. İ. Balım
İzmir Mileltvekili
H. Gümüşpala
Çorum Senatörü
Bozkurt kaza olsun
S. Yalçuk

Elâzığ Senatörü
C. Ertuğ
Tunceli
K. Aral
Balıkesir
M. Z. Yücetürk
Kütahya Milletvekili
A. C. Bilgin
Kars Milletvekili
C. N. Koç
Adana Senatörü
M. N. Ademoğlu
Samsun
S. Kılıç
Çorum Milletvekili
A. Güler
Kocaeli
S. Sofuoğlu
Ağrı Milletvekili
A. Akdoğan

Mardin
E. K. Aybar
Sivas Senatörü
A. Çekemoğlu
Gümüşane
S. Ö. San
Erzurum Milletvekili
A. Mustafaoğlu
Çorum Milletvekili
A. Topçubaşı
Giresun Milletvekili
A. Köymen
Tokat
M. Çavdaroğlu
Manisa
N. Ağaoğlu
Ankara Milletvekili
K. Bağcıoğlu
Aydın
N. Menteşe

Van
K. Kartal
Erzurum Milletvekili
C. Önder
Zonguldak
F. Fırat
İçel Milletvekili
C. Kılıç
Adana
T. Yücekök
Zonguldak
K. D. Sungun
İzmir Milletvekili
M. Döşemeci
Bilecik
Ş. Binay
Ordu
Ş. Pehlivanoğlu
İçel
K. Çetin

Bingöl Senatörü
A. H. Yurtsever
Denizli
F. Avcı
Çorum Senatörü
A. Çetin
Balıkesir Milletvekili
A. İ. Kırımlı
Adana
A. Bozdoğanoğlu
Urfa
N. Cevheri
Manisa
M. Dirik
İstanbul
M. Yardımcı
Burdur
F. Kırbaşlı
İstanbul
O. Özen

Ankara	İstanbul	Hatay	Edirne Milletvekili
A. Dallı	*A. Yalçın*	*T. Köseoğlu*	*N. Özoğul*
Samsun Milletvekili	Ankara	Samsun Milletvekili	Ankara
M. Gedik	*A. R. Çetiner*	*S. Uluçay*	*Z. Pehlivanlı*
Aydın	Konya	Konya	Konya
S. Bosna	*M. Keskin*	*S. S. Yücesoy*	*L. Akdoğan*
Mardin	Hatay	Kocaeli	Balıkesir Milletvekili
S. Güneştan	*S. Adalı*	*S. Akay*	*C. Turgut*
Uşak	Muş Senatörü	Sivas Milletvekili	Burdur
O. Dengiz	*İ. H. Bingöl*	*T. Türkay*	*İ. Boyacıoğlu*
Muğla Milletvekili	İzmir Milletvekili	Kütahya Milletvekili	Kütahya Milletvekili
İ. Oktay	*Z. Efeoğlu*	*M. Ersoy*	*K. Kacar*
Balıkesir Milletvekili	Ordu	Siirt	Sivas Milletvekili
İ. Aytaç	*K. Şensoy*	*A. Aras*	*C. Odyakmaz*
Bursa Milletvekili	Çanakkale Milletvekili	Uşak	Konya
C. Külâhlı	*M. Baykan*	*F. Uğrasızoğlu*	*Z. İzerdem*
Ağrı Milletvekili	İzmir	Adana	Ankara Milletvekili
N. Güngör	*Ş. Akkan*	*T. Dilligil*	*O. Eren*
	Çankırı	Erzurum	
	T. Akman	*T. Bilgin*	

GEREKÇE

Mülki taksimat halkın arzusundan doğduğu, İktisadi, İçtimai ve Coğrafî zaruretlere dayandığı nisbetle canlılık arz eder. Bu şartlara haiz olmıyan bir yeri de, vilâyet veya kaza haline getirmek mümkündür; Fakat, canlılık vermek ve yaşatmak mümkün değildir.

Bozkurt, en tabiî şartlar içinde, esasen bir kaza merkezi hüviyetine sahibolan bir kasabamızdır. Bozkurt'a bağlanmasını isteğimiz köylerin hepsi, bu arzularını izhar etmiş bulunmaktadır. İktisadi şartlar, bu köyleri Bozkurt'a düğümlemekte ve burasını tabiî bir merkez haline getirmektedir. Burada, bir kaza olmanın icabettirdiği bir içtimai hava teessüs etmiş ve müesseselerini meydana getirmiştir. Bütün bunlara, köy yolları şebekesi ve köylerle kolay irtibat noktaları göz önünde tutularak Coğrafî bakımdan da Bozkurt'un tabiî bir merkez halinde bulunduğu hakikatini ilâve edecek olursak Bozkurt'un en tabiî şartlar içinde, canlı bir kaza merkezi olduğu ortaya çıkmış olur.

Şimdi, yukarıda işaret ettiğimiz şartları meseleye biraz daha vuzuh kazandırabilmek için, anahatları ile, teker teker gözden geçirelim :

İktisadi şartlar :

Bozkurt, tabiî bir Ticaret merkezidir. Bugün kendisine bağlanmasını istediğimiz köyleri içine alan geniş bir hinterlanda sahip bulunmaktadır. Esasen buranın (Pazar yeri) ismi ile de anılmasının sebebi budur; Bu geniş Hinterlanda sahiboluşudur. Bozkurt'a bağlanmasını istediğimiz köylerin bağlı oldukları ticaret merkezi burasıdır; başka bir kaza merkezine bağlandıkları takdirde, oraya, ancak, idari işleri için gitmek mecburiyetinde kalacaklardır.

Bozkurt'un, sadece civar köylerin alış verişine merkez vazifesi gören bir pazar yeri olduğunu düşünmek de doğru değildir. Mobilya atelyeleri ve Sandalya fabrikaları ile, hakikaten Ticari ve sınai hareketin merkezi olma hüviyetini iktisabetmiş bulunmaktadır.

Bu hüviyetiyle daha da inkişaf etme yolundadır. Kanaatimizce ticari merkez olan bir yerden idari merkez olma imkânı esirgenmemelidir. Bozkurt, esasen bağlı bulunduğu köylerin merkezi haline getirilmelidir.

İçtimai şartlar :

İdari taksimat, sadece, harita üzerinde çizgi çekmekle olmaz. O mühitte o idarî vâsfa sahibolmanın mânevi iklimi teessüs etmezse, harita üzerindeki çizgilerin ve oraya gönderilen idare âmirlerin hiçbir mânası kalmaz. Öyle kaza merkezlerimiz vardır ki, kaymakam tarafından idare edilen bir köy halindedir. Bozkurt, bir kaza olmanın mânevi iklimine sahiptir. Ve bu mânevi iklimin maddi tesislerini de kurmuştur. Bugün Bozkurt'a gelen herkes buranın kaza olduğunu hisseder; adeta, havasından tenefüs eder. Fabrikasından, hastanesine, atelyesinden ortaokuluna kadar bir kaza merkezinin içtimai cihazlanmasında rol oynıyan bütün tesisler faaliyet halindedir. Mevcudolan bu içtimai nizamı idari nizamla tamamlamak gibi bir mecburiyetle karşı karşıya bulunduğumuza inanıyoruz ve bunun için bu teklifimizi takdim etmiş bulunuyoruz.

Coğrafi şartlar :

Bir yerin, haritadaki köylerin hendesi merkezi oluşu, coğrafi merkez oluşuna delâlet etmez. Yol, Ticaret ve nüfus kesafeti gibi unsurlar göz önünde tutularak coğrafi merkez tesbit edilir. Şüphesiz, idari merkezinde böyle yerlerde teessüs etmesi düşünülür. Bozkurt gerek kendisine bağlanacak köylerle yol irtibatı, gerek tabiî bir Ticaret merkezi oluşu, gerekse 3 500 ü bulan nüfusu bakımından, coğrafi bir merkez teşkil etmektedir; böylece, idari merkez olma vasfını da, kendiliğinden ihraz etmektedir.

Şu izahatımıza, halkın arzusunu da ilâve etmek mecburiyetindeyiz. Esasen, bu arzu olmadan bütün iktisadi, içtimai ve coğrafi şartlar mevcudolsa bile kurulan teşkilât ölü doğmuş olur. Bozkurt'un kaza haline gelmesi ise, halkın arzusudur. Kendisine bağlanmasını istediğimiz bütün köylerde, bu arzularını tanzim ettikleri mazbatalarla tevsik etmiş bulunmaktadırlar. Şunu da ilâve etmeye mecburuz ki, bu arzu, boş bir hayale dayanmamaktadır; 14 senelik bir kaza olmanın meydana getirdiği maddi ve mânevi imkânlardan doğmaktadır. Anayasa Mahkemesi açılan bir dâva üzerine 27 . 6 . 1967 tarihinde, ittihaz eylediği bir kararla, Abana'dan, kaza merkezini Bozkurt'a nakleden ve kazanın ismini değiştiren 6203 sayılı Kanunu, iptal etmiş bulunduğundan; bu teklifi müktesep bir hakkı teslim etmek üzere getirmiş bulunuyoruz. Bu suretle teklifimiz kanunlaştığı takdirde, Abana ve Bozkurt ayrı iki kaza olarak ortaya çıkmış olacak ve senelerden beri devam eden ihtilaf da ortadan kalkmış bulunacaktır.

Ayrıca bugün Bozkurt'ta kurulacak olan bir kaza, hiçbir yeni malî külfeti de icabettirmemektedir.

Bizler, bütün bu şartlar muvacehesinde, halkın arzusunu, iktisadi, içtimai ve coğrafi şartların icabını yerine getirebilmek için harekete geçtik; Bu teklifimizi, iltifatınıza mazhar olacağına inanarak takdim ettik.

Saygılarımızla.

(1) Sayılı cetvel

Bozkurt kazasının kapsıyacağı merkez ve köylerin adları :

1. Bozkurt (Pazaryeri) merkez
2. Ambarcılar
3. Akçam (Maça)
4. Alantepe (Gölmet)
5. Bayramgazi
6. Çiçek Yayla (Şeh Şaban)
7. Dursun
8. Elmaçukuru
9. Gerdiç (Görentaş)
10. Günvakti
11. İbrahim
12. Kayabaşı
13. Kocaçam (Zırma)
14. Aya (Kutluca)
15. Kestane Şökü
16. Keşlik
17. Kızılcaelma
18. Koşmapınar (Oday)
19. Köseali
20. Kirazsökü

21. Mamatlar
22. Ortasökü
23. Sarıçiçek (Sinçoroz)
24. Sakızlar (Sakızçılar)
25. Şehoğlu
26. Ulu
27. Yaşarlı (Izmana)
28. Yaylatepe (Arda)
29. Niğerze (Beldeğirmen)
30. Dağsu
31. Yakaören (İlişi)
32. İnceyazı (Yunarı)

(2) sayılı cetvel

Maaş D.	Adedi	Görevi
8	1	Kaymakam
10	1	Tahrirat Kâtibi
8	1	C. Savcısı
8	1	Hâkim
10	1	Başkâtip
12	1	Zabıt Kâtibi
14	1	Mübaşir
9	1	Nüfus Memuru
9	1	Mal Müdürü
10	1	Gelir Memuru
12	1	Muhasebe Memuru
8	1	Hükümet Tabibi
8	1	Veteriner Hekim
9	1	Tarım Teknisyeni
10	1	Müftü
9	1	Tapu Sicil Memuru

Kastamonu Milletvekili S. Keskin ve 173 arkadaşının teklifi

Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulması hakkındaki kanun

MADDE 1. — Ekli (1) sayılı cetvelde isimleri gösterilen köyleri kapsamak ve merkezi Bozkurt (Pazar yeri) olmak üzere Kastamonu iline bağlı bir ilçe teşkil olunmuştur.

MADDE 2. — Bu ilçenin kuruluşuna ait olup ekli (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar, 3656 sayılı Kanundaki ilgili bakanlık ve daire kadrolarına ilâve edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

C. Senatosu Kastamonu Üyesi A. Nusret Tuna'nın, Bozkurt adıyla bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi (2/592)

11 . 12 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkındaki kanun teklifimiz ve gerekçesi ekli olarak sunulmuştur.

Kanunlaşması için gereğine tavassutlarınızı rica ederim.

Saygılarımla.

Kastamonu Senatörü
A. Nusret Tuna

GEREKÇE

1945 yılında kurulan Abana ilçe merkezi 1953 tarih, 6203 sayılı Kanunla Pazaryeri'ne nakledilmiş ve Bozkurt adında bir ilçe kurulmuştur.

6203 sayılı Kanunu Anayasa Mahkemesi, 27 . 6 . 1967 tarih ve 1967/20 sayılı kararla iptâl etti. Halen (43) köy ve kasaba herhangi bir idarî teşkilâta bağlı değildir.

Adı geçen Kanunun iptalinden sonra, burada yapılan idarî tetkikat sonunda, köylerin mühim bir kısmının Bozkurt merkezini ilçe olarak istedikleri, sahilde kalan 7 - 9 köyün Abana'ya yakın olması hasebiyle Abana'yı ilçe merkezi olarak talebettikleri anlaşılmaktadır.

Bozkurt, 15 yıldan beri ilçedir. Daha önceleri de, uzun yıllar o havalide pazar yeri olarak kullanılmıştır. Bölgenin coğrafî durumu, iktisadî şartları, kamu hizmetlerinin gerekleri ve özelliği nazara alındığı takdirde, ilçe merkezi olmaya elverişli olduğu tarafsız, yetkili kurulların mütalâaları ile tesbit olunmuştur.

Anayasa Mahkemesi kararına yanlış manâ verildiği kaaatindeyim. Anayasa Mahkemesi, ilçe merkezini Abana'ya nakletmiş değil, sadece Bozkurt'un ilçe olması hakkındaki Kanunu iptal etmiştir. Anayasamıza göre nerenin ilçe olacağını tâyin vetakdir hakkı, yasama organına verilmiş bir haktır. Halen ne Abana ve ne de Bozkurt, ilçe merkezi değildir. Buna rağmen, tetkikatı yapan kurulların Anayasa Mahkemesi Kararına yanlış manâ vererek Abana'ya ilçe merkezinin naklolunduğu şeklinde kabul ettikleri anlaşılmakta, bundan dolayı da (43) köy ve kasaba için ikinci bir kaza teklif olunmaktadır.

Bu hususta bir kanun teklifi ve bir kanun tasarısı mevcuttur. Her ikisi de, (İki) ilçe kurulmasını öngörmektedir. Bu mütalâa, arzettiğim veçhile Anayasa Mahkemesi Kararına yanlış manâ verilmesinden doğmaktadır. Yaptırılan tarafsız tetkikat sonunda Bozkurt'un her bakımdan ilçe olmaya elverişli olduğu tesbit edilmiştir. Teşkilâtsız kalan (43) köy ve kasabayı idari taksimata bağlıyacak Bozkurt ilçesi adında tek ilçenin kurulması için bu kanun teklifini yapmaya mecbur kaldık..

Kanunun birinci madesi, yukarıdaki gerekçeye uygun olarak Bozkurt'un ilçe merkezi olmasını temin etmek üzere ele alınmıştır.

Diğer maddeler yürürlük ve yürütme maddeleridir.

CUMHURİYET SENATOSU KASTAMONU ÜYESİ AHMET NUSRET TUNA'NIN TEKLİFİ

Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Kastamonu ilinin Bozkurt kasabası merkez olmak ve ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen köyleri kapsamak üzere Bozkurt adiyle bir ilçe kurulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bozkurt ilçesine bağlı köyleri gösterir

(1) SAYILI CETVEL

1. Ambarcılar	22. Mamatlar
2. Alantepe	23. Ortasökü
3. Bayramgazi	24. Sakızcılar
4. Beldegirmen	25. Şeyhoğlu
5. Çiçekyayla	26. Tezcan
6. Darsu	27. Uluköy
7. Dursun	28. Yakaören
8. Görentaş	29. Yaşarlı
9. Güngören	30. Yaylatepe
10. Günvakti	31. Abana
11. İbrahimköy	32. Akçam
12. İnceyazı	33. Altıkulaç
13. Kayalar	34. Çampınar
14. Kestanesökü	35. Denizbükü
15. Keşlik	36. Elmaçukuru
16. Kızılcaelma	37. Göynükler
17. Kirazsökü	38. Kadıyusuf
18. Kocaçam	39. Sarıçiçek
19. Koşmapınar	40. Yakabaşı
20. Köseali	41. Yemeni
21. Kutluca	42. Yeşilyuva

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/446, 2/557, 2/592
Karar No. : 12

26 . 12 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkındaki kanun tasarısı, Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu iline bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına dair olan kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi A. Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkındaki kanun teklifi, teklif sahibi ve ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü :

Müzakere mevzuu mezkûr tasarı ve tekliflerin aynı mahiyette oldukları nazarı itibara alınarak tevhiden görüşülmesine ve görüşmeye tasarının esas alınmasına karar verildikten sonra, tümü üzerinde cereyan eden uzun müzakereler neticesinde; gerekçede de sarahaten ifade olunduğu veçhile, Abana kasabasının 1945 yılında 4769 sayılı Kanunla ilçe haline getirilmiş olduğu 1953 yılında 6203 sayılı Kanunla kaza merkezi Abana'dan alınarak merkezi Pazaryeri olmak üzere Bozkurt adı ile bir ilçe kurulmuş bulunduğu; daha sonra Abana ilçesi merkezinin Pazaryeri kasabasına nakli hakkındaki 6203 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesinin 27 . 6 . 1967 gün ve 1963/145, K. 1967/20 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olduğu,

Bu durum muvacehesinde 43 köy ve kasabanın bulunduğu bölgede verilen mehil bittikten sonra idari her hangi bir kuruluş mevcudolmıyacağı;

Bozkurt ilçesinin kapsadığı köyleri idari yönden boş bırakmamak için, il'in yetkili kurullarının, bölgenin coğrafi durumuna, iktisadi şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine ve bölgenin özelliğine göre burada iki ilçe kurulması yolundaki görüşlerini de dikkate alarak, yapılan inceleme sonunda, artık tek başına hiçbir yerin tercihinin mümkün görülememesi yüzünden merkezî Abana ve Pazaryeri kasabaları olmak üzere ilişik listede isimleri gösterilen köylerin bağlanması suretiyle iki ilçe kurulmasının uygun görüldüğü ifade edilmektedir.

Gerek iki ilçe kurulması maksadına mâtuf olarak hazırlanan tasarının gerekçesinde serd edilen mucip sebepler ve gerekse İçişleri Bakanlığı temsilcisinin, Komisyonumuzda vermiş olduğu tamamlayıcı malûmat neticesinde, tasarı, prensip itibariyle komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Dört maddeden ibaret tasarı metni, aynen kabul edilmiş olmakla beraber, birinci maddeye bağlı (1) sayılı cetveldeki (Sarıçiçek) köyü Abana ilçesinden alınarak Bozkurt ilçesine bağlanmak suretiyle 1 sayılı cetvel, ikinci maddeye bağlı kadro cetveline de (2 nüfus kâtibi) ilâve edilerek (1) ve (2) sayılı cetveller değiştirilmiş ve yapılan bu değişikliklerle, Abana ve Bozkurt ilçelerinin teşkiline mütedair tasarının kabulüne çoğunlukla karar verilmiştir.

Zamanın darlığı ve mevzuun lüzum ve ehemmiyeti göz önüne alınarak, bahis konusu tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Sakarya	Ankara	Kars	Adana
Kadri Eroğan	*Orhan Eren*	*Celâl Nuri Koç*	*Ali Bozdoğanoğlu*
Adıyaman	Ankara	Eskişehir	Gaziantep
Ali Turanlı	*Zühtü Pehlivanlı*	Muhalefet şerhim ilişiktir. *Şevket Asbuzoğlu*	*Mahmut Uygur*
Hatay	İstanbul	Kars	Kastamonu
Komisyonda arz ettiğim muhalefet görüşümü ayrıca belirteceğim. *Reşat Mursaloğlu*	Muhalefet şerhim eklidir. *Orhan Eyüpoğlu*	Muhalefet şerhim eklidir. Söz hakkım mahfuzdur. *Turgut Göle*	*Ahmet Şevket Bohça*
Konya	Konya	Muş	Ordu
Muhalifim. Söz hakkım saklıdır. *Yunus Koçak*	Bağlanan köylere muhalifim. Söz hakkım saklıdır. *S. Faruk Önder*	Kemal Aytaç İmzada bulunamadı	Çekinserlik şerhim eklidir *Raif Aybar*
Rize	Samsun	Tokat	Trabzon
İsmail Sarıgöz	*Melâhat Gedik*	Osman Saraç İmzada bulunamadı	Muhalefet şerhim eklidir. *Hamdi Orhon*

Zonguldak
Ekmel Çetiner
İmzada bulunamadı

Muhalefet şerhi

Hükümetçe hazırlanıp Millet Meclisine sunulan ve ilgisi dolayısiyle komisyonumuza tevdi edilerek 13 . 12 . 1967 günü müzakeresi tamamlanmış bulunan Kastamonu iline bağlı yeniden Abana ve Bozkurt kazası kurulması hakkındaki tasarının Anayasaya aykırılığı ve diğer bâzı yönlerden aşağıdaki maddelerde izah olunduğu veçhile muhalifim.

1. 25 Haziran 1945 tarihinde çıkarılan 4769 sayılı bir Kanunla 8 kaza meyanında Abana'da kazalık hakkını iktisabetmiştir. 8 sene kadar bilfiil kaza olarak çalışan Abana 21 . 12 . 1953 tarihinde 6203 sayılı bir Kanunla kaza merkezi Abana'dan alınarak 2 - 2,5 kilometre mesafede bulunan Bozkurt köyüne nakledilmiştir. Bu nakil keyfiyetinin partizan bir zihniyetle yapıldığı ve Anayasaya aykırılığı ileri sürülmek suretiyle Anayasa Mahkemesine müracaat edilmiş ve neticede adı geçen mahkemece çeşitli sebeplerden dolayı mezkûr kanunun tümünün iptali ne 27 . 6 . 1967 gün ve esas 963/1 145 ve karar no 967/20 sayılı karar verilerek 15 Kasım 1967 gün ve 12751 sayılı Resmî Gazete ile de yayınlanmış bulunmaktadır.

2. Anayasa Mahkemesi mezkûr kararında Abana'nın kazalık hakkının elinden alınmasını sağlıyan 6203 sayılı Kanunu Anayasanın 2,55 ve 115 nci madelerine aykırı bulduğu için tümünün iptaline karar verdiğine göre bu kararını yürürlüğe girceeği tarih olan 25 . 12 . 1967 gününden itibaren başkaca bir kanun tedvinine lüzum olmaksızın resmen kaza olmuş bulunacaktır. Anayasa Mahkemesince tanınan 6 aylık mehil, Bozkurt'tan Abana'ya kaza merkezinin naklini temin için idari işlerin yürütülmesini sağlamak gayesine mâtuftur.

3. Hal böyle iken İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Hükümetçe Yüce Meclise sevk olunan Abana - Bozkurt kazalarının teşkili hususundaki tasarı 953 senesindeki Abana'nın kazalık hakkının elinden alınması için ileri sürülen görüşlerin altında yatan partizan zihniyetin bir başka yönden tecellisinden başka bir mâna taşımamaktadır. Bu tasarı ile denmek isteniyor ki, ben Hükümet olarak Anayasa Mahkemesinin bozma sebebi yani iptal sebebi olarak ileri sürdüğü Anayasanın ne iki ne 55 ve ne de 115 nci maddenin getirdiği yasakları ve aradığı nitelikleri düşünmüyorum. Sadece bana oy verenleri memnun etmek için kanun getiriyorum. Demektedir. Eğer bu zihniyetin temsilcisi bulunmasalar bugün İçişleri Komisyonu dolaplarında ve İçişleri Bakanlığının ilgi Umum Müdürlüğünde yatmakta olan yüzlerce kaza olmak istiyen kanun tekliflerini nazara alır ve hakikaten Bozkurt'ta bu vasıfları haizse, bu teklifler meyanında sırasını alır ve kaderine razı olur.

4. Bu zihniyetin tipik bir misali yine Hükümet tasarısında çok bâriz bir şekilde görülmektedir. Şöyle ki: Anayasa Mahkemesinin kararını haber alan Dahiliye Vekili derhal Kastamonu Valiliğine emir vererek Bozkurt ve Abana'nın kaza olmalarını temin için muktezi formalitenin ikmalini ister. Vilâyetçe bu maksatla toplanan vilâyet idare heyeti 15 . 9 . 1967 tarihinde oy birliği ile verdiği karar da 22 köyü kapsıyan bir Bozkurt ve 18 köyü kapsıyan bir Abana kazasının kurulmasını muafık mütalâa ediyor. Keyfiyet Genel Meclise intikal edince tekrar 953 zihniyeti hâkim kılınıyor. Abana'nın hakkı Anayasa Mahkemesi kararı karşısında kabul olunur. Ve fakat boğmak için yaşatmamak için ne lâzımsa yapılıyor. Ve köy adedi ona düşürülüyor. Hükümet de İl İdare Kurulunun teklifini değil, Genel Meclisin Abana'yı boğma teklifini esas alıyor.

Netice: Bozkurt ve Abana'nın yeniden kaza kurulması hususundaki bu Hükümet tasarısı Anayasa Mahkemesinin aldığı kararın mucip sebeplerine Anayasanın 115 nci maddesine ve seçim serbestesini ihlâle mâtuf bu Hükümet tasarısı Anayasa Mahkemesinin aldığı kararın mucip sebeplerine Anayasanın 115 nci maddesine ve seçim serbestisini ihlâle mâtûf bir tasarıdır. Ne Mecliste ve ne de komisyonlarda müzakere olunamıyacağı kanaatindeyim.

İçişleri Komisyonu Üyesi
Eskişehir Milletvekili
Şevket Asbuzoğlu

Muhalefet şerhi

Abana ilçesi konusunun «Anayasa üstünlüğü» yönünden tetkik ve karara bağlanması gerekir.

Abana ilçesinin 1953 yılında lâğvi, Kırşehir vilâyetinin lâğvi gibi Anayasayı ihlâl mahiyetinde tarihimize mal olmuş acı bir olaydır.

Anayasa Mahkemesi 27 . 6 . 1967 tarih ve 967/20 sayılı kararı ile siyasi tarihimizde acı bir olay olan Abana'nın lâğvı hakkındaki 6203 sayılı Kanunu iptal etmiştir. İptal kararının 3 ncü bendinde :

a) Kamu yararı düşüncesi olmaksızın,

b) Özel çıkarlar için,

c) Belli partilerin yararına,

d) Seçim güvenliğini ihlâl eder mahiyette kanun yapılamaz demiş ve kanunun tümünü iptal etmiştir.

Böylece Abana ilçesine hayat veren 4769 sayılı Kanun hayat kazanmıştır. Hükümetin bu karar karşısında yapacağı iş derhal Abana ilçesini otomatikman ihya etmektir.

Bu Anayasa kuralı karşısında idare iyi niyetle başka tez ve görüş sahibi dahi olsa o zaman yapacağı şu idi :

Derhal eski hudutları içinde Abana ilçesini bir bütün halinde kuran kanunu getirmek, Anayasa Mahkemesi kararını kusursuz ve noksansız tatbik etmek.

Böyle olmayıp sureta Anayasa kararını infaz eder görünerek iki ilçe teşkili hakkında kanun tasarısı getirmek Anasaya Mahkemesi kararını kudretten düşürmek ve Anayasaya karşı en hafif tâbiriyle dikkatsiz bulunmaktır.

Anayasa Mahkemesinin verdiği altı ay müddete gelince : Hükümet dairelerinin yerleşme imkânlarının temini maksadına mâtuftur.

Kanuni bir boşluk konusu yoktur.

Bütün bunlar kâfi gelmiyormuş gibi, bir sahil ilçesi olan Abana'nın Batısındaki beş köy hiçbir ilgisi yok iken Bozkurt'a bağlanmak istenmektedir.

Bu hal iptal kararı karşısında direnmedir. Tamamen siyasi bir görüşün sonucudur.

Abana'nın, sosyal, ekonomik, kültürel ve turistik bütünlüğü bozulmakta böylece 14 yıl evvel estirilen hava devam ettirilmektedir.

Bozkurt'un ilçe haline konulması konusunun Abana ile irtibatlandırmak asla caiz ve mümkün değildir.

Anayasa'daki ölçülere, İl İdaresi Kanunundaki esaslara uyduğu takdirde bakanlıkta bekliyen 251 kaza olmak istekleri meyanında Bozkurt düşünülebilir. Bu ayrı bir mesele ayrı bir kanun konusudur.

Abana'nın bütünü ile derhal kaza haline konulması yalnız Abana halkına karşı değil, demokratik rejimin temeli olan hür seçim müessesesi ve bir kelime ile tüm huzur için son derece önemli ve zaruridir.

Yukarıki mâruzatım hasebiyle kanun teklifi Anayasaya aykırıdır. Abana Yüksek Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile hayatını kazanmış ve ilçe olmuştur. Bunun dışındaki görüşlere muhalifim.

Hatay Milletvekili
Reşat Mursaloğlu

Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanlığına

13 . 12 . 1967 günü ekseriyetle alınan karara aşağıdaki sebepler dolayısiyle muhalifim. Bilginize arz olunur.

1. Ekseriyetle alınan karar kanaatimce Anayasa Mahkemesinin kararına uygun bulunmamaktadır. Kararın ittihazından önce durumun bir kere de Anayasa Komisyonunca da incelenmesi gerekirdi.

2. Hükümet adına konuşan zat objektif bir idare adamına yaraşır, şekilde görüşünü ifade edememiştir. Tatminkâr olmıyan kifayetsiz şeyler söylemiştir.

3. İlçelere bağlanacak köyler tesbit olunurken idare heyetinin kararına da uyulmaması yeni bir sakatlık yaratmıştır.

4. Karar ittihaz edilirken peşin hükümlerle ve maslahat icaplarına aykırı olarak hareket edilmiştir.

İçişleri Komisyonu Üyesi
İstanbul Milletvekili
Orhan Eyüpoğlu

Muhalefet şerhi

1. Anayasa Mahkemesi kararı ile 6203 sayılı Kanun iptal edildiğinden Abana 26 . 12 . 1967 tarihinde otomatik olarak ilçe olmuştur. Meclisçe yapılacak bir iş yoktur.

2. Böyle değil de kanun yapmak gerektiği yolundaki iddia farzı muhal kabul edilse dahi, bu takdirde Meclisin yapacağı iş ancak Abana ilçesi kurulması hakkında kanun olabilir.

3. Komisyon, bütün uyarmalarımıza rağmen sureta Abana ilçesi kurmuş gözükmektedir. 42 köyün 32 sini Bozkurt'a, 10 unu Abana'ya vermek ve Abana'nın İnebolu yönüne, kıyılarını da Bozkurt'a vermek suretiyle Abana'yı iktisaden ve fiilen yok etmiştir. Böylece Anayasa Mahkemesi kararını nazara almamıştır. Seçim serbestliğini yok etmekte, özel çıkarlarla kanun çıkarmakta, Hukuk Devleti ilkesini ve Anayasanın 115 nci maddesini açıkça çiğnemiştir. Tamamen Anayasa kararına aykırıdır. Bu vasfiyle Anayasanın 152 nci maddesine de aykırıdır.

Kars Milletvekili
Turgut Göle

Çekinserlik şerhi

6203 sayılı Kanunu iptal eden Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinde; Anayasaya muhalefet sebepleri açıkça belirtilmiştir. Binaenaleyh tasarının bu haliyle kabulünde aynı mahiyette sebeplerin mevcudolup olmadığının anlaşılmasına yetecek kadar tetkike imkân olmadan komisyonda oylamaya gidilmiştir.

Bu tetkik yetersizliğinden ötürü
Çekinserim.

Ordu
Raif Aybar

16 . 12 . 1967

Muhalefet şerhi

Abana ilçesi konusunun «Anayasa üstünlüğü» yönünden tetkik ve karara bağlanması gerekir.

Abana ilçesinin 1953 yılında lâğvı, Kırşehir vilâyetinin lâğvı gibi Anayasayı ihlâl mahiyetinde tarihimize mal olmuş acı bir siyasi olaydır. Anayasa Mahkemesi 27 . 6 . 1967 tarih ve 967/20 sayılı Kararı ile siyasi tarihimizde acı bir olay olan Abana'nın lâğvı hakkındaki 6203 sayılı Kanunu iptal etmiştir. İptal kararının 3 ncü bendinde:

a) Kamu yararı düşüncesi olmaksızın,

b) Özel çıkarlar için

c) Belli partilerin yararına,

d) Seçim güvenliğini ihlâl eder mahiyette kanun yapılamaz demiş ve kanunun tümünü iptal etmiştir.

Böylece Abana ilçesine hayat veren 4769 sayılı Kanun hayat kazanmıştır. Hükümetin bu karar karşısında yapacağı iş derhal Abana ilçesini otomatikman ihya etmektir.

Bu Anayasa kuralı karşısında idare iyi niyetle başka tez ve görüş sahibi dahi olsa o zaman yapacağı şu idi:

Derhal eski hudutları içinde Abana ilçesini bir bütün halinde kuran kanunu getirmek, Anayasa Mahkemesi kararını kusursuz ve noksansız tatbik etmek.

Böyle olmayıp sureta Anayasa kararını infaz eder görünerek iki ilçe teşkili hakkında kanun tasarısı getirmek Anayasa Mahkemesi kararını kudretten düşürmek ve Anayasaya karşı en hafif tâbiri ile dikkatsiz bulunmaktır.

Anayasa Mahkemesinin verdiği altı ay müddete gelince: Hükümet dairelerinin yerleşme imkânlarının temini maksadına mâtuftur.

Kanuni bir boşluk konusu yoktur.

Bütün bunlar kâfi gelmiyormuş gibi, bir sahil ilçesi olan Abana'nın batısındaki beş köy hiçbir ilgisi yok iken Bozkurt'a bağlanmak istenmektedir.

Bu hal, iptal kararı karşısında direnmektedir. Tamamen siyasi bir görüşün sonucudur.

Abana'nın, sosyal, ekonomik, kültürel ve turistik bütünlüğü bozulmakta böylece 14 yıl evvel estirilen hava devam ettirilmektedir.

Bozkurt'un ilçe haline konulması konusunu Abana ile irtibatlandırmak asla caiz ve mümkün değildir.

Anayasadaki ölçülere, il idaresi kanunundaki esaslara uyduğu takdirde bakanlıkta bekliyen 251 kaza olmak istekleri meyanında Bozkurt düşünülebilir. Bu ayrı bir mesele ayrı bir kanun konusudur.

Abana'nın bütünü ile derhal kaza haline konulması yalnız Abana halkına karşı değil, demokratik rejimin temeli olan hür seçim müessesesi ve bir kelime ile tüm huzur için son derece önemli ve zaruridir.

Yukarki mâruzatım hasebiyle kanun tasarısı Anayasaya aykırıdır. Abana Yüksek Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile hayatını kazanmış ve ilçe olmuştur. Bunun dışındaki görüşlere muhalifim.

Trabzon Milletvekili
Hamdi Orhon

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu *9 . 2 . 1968*
Esas No. : 1/446, 2/557, 2/592
Karar No. : 128

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan «Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı» ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, «Kastamonu iline bağlı «Bozkurt» adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi» ni, Kastamonu Senatörü Ahmet Nusret Tuna'nın, aynı mahiyetteki teklifi ilgili Hükümet temsilcilerinin de katıldıkları birleşimde görüşüldü.

Abana 1945 yılında 4769 sayılı Kanunla ilçe haline getirilmiş, 1953 yılında ise 6203 sayılı Kanun ile ilçe merkezi Abana'dan alınarak merkezi Pazaryeri olmak üzere Bozkurt adı ile bir ilçe kurulmuştu.

Abana ilçesi merkezinin Pazaryeri kasabasına nakli hakkındaki söz konusu kanun, Anayasa Mahkemesinin 27 . 6 . 1967 gün ve 1963/145. K. 1967/20 sayılı kararı ile iptal edildiğinden verilen süre sona erdiğinde bu bölgede her hangi bir kuruluş mevcudolmıyacaktır.

Bozkurt ilçesinin kapsadığı köyleri idari yönden boş bırakmamak için, ilin yetkili kurullarının, bölgenin coğrafi durumuna, iktisadi şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine ve bölgenin özelliğine göre burada iki ilçe kurulması yolundaki görüşlerini de dikkate alarak yapılan inceleme sonucu merkezi Abana ve Pazaryeri kasabaları olmak üzere iki ilçe kurulmasını öngören tasarı ve teklifler Komisyonumuzca olumlu mütalâa edilerek tümü üzerinde vâki görüşmeleri mütaakıp, görüşmelerde tasarı metni esas alınmak suretiyle maddelerin müzakeresine geçildi.

Dört maddelik tasarı metni aynen, birinci maddeye bağlı (1) sayılı cetveldeki (Sarıçiçek) köyünü Abana ilçesinden alarak Bozkurt ilçesine bağlamak suretiyle ve ikinci maddeye bağlı kadro cetveline (2 nüfus kâtibi) ilâve suretiyle İçişleri Komisyonunca söz konusu cetvellerde yapılan değişikliklerde bu değişik şekli ile kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip	Adıyaman
Rize	Sakarya	Bolu	*M. A. Atalay*
E. Y. Akçal	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	
Ankara	Aydın	Balıkesir	Burdur
M. K. Yılmaz	Muhalifim	Söz hakkım saklı	*İ. H. Boyacıoğlu*
	M. Ş. Koç	*F. İslimyeli*	
Çanakkale	Erzurum	Eskişehir	Giresun
Söz hakkım saklı	*C. Önder*	*İ. Angı*	Köylerin bağlanışında
Ş. İnan			müstenkifim
			İ. E. Kılıçoğlu
Gümüşane	İstanbul	İstanbul	İstanbul
S. Savacı	Söz hakkım saklı	*N. Eroğan*	*M. Güven*
	S. Aren		
Kayseri	Rize	Sivas	Trabzon
A. Hacıpaşaoğlu	*C. Yalçın*	Muhalifim	*A. İ. Birincioğlu*
		O. Kabibay	

Trabzon
Muhalifim
Söz hakkım mahfuzdur
A. R. Uzuner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Kastamonu ilinin Abana ve Pazaryeri kasabaları merkez olmak ve ilişik 1 sayılı cetvelde gösterilen köyleri kapsamak üzere, Abana ve Bozkurt adları altında iki ilçe kurulmuştur.

MADDE 2. — İlişik 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin ilgili Bakanlık ve daireler kısmına eklenmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7 . 12 . 1967

Başbakan	Devlet Bakanı
S. Demirel	*S. Öztürk*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
H. Atabeyli	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
S. T. Müftüoğlu	*H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. Topaloğlu	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*C. Bilgehan*
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
İ. Ertem	*O. Alp*
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
A. Türkel	*V. A. Özkan*
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
İ. Tekin	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
S. Bilgiç	*A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
M. Turgut	*R. Sezgin*
Turizm ve T. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*

Köy İşleri Bakanı
T. Toker

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

CETVEL : [1]

Pazaryeri merkez olmak üzere kurulan Bozkurt ilçesine bağlanan köyler

1. — Ambarcılar
2. — Alantepe (Gölmet)
3. — Bayramgazi
4. — Beldeğirmen (Niğerze)
5. — Çiçekyayla (Şehşaban)
6. — Darsu
7. — Dursun
8. — Görentaş (Gerdiç)
9. — Güngören (Zelama)
10. — Günvakti
11. — İbrahimköy
12. — İnceyazı (Yunarı)
13. — Kayalar
14. — Kestanesökü
15. — Keşlik
16. — Kızılcaelma
17. — Kirazsökü
18. — Kocaçam (Zırma)
19. — Koşmapınar (Odayköyü)
20. — Köseali
21. — Kutluca (Ayeköy)
22. — Mamatlar
23. — Ortasökü
24. — Sakızcılar
25. — Şeyhoğlu
26. — Tezcan
27. — Uluköy
28. — Yakaören (İlişi)
29. — Yaşarlı (İzmana)
30. — Yaylatepe (Arza)
31. — S. C. K...

Abana merkez olmak üzere kurulan Abana ilçesine bağlı köyler

1. — Akçam
2. — Altıkulaç
3. — Çampınar (Gelevye)
4. — Denizbükü (Kürtköy)
5. — Elmaçükürü
6. — Göynükler
7. — Kadıyusuf
8. — Sarıçiçek (Sinciros)
9. — Yakabaşı (Yaylaz)
10. — Yemeni
11. — Yeşilyuva (Gedos)

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	Diyanet İşleri Başkanlığı		
10	Müftü	2	500
	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü		
9	Tapu Sicil Memuru	2	600
	Adalet Bakanlığı		
8	Başkan, Hâkim, Üye, Sulh Hâkimi, C. Başsavcılığı Yardımcıları, C. Savcısı ve Yardımcıları, Sorgu Hâkimleri, Yargıtay Üye Yardımcıları, İcra Hâkim ve Yardımcı Hâkimleri	4	700
10	Başkâtip, Başkâtip Muavinleri	2	500
12	Zabıt Kâtipleri	2	400
14	Mübaşir	2	300

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	İçişleri Bakanlığı		
8	Kaymakam	2	700
10	Tahrirat Kâtibi	2	500
9	Nüfus Memuru	2	600
	Maliye Bakanlığı		
9	Malmüdürü	2	600
10	Vergi Memuru	2	500
11	» »	2	450
11	Millî Emlâk Memuru	1	450
11	Muhasebe Memuru	2	450
12	» »	2	400
12	Millî Emlâk Memuru	1	400
12	Veznedar	2	400
	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı		
8	Hükümet Tabibi	2	700
	Tarım Bakanlığı		
8	Veteriner Hekim	2	700
9	Tarım Teknisyeni	2	600

İçişleri Komisyonunun Değiştirişi

CETVEL (1)

Pazaryeri Merkez olmak üzere kurulan
Bozkurt ilçesine bağlanan köyler

1. Ambarcılar
2. Alantepe (Gölmet)
3. Bayramgazi
4. Beldeğirmen (Niğerze)
5. Çiçekyayla (Şehşaban)
6. Darsu
7. Dursun
8. Görentaş (Gerdiç)
9. Güngören (Zelama)
10. Günvakti
11. İbrahimköy
12. İnceyazı (Yunarı)
13. Kayalar
14. Kestane sökü
15. Keşlik
16. Kızılcaelma
17. Kirazsökü
18. Kocaçam (Zımra)
19. Koşmapınar (Odayköyü)
20. Köseali
21. Kutluca (Ayeköy)
22. Mamatlar
23. Ortasökü
24. Sakızcılar
25. Şeyhoğlu
26. Tezcan
27. Uluköy
28. Yakaören (İlişi)
29. Yaşarlı (İzmana)
30. Yaylatepe (Arza)
31. Sarıçiçek (Sinciros)

Abana Merkez olmak üzere kurulan
Abana ilçesine bağlanan köyler

1. Akçam
2. Altıkulaç
3. Çampınar (Gelevye)
4. Denizbükü (Kürtköy)
5. Elmaçukuru
6. Göynükler
7. Kadıyusuf
8. Yakabaşı (Yaylaz)
9. Yemeni
10. Yeşilyuva (Gedes)

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	Diyanet İşleri Başkanlığı		
10	Müftü	2	500
	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü		
9	Tapu Sicil Memuru	2	600
	Adalet Bakanlığı		
8	Başkan, Hâkim, Üye, Sulh Hâkimi, C. Başsavcılığı Yardımcıları, C. Savcısı ve Yardımcıları, Sorgu Hâkimleri, Yargıtay Üye Yardımcıları, İcra Hâkim ve Yardımcı Hâkimleri	4	700
10	Başkâtip, Başkâtip Muavinleri	2	500
12	Zabıt Kâtipleri	2	400
14	Mübaşir	2	300

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	İçişleri Bakanlığı		
8	Kaymakam	2	700
10	Tahrirat Kâtibi	2	500
9	Nüfus Memuru	2	600
13	Nüfus Kâtibi	2	350
	Maliye Bakanlığı		
9	Malmüdürü	2	600
10	Vergi Memuru	2	500
11	» »	2	450
11	Millî Emlâk Memuru	1	450
11	Muhasebe Memuru	2	450
12	» »	2	400
12	Millî Emlâk Memuru	1	400
12	Veznedar	2	400
	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı		
8	Hükümet Tabibi	2	700
	Tarım Bakanlığı		
8	Veteriner Hekim	2	700
9	Tarım Teknisyeni	2	600

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı cetveller

İçişleri Komisyonunun değiştirişine bağlı (1) ve (2) sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 652

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/471)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-660/707

31 . 1 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 27 . 1 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

A) Genel gerekçe :

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinin (A) fıkrasında, 3008 sayılı Kanunun ve bu kanunu değiştiren muhtelif kanunların kaldırıldığı, zikredilirken bunlar arasında, 3008 sayılı Kanunla doğrudan doğruya hiç bir ilgisi bulunmıyan ve kaldırılması istihdaf edilmiyen 5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu da zuhulen yer almış bulunmaktadır.

5842 sayılı Kanunun 40 ncı maddesiyle 3008 sayılı Kanunun 71 nci maddesi kaldırılmıştır. Bu itibarla - lüzum olmamakla beraber - 3008 sayılı Kanunla birlikte kaldırılan kanunlar arasında 5842 sayılı Kanuna, bu yönden temas olunmak lüzumunun hissedildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda 931 sayılı Kanunun 110 ncu maddesinin (A) fıkrasında değişiklik yapılması maksadiyle işbu tasarı düzenlenmiştir.

B) Madde gerekçeleri :

MADDE 1. — Kaldırılan kanunları tadadeden fıkradan 5842 sayılı Kanun çıkarılmış, diğer ibareler aynen muhafaza edilmiştir.

MADDE 2. — 931 sayılı Kanun 12 Ağustos 1967 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmış ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Kanunun 110 ncu madesinin (A) fıkrasında yapılan değişiklik de aynı tarihte yürürlüğe gireceği ifade edilmek suretiyle 931 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihle bu tasarının kanunlaşıp yayımlanacağı tarihi arasında, 5842 sayılı Kanunun ilga edilmiş olarak kalmasını önlemek amacı güdülmüştür.

MADDE 3. — Yürürlük maddesi,

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 1/471
Karar No. : 10

5 . 2 . 1968

Yüksek Başkanlığa

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı, Çalışma Bakanı hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

12 Ağustos 1967 tarih ve 931 sayılı Kanunun 110 ncu maddesinin (A) fıkrasında, 3008 sayılı İş Kanunu ile doğrudan doğruya hiçbir ilgisi bulunmıyan ve kaldırılması istihdaf edilmiyen 5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu da zühulen yer almış bulunmaktadır.

Bu maksada mâtuf olarak hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ulaştırma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
İstanbul	Ordu	Kars	Afyon
K. Özdemir	*Ş. Pehlivanoğlu*	*S. Düşünsel*	*A. İ. Ulubahşi*
Ankara	Bilecik	İstanbul	Bursa
H. Türkay	*İ. S. Çakıroğlu*	*M. Ertuğrul*	*K. Önadım*
İstanbul	İzmir	İzmir	
O. N. Ulusay	*H. Gümüşpala*	*E. Turgut*	

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/471
Karar No. : 11

15 . 2 . 1968

Yüksek Başkanlığa

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı, Çalışma Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcisi de hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Gerek kanun tasarısının gerekçesinde ve gerekse Çalışma Komisyonunun raporunda belirtildiği veçhile; 12 Ağustos 1967 tarih ve 931 sayılı İş Kanunu tedvin edilirken 110 ncu maddesinin (A) fıkrası ile kaldırılan kanunlar arasında zikredilen 5842 sayılı Denizcilik Bankası Anonim Ortaklığı Kanunu zühulen yer almış bulunmaktadır.

Bu itibarla tamamen maddi bir hataya dayanan, 110 ncu maddenin (A) fıkrasından 5842 sayılı Kanun numarası çıkarılarak hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca da yerinde görülerek, aynen kabulüne karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı	Sözcü		
Bilecik	Ordu	Antalya	İzmir
Şadi Binay	*Kemal Şensoy*	*İhsan Ataöv*	*H. Gümüşpala*
Kırklareli	Kocaeli	İzmir	
Orhan Türkkan	*Şevket Ustaoğlu*	*O. Zeki Efeoğlu*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«(A) 3008 sayılı Kanun ve bu kanunu değiştiren 3516, 3612, 5518, 5868, 6298, 7284, 7285 sayılı kanunlar,»

MADDE 2. — Bu kanun 12 Ağustos 1967 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27 . 1 . 1968

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *S. Öztürk*	Devlet Bakanı *H. Atabeyli*	Devlet Bakanı *K. Ocak*
Devlet Bakanı *S. T. Müftüoğlu*	Adalet Bakanı *H. Dinçer*	Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*
Dışişleri Bakanı V. *F. Sükan*	Maliye Bakanı *C. Bilgehan*	Millî Eğitim Bakanı *İ. Ertem*	Bayındırlık Bakanı *O. Alp*
Ticaret Bakanı *A. Türkel*	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *V. Â. Özkan*	Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı *S. Bilgiç*	Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*	Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *R. Sezgin*
Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *T. Toker*	

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 678 e 2 nci ek

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (Millet Meclisi 2/670, 672; Cumhuriyet Senatosu 2/242)

Karma Komisyon Raporu

Millet Meclisi
Karma Komisyonu
Esas No. : 2/672, 2/670
Karar No. : 2

11 . 4 . 1968

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni üzerinde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliğin Millet Meclisi Genel Kurulunca benimsenmemesi üzerine, Başkanlığımızca, Genel Kurulun 8 . 4 . 1968 tarihli 70 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Karma Komisyonumuza tevdi edilen mezkûr teklif, teklif sahiplerinden Aydın Miletvekili Reşat Özarda ve Hükümet temsilcisi Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü Bülent Olcay hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Kanun teklifinin Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu metinlerinde aynen kabul edilen başlığı kanun yapma tekniğine uygun görülmediğinden, başlık, «2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun teklifi» olarak değiştirilmiştir.

2. Cumhuriyet Senatosu metninde, İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin ikinci fıkrası mer'i kanundaki şekliyle muhafaza edilmiş, ancak bu fıkraya «Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır» cümlesi eklenmiştir. Millet Meclisinin metninde ısrar edilmesi hakkındaki Millet Meclisi Adalet Komisyonunun 1 . 4 . 1968 gün, 38 sayılı Raporunda, İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının mer'i Kanunda mevcut şekliyle muhafazası gerektiği yolundaki Cumhuriyet Senatosu görüşü aleyhinde her hangi bir mütalâa serd edilmemiş olduğundan, komisyonumuz Millet Meclisi tarafından da benimsenmiş olan bu cümlenin madde metninde muhafaza edilmesi sonucuna varmıştır.

3. Cumhuriyet Senatosu tarafından 83 ncü maddenin ikinci fıkrasına eklenen «Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır» cümlesi Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporunda kifayetsiz bulunmuş ve hacizler sıraya konulmuş olsa dahi bu cümlenin birden ziyade haciz için aynı maaş veya ücretten ayrı ayrı kesinti yapılmasını önliyemiyeceği mütalâa olunmuştur.

Karma Komisyonumuz, Millet Meclisinin bu endişesinin uygulama bakımından vârit bulunduğu sonucuna varmış ve 83 ncü maddenin birinci fıkrasına göre borçlu ve ailesinin geçimi

için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra tesbit edilecek haczi kabil miktarın sırada önde olan haciz sebebiyle yapılan kesintiye karşılık teşkil ettiğini ve sırada ondan sonra gelen haciz için kesintiye başlanabilmesinin, ancak öndeki haczin kesintisi sona erdikten sonra mümkün bulunduğunu belirtmek maksadiyle fıkraya ilâve edilen cümle yerine, «Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez» cümlelerinin konulmasını uygun görmüştür. Böylece, borçlu ve ailesinin geçimi için ayrılan kısma tecavüz edecek şekilde, mütaadit haciz için bir arada kesinti yapılması ihtimali önlenmiş bulunmaktadır.

4. Millet Meclisi Adalet Komisyonu teklifinin ikinci maddesinde yürürlük tarihi olarak 28 . 3 . 1968 in kabulünü müktesep hakları ihlâl eder mahiyette mütalâa eylemişse de, teklif mevcut hakları ortadan kaldırmadığından adı geçen komisyonun bu görüşüne iştirak edilmemiştir. Gerçekten teklifin, İcra ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasına getirdiği değişiklik, bu maddenin tatbikinde ortaya çıkan tereddütleri izale etmek maksadına mâtuf olup, maddenin esas yapısında bir değişiklik vâkı olmamaktadır. Maddenin birinci fıkrası gereğince borçlu ve ailesinin geçimi için ayrılacak miktar her halde haczedilemiyeceğine göre, kesintilerin bu kısmına tecavüz edecek şekilde yapılması evvel ve âhir mümkün değildir. Binnetice yürürlük tarihinin 28 . 3 . 1968 olması, hiçbir hakkı ihlâl etmiyecek, sadece tatbikattaki tereddütleri bu tarihe raci olmak üzere halledecektir.

Yukarıda arz edilen sebepler muvacehesinde Karma Komisyonumuz, Kırklareli Milletvekili Mehmet Atagün'ün önergesinin kabulü ile bu önerge veçhile hazırlanan yeni metni ekseriyetle kabule karar vermiştir.

Genel Kurulun tavsibine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Karma Komisyon Bşk.	Sözcü	Kâtip	Cumhurbaşkanlığı
Aydın Senatörü	Samsun Senatörü	Kırklareli Milletvekili	Kontenjan Senatörü
O. S. Sarıgöllü	*R. Rendeci*	*M. Atagün*	*Â. Artus*
İçel Milletvekili	Tabiî Senatör	Kars Milletvekili	Sakarya Senatörü
M. Arıkan	*S. O'Kan*	Muhalifim	*M. Tığlı*
		A. A. Çetin	

Tokat Milletvekili
O. Hacıbaloğlu

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin	Karma Komisyonun metni
2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi	*2001 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*	*2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*
MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz.	MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Ancak haczolunacak miktar, bunların dörtte birinden aşağı olamaz. Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır.	MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden az olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — İşbu kanun 28 . 3 . 1968 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Cumhuriyet Senatosunca kabul edilen ikinci madde komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. MADDE 3. — Kesinleşmiştir.